

ADRIAN GAGEA

Dor de ducă
la...
pescuit

ediția a II-a



Adrian Gagea

Dor de ducă la... pescuit

Seria călătorii
Coperta I: Râul Bistrița Aurie
Fotografii din colecția autorului
și a lui Tiberiu Podani

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

GAGEA, ADRIAN

Dor de ducă la... pescuit / Adrian Gagea. – Ed. a 2-a rev.. Bistrița:
Aletheia, 2017

ISBN 978-606-8548-13-5

821.135.1

Editura ALETHEIA, 2017

Bistrița – 420058

Piața Mihai Eminescu nr. 4-5

Tel./fax: 0263-233419, 233379

E-mail: virgilseptimiu@gmail.com

Web: www.aletheiabn.ro

© Toate drepturile sunt rezervate domnului Adrian Gagea

ADRIAN GAGEA

**DOR DE DUCĂ
LA...
PESCUIT**

**Ediția a II-a
(revăzută și adăugată)**

Editura
a
ALETHEIA
Bistrița
2017

CONȚINUT

Prefața la prima ediție	6
Prefață la ediția a doua	8
Pagini pentru nostalgici	9
De pe meleagurile românești	11
I. Delta veche a tinereții	13
Grindul Puiu și prietenul Fane Georgescu	13
Grindul Puiu și prietenul Zoli Takács	19
Lacul Lumina și prietenul Gelu Șeitan	24
Grindul Puiu și doamnele	28
Lacul Lumina și prietenul Günther Bloos	33
Grindul Puiu și prietenul Pușu Iacob	36
La „Gura Cămașii” cu prietenul Erwin Gurău	38
Gârla Ispișca și prietenul Mihai Antonescu	46
Gârla Ispișca și anotimpurile	49
La „Popasul Gâștelor” în incinta Holbina	63
II. Seducția apelor de munte	75
De-a lungul râului Rebra și a vremurilor	75
Pe râul Vaser cu Emil Hangan	90
Pe râul Neagra Broșteni cu Tibi Podani	95
Pe Ilva Mare cu Sicu Balogh	99
La Colibița de-a lungul vremurilor	102
La Prejmer cu Günther Bloos	113
Pe lacul Vidraru cu Fane Chirițescu	116
Pe lacul Vidra	119
Pe lacul Paltinu cu Radu Anton Roman	121
Pe lacul Pecineagu	124
III. Atracții pescărești din jurul Bucureștiului	127
La balta Polcești cu Mihai Antonescu	127
La balta Fundulea	132
La balta Gostilele cu Romică Burcea	135
La balta Frăsinet cu prietenii	138
Pe lacul Snagov	143
Balta Făcău și pescarii familiei	147
Șalăii dunăreni de Orșova	151
IV. Atracții pescărești de pretutindeni	154
Taimen în Mongolia	154

Păstrăvi Brown în Tasmania	162
Baracude la Capul Bunei Speranțe	167
Somoni King în aval de Niagara	170
Beluga de Volga	174
Păstrăvi Curcubeu în Bosnia	180
Obleți în Coreea de Sud	186
Păstrăvi Lenok în Siberia	189
Bass pe fluviul St. Lawrence	196
Macrou de Atlantic lângă insula Quiberon	200
Dorado de Pacific lângă Acapulco	203
Marlin Alb în Adriatica	207
Caras-biban lângă Hong-Kong	210
V. Omagieri	213
Cu echipa J.-Y. Cousteau	213
De vorbă cu Rex Hunt	228
Honorabilis Paul Decei	231
Harurile lui Radu Anton Roman	236
Brandul Ivan Patzaichin	239
Pagini pentru novici	243
VI. Delta nouă a generațiilor viitoare	243
Câteva sfaturi pentru cei care vizitează Delta Dunării	243
Listă pentru selecționat obiecte ce nu trebuie uitate când plecați în Delta Dunării	250
Povețe populare și leacuri băbești culese din Delta Dunării	251
Specificul comportamentului civilizat în Delta Dunării	257
Mic glosar de cuvinte folosite în Delta Dunării	261
VII. Capitol nou. Pasiunea pescuitului	264
Bibani de Nil în lacul Victoria	264
Bibani de epavă în Golful Persic	271
De vorbă cu Tibi Podani despre filosofia și terapia pescuitului la lipani	275
Filaret Cimpoieșu, cu pioșenie	277
O cabană ca-n povești	279
Muscari liber cugetători	281
Pescari pasionați. Revederi	285
Revederea cu Vasile Hortopan	287
Revederea cu Marin Horga	290
Revederea cu Dan Blanc	293
Revederea cu Sergiu Negulescu	297
Postfață	301

PREFAȚĂ LA PRIMA EDIȚIE

Așa-i la pescari... nici adevărul nu-i de crezare!

Pescuitul are multiple motivații. Cele mai cunoscute sunt cele legate de interes, de profit (începând cu formele străvechi, cum ar fi pescuitul pentru hrană, pescuitul pentru comerț și terminând cu formele ultramoderne, ca pescuitul ambalat în poleiala vânzărilor de ustensile pescărești) și cel contra cost (în așa-zisele incinte amenajate ori concursuri private). Pescuitul este o îndeletnicire cu multe virtuți, printre care plăcerea este de necontestat. Plăcerea pescuitului este o consecință; ea are sorgința, probabil, în formele instinctuale ancestrale, fiind generată de neliniștea necunoașterii rezultatului confruntării, de bucuria reușitei, de emoțiile pozitive sau negative ale drilului...

Ne adresăm celor pentru care pescuitul este doar o preocupare ocazională, o încercare de evadare din grijile cotidiene, de contracarare a efortului generat de problemele profesionale sau de altă natură. Sunt alături de cei care au dorința nemărginită de a pescui, dar care au ocazii puține și sper că mă acceptă în tagma lor, cu toate că norocul mi-a îngăduit să pescuiesc pe îndelete în mai toate locurile din lume râvnite de aventurierii pescuitului. Îi liniștesc pe cei ce cred că am cheltuit mulți bani și mărturisesc că foarte rar am plătit dreptul de a pescui; cel mai adesea am fost invitat, iar în voiajuri nu m-a trimis nimeni, ci doar am fost chemat, de regulă, pe socoteala gazdelor. Ba mai mult, adesea, la solicitarea mea, gazdele mele mi-au preschimbat onorariile convenite pentru prestația academică în partide de pescuit memorabile. Vreau să spun că astăzi nu este nici o scofală să vizitezi locuri grozave de pescuit dacă ai bani mulți, dar este o performanță cu care mă mândresc că am reușit să schimb câștigurile mele relativ modeste pe amintiri minunate.

Experiența inedită, amintirile mele dragi le-am strâns în această carte la sugestia unor prieteni, intelectuali și pescari de ocazie, care, citind unele articole ale mele, apărute în foileton în reviste de pescuit, m-au încurajat, spunându-mi că cele scrise de mine diferă de poveștile pescărești, de stilul sfătos sau comercial. Îmi place să cred că mi-am dat toată silința să transmit informații, obiceiuri sau impresii utile, să descriu unele chipuri memorabile sau întâmplări deosebite, dar am mari îndoieli asupra stăpânirii unui stil literar acceptabil, pentru care știu sigur că n-ajunge numai dorința.

Ce mai, patronul pescarilor, Sfântul Petru, ar fi spus că *zilele de pescuit nu se scad din cele de viață, ci se adună.*



PREFAȚĂ LA EDIȚIA A II-A

Adăugirile și cosmetizările acestei a doua ediții fac ca unele povestiri din cartea „Dor de ducă... la pescuit” să aibă acum nu doar o jumătate de secol, ci 55 de ani. Pozele sunt toate color și mai mari ca în precedenta ediție, iar scrisul, mai lizibil.

Ce s-a schimbat după publicarea primei ediții?

Am avut norocul unor noi aventuri pescărești pe meleaguri faimoase și incitante, am dobândit prieteni noi, am scris și despre unele întâmplări ale prietenilor mei consacrați la care n-am participat și am descoperit, e adevărat foarte târziu, că tagma pescarilor are niște calități impresionante, de o exuberanță nebănuită.

Autorul și prietenii săi au mai îmbătrânit (iar unii au trecut deja Rubiconul). Deh! Bătrânețea trece repede! Au rămas amintirile vechi... mai bine zis, învechite, nostalgia s-a mai topit, doar prețuirea prieteniei nobile se încăpățânează să rămână-n învoiala mea, precum, de obște, li se întâmplă celor care îmbătrânesc cu sentimente statornice.

După publicarea primei ediții am simțit reproșul celor pe care i-am uitat în povestirile mele, după cum și al celor care și-au camuflat sentimentele de prietenie, dezamăgiți, probabil, de pățanii anterioare, ca-n poezia lui George Topârceanu „Cin' s-a fript cu ciorba...”

De adăugat am adăugat, dar mai important, am tăiat anumite redundanțe și o parte (cea băgată-n samă de mine) a greșelilor de tot felul: de toponimie, de exprimare și a unora rușinoase de ortografie.



Pagini pentru nostalgici

„Nu știi, că numa-n lacuri cu noroi în fund cresc nuferi?” (L. Blaga)

Lucrurile se schimbă, viața merge înainte, iar uneori ne aducem aminte cum era cândva, esența fiind, de fapt, că eram tineri. Tânjim după clipele în care credeam că suntem deosebiți și că totul poate dăinui. Mi-aduc aminte cu drag de camaraderiile pe care le înjgheba pasiunea pentru pescuit, de eforturile pe care fiecare le făcea, în felul lui, pentru a explora un loc nou de pescuit, o ustensilă sau momeală inedită, de ambițiile de a prinde peștele cel mare în locurile unde alții sau chiar noi am încercat de nenumărate ori, fără succes. Ideea că pasiunile comune leagă prietenii, adesea indiferent de convingerile fiecăruia, de statutul social sau de interese, pare a fi mereu proaspătă, cu toate că ea se găsește și la filosofii antici și chiar în Vedele indiene.

În paginile care urmează voi încerca să asociez chipurile unor prieteni cu unele imagini pescărești, voi încerca să construiesc portretele lor pe fundal peisagistic și chiar să atribui o dimensiune temporală unui șir de imagini... Mă îndoiesc că voi putea mânui snoavele și culorile ca pentru o colecție de tablouri, acceptabile și pentru alți cititori, decât pentru cei despre care am scris. Mai întâi de toate este problema rezoluției, a ceea ce se întâmplă, de exemplu, cu o imagine computerizată. Când un chip se dorește să nu fie recunoscut, i se suprapun pătrate care distorsionează imaginea prin culori extinse la dimensiunea caroiajului. Dimpotrivă, rezoluția mai mare, exprimată în pixeli, adică în densitatea de puncte cu caracteristici distincte, precum culoarea din exemplul de mai sus, permite o recunoaștere mult mai bună a imaginii sau a detaliilor din imagine. În mod similar unităților de imagini vizuale, au fost elaborate unități de textură (texel), de volum (voxel) și altele, iar mai nou unități de text, adică de cuvinte neredundante, care identifică un conținut noțional. Închei divagația cu speranța că abilitatea combinațiilor de cuvinte, de înțelesuri ale lor, de provocări creatoare de emoții și, în general, de evocări artistice ale frumuseții, nu vor putea fi niciodată măsurate.



Am fost norocos, am văzut mult mai multe lucruri decât un pasager obișnuit prin viață, dar cel mai mult mă bucur că am cunoscut multă lume. Este firesc, nu toate cunoștințele ne sunt prieteni și nu toți prietenii sunt dezinteresați sau ne vor binele. Este extrem de dificil să distingem clar pe cei dezinteresați sau pe cei care ne vor numai binele. De fapt, asta nici nu prea contează, pentru că însăși prietenia conține un șir de interese reciproce, ca să nu mai vorbim de situațiile în care prietenii ne vor binele și noi nu-l înțelegem sau îl percepem pe dos. Oricum ar fi, ne place să avem prieteni sau să-i numim așa...

Prevăd că voi avea reproșuri din partea celor cu care am fost la pescuit și nu i-am numit prieteni. De ce să nu recunosc că au dreptate? Aș putea să mă justific argumentând că cele ce urmează nu sunt file de jurnal, că memoria îmi joacă feste sau că am fost subiectiv... Pe cei despre care n-am scris îi rog să-mi facă o bucurie, ocărându-mă: „Ești un fraier, ți-am fost prieten adevărat și tu nici n-ai observat!”

De pe meleagurile românești

Știucile bătrâne ori știi să se ferească, ori au noroc!

Ce țară frumoasă avem! Ce locuri minunate de pescuit am putea avea cu puțină grijă. Nu demult am fost la pescuit pe râul Klokot din Bosnia, o țară răvășită de război, cu oameni săraciți, dar puși pe treabă fără lamentări... Cum este posibil ca pe malul unui râu sălbatic, curat ca lacrima, să nu vezi nici măcar un băț de chibrit sau o pungă de plastic, în schimb să ai din loc în loc niște cabine mobile de toaletă, dotate cu hârtie igienică, săpun și alte cele?... Nu caut explicații, nici soluții, dar nici nu spun că nu e treaba mea! Mă mir doar de cei de la noi, care iau decizii în detrimentul țării și naturii sale minunate, și în schimb vorbesc de „geografie europeană”, pretinzând că suntem intrați în rândul țărilor civilizate. Delta Dunării, giuvaerul turistic și paradisul pescăresc al României, este tot acolo de mii de ani; ea a fost, de sute de ani, gospodărită de localnici, care-și țineau vacile și caii în sălbăticie, dădeau foc la stuf ca să primenească apa și bacteriile, vânau pe îndelete, pescuiau pentru ei și pentru troc, aveau locuri pe care le numeau „la mama crapului” și acolo nu deranjau, cu alte cuvinte respectau mediul în care trăiau... Vreau să spun doar că omul sfințește locul, nimic mai mult.

Sunt dator să fiu optimist, precum am învățat de la faimosul oceanolog Jacques-Yves Cousteau, care mi-a încredințat misiunea onorifică de a-l reprezenta în România în petiția pentru ”Drepturile Generațiilor Viitoare”; sper că recentul proiect european de valorificare a fluviului Dunărea, cu participarea tuturor riveranilor, să ne aducă atâtea fonduri, încât să rămână și pentru demersurile propriu-zise. Am asistat la lansarea acestui proiect, i-am ascultat pe reprezentanții vecinilor, pe câțiva miniștri români, și dacă numai o parte din cele propuse, precum turismul nautic, din Germania și până-n Delta Dunării, refacerea arealului de inundații controlate, menite să limpezească Delta, ca pe vremuri (Balta Ialomiței, Balta Brăilei, Greaca etc.), sau culturalizarea orașelor dunărene s-ar împlini, sunt absolut convins că ar readuce Delta și Dunărea la „ce-a fost înainte, ba chiar mai mult”.

Înțelegem importanța și binefacerile hidroenergiei, dar nu înțelegem de ce nu se practică simultan și protejarea păstrăvilor și a altor viețuitoare acvatice de munte, mai ales că nici nu ar fi greu. Înțelegem și știm pentru ce se concesionează bălțile, dar nu înțelegem de ce unii nu-și dau seama că profitul din pescuit este mai mare decât cel din vânzarea cărnii de pește.

Cel mai important cred c-ar fi să se înțeleagă, până nu-i prea târziu, că „suntem pescari, suntem răbdători și suntem mulți!”

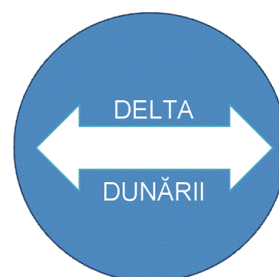


I. DELTA VECHĂ A TINEREȚII

Șapte prieteni și șapte știuci

Grindul Puiu și prietenul Fane Georgescu

Îmi aduc aminte cu plăcere de perioada anilor '70, când am descoperit frumusețea grindului Puiu și atmosfera tinerească, plină de voieșie și lipsită de griji a celor care-și petreceau vacanțele în Deltă. Grindul era locul predilect al grupului ploieștenilor, din care se remarcă, prin toate cele, Fane Georgescu; tot aici venea și grupul studenților din București, condus de profesorul Victor Ianuli, un excelent organizator. Acesta, împreună cu studenții lui, descărcău în fiecare vacanță petrecută pe grind tone de echipamente din convoiul de șalupe ce-i transportau de la Tulcea. Mai era grupul rebel de universitari de la ICF, care continuau pe cont propriu cursul de turism nautic al studenților sportivi, și mulți alți tineri, pescari ocazionali, care-și montau corturile în șirul celor sosiți înaintea lor, savurând cu toții laolaltă delta adevărată. Senzația de libertate plutea în aer, regula principală fiind aceea că fiecare poate să facă ce vrea, dar fără să deranjeze pe ceilalți. Unii veneau, alții plecau, toată vara grindul era ocupat. Peștele, de toate soiurile, se prindea din belșug, veselie era molipsitoare, se legau prietenii și totul arăta ca o vacanță fericită în mijlocul naturii, într-un loc de vis și într-o adevărată familie. Grindul avea cam 200 de metri de mal uscat, fâșie neinundabilă, o plajă superbă, ușor înclinată, cu nisip curat și fin, și se continua în canalul de legătură, extrem de limpede, dintre lacul Puiu și lacul Roșu. Pe grind erau ierburi moi și plăcut



mirositoare, tocmai bune de umblat desculț, în timp ce, în spatele lui, veghea un baraj de stuf de nepătruns. Dacă n-ar fi fost țânțarii, ar fi fost chiar un colț de rai. Acolo am învățat cum se fac „țânțărelele”, un fel de incinte cubice cu laturile de trei-patru metri, mărginite de pereți din tifon sau plasă anti-insecte (din cele ce se cumpără pentru ferestre) și sprijinite de pari ancorați. Mai târziu, după câțiva ani, au apărut și în comerț astfel de corturi anti-țânțar, cu bețe telescopice și diverse îmbunătățiri, precum fermoarul de la perdeaua de intrare. Seara intram în *țânțărel*, ca să ne adăpostim de hoardele de țânțari care roiau pe dinafară. Când era vânt, țânțarii înnegreau toată plasa de pe partea protejată de vânt. Ne amuza zumzetul pe care-l făceau atunci când loveam cu palma plasa, provocând norul negru să-și ia zborul pentru câteva secunde. Apreciam locul pentru protecție, dar, mai mult, pentru faptul că ne aduna... Acolo, la lumina unui felinar sau a unui foculeț se spuneau bancuri, povești pescărești, se ciocneau cămile de metal pline cu vin sau cu „bastârcă”, un fel de băutură inventată ad-hoc pe bază de votcă. Practic, se potolea tăria alcoolului din votcă cu fiertură de mentă creață de baltă. Prin fierbere îndelungată, aroma de mentă se evaporă și rămânea doar gustul amar și culoarea arămie, asemănătoare coniacului. Uneori, mai păcăleam câte-un musafir, dându-i bastârcă pe post de coniac fin franțuzesc.



Închin pentru dumneavoastră această gamelă cu vin din Delta veche a tinereții

Atracția principală era nea Fane, un tip masiv, regizor și actor din Ploiești, bun pescar și, mai ales, mare șugubăț, plin de poante și farse de tot felul. Când prindea câte un novice, îl întreba, cu mimică de om serios, dacă are ulei de știucă: „Matale, cum vrei să prinzi știuci dacă n-ai ulei de dat pe linguri? Uite, ia de la mine câteva picături, acum pe gratis, apoi să mă cauți să-ți mai vând!” De fapt, oferea în glumă câteva picături de bastârcă dintr-un țoi, o sticluță de măsurat

țuica, pe care-o ținea legată cu șnur la gât. Autoritatea lui Fane era o consecință firească a talentului său de lider, a faptului că avea experiență de „out-door life” și a faptului că, pe lângă erudiție, avea un instinct special de a „ghici” oamenii. M-am împrietenit repede cu el și mi-a spus, nu după mult timp, direct, fără ocolișuri: „Măi Adi, tu ești un sincer iubitor de natură, de deltă, tu ești curat la suflet cum este și apa de izvor, dar ești teribil de naiv... Uite, ăla este o pramatie,



Crucea de pe grindul Puiu sculptată de Fane Georgescu

ăla este cinstit”... și așa mai departe. În sinea mea, ziceam că sunt bârfe, că n-ar trebui să țin cont de vorbele lui, dar mai târziu am constatat câtă dreptate a avut, cât de precis mi-a caracterizat cunoștințele și prietenii, pe cei din jurul meu.

Tot ca ardeleanu’, mă întrebam la care apă de izvor face aluzie Fane... o fi apa de-i ziceam noi că e de izvor, luată dintr-o gărliță din spatele grindului și care ni se părea nouă mai curată decât cea din canal? Izvorul nostru, de fapt aceeași apă de lac, dar puțin mai filtrată de ierburi, conținea din belșug tot felul de vietăți, inclusiv broaște. Curată nu prea era, dar nimeni nu s-a îmbolnăvit bând-o!

Același nea Fane spunea că grindul Puiu și, în general, delta este tărâmul promisiunilor neonorate. Așa a și fost: foarte puțini dintre acei care au promis ceva sau au făcut declarații solemne, s-au și ținut de ele. Mă simt dator și chiar îmi face plăcere să scriu acum, din amintiri, despre acei care și-au onorat vorbele prin fapte, despre cei puțini care și-au construit bărci sau echipament propriu, despre cei și mai puțini care au venit în anii următori nu doar cu bărci sau cu calabalâc propriu, dar și fără acele vechi și jenante obiceiuri de a împrumuta linguri de pescuit sau chiar bricege.

Într-o dimineață, Fane îmi propune să plecăm pentru cumpărături la Crișan cu barca lui, un fel de luntre de lemn cu fundul plat și motor hârbuit. Motorul nu

pleca decât dacă trăgeai cel puțin zece sfori și cel puțin același număr de înjurături. Eu eram preferatul lui Fane în barca lui, întrucât alcătuiam un cuplu perfect: eu trăgeam voinicește la vâsle, în timp ce el repara câte ceva la motor.

Lacul Puiu, pe care trebuia să-l traversăm în drumul spre Crișan, era spaima lui Fane. Pe bună dreptate, Puiu este unul dintre cele mai periculoase lacuri pentru bărcile mici, deoarece, la vânt, face niște valuri ciudate, fără orientare regulată, așa cum face apa care fierbe într-un cazan. Cu ani în urmă, Fane era cât pe-aci să-și piardă viața într-un accident ce s-a dovedit tragic; pe timp de furtună, barca s-a răsturnat, camarazii lui s-au înecat, iar el a fost recuperat de pescarii din Caraorman, după o noapte de plutire în apele reci. A stat luni de zile în spital și a suferit nu numai fizic, ci mai ales psihic, fiind marcat pe viață.



Ciorba lui Fane Georgescu pentru 2 - 20 de persoane

Am să revin asupra acestei tragedii, când voi scrie despre crucea de stejar sculptată de Fane în amintirea celor doi camarazi ai lui înghițiți de Baian – zeița înșelătoare a apelor, așa cum apare acest nume în folclorul lipovenilor locali. Ajunși la Crișan, nu prea am găsit ce doream să cumpărăm, dar la debarcader ne-

am pricopsit cu trei pasageri de ocazie: doi tinerei și o fată, care tocmai voiau să ajungă la Caraorman sau undeva într-un loc cât de cât sigur, unde să-și pună cortul și să pescuiască. Pe drum, Fane, după ce i-a iscodit, mi-a făcut un semn discret că sunt „de treabă” și că ar fi bine să încuviințez să îi invităm la noi în tabără.

Așa i-am cunoscut pe Gelu Șeitan, pe Paul Florea și pe viitoarea sa soție, Viorica. Scriu cu mare plăcere despre ei pentru că mi-au devenit prieteni și pentru că, pe urmă, am făcut zeci de vacanțe și partide de pescuit împreună, pentru că au promis că vor reveni pe grind, că vor aduce tot ce trebuie pentru o campare comodă și chiar își vor cumpăra bărci. Fane a avut dreptate: atât Gelu cât și Paulică au învățat repede traiul la cort, spiritul de echipă și obligația promisiunii făcute. Mai greu a fost cu învățatul măsurii pescuitului. Când apucau să prindă pești, nu-i mai dezlipea nimeni de pe baltă, iar când era cazul de eliberat peștii, se codeau de parcă ar fi fost obligați să-i mănânce cruzi. Pe drum, domnișoara a întrebat unde este apa de băut, iar Fane, în stilul său mucalit, a scotocit prin barcă, a dat de o cutie de conserve în care fuseseră niște râme, a clătit-o stăruitor și, din mersul bărcii, a umplut-o cu apă de baltă, după care, galant, i-a oferit-o Vioricăi. Domnișoara Viorica s-a colorat când în roșu, când în alb ca varul și mi-am dat seama că ar fi vrut, în acel moment, să se întoarcă acasă. La un așa refuz, Fane a băut el însuși apa din cutie, mai mult ca să justifice că nu era o ofensă. Ajunși la tabăra de pe grindul Puiu, nimeni, nici chiar Viorica, nu a mai avut nici o greață să bea apă de la „izvorul” din stufăriș.



În drum spre Grindul Puiu

Gelu și Paulică au învățat repede spiritul de echipă, care însemna că fiecare, după predilecție, trebuie să facă ceva pentru grup... Aș remarca, în special, faptul că nu i-am auzit niciodată să refuze o partidă de pescuit, nici la bibanii de la gura canalului, nici la știuca din Puiu, Lumina sau de oriunde. Obiceiul nostru, după ce mâncam, era să aruncăm, în apa puțin adâncă din fața corturilor, ceaunul și farfuriile de tablă, spre delirul peștișorilor care curățau toate resturile.



Grindul Puiu în extrasezon

Distrația mare pentru Gelu și Paulică era să pescuiască obleți din preajma ceaunului scufundat. După distracție, urma clătitul ustensilelor de mâncat, gata lustruite de peștișori. Gelu s-a specializat în gătitul peștilor, iar Paulică a devenit expert în construirea vetrei și întreținerea focului. Ani de-a

rândul am mâncat nenumărate bunătăți, cum ar fi chifteluțele din carne de pește de toate soiurile, aseasonată cu mirodenii și sosuri fistichii, carne dată de două ori de Gelu prin mașina sa de tocat „împrumutată” din propria-i cămară. Ciorbele făcute de Gelu erau întotdeauna gustoase, dar niciodată la fel, iar după ani de zile, când echipei i s-a alăturat și Radu Anton Roman, competiția la gătitul ciorbei a devenit acerbă. Atât Gelu cât și Radu au trecut în veșnicie, fie-le țărâna ușoară, astfel că n-ar trebui să-i arbitrez; aș spune doar că Gelu era mai partinic și se răstrea la cei care doreau mai mult oțet în ciorbă: „Pune-ți oțetul în farfurie... că lui Adi (adică mie) nu-i place acru!” Oricum, în ciorbă, amândoi puneau legumele întregi sau în bucăți mari, ca să nu se amestece cu solzii și oscioarele căzute pe fundul ceaunului.

Grindul Puiu și prietenul Zoli Takács

Prin anii 70-80, în vremurile acelea, călătoria la grindul Puiu era o adevărată aventură. Cu trenul, cu diferite ocazii ajungeam la Tulcea, iar de acolo la Crișan. Atunci, numai Fane Georgescu și cu mine aveam bărci cu motor, pe care le țineam la Crișan, sub debarcader, sau în curtea unei gazde ocazionale. Încărcam calabalâcul, canistrele de benzină și abia mai rămânea loc pentru două persoane în fiecare barcă. Cu tot disconfortul mare din bărcuțele noastre de lemn, bucuria apei și a văzduhului imens, aparenta senzație de libertate ne dădeau puteri miraculoase.

Îmi este greu să descriu starea de spirit, dorința absurdă de a chicoti, de a cânta, nerăbdarea de a ajunge pe grind... Aș fi fluierat mai degrabă decât să cânt, dar Fane mi-a atras atenția că fluieratul în barcă este considerat un semn de rău, chiar o blasfemie, de către lipoveni. Canalul vechi spre Caraorman, dar și cel nou, deschis cu intenția de exploatare a nisipului fin de pe maluri, nu prezenta nici un interes peisagistic; în schimb, tot în drumul spre Puiu, o zonă anume, la gura unei



gârlițe cu apă limpede cristal, avea o atracție irezistibilă pentru noi, era o scaldătoare perfectă, cu nisip fin pe plajă și în apă. Acolo, nerăbdării noastre îi era îngăduită o pauză plină cu veselie copilărească a bălăcelii, cu o

săpuneală, aș zice chiar necesară, și cu plăcerea unei discuții cu „grupul de la Cluj”, care campa în imediata apropiere.

Grupul academic de la Cluj, demn de admirat, format din profesori universitari și studenți, mai ales de la Agronomie (astăzi USAMV), își făcuse fieful pe plaja gârliței cu apă curată și călduri de bibani, cu sălcii adumbritoare; ce mai, o alegere deșteaptă, completată cu o organizare admirabilă. Aveau un cort social, protejat de țânțari și tăuni, aveau studenți de serviciu prin rotație, care se ocupau de gospodărie și, surprinzător pentru noi, aveau și gheață. Scurta discuție

cu ei era o plăcere, savurată cu limonadă extrem de rece. Încă de pe atunci am remarcat un student care studia cu mare curiozitate motoarele noastre *Tummler*, cu prindere laterală și ax lung.



Zoli convingând o știucă...

Nu numai ca revanșă pentru ospitalitatea lor, dar mai ales ca o empatie legată de hobby-ul comun, i-am invitat să ne viziteze la Grindul Puiu, oricând cred ei de cuviință, pentru o ciorbă roșie. Ciorba roșie era o specialitate a lui Fane, care punea la fiert calupuri mari din diferite soiuri de pește, multe legume întregi și o cutie cu pastă de roșii, încât zeama se colora intens. Într-o dimineață senină, pe când „povesteam” cafeaua, se apropie de grind un grup de caiace și o mahună din care răbufneau semne de voioșie și strigăte de prietenie. Am recunoscut cu mare plăcere grupul de la Cluj, dar imediat ne-a cuprins o umbră de neliniște pentru că nu eram pregătiți de ciorbă, iar musafirii noștri ni se păreau, de data aceea, foarte mulți. Fane, care avea un statut de lider consimțit, purcede să împartă repede sarcini: tu aduci știuci, tu cureți legume, Adi se duce în grădină să culeagă câțiva șalăi, eu dezgrop rezerva de vin și așa mai departe. ”A culege șalăi din grădină” era o expresie oarecum codată pentru îndeletnicirea mea de urgență, când puneam arbaleta la lucru în câteva gropane din canal. Acolo, în spatele unor mușuroaie cu plante acvaticе, pândeau șalăii, repezindu-se pe nevăzute în cârdurile de peștișori inocenți. De fapt, locurile de pândă erau artificiale, săpate de mine în nisipul de pe fund, iar mușuroaiele de ierburi erau ancorate cu bețe de trestie groasă, astfel încât să nu le mute curentul. După mărimea gropii era și chiriașul, care uneori cântărea și 5-6 kg. Când aveam

musafiri, din dorința adolescentină de a impresiona, puneam ceaunul cu ulei la încins, pregăteam mujdeiul și anunțam gogoși din șalăi ultra proaspeți. Musafirii noștri erau nedumeriți nevăzând peștii, iar apoi erau uimiți cum de ieșeam din apă cu câțiva șalăi tocmai potriviți, dezosam bucăți mari de carne și le aruncam în uleiul fierbinte. Carnea albă și extrem de proaspătă se umfla, expandând aidoma unor gogoși. Așa fierbinți, gogoșile de carne erau apoi tăvălite prin mujdei și devorate cu onomatopee, printre gălgâiturile de bere rece. Nu pot să spun ce chef și veselie mare am făcut atunci împreună cu grupul de la Cluj, cu profesorul I. Moldovan, cu profesorul V. Gaboreanu și cu tehnicianul Mircea Balea, care ulterior și-a adus, ani la rând, tot neamul pe grindul Puiu. Până la urmă ne-am descurcat cu bunătățile deltei și am avut și ciorbă pe săturate. Din nou am remarcat pe același student curios care studia motoarele noastre. Așa l-am cunoscut pe Zoli Takács, ale cărui prime cuvinte adresate mie au fost: „No, așe motor și barcă o să am și eu la anu' viitor”. I-am răspuns cu exemplificări că, din experiența mea, rezultă că delta este tărâmul promisiunilor neonorate. S-a dovedit că Zoli a fost nu numai o excepție remarcabilă a promisiunilor din deltă, dar a rămas și un prieten deosebit, de mare nădejde. Zoli, un secui adevărat, cu simțul dreptății educat de generații, fără jumătăți de măsură, s-a ținut de cuvânt și a revenit în deltă cu o canoe proprie, cu motor Tummler, cu tot echipamentul



*Știucă bătrână cu lingură
Dollinger*

necesar, devenindu-mi apoi partener de încredere în nenumărate expediții pescărești, nu numai în deltă, dar și la munte, la păstrăvi. Mai târziu, după ce ne-am mutat cartierul general la Dunavățul de Jos, la Mița și Vania, Zoli era așteptat de gazde ca pâinea caldă, pentru că le aducea scânduri, o raritate în zonă pe vremea aceea. Când ajungeam la Mița, eram întrebat: „Dar prietenul vostru de la Harghita când vine?”, făcând aluzie la promisiunile lui Zoli de a le aduce scânduri. Întotdeauna Zoli s-a ținut de cuvânt, cred eu că așa i se părea firesc, și nu știu cum se face că și el, ca și mine, credeam că prietenii stricate nu se mai reînnoadă.

Odată, dintr-o naivitate ardelenescă, îmi aduc aminte că ne-am înțeles să ne întâlnim în mijlocul deltei la locul numit „Salcia lui Andon”, după exact două săptămâni, cum cădea atunci, vineri la ora 5. S-a dovedit că n-a fost



Zoli și Edi trăgând barca peste grindul lacului Belciug

numai o naivitate, ba chiar o prostie să programezi o întâlnire în deltă, cu două săptămâni în avans ... și mai cum?... la oră fixă.

Pe vremea ceea nu erau telefoane mobile, prognoza meteo se făcea de pe o zi pe alta, oricum, în intervalul respectiv, se puteau întâmpla nenumărate lucruri imposibil de prevăzut. Chiar așa s-a și întâmplat, vremea s-a stricat, planul nostru a devenit caduc, dar pentru că am promis, am făcut nenumărate eforturi să ajung la acea întâlnire, cu toate că mi se părea, de-acum, fără rost. Acolo l-am găsit pe Zoli, care a văslit toată noaptea, numai ca să ajungă la timp în locul cu pricina, deoarece motorul i s-a defectat. Am râs amândoi de pățanii,

am avut piese de schimb pentru motorul lui

de aceeași marcă cu al meu, chiar am prins neașteptat de multe știucane și ne-am simțit bine, dar am învățat să fim mai prudenți, să avem, mai ales pentru deltă, un plan de rezervă, așa-numitul plan „B”.

Când e vorba de știuci mari, adică de știucane, poți să-ți faci câte planuri vrei, tot de ele depinzi. Toată lumea știe că trebuie să fii la locul potrivit, la momentul potrivit, ca pescar să ai momelile potrivite, ca filosof să crezi că dacă vrei, poți și *et alteri*. Ei bine, printre altele apare o condiție primordială, aceea ca să vrea și... namila de știucă. Întotdeauna există și altceva care determină viitorul; englezii spun *"If the God permit"*, românii așijderea *"Dea Domnul..."*, iar dacă ne întoarcem la pescuit, ce-ar zice biata știucă, dac-ar putea? Oricum, pescarii cu momeli artificiale se scuză că oferă știucii șanse, iar dacă aceasta s-a dovedit hrăpăreață, neatentă sau poate înnebunită de foame, e ghinionul ei și norocul pescarului. Așadar pescarul, care, pe lângă faptul că a fost la locul potrivit și... așa mai departe, a avut, în principal, noroc.

Altădată, după ani de zile, cu Zoli în barcă, tot plimbând fără spor lingurile și voblerele, cum zicea el „să le învățăm să înoate”, ne-a cuprins filosofia și

încercam să ne dăm seama de ce nu
prindem nimic. Am trecut prin ciur
și prin dârmon toate condițiile
necesare pentru succes, precum cele
de mai sus, până când ne-am pus
întrebarea: „Oare mai sunt știuci
mari?”. Ne-am întors cu gândul la
japșa de lângă Salcia lui Andon, la
condițiile de-atunci, complet
improprii, atât ca vreme, perioadă,
cât mai ales ca apă puțin îmbietoare
(precizând acum că era sulfuroasă, cu
plante putrede), în ciuda cărora nu mai
pridideam să drilăm namilele de știuci,
care mai de care mai frumoase. Era pe
vremea când Delta Dunării avea pește
din belșug, avea și piese mari din toate
neamurile, avea somni imenși necurențați,
știuci bătrâne neînțepate cu ostia...
Astăzi încă mai am cunoștințe care,
auzind că plec în deltă, mă roagă să
le aduc „o coadă de pește”, neștiind
că nici de cumpărat nu se mai găsește.
De aici încolo nu mai este filozofie,
ci politică, prin urmare mă opresc
cu comentariile.



*Zoli și Zita, soția lui care-i înțelege
pasiunea pentru pescuit și vânatoare*



Lacul Lumina și prietenul Gelu Șeitan

Gelu nu refuza nici o expediție pescărească, chiar dacă era în toiul iernii. Îmi aduc aminte că într-o iarnă geroasă traversam Puiu spre Lumina: Fane la motor, eu și încă un ploieștean în față, iar la remorcă, într-o lotcă mică de douăsprezece crivace, Gelu, arătând ca Moș Crăciun, cu căciula trasă pe ochi, cu barba albă de promoroacă și aproape cu totul acoperit de bagaje. Era așa de înfrigorat că nici ochii nu-i mai ținea deschiși. Din când în când Fane îl striga, mai mult de control: "Gelule!"; apoi, cu întârziere, venea răspunsul: "Ce-i, ce-i?". Fane adăuga în hohote de râs: "Ai face amor acum?", la care Gelu



Gelu și știuca

răspundea cu un fel de înjurătură pescărească: „Mult, mult succes la pescuit!”. Zgribuliți, am ajuns la grindul Lumina, de fapt la un tăpșan cu o salcie mare la mijloc, am găsit o colibă pescărească de stuf și am hotărât să înnoptăm acolo. Ne-am mai încălzit la un foc făcut repede de Fane, care avea întotdeauna iarna printre bagajele sale un badoc de tablă cu cenușă de la ultimul popas, cenușă amestecată cu motorină. Dintr-o grămăjoară de amestec și din câteva bețe de trestie groasă, încă neculcate de vânt, rupte chiar atunci pentru că astfel erau uscate, se pornea un foc imens, în jurul căruia votca și voioșia fugăreau frigul și oboseala. N-am stat prea mult în jurul focului, deoarece a început să ningă și ne-am retras în colibă. Totuși, coliba era neîncăpătoare de dormit pentru toți, așa că am hotărât ca unul dintre noi, prin tragere la sorți, să doarmă afară. Fane se uită la mine și-mi zice: "Adi, astăzi tu ești norocosul, așa că nu mai este nevoie să tragem la sorți, ia-ți cojocul și nu uita să stingi lumina". De fapt, atunci și multă vreme după aceea, în deltă nu-mi păsa de frig, aveam deja destulă experiență cum să-mi pregătesc un culcuș, știam să-mi

fac saltea din stuf, să mă acopăr cu o folie de plastic peste cojoc și să-mi învelesc bine picioarele în obiele de lână. Dimineața i-am auzit pe amicii mei întrebându-se unde sunt, deoarece a nins toată noaptea, iar locul meu de dormit arăta ca un morman de zăpadă. Aș face pe grozavul dacă n-aș recunoaște că mi-a fost frig, dar este simplul adevăr că n-am răcit niciodată în deltă, iar rezistența la frig m-a ținut până la... vorba aia, bătrânețe.

Am lăsat calabalâcul acolo, luând numai ustensilele de pescuit și am trecut gârla lui Timoșca, un canal care unește lacul Puiu cu lacul Lumina, știut numai de pescarii din Caraorman și de Fane, ca fost bun prieten cu Timoșca. Apoi am traversat Lumina și iată-ne ajunși în fieful știucilor capitale, în partea de nord-est a lacului, numită Iasencova. Fiecare a prins știuci pe săturate, dar în saci am reținut numai piesele mari. Așa este iarna, înainte de îngheț, știuca mănâncă foarte bine și aproape la fiecare lanseu aveam câte o mușcătură. Gelu pescuia în depărtare, singur în lotca în care n-ar fi încăput și altcineva, într-atât era de mică. La un moment dat a vâslit în viteză spre noi și, încă sub stare de șoc și gătit de emoție, ne-a povestit cum o namilă de știucă l-a plimbat cu lotca mai mult de o oră, cum a adus-o la barcă și n-a putut s-o cuprindă ca s-o urce în barcă și că este ultima expediție în care mai ascultă de Fane și Adi, cum că nu-i bine să aduci minciog în deltă. Gelu nu era deloc un pescar de salon ca să exagereze, dar mi s-a părut cam mult atunci când a apreciat știuca la 20 de kg. Mărturisesc că n-am prins niciodată o știucă mai mare de 10 kg, dar am văzut în lotca unui pescar din Lumina cum arată o știucă de 15 kg prinsă la taliane. Așa o namilă, într-adevăr, nu poate fi cuprinsă cu două mâini. Știu din surse demne de încredere că recordul deltei este o știucă de 23 de kg prinsă la momeală vie în lacul Roșu. Oricum, aventura cu știuca cea mare, cea drilată în lacul Lumina, l-a marcat profund pe Gelu și, ani la rând, a revenit cu amănunte la aventura sa pescărească.

Gelu mai avea o poveste pescărească la care revenea de câte ori avea ocazia. Cu mare satisfacție povestea despre o expediție de iarnă când el și cu mine, ajungând la grindul Puiu, i-am găsit pe Pușu Iacob și pe colegii săi de echipă de blincheriști. Pușu, liderul echipei din Brașov trăgea adesea la grindul Puiu, dar rareori se amesteca cu alte grupuri, el și colegii săi fiind mai rezervați, bine echipați și nu prea dornici să împartă gălăgia și bucătăria cu alții. Își instalau corturile mai departe de celelalte grupuri, de fapt căutau mai multă liniște, țineau la statutul lor de universitari, iar atunci când nu pescuiau, jucau bridge. Pușu era pe grind de câteva zile, colindase Lumina, Puiu, Potcoava și alte locuri celebre de știuci, dar nu prinsese nimic. Era dezamăgit, voia să plece acasă chiar a doua zi. Gelu, fremătând de nerăbdare, și cu mine ne-am repezit în japșa Potcoava, cea



Gelu le arată lui Vania și Mița un somotei prins de el cu Mepps 3

mai apropiată de grind, am bătut malurile și întinsura, dar, așa cum ne-a descris Pușu, totul părea pustiu.

Cu o inspirație instinctivă, Gelu îmi amintește că în capătul japșei am fost noi, cândva, într-o baltă cam cât un teren de baschet, mascată de stuf și cu o intrare labirintică. „Ce-ar fi să încercăm și acolo?” întrebă el, într-o doară. Am consimțit cu scepticism să tatonăm și acel ochi de apă, nu prea entuziasmat, din cauza intrării dificile și mai ales că trebuia să spargem o pojghiță de gheață. Cu toate că am făcut mare gălăgie,

lovind gheața cu vâslele și sperind cârdurile de peștișori argintii, dintre

care unii săreau chiar pe gheață, am avut parte de o partidă de excepție. Știucile erau așa de comasate, atât de hrăpărețe, încât mușcau și de două-trei ori ca să nu scape lingura, iar unele mușcau și dacă lăsam din fir lingura în apă, ca pe o dandinetă. Am prins o căruță de știuci, un fel de record istoric, e adevărat că nu prea mari, dar plăcute la dril și insistente, cum nu mi s-a întâmplat niciodată. Cred că am golit ochiul de știuci, de fapt am salvat cârdurile de peștișori care erau măcelăriți într-o fundătură fără ieșire. Ne-am jucat cu ele, le-am hârjonit, smucind când ele sprintau, într-un cuvânt a fost o distracție. Gelu a prins pentru prima oară mai multe știuci decât mine și asta i-a dat o mare satisfacție; ba mai mult, a început să afișeze pe figură o expresie de mare mândrie, fiindcă el fusese cel care a avut inspirația de a încerca în ochiurile mici.

Când ne-am întors la grind, Pușu și camarazii săi au fost surprinși și nedumeriți de faptul că am prins atât de multe știuci în Potcoava, unde ei nu au avut nici măcar un atac, în cele câteva zile. Gelu și-a înfoiat pieptul și a început să explice cum că, pe o așa vreme, peștișorii se retrag în locuri liniștite, iar știucile îi urmează.

Mi-a plăcut atitudinea sa de expert și chiar era, numai că modestia îi acoperea de cele mai multe ori glasul. Partea mea de știuci le-am dăruit prietenilor din grupul brașovean; eu, încă de pe vremea aceea, eram statornic în hotărârea de a nu mai căra pește acasă. Ai mei din familie se boieriseră cu păstrăvi și șalăi, așa că mă săturasem să spăl știucile, să le porționez în pungi, apoi să dau telefon la diverși mofturoși, care voiau chiar ca eu să le și car până la ușa lor, dacă se poate gata curățate. În fine, Pușu și echipa sa au plecat bucuroși cu știuci proaspete acasă, iar Gelu a rămas tot restul zilei până seara târziu la malul canalului, curățând știucile la lumina lămpii cu carbid.



Grindul Puiu și doamnele

Orice pescar poate avea probleme în familie dacă nu gestionează diplomatic timpul și treburile familiale comune. Comunicarea este esențială. Poveștile cu peștii cei mari care au scăpat nu ajută la nimic; ar fi o naivitate impardonabilă ca cineva să creadă că tocmai asta interesează, de exemplu, pe o soție, atunci când soțul se întoarce de la o aventură pescărească. Desigur că mă refer la soțiile care nu au motive de nici un fel să fie geloase și care pot fi îngăduitoare cu pasiunile pescărești ale soților, în măsura în care nu se încalcă niște reguli, niște convenții...



Un grup de doamne la Grindul Puiu

O soluție practică ce rezolvă multe inconveniente poate fi aceea de a invita soțiile la pescuit, mai ales când vremea este prielnică și condițiile de minim confort asigurate. Persida, soția mea, mă întreabă odată: „Pot să invit pe prietena mea Roxana din Munchen și pe cea mai dragă cumnată a mea, Rodica, în deltă, cu voi?” Așa s-a format o echipă de două bărci, Gelu cu soția lui, Tamara, și cu Roxana într-o barcă și eu cu Persida și cu Rodica în cealaltă barcă. Când sunt musafiri simandicoși și mai ales doamne în echipă, sarcinile nu se mai împart, ci se asumă. Prin urmare, noi căpitani am selecționat tacâmurile de inox, am luat saltele, mese și scaune și chiar am procurat alimente de lux. Pentru a face excursia cât mai frumoasă am ales un circuit excepțional de frumos și silhuiu. Am pornit de la Mița prin Perivolovca, unul dintre cele mai splendide canale din deltă. Canalul Perivolovca leagă brațul dunărean Sf. Gheorghe de Crișan, urmărind un traseu sinuos plin de nuferi, cu sălcii umbroase, păsăret, jivine și alte atracții de turism nautic. Din acest canal, puțină lume știe că se deschide o scurtătură spre lacul Erenciuc, un drum secret denumit „Drumul lui Terente”. Probabil că o anumită curiozitate poate face scuzabilă următoarea divagație... Terente, supranumit *regele tâlharilor și al bălților*, este neîndoielnic un produs de senzație al gazetărilor anilor 20. Presa de atunci a făcut mare vâlvă în jurul unui personaj real, un fel de „haiduc” care se ascundea în bălți, maestru al camuflajului, fiind greu (sau prea târziu) de descoperit de către jandarmi și armată și un preferat al

damelor, cu aluzie la virilitatea sa. Surprinzător de repede, Terente a devenit un fel de „Robin Hood” îndrăgit de populația săracă, care i-a dedicat cântece, i-a atribuit puteri supranaturale și multe dintre fărădelegile vremii săvârșite în Dobrogea împotriva celor avuți. Astăzi se cunosc foiletoane, nuvele, filme și chiar branduri de lenjerie de damă cu numele lui Terente. Toate consemnările se referă la șiretlicurile sale, la senzații violente în general, la imaginea sa de nedreptățit al autorităților, găsindu-i-se scuze, dintre care unele de-a dreptul naive. În cultura populară, porecla de Terente continuă să fie atribuită unor fugari sau evadați nevoiți să fure, de aceea nu mă miră faptul că au apărut personaje cu numele de Terente, în alte epoci și în alte locuri. De altfel Dracula, personajul fictiv al celebrului autor Bram Stoker din romanul său cu același nume (după care s-au realizat filme, piese de teatru și de televiziune), are nenumărate identități istorice presupuse. Interesul publicului pentru astfel de genuri literare a dat naștere la o industrie a turismului, inventându-se zeci de locații ale castelului Dracula în Transilvania. Ce contează dacă sunt mai multe castele, atâta vreme cât turiștii naivi plătesc ca să vadă unde a trăit Dracula?...

De fapt, drumul hoților evită canalele intens circulate, plecând din lacul Puiu, prin partea de sud-vest, pe un canal limpede și decorat cu nuferi, spre lacul Erenciuc; apoi, spre nordul lacului, se deschide un emisar îngust și plin de plante plutitoare, printre care doar o barcă cu motor mic poate să-l străbată. Smocurile de plante, de forma unor buchete de frunze ca niște săbii, pot fi dislocate relativ ușor, în schimb, după numai câțiva km se intră cu greu într-o adevărată japșă sălbatică. Acolo sălășluiește o colonie imensă de melci, care, atunci când sunt deranjați, se ridică toți deodată deasupra apei și îngreunează vâslitul. Sunt așa de mulți încât dau senzația că vâsla se înfige în nisip mișcător; noroc că bariera de melci este doar de câțiva metri. Printre cocioacele din japșă se trece ondulat ca într-un slalom, urmărindu-se curentul puternic de apă.

Revin la excursia doamnelor și mărturisesc că am răsuflat ușurat când am ajuns cu bine la grindul Puiu. M-au bucurat și exclamațiile de încântare ale lor în legătură cu peisajul minunat, dar n-am mai comentat faptul că străbaterea acestui traseu este o raritate și ar putea fi chiar o performanță onorantă pentru orice vizitator al deltei. Persida și Tamara, soțiile noastre, mai fuseseră în deltă și înțelegeau neajunsurile viețuirii la cort și vatră, dar m-am mirat de invitatele noastre, care s-au adaptat surprinzător de repede la stilul „out-door life”, au pescuit, și-au desfășurat simțurile cu peisaje însuflețite de păsăret, cu miresmele

florilor de baltă, cu trilurile și chemările naturale... Roxana a fost greu de stăpânit, insistând să vadă izvorul de unde luăm noi apă.



Roxana, Tamara, Persida și Rodica, în spatele lui Gelu

Nici acum nu știe că, de fapt, luam apă din baltă, dar dintr-un firicel de gârliță care trecea printr-un plaur cu multă vegetație, filtrându-se și fiind, oarecum, mai rece. Puneam o lămâie tăiată și o lingură de miere într-un recipient de plastic, îl înveleam în prosop ud, iar până se evaporă apa din prosop, limonada devenea rece și savuroasă.

O cură de pește, gătit de maestrul Gelu, a completat vacanța pentru doamne, după cum a completat și un cec în alb pentru viitoarele noastre ieșiri în deltă. Rodica Mihăilă, cumnata, mi-a și făcut rost de un viitor membru în echipă: „Încerc să-l

conving și pe soțul meu că cea mai proastă zi de pescuit e mai bună decât una de serviciu!”... De fapt Gigi, cumnatul meu, a probat, a aprobat, dar a replicat: „Time is money!”, în traducere liberă, însemnând că „cineva trebuie să se ducă la serviciu să câștige bani”... Într-adevăr, când a fost și Gigi în deltă, nu s-a prea prins pește, cu alte cuvinte a fost o perioadă proastă pentru pescuit, dar bună... de bună de dispoziție, fiind întreținută cu nenumărate lăzi de vin „Aligote” și metri de mușchi afumat, prinse „la portofel” de către Radu Anton Roman (era de fapt o recuperare a unei datorii mai vechi). Printre glumele de atunci revenea des, ca un leitmotiv, o rimă fabricată ad-hoc de Gigi: „Zică lumea orișice, noi tot bem Aligote!”... și băști, sticla goală își lua zborul peste cap, dintr-o mișcare scurtă.

Din excursia doamnelor îmi mai aduc aminte de o fază care poate pune pe oricine pe gânduri și ne poate pune cu picioarele pe pământ, la propriu și la figurat, în momente speciale.



Ploaie torențială pe canalul Erenciuc

Aș fi în stare să cred că acel aforism legat de expresia „a fi la locul potrivit, la timpul potrivit” și așa mai departe, este, probabil, alibiul unui determinism de nepătruns, pentru ceea ce ni se întâmplă în viață. Nu vreau să dramatizez, dar, pe drumul de întoarcere, pe canalul emisar al lacului Erenciuc, printre arinii majestuoși, într-un loc strict rezervat, considerat ca cel mai reprezentativ pentru

frumusețile deltei, în loc să ne bucurăm de peisaj am fost obligați de o ploaie torențială să tragem la mal și să ne adăpostim. În acel moment, la cam o sută de metri în fața noastră a trăsnet baza unui arin, aprinzându-l și aruncând așchii, cu puterea unei explozii.

Dacă nu trăgeam la mal, dacă mai înaintam pe distanța respectivă, dacă mai treceau câteva secunde... ne-ar fi trăsnet! Îmi pare bine că doamnele nu și-au dat seama. Așa a fost să fie, iar noi, mai ales fiind șoferi, ne sugestionăm să credem că doar altora li se poate întâmpla ceva rău în secunda următoare.



Arin doborât de trăsnet în canalul Erenciuc

Lacul Lumina și prietenul Günther Bloos

Günther, căruia îi ziceam Gü, este unul dintre prietenii mei cu vechime mare în amintirile mele de pescuit... Voi reveni.

În Lumina, când vântul bate mai tare, plaurii mari încep să se miște lent, iar în fața lor, pe direcția de deplasare, se formează o zonă protejată de vânt, fără valuri și mai ales foarte liniștită și comodă pentru pescuit. Odată cu înaintarea, plaurul alungă puietul care se adăpostește în marginile sale, iar știucile bătrâne asta așteaptă: se aruncă plescăind apa, se agită profitând de ocazie. Nu numai ele știu să profite, ci și pescarii care au învățat de la alții mai „bătrâni”. Așadar, ne-am instalat și noi cu barca „Rosinanta” lângă un plaur masiv.



Gü lansează, ca de obicei primul, drept în buza plaurului, cel în fața căruia ne-am adăpostit. Lingura sa preferată, un fel de ”pișcot” modelat cu măiestrie de Tinel Dogaru, zboară strălucind deasupra apei ca un oblete fugărit de știucă. Voi face o scurtă paranteză: Tinel, prietenul nostru comun, Dumnezeu să-l odihnească, era îndrăgît de toți pescarii pentru felul său jovial, pentru optimismul său... Confecționa niște linguri excepționale cu singura-i mână pe care o avea, în ciuda handicapului fiind cunoscut de majoritatea știucarilor, care se adunau săptămânal în centrul Bucureștiului pentru comentarii și mici afaceri cu scule pescărești. Închid paranteza, promițând că o să mai revin cu amintiri despre Tinel, un personaj remarcabil!

Nici n-a atins bine apa și într-o plescăială ca de bolovan, gingașa lingură este acroșată de o namilă de știucă, după care începe un dril spectaculos, cu încercări de evadare pe sub plaur, cu treceri pe sub barcă și alte fițe.



Se vede o namilă de știucă lângă nuferi

Însă maestrul Gü, entuziasmat în vorbe, dar calm la mână, se plimbă prin barcă, ocolește motorul cu vârful lansetei, cedează fir, recuperează lent, întocmai ca la carte. Deodată se oprește brusc și, oarecum trist, ne anunță că știuca s-a împotmolit în ceva și nu mai mișcă. Ca și altădată, din experiență și observând că se apropie plaurul, noi ceilalți punem repede mâna pe pagăi și încercăm să poziționăm barca deasupra locului unde s-a oprit știuca. De cele mai multe ori, în astfel de situații, se întâmplă ca știuca să se repeadă în brădiș, iar acolo, în întuneric, să rămână nemișcată. Soluția pescarilor cu experiență este aceea de a vibra ușor lanseta, trimițându-i știucii un mesaj că trebuie să iasă singură din



Se organizează tabăra și se pleacă pe lacul Lumina

blocaj, desigur, cu invitația de a sprinta des, pentru a obosi repede. Deodată firul se mișcă haotic, ca și cum s-ar petrece o luptă sub apă și... într-adevăr, deasupra apei apar două namile de știuci zbatându-se cap în cap: prima, cea agățată, iar alta care o mușcase de cap pe prima și o ținea captivă, cu intenția vădită de a o înghiți. De data asta noi am rămas înmărmuriți la acest spectacol inedit, la această luptă între știuci. A durat câteva minute, apoi știuca agresoare s-a desprins, dar n-a părăsit arena, urmărind-o îndeaproape pe cea plimbată la vedere de Gü. Abia atunci am observat cu toții că lingura era agățată pe dinafara gurii și ne-am putut explica de ce știuca putea trage firul cu atâta dârzenie. Chiar și după ce Gü a prins știuca de ceafă cu mâna, cealaltă știucă, agresoarea, n-a plecat imediat de lângă barcă și cred că, în acele momente, fiecare dintre noi a regretat, fără să exprime, faptul că nu folosisem minciogul. Plăcerea pescuitului era pentru noi un sport cu reguli și șanse, în care peștele trebuia învins, nu constrâns. În meciul cu cele două știuci am și acum bănuiala că, după atacul din adâncuri, ambele știuci s-au agățat de aceeași ancoră. La pescuitul de bibani, mai ales atunci când aceștia vânează în grup, se întâmplă adesea ca doi bibani să se agațe de un singur vobler, în special dacă voblerul are două ancore. Ce mai, și la pești se fură mâncarea de la gură!



La Dunavățul de Jos: Gü cu fiica sa Magda, Vania cu Mița, Edi și cu mine, încercând bagajele pentru intrat în baltă

Grindul Puiu și prietenul Pușu Iacob

Pentru a-și proteja vintirele și talienele în fața afluxului de turiști de la Complexul Grindul Roșu și pentru că și noi, cei de pe grindul Puiu, eram bănuți că deranjăm sculele pescarilor, ne vizita, adesea, tovarășul Artimov, inspectorul piscicol al zonei. Venea cu mahuna de la cherhanaua din Caraorman, acosta și ne întreba politicos de permisele de pescuit. Cei care erau nou veniți pe grind și încă nu aveau permise erau rugați să spună numele și adresa, motivând că „așa, doar să știm cine trece pe aici”... De fapt, el întocmea ulterior procese-verbale fictive, în baza raționamentului anticipativ, că „nimeni nu campează pe grind fără să pescuiască”. Respectivii se trezeau acasă, după câteva luni, cu amenzi pentru motivul că au pescuit în deltă fără permis. Așa au pățit și cei din grupul brașovean al lui Pușu.

Numai că cineva din grupul lor avea o rudă suspusă, așa că, în anul următor, Artimov a primit sarcina să le aducă, de câte ori trecea pe acolo, un paner sau alte feluri de coșuri de nuiete „cu piești di borș” și pleca salutând: „Piscuiți pisti tot”.

Lipoveanul folosea o regulă tradițională în deltă, aceea de a fi informat despre tot ce mișcă în zona lui, doar că el o făcea într-un mod incorect. Fane și cu mine, ori de câte ori întâlneam un pescar sau un localnic din zonă, îi spuneam fără să fim întrebați unde ne ducem, ce-am prins și ce avem de gând.



Pușu și gazda Mița



Pușu cu Erwin la Dunavățul de Jos

După un timp, toți ne știau, chiar și cei care nu ne văzuseră vreodată, dar, pentru că le-am fost deja descriși, ne salutau și intrau în vorbă, ca și cum ne cunoșteam de când lumea. De fapt, le-am câștigat încrederea. Niciodată pe unde am trecut n-am umblat la sculele pescarilor. Și noi am învățat de la ei că dacă ceri un pește pentru borș, regula lipovenească îi obligă să nu te refuze, dar autoservirea din sculele lor este blamată.

La „Gura Cămășii” cu prietenul Erwin Gurău

Era pe vremea când se prindea pește oriunde în deltă. Toamna, când dispăreau țăntării și se răreau turiștii din deltă, am dobândit obiceiul să campăm pe malul stâng al brațului Sfântul Gheorghe, în drumul nostru de aval, venind de la Dunavățul de Jos. Ne opream între km 29 și km 25 pe o luncă cu ierburi mirositoare, lângă câte o salcie, oriunde nu erau deja corturi și grupuri de pescari ”la staționar”. Preferam să campăm lângă un cot cu apă foarte adâncă, la km 29, care, după săparea unei scurtături pentru navigație și a unui canal liniștit, paralel cu Dunărea și pornind chiar de la confluența Dunării cu Canalul Dunavăț, a devenit convenabil, atât pentru transportul în siguranță al mormanelor de bagaje, cât și pentru pescuit divers. Porțiunea dintre cele două canale noi, ca un fel de insulă de aproape două sute de metri, cu sălcii imense și vegetație luxuriantă, a primit repede un nume, „Gura Cămășii”, după un duel de bancuri dintre Gelu Șeitan și Radu Anton Roman.

Bancul este ireproductibil aici, dar momentul botezului pare că are și el un pic de haz. Odată, când Radu n-a putut veni cu noi, s-a întâmplat ca nimeni să nu prindă crap, peștii preferați ai lui Radu, la locul cu pricina. Ajunși în București, îl sună Radu pe Gelu să-i dea raportul. Gelu, în glumă, se preface că-i spune confidențial că s-au prins crap mari la locul numit „Gura Cămășii” și că cel prins de el a avut 18 kg, inventând o poveste cu dril nemaipomenit, cu multe minute de taxare telefonică. Imediat mă sună Radu, furios că el nu știe locul respectiv și că îl dă la ziar și-l denunță pe Gelu pentru faptul că a braconat crapii de Dunăre, „monumente ale naturii”. L-am liniștit spunându-i că atât crapii lui Gelu nu sunt reali, cât și locul este o ficțiune, ca-n bancul respectiv. Totuși denumirea a prins, deunăzi fiind mirat să aud că mulți pescari, nu numai localnici, ci și cei din îndepărtate colțuri ale țării care se duc rar, chiar numai o dată pe an în deltă, știu de această denumire și locația ei.

La Gura Cămășii veneam în grupuri mari, adesea cu toate cele patru bărci pe care le țineam la Mița și Vania, în Dunavățul de jos. Încărcam corturi, mese, scaune, ustensile de bucătărie, saci cu pâine și legume, unelte de pescuit pentru diferite specii, benzină, scule și motoare de rezervă, ce mai, mormane de bagaje. Avantajul locului era faptul că ocoleam navigația pe Dunăre, periculoasă la valuri pentru bărcile încărcate. Apoi locul era extraordinar de darnic cu șalăi, somni mari, carași și crap, iar la mică distanță se puteau prinde știuci și bibani. Fiecare din proprietarii bărcilor ținute la Mița aducea musafiri, mai ales novici, care, dacă învățau repede regulile și spiritul de echipă, aveau șanse să ajungă abonații noștri.

Erau reguli simple, prima fiind aceea de a putea face orice, fără să deranjezi pe ceilalți. Spiritul de echipă însemna ca fiecare să facă ceva, după puterile sale

și din proprie inițiativă, în folosul celorlalți. De pildă, dacă barca era nelegată, întâi o legai și apoi aveai dreptul la sfaturi, oricum redundante. La zece sau chiar douăzeci de pescari și însoțitorii lor erau necesare cantități mari de alimente și scule de mâncat adecvate. Ciorba de pește o fierbeam într-un ceaun de 20 de litri, iar un fel de plachie cu mult bulion, se pregătea într-o cratiță cât roata carului „roșeața” de știuci.



Erwin Gurău echipat de luptă

Pescuitul pe alese și îndestulător era o plăcere, dar plăcerea cea mare erau poveștile și glumele din jurul vetrei, fascinați de flăcările violete din jurul ceaunului și înveseliți de vinuri învăluite cu snoavele spuse cu talent de Radu Anton Roman. Eram tineri, dar cu noi veneau și câțiva seniori, iubitori ai deltei încă de pe vremea când Delta Dunării era un tărâm silhului, iar stăpânii ei erau localnicii care-o îngrijeau ca pe propria ogradă. Despre acei hâtri și generoși seniori vreau să scriu câte ceva și să le dau un prinos de recunoștință. Încep cu Sergiu Zelinski, căruia îi sunt îndatorat pentru ajutorul pe care l-a oferit celor care țineau bărcile la Mița. Sergiu a fost multă vreme șeful Catedrei de sporturi nautice de la actuala Universitate cu specific de sport și președintele Federației Române de Canotaj. Nu-i de mirare că se pricepea la tot ce ținea de turismul

nautic; avea o bucurie nemărginită când pregăteam ieșirile noastre în deltă, uneori improvizate, dar întotdeauna tratate de el ca adevărate expediții. Rucsacul lui era un model de organizare, fiecare buzunar având o destinație precisă: lucrurile care



Sergiu cu crapul care l-a atacat în barcă

erau mai des folosite erau la îndemână și deasupra celorlalte, iar dacă aveai nevoie de un ac, o aspirină sau orice alt mărunțiș, la el le găseai.

Toți îl stimau și apreciau simțul său gospodăresc și devoțiunea sa pentru traiul în respect față de natură. Din când în când invitatul lui, de aceeași vârstă cu el, era Bobo Ocroș, un fost operator TVR apreciat profesional, stabilit în Germania de mulți ani. Bobo, tip carismatic, cu tabieturi ciudate pentru viața la cort, se trezea primul, își făcea la primus o cafea turcească și fuma tinctos, forțându-se să tușească înăbușit ca să nu deranjeze sforăitul celorlalți. Apoi își gătea ochiuri cu șuncă, pâine prăjită și alte bunătăți, care, pentru toți ceilalți, erau considerate excentricități ale vieții de tabără în deltă. Prin faptul că nu deranja pe nimeni și nici nu avea pretenții de la alții, avea privilegiul de a nu participa la treburile gospodărești, mai ales că Sergiu excela și exceda cu mult porția sa de

treabă pentru echipă.

Într-o zi hotărâm să prindem niște știuci în Erenciuc, un lac de o frumusețe copleșitoare; era bucuria lui Bobo pentru ocazia de a filma scene cu păsări, insecte sau pești, în decorul nuferilor și al ciulinilor de baltă. Am pornit cu două bărci cu motor, Sergiu și Bobo un echipaj și eu cu Erwin, alt echipaj. Erwin Gurău este unul dintre cei șapte prieteni cărora le dedic acest capitol al expedițiilor din Delta Dunării și despre care voi scrie special. N-am prins știuci nici măcar pentru o ciorbă și, cu toate că ne-a priit excursia în ceea ce privește desfătarea ochilor cu imagini mirifice, mai ales pe canalul emisar al lacului Erenciuc, eram cu gândul la ce punem pe masă pentru echipa de la tabără. Pe canalul întortocheat, cu arini și sălcii de o frumusețe rară, absorbiți de frumusețea peisajului, aud deodată o accelerare de motor, urmată de o bufnitură, apoi liniște... Când mă uit în spate, la vreo treizeci de metri, văd barca lui Sergiu urcată cu botul pe mal, în barcă nici o mișcare, apoi, ca dintr-un film de groază, din barcă se ridică o siluetă cu un topor în mână și lovește ceva pe fundul bărcii. Era Sergiu, care, plin de sânge, lovea ceva, iar Bobo... nicăieri. Ce se întâmplase? Un crap fitofag imens, speriat

de motor, a sărit din apă, așa cum fac de obicei acești crapi aduși din China, lovindu-l pe Sergiu în ceafă și-n umăr. Sergiu a scăpat manșa, barca a cotit brusc și s-a proptit în panta malului, iar Bobo și Sergiu s-au răsturnat. Ce-am văzut noi era o scenă în care Sergiu lovea cu sete de răzbunare crapul căzut în barcă și care se zbătea alături de Bobo. Sângele provenea de la crap, Bobo n-a pățit nimic, iar noi am mâncat la prânz cotlete de crap dintr-o namilă de 7 kg! Crapii fitofagi pot fi, pentru unele ape, o adevărată pacoste. Deosebit de hrăpăreți, ei mănâncă plante și plancton, dezechilibrând lanțul trofic pentru speciile endemice. Se înmulțesc foarte repede, cresc rapid, dar carnea lor nu are un gust competitiv și nici valoare nutritivă, ca atare nici valoare comercială. Noroc că Delta Dunării n-a fost acaparată de aceste specii, așa cum se întâmplă acum în SUA, unde fitofagii amenință marile lacuri. Când cârduiesc, acești crapi, speriați de zgomotul motoarelor de barcă, sar ca niște ghiulele, care încotro, oferind un spectacol bizar. Am văzut secvențe filmate în care acești crapi erau prinși din zbor cu minciogul, precum fluturii.

Erwin Gurău mai rezistă și astăzi în echipă, după zeci de ani de expediții pescărești făcute împreună. Am pescuit împreună în multe locuri interesante din deltă, cele mai memorabile povești pescărești datând de pe vremea câmpărilor la Gura Cămășii sau gârla Ispișca.



La debarcaderul din Dunavăț. Vania și Mița îl conduc pe Erwin

Când pleca la pescuit, Gelu îi striga de pe mal: „Mult, mult succes la pescuit!”, iar Erwin răspundea cu o expresie ireproductibilă, legată de spatele lui Gelu. A ura succes la pescuit, în superstițiile pescarilor, însemna „traistă goală”,

un fel de imbold la ghinion. De Erwin nu se prea legau superstițiile; cât a fost cu noi a prins nenumărate piese capitale. Clișeul lui, de altfel clasic, începe cu o lansare pe o direcție surpriză, un dril cu peripeții și o fotografie făcută cu mâinile întinse spre obiectiv, ca peștele să pară mai mare.



Succes la pescuit...

Îmi aduc aminte de ceva deosebit, când într-o toamnă târzie am campat la km 25, la pasajul spre lacul Belciug. Am ajuns pe o vreme căinească, pe o ploaie rece, ne-am instalat două corturi, eu și Erwin într-unul, iar frații Panaitescu, invitații noștri, în celălalt. Am pus cortul, așa cum se cuvine pe vreme ploioasă, în vârful unei movile, ca apa să nu se strângă sub cort. Faptul că movila avea pământul afânat l-am considerat un avantaj, în aceeași idee ca apa să se infiltreze repede în sol și să nu băltească sub cort. Abia când ne-am culcat ne-am dat seama că ne instalasem pe un imens cuib de șoareci, ridicat pentru iernare, așa cum fac șoarecii de câmp din deltă, protejându-se de eventualele inundații. Noaptea, zeci dacă nu sute de șoareci mișunau pe sub cort și ne gândeam cu oarecare aversiune că ar putea să intre peste noi. La un moment dat simt că umblă ceva pe spatele meu, într-o zonă la care nu ajungeam cu mâna. Era clar un șoricel. Aprind lanterna și-l rog pe Erwin să-mi scoată șoricelul care intrase între pulover și tricou și se vedea ca o gălmă pe spatele meu. Erwin, ca și mulți alții care au silă să pună mâna direct pe șoareci, îmi propune să rabd o lovitură pe spate ca să-l amețească,

căutând deja febril un obiect contondent. A lovit cu sete, am scăpat de șoricel, dar cel mai amuzant a fost că l-a lovit cu patul puștii mele. Așa a ieșit gluma că Erwin a împușcat un șoricel... pe spatele lui Adi. A doua zi am târât barca pe cărarea care duce la Belciug, cam 600 de metri, fără să folosim crengi de rulare, deoarece iarba era udă și barca aluneca ușor. Acolo, la mal, gata pregătită, am găsit o lotcă mare, cu multe lansete și alte anexe de pescuit, dar fără stăpâni. Ne-am dat seama că aparțin pescarilor din cortul instalat la doar 200 m de noi, pe malul Dunării, dar, pentru că ploua mărunț, nu ne-am mirat că nu pescuiau. Lacul Belciug, un braț obturat al Dunării vechi, era renumit pentru apa sa limpede și adâncă, pentru știuci și somni mari, dar și pentru dificultatea de a ajunge la el, canalul său de acces fiind aproape întotdeauna blocat cu plauri mișcători.



Cu Gelu și Costea în pauza de pescuit

De cum am intrat pe lac, la prima lansare Erwin înțeapă, drilează și urcă-n barcă o știucă frumoasă. „Bravo!”, îi zicem în cor, iar în gândul fiecăruia, probabil, a înflorit singuratică floarea de primăvară din celebra zicală românească și speranța că ne umplem barca de știuci.



Un somn de 42 kg!

Cu toată strădania noastră, cu toate talentele, lingurile și voblerele încercate, nimeni n-a mai prins nimic, nu numai atunci, dar nici în următoarele patru zile cât am răbdat o ploaie nesuferită. Ca urmare, știuca prinsă de Erwin a fost cea mai mare din acea expediție. Ar fi fost și cea mai gustoasă dacă nu se întâmpla o gafă impardonabilă...Noi, cei patru ingineri vajnici, am încercat să protejăm de vânt primusul, pe care sfârâiau bucățile din știuca lui Erwin, băgându-l într-o oală mare. Primusul s-a încins, benzina a debordat, oala a luat foc și... mai erau câteva secunde până la o iminentă explozie. Am apucat oala de toartă și, cu o mișcare din tehnica de aruncare a ciocanului, am zvârlit-o drept în Dunăre. Cu mare jenă recunosc că am trecut printr-un mare pericol. Aș face o a doua gafă dacă aș prezenta întâmplarea ca pe o bravură, în noima modelului tinerilor care se duc în deltă fără echipament adecvat și cu diverse improvizații,

după care se laudă prin ce peripeții au trecut. Ce să mai zic de seniorii cu bărbi albe care tremurau în cortul vecin și care, după câteva zile, au îndrăznit timid să ne propună un târg: să tragem noi lotca lor, cea văzută în Belciug, s-o aducem la Dunăre, ca să poată pleca. N-aveau nimic pe ce să gătească, nu știau să facă foc pe vreme rea, erau disperați că oamenii din Sfântul Gheorghe, care le-au promis că vin după barcă și să-i recupereze, întârzie de câteva zile. Ne-au oferit tot peștele prins de ei, ne-au implorat în toate felurile... Am simțit o mare răspundere în a-i ajuta și totodată o mare indignare, pentru că au riscat atât de mult la vârsta lor. Bineînțeles că ne-am opintit din greu să târâm ditamai bărciul prin noroiul care se formase deja și în care bețele de rulare nu făceau față. Le-am ajutat la încărcatul bărcii, le-am cărat sacii cu știuci, surorile celor care s-au oprit din mușcat taman când am ajuns noi, și ne-am rugat lui Dumnezeu să ajungă cu bine la Sfântul Gheorghe. Chiar dacă n-ar fi vâslit de loc, curentul i-ar fi dus în 4-5 ore la destinație. Acum, când am o vârstă mai mare decât o aveau ei pe vremea aceea, mă gândesc la obârșia înțelepciunii ca la altceva decât izvorul experienței.



Gârla Ispișca și prietenul Mihai Antonescu

Vorba anonimului arhicunoscut: „Vara nu-i ca iarna”. Vara, Gârla Ispișca este neasemuit de frumoasă. Probabil că va rămâne încă multă vreme unul dintre canalele cele mai atrăgătoare ca vegetație, discreție și, în general, ca biodiversitate, cu toate că și acolo, în nota generală, pescuitul devine din ce în ce mai puțin productiv. Se cuvine să precizez că în sudul lacului Dranov, aproape de



A sosit Mihai la Tulcea

Gura Dranovului dinspre lacul Razim, se deschide un canal discret, numit de pescari Ipsișca și notată pe hărți Ispișca.

La malul gârlei, de mult de tot, poposeau ceamurile și alte vase care încărcău stuful recoltat iarna de pușcăriași. Astăzi, gropile acestor vase sunt vizitate primăvara de cârduri imense de crapi care migrează, pentru reproducere, din Razim. Gârla Ispișca nu este prea

lungă, având cam doi km de apă limpede, plină de nuferi și alte plante acvatice. Curios este faptul că apa gârliței dispare subit înghițită de nisipurile unui dig artificial, care, cândva, suporta mașini de teren intrate pe grindul Perișor de la Periteașca.

Pe grindul Perișor se mai văd și astăzi ruinele unor ferme imense de bovine și ovine, a căror aprovizionare se făcea de pe acest dig. Gârla Ispișca, așa cum spuneam, se pierde în nisipurile grindului, reapărând probabil în sărăturile și zătoanele de dincolo de dig, la doar câteva sute de metri de mare. Ar fi riscant pentru oricine să încerce o plimbare la țărnul mării de pe digul grindului Perișor, din cauza nisipurilor mișcătoare și a zonei mlăștinoase. În schimb, o plimbare pe malul gârlei poate fi o încântare, o desfătare a privirii în sălbăticia peisajului plin cu sălcii pletoase și o porție de



aromo-terapie cu iz de cimbrisor de baltă, mentă creață și, uneori, cu aduvmecări de alge marine.

Gârla Ispișca mai este și acum un loc de reproducere respectat de pescari; toamna, la capătul gârlei unde se adună mii de peștișori argintii, apa clocotește de vânătorile știucilor, iar vara, dacă barca alunecă fără zgomot printre nuferi și tufe de brădiș se pot admira, ca într-un acvariu, grupuri de bibani aliniați după mărime. Cam la un km după intrarea din canalul Dranov, gârla se lărgeste și se bifurcă, scurgându-se printr-un pârâiaș subțire în japșa Ispișca, de la care probabil provine și denumirea gârlei. Astăzi japșa este înfundată, la fel și canalul ei emisar către ferma piscicolă Perișor. Pe partea cealaltă, prin ferma Perișor concesionată lui Dan S., om de afaceri și mare iubitor de deltă, am fost odată cu Mihai Antonescu. Dan a instituit o regulă prin care cei care-i călcau moșia puteau să rețină numai știucile cântărind între 2 și 3 kg. În timp ce pescuiam duși de vânt spre digul care desparte fosta fermă piscicolă de Japșa

Ispișca, discutând cu Mihai despre curba lui Gauss, în cazul de față despre frecvența știucilor pe diferite categorii de greutate, am remarcat ceva curios. Ori



Iarna la pescuit cu Mihai și Edi

prindeam știuci de 1-2 kg, ori prindeam de 3-4 kg, însă nici una din categoria permisă pentru reținere. Mihai, inginer ca și mine, începe să intre la bănuială, precum că ar fi o șmecherie la mijloc. Întorși la cherhanaua Puișor, unde Dan avea oaspeți din străinătate, îl întrebăm, ca din întâmplare, dacă a avut o recoltare masivă de știuci acum trei ani. „De unde știți?”, recunoaște implicit Dan. E



Tabără la Ispișca

au acum sub 2 kg, am dedus noi fără să facem vreun proces de intenție. Oaspeții lui Dan s-au strâns lângă barcă și se uitau curioși la numele ei „Rosinanta”. Ne credeau localnici, iar după hainele pe care le purtam nici nu era de mirare. Cred că erau ușor intrigati de numele bărcii, asemănător cu cel al mârtoagei lui Don Quijote. După câteva discuții, inclusiv pe teme literare, la plecare, unul dintre ei zice: „Nu știam că localnicii din deltă vorbesc engleza, germana și franceza!” De fapt, mârtoaga lui Don Quijote era un cal, nu o iapă, și îl chema „Rosinante”. Pe drum spre casă, Mihai pune lingura preferată „Ira” și, ignorând statistica gaussiană, scoate o namilă de știucă de peste 5 kg. „Cum zicea Dan?... nu rețineți piese de 3-4 kg, deci... pe asta o areștam!”.



Gârla Ispișca și anotimpurile

Odată, pe vremea când făceam o zi întreagă pe drum ca să ajung la Grindul Puiu, mi-am pus în gând să caut o soluție de evitare a intratului în deltă numai prin Tulcea și Crișan. Simplu, cum m-am gândit, cum s-a ivit o ocazie: Colea, intendentul de la tabăra „Grindul Roșu”, m-a rugat să-l duc cu barca mea la soră-sa din Dunavățul de Jos. Așa am cunoscut-o pe Mița, apoi pe nea Gicu, unchiul lor de la Dunavățul de Sus, din cartierul „Golful Crimeea”. La recomandarea lui Colea, m-au acceptat în gazdă cu barca și calabalâcul de deltă. La început, până să se închidă canalul Dunavățului de Sus, am stat la nea Gicu.



Fane Chirițescu cu o știucă de Ispișca

Ne-am împrietenit, țineam barca într-un mic canal din grădina lui, puteam veni cu mașina până la barcă, puteam ieși în Dunăre, la numai 2 km, la ecluză... era un mare avantaj față de complicațiile intratului în deltă prin Tulcea. M-am simțit norocos și prin faptul că am cunoscut un om strașnic de destoinic... așa zice, „dăltuit” de deltă. Nea Gicu Iacubov era recunoscut ca cel mai mare vânător și pescar din partea de sud a deltei, avea o experiență de deltă extraordinară și drept să spun, aveam o încredere deplină în părerile lui, chiar dacă erau date ca niște comenzi. Nu prea era agreat de oficialii regimului, dar nici el nu-i suferea, mai ales că i se confiscaseră o grămadă de bunuri, fiind considerat chiabur. Dar tot mai avea el vaci și cai prin mlaștinile Dranovului și zeci de oi pe Gârla Ispișca. Pe lângă casă mai ținea doar o pereche de măgăruși, cărora le spunea Elena și

Nicolae. După un timp, prinzând încredere, a început să mă ducă prin locuri numai de el știute, dar care erau greu accesibile. De fapt, avantajul era reciproc, căci eu o aveam pe „Rosinanta”, bărcuța de numai 120 kg, cu cocă dublă de fibră de sticlă și cu motorăș economic de 4 cp, aveam, pe vremea aia, puterea tinerească s-o car singur peste diguri și prin stufăriș și, cel mai agreabil pentru nea Gicu era faptul că îi îndeplineam ordinele fără comentarii. Se înțelege că mă refer numai la sfaturile și comenzile de expediții comune, în care s-a dovedit a fi chiar uimitor. De exemplu, plecam cu noaptea-n cap, el la prora dirijând, eu la motor; nea Gicu striga: „Dreapta, cu viteză!” Eu vedeam numai zid de stuf și așteptam să aud o bufnitură, numai că el știa că exact acolo se deschide un firicel de canal, al cărui prag trebuie trecut în forță... Mai departe, pe canal, studia iarba de pe mal și-mi spunea: „Pe aici a trecut o scroafă cu doi godaci”... și chiar așa era, că la un moment dat îi vedeam... A fost un timp când mă chema iarna, înainte de



Știuci de Ispișca

Crăciunul lor, când, în mod tradițional, se ducea în „baltă”, la locurile lui, să aducă bucate pentru tot neamul său. Într-una din expediții am ajuns la Gârla Ispișca, la capătul căreia iarna o turmă de oi, din care jumătate erau ale lui Gicu. Prin urmare, nea Gicu avea interese multiple să ajungă la Ispișca, dacă ne gândim la diversele provizii care însemnau carne de oaie, carne de mistreț prins ”la topor” de către Ică ciobanul, știuci cu icre de la vintirele proprii și altele... „Nea Gicu, lasă-mă și pe mine să arunc câteva linguri, până montezi dumneata vintirele” îi spun eu, încă din mersul bărcii, înainte de locul de acostare... „Hai repede, că mai sunt trei ceasuri până se întunecă”... N-apucă el să spună tot, că eu și ripostez „haț!”, având deja la dril o piesă frumușică. „La se joc cu ea și... dă-i bătaie”. N-aveam nevoie de îndemn, chiar asta doream... E

greu de crezut, dar am scos știucă după știucă; era o așa de mare densitate, încât dacă lăsam lingura să cadă lângă barcă, imediat o și mușca o hoțomană de știucă. Nea Gicu și-a pierdut graiul, ținea barca pe direcție cu ghionderul într-o mână, iar cu cealaltă ținea gura largă a unui sac mare de plasă pescărească pe post de se joc, în care scuturam eu știucile. Până să se întunece, am umplut se jocul de știuci, încât nea Gicu n-a trebuit să mai pună vintirele. Când am ancorat barca la mal și am scufundat se jocul, nea Gicu a exclamat: „N-aș fi crezut, n-aș fi crezut!” Probabil că se referea la mine și nu-i venea să creadă că în trei ore am prins peste o sută de bucăți; iar eu, fără dubii, mă gândeam la acea gârliță la care m-a adus

nea Gicu, cu o densitate greu de crezut a știucilor. Ică, ciobanul lui Gicu, ne-a reperat pe baza lătratului câinilor săi, ne-a salutat, apoi s-a retras repede la „sediul” central, amenajat de el într-un canton părăsit și, așa cum avea ordin de la Gicu, s-a apucat să ne pregătească o cină și un culcuș. Seara, când am intrat acolo, am fost de-a dreptul șocat de mizeria de nedescris: în mijlocul încăperii era doar o sobă improvizată care duduia de lemne, căței pe sub masă, pereți negri afumați, boarfe peste tot și umbre sinistre aruncate pe pereți de un felinar jigărit... Nici vorbă să rezist în mizeria aia, așa că am închinat un pahar de votcă, și acela din bagajul meu, și, cu permisiunea lui Gicu, m-am întors la barcă. Am amenajat un culcuș pe mal dintr-un strat de stuf și cojocul lui Gicu și... m-am pus pe sforăit, de nici câinii lui Ică nu se apropiau. Dimineța mă zgâlțâie nea Gicu: „Hai, hai că avem multă treabă astăzi. Mergem împreună cu Ică și câinii să prindem un mistreț!” Mie îmi ardea de știuci, dar când mă uit mai bine, gârla era înghețată, avea un strat de cam 2 cm de gheață. Până la prânz se va dezgheța, zic eu în sinea mea, și consimt să mă duc cu ei la vânătoare. Ce făcea Ică la vânătoare? Punea câinii să urmărească ceata prin stuf, iar când auzea un anumit fel de lătrat știa că un mistreț este încolțit și țintuit pe loc. Fugea acolo și, doar cu un topor, reușea să-i vină de hac mistrețului. Ca să nu mai lungesc povestea, și de data asta a reușit să răpună un godac frumos, tocmai bun pentru cârnații de Crăciun ai rudelor lui Gicu. Interesant de descris este doar lupta cu mistrețul, pe care n-am văzut-o niciodată, dar am văzut efectele ei, atât la mistreți, cât și la câini sau la Ică. Adesea câinii se aleg cu răni, pentru că în stuf n-au loc suficient să se ferească, iar Ică, arătându-mi o fractură cu cicatrici diforme, îmi spune infatuit: „M-a doborât porcu’ și uite ce mi-a făcut!” Dar cum s-a întâmplat? îl provoc eu. „Am ajuns la porc, într-un stufăriș, unde era rotit de câini, i-am sărit în spate, l-am apucat de urechi și când să scot toporișca prinsă în curea, la spate, mi-am dat seama că n-o mai am! Atunci m-am pornit să-i trag la pumni în cap, dar m-a trântit și s-a urcat el peste mine. Noroc că m-au salvat câinii”... Eu n-aș numi asta curaj, nici bravură... este, pur și simplu, un mare risc pentru o miză derizorie. De fapt, Ică nu părea a fi sănătos ... și nu mă refer la rezistența la alergat sau la intemperii, ci la modul lui de a proceda în anumite împrejurări. Și de data asta, pe frig, avea doar o cămașă pe el, iar în picioare purta un fel de opinci legate cu nojițe, făcute de el din blana de pe o spinare de porc mistreț, cu părul orientat invers mersului, ca să nu alunece, și cu un strat de slănină pe dedesubt, pentru a-i ține de cald. Cu astfel de încălțări alerga prin stuf sau pe pământul înghețat de parcă el era fugărit de mistreț și nu invers. Mi-a servit nenumărate exemple de inconștiență... De exemplu, mi-a povestit cum, odată, le-a făcut baie oilor într-o groapă cu apă în care a pus o soluție puternică de dezinsecție, pare-mi-se *Tomoxan*. După ce le-a îmbăiat, s-a gândit profund că, dacă ar face și el o baie, ar scăpa de paraziți. Numai că, intrând în soluție cu tot cu haine, l-a apucat o usturime îngrozitoare prin

locurile care nu erau protejate de stratul vechi de rapăn; dar, spre norocul lui, fiind aproape de Gârla Ispișca, s-a aruncat în apa curată să se limpezească. Povestea lejer, fără să-și dea seama de umorul negru al situației, cum că, pe măsură ce înota, în spatele lui ieșeau deasupra zeci de pești cu burțile albe în sus și nu înțelegea de ce. Altădată, vara, pe când campam cu prietenii și familia pe Gârla Ispișca, aproape de cantonul lui, Ică venea să mai tragă o tărie și aducea câte o bucată de brânză, pe care, de altfel, n-o mânca nimeni. Soția mea, Persida, îi atrage atenția că are o cămașă foarte murdară și ar fi cazul s-o schimbe. Și-a schimbat-o într-adevăr, dar exact ca în bancul clasic cu cămașa ciobanului, adică întorcând-o pe dos, ca să fie mai curată!

Revin la vânătoare. Ne-am întors cu pachetele de carne deja porționate la barcă și am mai tras o tură de blincherit în porțiunea dezghețată; de data asta am prins numai 60 de bucăți, ceea ce era și așa neasemuit de bine, din punctul meu de vedere. La plecare, la capătul gârlei, erau montate câteva taliene, pe care Gicu le-a testat cu un fir de stuf, fără să clinească nimic, doar din curiozitate. Era curios să știe ce ar fi prins dacă monta plasele lui. Cum nu era mare lucru în taliene, nea Gicu îmi zice sfătos: „Ăștia nu sunt pescari adevărați... Ai văzut unde au pus sculele?... unde nu umblă nimic, cum o să prindă aici?”, continuând apoi să-mi explice cum știuca, deși flămândă, este deja cantonată aproape de locurile de bătaie și atacă doar dacă mișcă ceva lângă botul ei, fără să se mute de colo-colo, deci fără să aibă treabă cu plasele.



Am ajuns noaptea târziu la Gicu acasă, am răsturnat juvelnicele în balta lui din grădină și am cărat diversele bunătați sus pe deal la magazia casei. Vrând, nevrând am participat la un fel de braconaj, la care nu aveam cum să reacționez, căci asta a fost viața dintotdeauna a lui nea Gicu și a înaintașilor săi. Localnicii au fost mereu stăpânii bălții, din asta trăiau, dur, dar bine. Știau cât să ceară de la natură, știau să-și crească vitele în sălbăticie, iar pește se găsea din belșug. Dădeau foc la stuf ca să se primenească apa și bacteriile, puneau capcane, vânau pentru ei și familiile lor și câte altele... și nu de ieri, de-alaltăieri, ci de sute de ani... Sunt ferm convins că nu ei sunt de vină pentru sărăcia și jaful de-acum al deltei.

Unde-am rămas?... A, da... a doua zi, de dimineață, am avut surpriza să constat că multe știuci mai erau încă vii și că abia mai aveau loc de carașii enormi pe care nea Gicu i-a cules altădată din „grădinile” lui, cum le zicea la locurile

numai de el știute, din baltă. Am avut privilegiul să văd una din grădinile lui secrete, într-o iarnă, când, tot așa, m-a chemat din București cu o telegramă: „Vino, acum este momentul știucii”. Numai că n-am venit cu mâna goală, l-am adus și pe Gü, întărâtat de poveștile lui Gicu despre știuci nemaipomenite... Nea Gicu ne-a povestit odată de niște zătoane, pe care le știa de la taică-su și unde, oricum, alții n-ar fi putut ajunge acolo din cauza unui brâu de stuf, apoi de mlaștini, care se puteau străbate numai iarna... Ca de obicei am pornit cu noaptea-n cap, am mers pe întortochele de canale, unde nea Gicu cobora din loc în loc să verifice capcanele de enoți și... nu erau puține! Gü avea sarcina să urmărească discret traseul pe hartă. În fine, după un drum de circa 25 de km, am ajuns prin canalul Crasnicol, cam prin dreptul japșelor Lejai, la un baraj de stuf înalt, la care Gicu zice: „Stai! Băgăm barca aici”, arătând peretele de stuf, aparent impenetrabil. Ne-am dat jos și, la comanda lui Gicu, fără să rupem stuful, cât de cât fără urme, am tras barca vreo 30 de m... Surpriză! am dat de o colibă de stuf, opera lui, altminteri invizibilă de pe canal. Ne-am echipat de mărșăluit prin stuf; ne-am pus cizme lungi, lansete și rucsacuri enorme, dar goale. Gicu avea și el un rucsăcel potrivit cu vârsta lui și un tarpan de tăiat stuful. Era așa de dificil de mers prin desimea stufului, încât am făcut numai doi km într-o oră, ajungând la un loc în care plaurul mustea de apă și nu puteai călca oriunde, fără să riști să te scufunzi în mocirlă. „Aici, domnu' Günther, de la salcia asta, mergi dumneata 10 pași la dreapta și te oprești!” ordonă nea Gicu. Pe când Gü executa, Gicu strigă: „Nu așa mari, fă dumneata numai 8 pași... Ai dat de un par înfipt în plaur?” „Da, să trăiți!” răspunse Gü, oarecum ironic. „Acum smulge parul!” continuă Gicu. Gü trage și... surpriză, odată cu parul apare și un lanț ruginit legat de el. Cu câteva manevre complicate, în care eu trebuia să stau la 5 m de alt reper, dar toți împreună, am tras afară de sub plaur o mândrețe de barcă de aluminiu. După ce am mai recuperat și alte accesorii ale bărcii, precum un ghionder și alte prăjini, am mai înaintat câteva zeci de metri, apoi în barcă, cu nea Gicu stând în picioare la pupă și dirijând cu ghionderul, am străbătut o rariște de trestie înaltă și... deodată, ne-am pomenit într-o mândrețe de japșă, mare cam cât un teren de fotbal. Apa, adâncă de vreo doi metri, era limpede cristal, iar pe fundul ei se vedea un covor verde de brădiș sănătos, cu smocuri de iarba știucii, un fel de buchet de frunze lungi și subțiri, mai deschise la culoare decât brădișul. Nea Gicu a făcut turul de privire a japșei, luminându-se la față când și-a văzut vintirele și talienele neatînse, puse la uscat pe trestie frântă. Bucuros și mândru, ne-a spus cu emoție cât de mult ține el la japșa aia, ca și cum ar fi moștenire de familie și constată că de mulți ani n-a mai intrat nimeni în ea să tulbure liniștea. „*Boje moe*, sunt fericit că mai pot veni aici!” trimite el un mesaj, uitându-se în sus și făcându-și o cruce largă... Adevărul este că, din cauza vârstei, nu mai putea veni singur, iar faptul că ne-a adus pe noi în japșa lui secretă nu este chiar un privilegiu oferit nouă, ci o necesitate avantajoasă

pentru el. Nea Gicu dă startul, iar noi ne punem pe blincherit. Barca, supraîncărcată cu noi, nu era prea stabilă și lansam cu prudență, fără mișcări bruște. Nea Gicu compensa din ghionder, cât putea el de bine, balansul bărcii, dar când s-a întâmplat ca amândoi, Gü și cu mine, să avem concomitent la dril câte o bucată de 3-4 kg, striga la noi: „Mă băieți, n-ați venit aici la distracții, băgați știucile în barcă repede, nu le mai plimbați atâta!” La un moment dat s-a supărat că prindeam bucăți mici și brusc s-a hotărât: „Băgăm plasele, trebuie să scoatem știucile mari. Strângeți bețele și dați-mi o mână de ajutor”. Desigur, ne-am conformat, deși ne părea rău că pierdeam o ocazie formidabilă pentru blincheriști, aceea a pescuitului la vedere. Pescuitul în care poți vedea când și cum se repede știuca oferă o senzație pe care o înțeleg numai împătimitii pescuitului de răpitori; este o stare emoțională care, oricât de bine ar fi descrisă, multora nu le spune nimic. Așadar, îl ajutăm pe nea Gicu să întindă o parte din sculele de pescuit, de altfel conservate neașteptat de bine la fața locului, iar apoi, la comanda lui, începem să batem apa cu prăjinile, pornind din adâncul rariștii de trestie. La un moment dat, nea Gicu strigă: „Stai, balșoi problemă!” și îngrijorat se uită la plase cum se zguduiau, mai, mai să scoată parii. „Avem belea, au intrat carașii!” zice el, împingând barca din ghionder, cu toată forța. Ne-am apropiat, am ridicat sfoara cu plute și am rămas uimiți de numărul imens de carași care s-au încurcat în mai toate ochiurile de plasă. Erau sute de bucăți de peste un kg! Ce ne facem? Nea Gicu a început să explice că, în mod normal, carașii ar fi trebuit să fie în altă parte, la gropane, și că știuca mare stă în rariștea de trestie lungă cu tulpina de doi-trei metri sub apă, apoi conchide: „N-avem ce face, trebuie să scoatem carașii vii, fără să-i rănim, să-i eliberăm... că doar asta-i balta mea, și ce nu mâncăm, trebuie să trăiască!” Ne-am apucat să descurcăm carașii din plase... Nu-i simplu deloc, pentru că trebuie trași în față, iar ochiurile erau prea mici pentru namilele alea de carași. Oricum, a fost un calvar, cu degetele înghețate... și cred că erau peste cinci sute. A durat mult, dar am respectat dorința proprietarului. Pe cei mai terciuiți i-am pus în barcă, ne-am întors la locul de unde am luat barca de aluminiu și unde ne aștepta o nouă bucurie... Am avut atât de mult pește, încât doar jumătate din cantitate a încăput în rucsacuri. Eu, cel puțin, aveam în cârcă un rucsac cu jumătate de metru mai înalt decât mine și cântărind vreo 70 kg, iar fiecare pas era un pericol de scufundare prin plaur. Bucuria căratului prin stof până la colibă a durat aproape două ore, cu tot cu poticneli și înnămoliri. Am făcut repede un foc, nici de mâncare nu ne-a trebuit, doar ne-am dezmoțit nițel și...țuști!... în sacul de dormit. A doua zi, dis-de-dimineată, nea Gicu trage de noi și, în pas de marș, ne întorcem la japșă cu dorința de a prinde toate namilele de știuci, pe care cu o zi înainte le-am neglijat din cauza plaselor. Pe drum numai asta ne repeta: „Trebuie să facem două transporturi, să nu lăsăm nici un pește.” Gü găsește un prilej când Gicu nu era prin preajmă și îmi declară solemn că el nu face, nici în

ruptul capului, două drumuri... „Pentru ce-am bătut noi atâta drum?” mă întrebă retoric, argumentând cu orele pierdute pentru descâlcitul carașilor. Nici eu nu eram dornic de cărăușie, așa că, tacit, am complotat să nu reținem decât piesele mari, astfel încât să nu mai fie nevoie de două drumuri. Pentru început, cât timp nea Gicu punea sculele la uscat, eu și Gü am debarcat pe câte un plaur construit de lebede, an de an, probabil de zeci de ani. Arătau ca niște vulcani, cu depuneri de adunături vegetale și stuf, stabilizate de rizomi, dar cam incomozi de încălecat și nu prea bine poziționați pentru lanseurile precise printre bețele de trestie. Conform convenției, toate mârlițele prinse au fost eliberate, apoi nea Gicu ne-a „eliberat” și pe noi de pe plauri și, plin de sine, ne-a promis: „Vă duc eu acum la locuri cu știuci mari, să vedem cum vă descurcați!”. Chiar așa, cum am ajuns la



apă adâncă și înnegrită de un pâlc de nuferi, cu frunzele încă verzi și ușor răsturnate de vânt, la primul lanseu în buza nuferilor, cu *Zack*-ul lăsat să cadă fâlfâind, primesc un „stop” energic... Cu un dril spectaculos, în care încercam să blochez toate sprinturile spre nuferi, aduc lângă barcă o namilă de vreo 5 kg. O prind de ceafă și dau să-l întreb în derâdere pe nea Gicu: „Asta-i bună?” Răspunsul mă surprinde: „Să văd, dă-mi-o mie!” Îi ridic știuca; Gicu o prinde de mijloc pe sub burtă și cu un mic balans, ca și cum ar cântărir-o, zice: „Nu, n-are icre, e știucan”. Apoi, cu o mișcare nu tocmai delicată, aruncă nenorocitul de știucan în apă, de parcă ar fi fost vina lui... „Dar cum de știi?” îl întreb eu, oarecum intrigat, deoarece nimeni dintre cunoștințele mele de până atunci n-a putut să identifice o știucă cu icre, decât agresând-o fizic. „Măi băieți, să vă explic”... și începe nea Gicu o teorie întortocheată, la care finalul a fost extrem de simplu și concludent: este vorba de a pipăi cu degetele flexate locul sacului cu icre de pe

burta știucii, care atârnă, ușor mobil, prin greutatea proprie. Asta-i tot. Aș mai adăuga un comentariu legat de specia *esox lucius*, cea a știucilor, la care se știe că rar, chiar foarte rar, masculii depășesc 5 kg. Mă îndoiesc că nea Gicu ar fi greșit. Pe de altă parte, din gestul de a da drumul unei piese mari, mi-am dat seama că el nici nu mai dorea să facem două transporturi. Până la urmă a reieșit că nea Gicu a ordonat să plecăm numai cu peștele ce-a rămas cu o zi înainte.

Nea Gicu, care avea o inteligență nativă remarcabilă, și-a dat seama că noi



Știuci în barca lui Gicu

am localizat pe hartă Japșa lui formidabilă și ne-a rugat să nu dezvăluim nimănui locul unde se află. Cred că nici n-am fi putut intra fără el, fără barca lui de aluminiu ascunsă sub plaur, în, să-i zicem, „Japșa Gicu”. După mai mulți ani, am zburat cu elicopterul *Calipso* deasupra Japșei Gicu, și am remarcat că are, anexate, o mulțime de ochiuri de apă încă neexplorate... Numai că, după cât de bătută este delta astăzi, m-aș mira ca altcineva să nu fi intrat deja acolo.

Am fost de câteva ori cu nea Gicu pe timp de iarnă la Gârla Ispișca. De fiecare dată îl ajutam să aducă provizii acasă și era tare încântat că, la vârsta lui, mai poate fi un fel de Moș Crăciun pentru rudele sale; numai că, încetul cu încetul, serviciile de cărăușie

mi se păreau ignobile, pentru că pe mine nu mă interesa peștele, ci pescuitul. O întâmplare neplăcută a pus capac obiceiului de a vizita delta pe timp de iarnă... S-a întrevăzut încă de la plecare, pe când eram în Dobrogea pe drumul de Dunavăț, când zăpada avea vreo 30 cm și ninge în continuare, că expediția pare să nu fie de bun augur. Chiar și pe canale, zăpada nu se mai topea la contactul cu apa, barca înaintând cu dificultate prin zloată. Partea cu aprovizionarea n-are o istorie interesantă, doar drumul de întoarcere a fost motivul pentru care i-am spus, verde în față: „Nea Gicule, gata, s-a terminat, îmi ajunge atâta cărăușie de iarnă!”. De ce? Simplu, peste noapte a înghețat, iar gheața devenise atât de groasă, încât îl ținea pe Gicu să coboare din barcă și s-o spargă cu dalta de la ghionder. Bătea gheața câte o porțiune de câțiva metri din fața bărcii, după care se urca la loc și mai înaintam câte-o fărâmă din porția de 28 km, cât aveam de tras până la Dunavăț. La ghinionul cu înghețul adaug și norocul că pe canalele mari numai coturile erau înghețate. A fost o caznă care a durat 14 ore, fără pauză! Așa m-am lecut de delta de iarnă. Nu mă refer la suferința fizică, pentru că amândoi eram

bine îmbrăcați, aveam mâncare, aveam de toate pentru supraviețuire... Eram supărat de lipsa mea de fermitate din acel moment când ne-am pornit la drum pe vreme rea și, ca mai totdeauna, din respect pentru experiența lui nea Gicu, l-am lăsat pe el să decidă o aventură riscantă. Totuși, în situații extrem de riscante, ca atunci când cobora din barcă să spargă gheața, în ciuda opoziției lui, l-am obligat să se lege de brâu cu o funie. L-aș fi tras repede în barcă dacă s-ar fi întâmplat ceva. Gârla Ispișca are ceva aparte față de alte gârle din deltă, ceva indescribibil care-i conferă un farmec deosebit: poate cursul lin, poate zgomotul "alb", de fundal al mării, poate... mugetul buhaiului, pasărea enigmatică și folclorică, extrem de greu de văzut, dar remarcabilă sonor într-un mod deosebit de spectaculos. Buhaiul de baltă, pe numele lui științific, *botaurus stellaris*, scoate niște sunete asemănătoare mugetului de taur sau, cum zicea un localnic al deltei, "ca și cum cineva ar sufla pieziș în gâtul unei damigene goale". Sunetele provin din imensitățile de stufăriș și se aud de la mare distanță, dând senzația că pasărea este peste tot sau că sunt nenumărate. După modelul superstiției din folclorul românesc, unde cântatul cucului aduce noroc aceluia care-l aude, desigur, dacă are bani în buzunar, tot așa pescarii localnici cred că mugetul buhaiului de baltă le aduce bani, dacă au cel puțin câțiva pești în vintire. De fapt, biata pasăre, nu mai mare decât o găină, se adresează semenilor ei pentru marcarea sonoră a teritoriului sau lansează chemări de dragoste. Buhaiul de baltă face parte din familia stârcilor, având, relativ, picioarele și ciocul mai scurte. Se hrănește cu insecte, peștișori și crustacee. Masculul pare a fi poligam, iar femelele depun



Exemplar tânăr de lișiță, probabil Fulica Alai

primăvara 4-5 ouă pestrițe pe fond cafeniu. Extrem de puțini pescari localnici sunt aceia care au văzut buhaiul de baltă, iar cei care l-au întrezărit îl descriu ca pe un maestru al camuflajului, al cromatismului, având coloritul gălbui al stufului, cu dungii negre pe gât și stând nemișcat cu ciocul ridicat în sus, disimulând astfel tulpinile de stuf. Este atât de enigmatic, încât nici muzeul Deltei

Dunării din Tulcea nu îl are în colecția sa de păsări ale deltei.

Am mai remarcat că majoritatea ornitologilor descriu o singură specie de lișițe, *Fulica atra*. Am văzut ceva care cred că este o specie rară, *Fulica alai*, care, de regulă, frecventează insulele Hawaii. Pe vremea tinereții mele Ispișca era un paradis pescăresc. Semnul primei ieșiri la Ispișca era înfloritul cireșilor în București, ceea ce coincidea cu apariția sulțarilor, a vârfurilor de stuf proaspăt și întoarcerea buhaiului de baltă. Abia așteptam să aud fermecătorul strigăt de

dragoste exprimat în perfidele sunete de camuflare ale buhaiului de Ispișca. Veneam cu 3-4 bărci pline de prieteni și provizii pentru minimum o săptămână, altminteri drumul și efortul de a ajunge acolo ar fi fost neprofitabil; fiecare expediție însemna două zile pe drum, iar calculul nostru de rentabilitate necesita un număr dublu de zile petrecute în natură. Regulile de tabără erau puține, dar ferme. Prima regulă s-a desprins din principiul „obligației ca fiecare să se simtă bine”, și consta în „dreptul de a face orice, fără să deranjezi pe alții”. Așa că oricine putea să pescuiască la crap mare, în gropanele de la gura Ispișca, putea să prindă bibani sau carași la călugărul din fața cortului social, putea ispiti o știucă aflată în postul de după depunere sau putea monta niște capcane pentru somni dolofani, cu caras viu agățat de fir scurt sub sălciile care-și înmuiau pletele în apa limpede. De fapt erau niște pripoane cu caras viu, imersate cel mult un metru de la suprafața apei și cu firul agățat superficial de pletele salciei (mai ales deasupra gropilor cu apă adâncă); restul de fir era bine legat la baza salciei, de o cracă groasă, dar ușor elastică. Noaptea, carasul se zbătea, se bălăcea la suprafață, atrăgând somnii, iar dacă vreunul ataca, atârănarea din pletele salciei ceda și somnul întindea firul tensionând creanga groasă, pe rol de amortizor.



Sergiu și Gelu împart recolta finală

Crapii erau în migrație, proaspăt ieșiți din cotloanele lacului Razim și nu staționau mai mult de o zi în gropane, venind în grupuri mari, dar răzlețe. Erau mânați de instinctul de reproducere și se grăbeau spre apele mici din japșele inundate. Aveam în grup, mai întotdeauna, amatori de pescuit crapi, care momeau

locul și care anunțau cu bucurie: „Au venit crapii!”; altfel șomau în liniște, tolăniți în scaune pliante.



Cu Edi și Gelu la Ispișca

Gelu Șeitan, fire romantică, se întorcea de la confluență raportând: „N-am văzut nici un crap, dar și anul acesta am ascultat ciocănitorea mea preferată”... Cu ani în urmă, în zonă, am auzit un zgomot ciudat, ca un răpăit de mitralieră. Am bănuț că o ciocănitorea își caută hrana sa preferată, viermii pe sub scoarța sălciilor. Când colo, pe un stâlp de linie dezafectată de înaltă tensiune care traversa gura Ispișca, buclușă ciocănitorea bătea cu ciocul într-o consolă metalică și transmitea cine știe ce mesaj alteia, care-i răspundea la fel, de la mare depărtare. Sunetul era amplificat de firele care leagă stâlpii și distanța de propagare a semnalelor sonore devenea mai mare. Cum au descoperit ciocănitorea acest fenomen? În deltă trăiesc mai multe specii de ciocănitorea, cea mai frecvent văzută fiind ciocănitorea pestriță, de fapt cea cu coada roșie; apoi mai poate fi văzută ghionoaia, cu hainele ei verzi și pata roșie pe cap, ciocănitorea neagră cu cap roșu etc. Ciocănitorea din deltă nu sunt sperioase, iar dacă nu te miști se apropie de tine din curiozitate. Cât despre ciocănitorea care-și tocea ciocul de consola metalică, Gelu credea că este mereu aceeași. Se prea poate. Lucică Giușcă era pasionat de pescuitul carașilor. Îi plăcea și se bucura râzând tare când agăța câte doi deodată; uneori erau piese de peste un kg

și trăgeau în toate părțile, dând senzația unui pește vânjos. Dar cel mai mult în plăceau carașii prăjiți pe care-i pregătea Costea Tiron, în stil lipovenesc: crestați mărunt, dați prin ou și pesmet și rumeniți crocant. Erwin Gurău pleca de unul singur după știuci.

Până la capătul gârlei erau mai multe locuri de unde se putea pescui de pe mal, dar el prefera capătul gârlei, groapa unde apa se infiltrează în nisip și dispare spre zătoane. Acolo, într-o toamnă a stabilit un record demn de Guinness Book, scoțând, una după alta, 30 de știuci din același loc. Ehei, a fost o densitate specifică de toamnă, când peștișorii se retrăgeau la capătul gârlei... dar ce conta, atracția pomului roditor, a locului de pomină, este firească pentru orice pescar, după cum și o revedere plăcută a locului cu pricina pentru Erwin. Uneori veneam cu Costea Tiron și Sergiu Zelinski. Amândoi erau amatori de vin roșu cântat fără surdină la lumina fascinantă a focului de tabără. Din repertoriul lor nu lipseau celebrele cântece folclorice rusești, pe care vrând, nevrând, auzindu-le de atâtea ori le-am învățat și noi. Îmi aduc aminte că, într-un târziu de seară, am auzit venind pe canal o barcă cu motorul pufăind și mi s-a părut ciudat, probabil numai în subconștient, că sunetul nu s-a diminuat, cum ar fi fost normal, dacă barca ar fi trecut mai departe. După un timp, în liniștea unei pauze de cântat, din întunericul de nepătruns se aud niște pași suspecti, apoi apar doi lipoveni, punându-ne în alertă. Ne-am liniștit repede când unul dintre ei ne întreabă: „Nu vă supărați, am oprit și am ascultat cântece de-ale noastre, cine cântă așa frumos?” Costea, care era fiu de pescar din Tulcea, a început o conversație în jargonul lor și s-a încins o veselie cu pahare de vin, cu povești pescărești și fel de fel de amintiri... După un timp, înainte de plecare, unul dintre ei se duce la barca lor și se întoarce cu doi șalăi imenși, oferindu-i cântăreților: „Mare bucurie ne-ați făcut, vă rog să primiți de la noi doi pești. Am observat că aveți de tot felul, dar nu și șalăi”... Musafirii noștri erau tot din Dunavățul de Jos, se cunoșteau cu Vania și Mița, gazdele noastre și știau multe lucruri despre noi. În baltă comunicarea este foarte utilă, generează încredere, iar faptul că-ți spui intențiile fără să fii întrebat, că arăți ce-ai prins și altele, îi liniștește... Mai întâi, că trebuie să fie atenți la eventualii răufăcători, vandalii de scule, apoi că și ei își montează plasele în locuri de-acum înstrăinate. Faptul că ne-au oferit șalăi putea fi o dovadă că vin din Razim, unde, numai acolo, se prind șalăii la plase. Costea Tiron, căruia îi aduc acum un pios omagiu, a fost un academic remarcabil în domeniul sportului, el însuși un multiplu campion la sporturile de iarnă și... câștigătorul unei onorifice medalii olimpice de aur la un concurs cultural la J.O. de la Innsbruck! Viața lui ar putea fi un roman interesant... Extrag din virtualul său roman doar un strigăt fără glas: „Costea, lasă-te curențat că n-o să ai reumatism toată viața!”, cum își repeta el în gând, ca să reziste la tortura cu electrozi din beciurile securității din Tulcea, pentru a nu-și trăda camarazii anticomuniști. Costea se oferea singur să

rămână „de jurnâi” (serviciu schimbător zilnic) la tabăra de pe Grindul Ispișca și să pregătească întoarcerea noastră de la pescuit. Îi plăcea să contemple natura, se plimba pe mal cu pușca pe umăr, însoțit, în mod bizar, de două pisici sălbatice, care se aciuiaseră la tabără. Îmi pare rău că nu l-am fotografiat cum mergea el țațoș, urmat îndeaproape de pisicile cu coada în sus, pe post de câini de vânătoare. De câte ori avea prilejul să amuze un anturaj nou, relua această poveste, completând-o cu scena în care pisicile nu treceau de un anumit punct de pe cărare și-l așteptau până revenea, apoi acompaniindu-l la tabără. Aș mai adăuga că pisicile nu furau nimic de-ale gurii și mâncau numai pește crud.

Costea a fost un vânător ecologic, întotdeauna avea permis și știa ce este voie și ce nu este voie să vâneze. Mai mult de-atât, avea o considerabilă experiență de „*out-door life*”, adunată din jungla venezueleană și din mlaștinile columbiene. Profit de ocazie ca să reiau o anecdotă povestită de el și care a devenit un fel de glumă. Lui Costea, la sfârșit de sezon, îi rămăsese o autorizație de țaț și căuta o ocazie de vânătoare.



Câine enot la Ispișca

Un agent silvic îi deconspiră un loc sălbatic, într-o văgăună de munte, spunându-i că acolo ar fi văzut el un țaț cu coarne perlate de panoplie. Hotărâsc să plece dis-de-dimineată, stau la pândă toată ziua...nimic, apoi Costea întrebă: „Ești sigur că acesta este locul?” „Da, foarte sigur!” îi răspunde prompt

însoțitorul. „Când l-ai văzut?” revine Costea. Cu voce de culpă, însoțitorul îi răspunde: „În anul... 1970” „L-ai văzut dumneata pe bunicu-său!” bodogănește Costea, încercând să numere câte generații au trecut de atunci... Așa s-a creat răspunsul de haz, un fel de *leit-motiv*, pentru orice loc renumit de pescuit: „Când?... în anul 1970!”.



La "Popasul Gâștelor" din incinta Holbina

Ca la mai toate locurile bune de pescuit, vine o vreme când se strică ceva. În privința gârlei Ispișca, cred că, într-o vară, i-a scăzut drastic nivelul și apa, în loc să curgă spre nisipuri, s-a întors din jașă Ispișca cu „apă clocită”; asta însemna că vegetația putrezise, degajând bioxid de sulf și contaminând apa cu anhidridă și acizi sulfuroși.



Edi ajută la tras barca „Rosinanta” peste dig

Se știe că acești compuși de sulf sunt toxici pentru viețuitoarele apelor și, chiar dacă unii pești rezistă o vreme, la un moment dat nu mai au ce mânca; așa că, în cel mai simplu caz, migrează. Pentru noi, grupul celor care țineau bărcile la Mița, a fost simplu să ne mutăm peste canalul Dranov, în incinta Holbina. Doar trăgeam barca peste dig, bineînțeles cu bagajele descărcate, și intram într-un canal plin de vegetație și neumblat de pescari de cine știe câtă vreme.

Majoritatea lucrurilor noastre din barcă erau înghesuite în recipiente mari de plastic, precum cele preferate de gospodine pentru varză murată, adică cu capac larg și mânere. Se manevrau ușor, puteau fi folosite și drept scaune, păstrau conținutul uscat și protejat, având printre nenumăratele avantaje unul special: alimentele erau ferite de jivine. Cam la un km de dig se găsea o trifurcație de canale, cu o mică platformă de pământ, loc minunat și discret de campare. Locul a primit repede botezul, fiind numit „Popasul Gâștelor”, după nenumăratele urme

organice lăsate de găște. Altminteri avea numai avantaje: se putea pescui în trei canale, vorba aia, direct din cort, avea mult „troscotel”, un fel de iarbă plăcut mirositoare, se găseau lemne de foc și... cel mai plăcut mi s-a părut faptul că nu se auzeau decât sunetele monosilabice ale păsărilor. Dar și noi eram atenți cu natura, cu păsărețul, nu puneam motorul și ne deplasam doar cu vâslele. Într-o zi de primăvară, vedem în apropiere un pescar împingând cu ghionderul o lotcă ușoară prin rariștea de stuf, în timp ce găștele făceau o hărmălaie de nedescris. Mi-am dat seama că umblă la cuiburi și m-am luat la ceartă cu el. „Nicevo, nicevo” (nu-i nimic) a încercat el să mă liniștească, arătându-mi câteva ouă și justificându-se că le-a cules de sub cuibul unor găște uituce. Am aflat în continuare că găștele, atunci când pleacă temporar de pe cuib pentru a se hrăni, acoperă ponta de 5-6 ouă cu frunze uscate de stuf și găteje. Când se întorc, uită de pontă și depun încă un rând sau două de ouă. Lipoveanul mi-a mărturisit că el culege ouăle de la nivelul al doilea de sub apă, deoarece sunt ținute la răcoare, se păstrează mai bine și astfel nu păgubește găștele. Oare chiar atât de fraiere să fie găștele pe cât se zvonește? Cuibul găștelor este plutitor și se înalță sau coboară după cum crește sau scade nivelul apelor. Pe măsură ce se încălzește apa, ouăle de sub cuib fac gaze și susțin cuibul ca niște flotoare. Iată că nimic nu este întâmplător în lumea păsărilor!

În zona aceea a Holbinei rar intra cineva. Trebuia trecut un dig înalt, canalele erau pline de ierburi acvaticе, iar locuri de popas nu prea se găseau. Pentru noi era un adevărat paradis, știam ochiuri de apă pline de știuci, aveam locuri speciale pentru bibani, unde distracția era deplină, eram în siguranță pentru că nu se putea ajunge pe mal la tabără... Traiul la tabără și gătitul la vatră au niște reguli simple. Grupul trebuie să aibă un lider, cel mai adesea acesta fiind acceptat de la sine, pe baza experienței și autorității liber consimțite. Totuși, pentru buna conviețuire este nevoie de spirit de echipă, de participare la treburile comune din proprie inițiativă, fără comanda liderului. O mică instruire pentru novici nu strică. De exemplu, finul meu, Andi Svoronos, prieten devotat până să ajungă Guvernator al Deltei Dunării, într-o primăvară a adus cu el un musafir, orășean get-beget, care n-a mai văzut delta, darămite atâta sălbăticie ca-n Holbina. Musafirul lui, fiind și musafirul nostru, mă avertizează că una dintre bărci nu este bine legată. Folosesc prilejul și-i explic că spiritul de echipă, în acest caz, ar însemna să lege barca din proprie inițiativă, ca pe un bun comun, eventual să atragă ulterior atenția, ca un simplu gest de prevenție. Mi-am dat seama că n-am fost prea bine înțeles și, schimbând subiectul, îl întreb: „Observ că ai prins câțiva bibani măricei, ce-ai vrea să faci cu ei?” „I-aș mânca în saramură”. „Și cum să fie prăjiți bibanii, pe tablă cu sare sau în tigaie cu solzii curățați?” „Desigur, pe sare”, optează el. Și așa mai departe, continui cu întrebări dihotomice: „Cu mujdei sau cu ciușcă?” „Reci sau calzi?”... până am observat că înghite în sec și și freacă

palmele de nerăbdare... „Ei bine, acum fă-ți saramura cum îți place!”... S-a făcut liniște și în consecință a acceptat să savureze, ca noi toți, delicioasa ciorbă, care tocmai fusese scoasă de pe vatră.



Se pune la cale o nouă expediție la „Popasul Gâștelor”

Expedițiile de primăvară la „Popasul Gâștelor” erau așteptate și pregătite minuțios încă din București, la Erwin în grădină, unde puneam grătarul cu scrumbii proaspete și rizeafcă, spionând momentul înfloririi fastuosului copăcel cu magnolii de lângă masa ospățului: era semnul că imediat urmează înflorirea cireșului și startul plecării în deltă. Rizeafca este un pește relativ mic, la fel de gras și gustos ca scrumbia și care merită fript pe tavă, ca să nu se piardă sucul gras, înnobilat cu zeamă de lămâi și portocale și prăfuit cu rozmarin. Se mănâncă cu mâinile goale și, neapărat, este nevoie de un șervet de bumbac pentru ștersul mâinii drepte, unica mână căreia, conform tradiției, i se cade să apuce piciorul paharului cu vin sec și aromă florală.

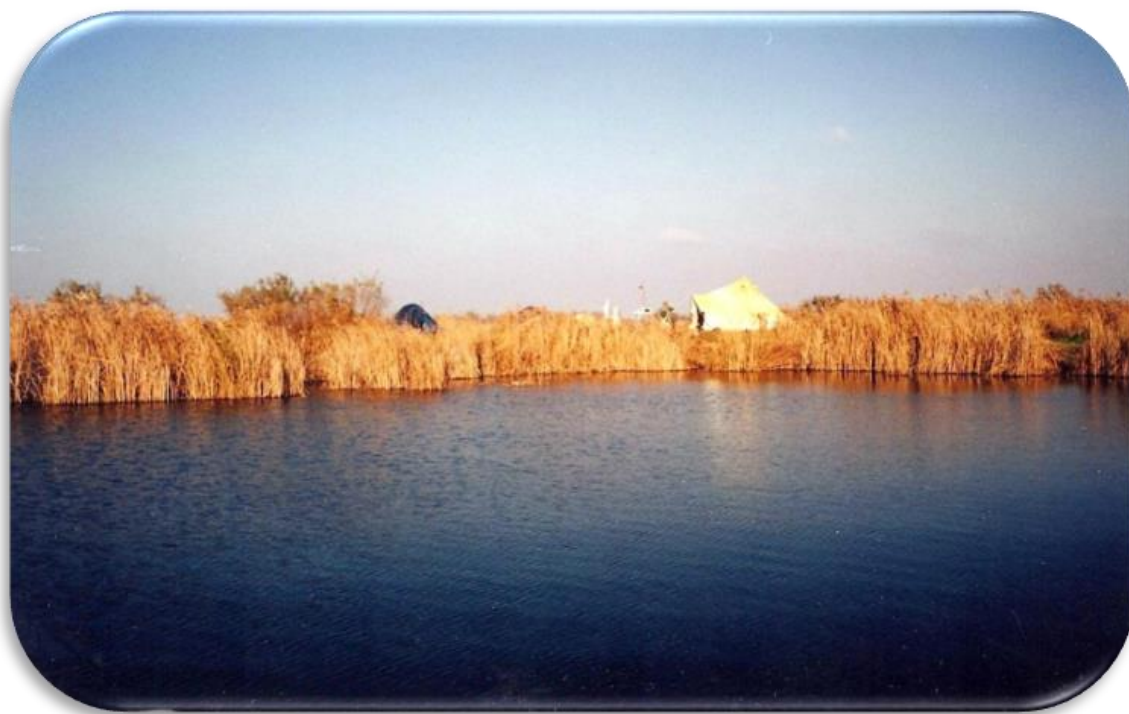
Costea Tiron, Dumnezeu să-l odihnească, era cel care procura rizeafca de la rubedeniile lui din Jurilovca. Odată ne propune să ne întâlnim direct la Popasul găștelor, el urmând să vină pe o rută ocolitoare, prin Jurilovca, de unde intenționa să-și umple traista cu rizeafcă și damigeana cu vin dobrogean. Drumul peste lacul Razim îl știa foarte bine, deoarece l-a străbătut de multe ori cu mahuna (tot o lotcă, dar de două ori mai mare) lui Nichita. Când era treaz, Nichita era un navigator excelent și neînfricat, se încumeta să traverseze Razimul pe orice vreme. Altminteri, pe vânt puternic, lacul devine periculos pentru orice pescar. Din cauză că lacul nu e adânc, apa face niște valuri țuguiate, fără direcție, de parcă ar fi un cazan în fierbere. În întâmpinarea lor, la punctul de întâlnire de pe digul de centură al Dranovului, s-a oferit să plece Andi în canoa sa arătoasă, model autentic canadian, însoțit de oaspetele și camaradul lui. Au stat ei ce-au stat, au mai pescuit de pe mal, dar degeaba: Costea n-a apărut. A doua zi apare Costea într-o lotcă împinsă cu ghionderul de un lipovean necunoscut. Ce se întâmplase? Pe drum, Nichita și-a pus canistra cu vin pe cot (așa beau lipovenii) și, tot ridicând-o la gură, a uitat de motor. Având ceva probleme cu niște garnituri, motorul a luat foc. Costea zicea că tot cu vin au stins motorul, dar n-au mai ajuns decât până la cherhanaua Dranov, unde, de altfel, au și înnoptat. A doua zi Costea, vrând neapărat să-și țină promisiunea, a apelat la un alt lipovean însoțitor, care l-a adus până la noi cu barca lui, și așa am avut parte de rizeafca mult dorită. Am încropit ad-hoc un chef cu rizeafcă friptă și dreasă de camaradul lui Andi, care până la urmă s-a dovedit a avea o fire agreabilă. Și eu am avut o aventură pe baltă cu Nichita... Odată, la o expediție de vânatoare de pe canalul de centură al lacului Razim, tocmai coborâsem pe malul japșei Leahova să cercetez niște urme. Costea și cu discipolul său, Sorin Babii, campion olimpic la tir, au rămas undeva departe la o pândă. Nichita, hop și el, sare din barcă pe mal să vadă ce fac. Deodată apucă a striga disperat: „Domnu’, Domnu’... a plecat barca!” Fiind vânt, și cum Nichita a uitat să pună ancora, mahuna s-a desprins și a început să plutească în derivă spre malul opus al canalului. „Ce ne facem?” se văita el...



Costea Tiron

Noroc că aveam, pentru orice eventualitate, un cuțit legat la cizmă și, calm, m-am apucat să tai stuf. Am scos de la hainele noastre toate șireturile pe care le aveam, inclusiv pe cele de la izmenele lui Nichita și am încropit o plută. În timp ce o confecționez, o mai cântăream în brațe, știind că greutatea plutei ține dublul greutateii celui care se urcă pe ea. Nichita, îngrijorat, mă întreabă: „Oare vă ține?” „Nu pe mine, pe tine trebuie să te țină, că tu ești în culpă!” Ca-n filme, Nichita,

în poziția culcat cu burta pe plută, vâslind cu palmele, ajunge intact la mahună și revine cu ea la mal. Fără vorbe, doar cu săgeți în priviri, pornirăm să-i recuperăm pe ceilalți. Cred că și el, ca și mine, zicea în sinea lui că-i bine că s-a terminat așa și n-a fost mai rău. „Domnu’, nu fiți supărat pe mine; de-acum am să pun totdeauna ancora”, îmi spuse el, smerit. Așa a și făcut. După ce i-am recuperat pe Costea și pe Sorin, Nichita pornește motorul, îl ambalează și se văicărește: „Nu știu ce are motorul, că nu trage!” După un timp, când deja eram departe, exclamă: „Boje moe! Am pierdut ancora!” De fapt, uitase că a aruncat ancora în stuf, ca să țină mahuna la mal; d-aia se chinuia motorul. Numai că a uitat s-o și recupereze, rupând saula... Oricum, nu m-aș mai fi întors.



Tabără la „Popasul Gâștelor”

S-a întâmplat odată ca Erwin să nu ne poată ajunge convoiul decât după câteva zile de la instalarea taberei noastre la gârla Ispișca. Aventura sa, drumul de unul singur, cu canoea personală și cu un motor minuscul, mi se pare o reușită formidabilă, dat fiind faptul că reperatele de alegere a diferitelor bifurcații de canale se schimbă mereu, iar pe traseul întortocheat și neumblat n-ai pe cine întreba. Vania, gazda de la Dunavăț, abia aștepta să aibă companie la o halbă de votcă, așa că Erwin a trebuit să facă față primei încercări, aceea de a nu-l întrista. Pe drum, a mai toastat singur, apelând mental la doctorul Alzheimer ca să-i amintească de ieșirile din labirintul canalelor, iar după câteva ore și mai multe bucle a ajuns la Ispișca. ...



Cu dr. Costin Neacșu, pe post de „Guru”, Paulică și Costea, pregătind o nouă expediție la „Popasul Gâștelor”

Dezamăgire, nici urmă de tabără. Tocmai în ziua cu pricina ne-am hotărât să ne mutăm peste canalul Dranov, în incinta Holbina. După cum am mai spus, oricine ar fi încercat să ajungă în Holbina la „Popasul Gâștelor”, trebuia să tragă barca peste un dig imens și să traverseze o porțiune deasă de stuf, pe scurt, era nevoie de un efort deosebit. Locul taberei era mascat de stuful înalt dintre două canale... Preferam discreția fără un motiv anume, mai ales că totdeauna aveam o autorizație specială cu menire de cercetare. Corturile de dormit aproape că nu se vedeau nici de pe canalul de acces, doar cortul social și vatra le așezam pe un platou mai înalt, cu iarbă verde ca smaraldul, plăcerea gâștelor sălbatice. Din depărtare, de pe malul Dranovului se vedea numai vârful cortului social, de fapt ȕuguiul unei imense iurte, ușor confundabil cu o tufă de trestie mai înaltă decât stuful... În iurtă încăpeam 4-5 pescari, cu bagaje cu tot, sau 10-12 nerăbdători în d'ale gurii și un mare ceaun de ciorbă pescărească. Se putea sta în picioare, deoarece vârful cortului era sprijinit de un par de lemn de aproape patru metri. Erwin, bănuind schimbarea, s-a urcat într-o salcie, i s-a părut că zărește cortul și, inspirat, a cercetat malul, identificând locul trecerii noastre în incinta Holbina. Ne-am bucurat la fel de mult ca el de revedere și, în sănătatea lui Vania, am mai închinat din restul de votcă destinată nouă ca dar de bun venit. L-am sărbătorit ca

pe un erou pentru că ne-a găsit și mai ales pentru că a trecut, de unul singur, digul, printr-un loc greu de identificat. „Am știut că voi ați trecut pe acolo, deoarece erau urme de picioare goale; păi cine umblă desculț în deltă, pe frigul ăsta de primăvară timpurie?”, zise el uitându-se la mine...

În zonă cuibăreau lebede pe movile mari de stuf și vegetație, adunate de generații. Specia cel mai des întâlnită în deltă este cea a lebedelor mute. Lebăda este simbolul purității, al fidelității și al seducției. În ciuda greutateii lor (mai mult de 10 kg), lebedele pot zbura pe distanțe mari, dar trebuie să se lanseze contra vântului de pe o pistă de apă relativ lungă. Ele, ca și lebedele cântătoare, fac mult zgomot la decolare, fâlfâitul aripilor fiind auzit de departe. Perechile stabile de lebede revin în același areal zeci de ani și utilizează aceleași cuiburi imense. An de an adaugă vegetație la cuiburi, care arată ca niște movile ce răsar din stuf, uneori mai înalte de 2 metri. Femela depune 5-7 ouă pe care le clocește 35 de zile, timp în care masculul păzește cu strășnicie movila. Singurele animale tolerate sunt bizamii, care adaugă la baza cuibului resturi de miez de papură și din ce mai mănâncă ei. Cuiburile nu sunt plutitoare ca la găște, de aceea trebuie să fie înalte, protejând astfel ouăle de creșterile de nivel ale apei. La puțin timp după eclozare, puii se rostogolesc în apă și nu mai urcă în cuib. Nu se știe exact de ce în ultimii ani puii se nasc mai târziu sau se dezvoltă mai greu, astfel încât în prag de iarnă mulți pui, gri la culoare, nu pot zbura și sunt hărăziți pieirii. Pescarii localnici recunosc perechile de lebede și cuiburile lor și le asociază cu prosperitatea și succesul la pescuit.

Uneori veneam toamna la "Popasul Gâștelor". Știucile erau în migrare, urmărind bancurile de peștișori. Pe cele mari le găseam la capătul unui canal colector, la pompe, unde apa era foarte adâncă, iar pe vremea când incintele erau productive și pompele funcționau, acolo se aduna tot peștele pentru recoltare. Odată am ajuns în deltă cu Lucică Giușcă și barcagiul lui, Pavel, un lipovean devotat lui, din Caraorman. Intenția lui Lucică era să prindă o piesă mare, pe care eu s-o filmez la dril. Avea nevoie urgentă de poze și material pentru un catalog nou. Două zile la rând am încercat în locuri faimoase de lângă Uzlina, dar n-am avut norocul să prindem o piesă capitală. Cu toate că nu-mi convenea să deconspir oricărui localnic din deltă locurile mele de rezervă, aproape sigure și cu piese capitale, totuși, având garanția oferită de Lucică despre Pavel, am tras o fugă la Holbina, la "Popasul Gâștelor". Aveam doar câteva ore la dispoziție pentru pescuit, deoarece trebuia să ne întoarcem pe lumină la Murighiol, unde ne aștepta mașina. Pavel ținea barca nemișcată cu ghionderul, noi ne-am montat Zack-urile și chiar din prima încercare am agățat fiecare câte o namilă. Lucică era entuziasmat:

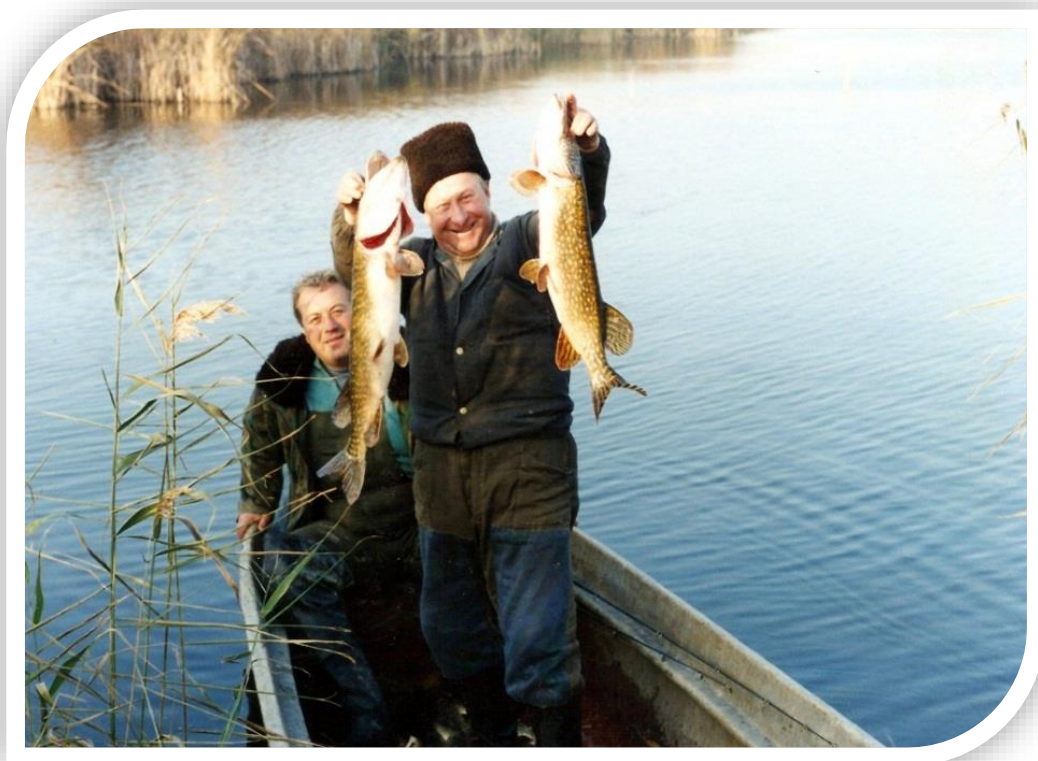


Lucică Giușcă

„Eliberează știuca ta și te rog montează aparatul video... am agățat un monstru!”. De fapt, avea o lansetă foarte fină și subțire, care s-a tensionat ca un covrig, nemaiputând reacționa la sprinturile știucii și era gata, gata să se rupă, de parcă trăgea o balenă. N-a mai fost nevoie să dau drumul știucii agățate de mine, căci a lui a fost mai viteză și s-a eliberat singură; așa că am urcat în barcă o piesă de aproape 5 kg. Ca de obicei, știuca scăpată, deși n-a văzut-o nimeni, a fost mai mare. Am pregătit aparatul video și când să lansez și eu, Lucică, în stilul lui cumpătat, zice: „Asta-i, filmeaz-o!”, aranjându-și fesul de actor principal. Filmarea a fost reușită, excluzând partea sonoră care cuprindea tot felul de îndemnuri triviale pentru știucă, ca să facă spectacol cu „lumânări”. Toamna târziu știucile, mai ales cele mari, nu sunt dispuse să sară din apă scuturându-și capul, mai de grabă au tendința să se țină la fund. A urmat alta, apoi alta și așa, din același loc am prins 25 de piese, în medie de 5 kg! Lucică a prins 20 de bucăți, toate filmate de mine, iar eu am prins 5 bucăți, în pauzele dintre filmări. A fost una dintre cele mai spectaculoase partide de pescuit, iar pentru Pavel a fost o surpriză de proporții. Făcându-și cruce, mi-a apus: „Aici, în Delta Dunării m-am născut, dar așa ceva n-am văzut până astăzi!”



Lucică contemplând apusul



Pavel din Caraorman se miră de capturile lui Lucică

O altă partidă memorabilă la ”Popasul Gâștelor” am avut-o într-o frumoasă zi de toamnă, când, după ce ne-am instalat corturile și sacii de dormit, ne-a mai rămas o oră de lumină, cu un asfințit roșu-portocaliu de vis, iar Paulică, fremătând de nerăbdare, mi-a propus să aruncăm câteva linguri în zona sa preferată, cam la 200 m de tabără. Am făcut o convenție: prindem câte una și ne întoarcem. Apa era limpede, pe fund se vedeau tufe de brădiș, de jur împrejur pâlcuri de trestie, aer curat și înmiresmat, fără vânt și cu un soare mare la orizont, arzând cu blândețe, cum numai în deltă poți vedea... Din prima lansare, și eu și Paulică... haț, haț, câte o prezentare, și iată drilurile, momentele pentru care am bătut atâta drum, senzațiile de satisfacție inexplicabile, pentru care împătimiții pescuitului fac atâtea sacrificii, exclamațiile cu zâmbete aparent nejustificate, motive pentru care cei ce nu pescuiesc ne consideră puțin ciudați... „E prea devreme să ne întoarcem la corturi... hai, o nouă convenție, dar ultima: cine recuperează fără captură, nu mai pescuiește!” propun eu, în timp ce o altă știucă... haț! Paulică, haț și el... Tot așa, aproape incredibil, am prins una după alta vreo 30 de știuci, toate în jur de un kg. Bineînțeles că le-am eliberat, eram doar în prima zi de expediție, și oricum nu aveam ce face cu atâta pește. A fost o partidă extraordinară care nu s-a mai repetat, chiar dacă am revenit în același loc în zilele următoare și... în anii următori. Bănuiesc că am nimerit migrația unui cârd imens de

mărunțiș, albitură sau baboi, cum le zic localnicii la peștii care nu cresc mai mari de o palmă, când urmat îndeaproape de răpitori, de știuci puse pe jaf. Întâmplător, în incinta Holbina am văzut în lotca unui pescar două știuci imense, probabil având fiecare peste 12 kg; cu alte cuvinte, aveam dovada existenței lor, dar nu și norocul să le fi întâlnit în confruntare. Într-o toamnă târzie, mă duc la locul descris de pescarul cu pricina, însoțit de Sicu baci și Imre baci, doi prieteni vechi, veniți special din Budapesta pentru vânătoare de știuci capitale.



Sicu cu o știucă capitală

Am fost cu ei la pescuit de multe ori în deltă, pe râurile de munte din Călimani sau din munții Rodnei, chiar și pe Tisa în Ungaria. Neîndoielnic, erau experimentați *out-door life* și meritau tot respectul meu pentru spiritul de echipă... Undeva, aproape de capăt, canalul de colectare spre pompele de pe centura Dranovului devenea adânc și năpădit de nuferi, iar, după spusele lipoveanului, ar fi fost unul dintre locurile preferate de știucile bătrâne, greu de scos dintre nuferi și din trestia rară a intrândurilor marginale.



La Holbina cu Ionică Birișiu, Adrian Miu, Gelu și „Plutonierul Garcea” pe vasul închiriat de Lucică

Știucile care îmbătrânesc știu să se și ferească. Imre propune să ne lăsăm pe vântul care abia adia, să ne apropiem fără vâslit și fără zgomot, și să lăsăm lingurile să cadă de aproape printre nuferi, zgâlțâindu-le ușor. Orice încercare fără captură însemna o agățare și compromiterea locului, pe o distanță de cel puțin 5 m. Lansează Imre, joacă lingura și, când s-o ridice din apă, apare dedesubt o gură cât o șură, larg deschisă și urmată

de un cap monstruos de știucă, ce ne-a încremenit pentru moment. Doar cu câțiva milimetri a ratat lingura, dar tărăboiul pe care l-a făcut ne-a pus în gardă și a declanșat febra duelului.

Sicu se apleacă peste bord, pune palma cozoroc și se uită în apa limpede, printre nuferi: „Uite-o, o văd, îi văd spinarea!” Capul nu i se vedea, fiind ascuns între ierburi, așadar nici ea nu ne vedea pe noi. Sicu se hotărăște să încerce și să drumul la o lingură, cam la un metru în fața știucii.



Imre conduce grupul la un loc cu știuci mari

De data asta știuca nu ratează, dar nici Sicu nu ezită s-o înțepe... Namila reacționează prompt, sprintează ca o săgeată spre văgăuna ei și, din păcate pentru Sicu, care n-a mai putut controla situația, învârte firul în jurul unui pâlț de trestie. Pac! șnurul pocnește și Sicu, fără glas, ne arată ruptura, râzând... Atitudinea lui de respect și plecăciune pentru știuca care a învins a fost pentru mine încă un semn de prețuire. Cred că și eu aș fi reacționat la fel, cu toate că încă îmi lipsește din panoplia virtuală o știucă de peste 10 kg. ... Atmosfera de seară târzie în mijlocul naturii, cântatul în surdină, cu paharul de vin dobrogean în mână, cu ochii ațintiți la flăcările focului de tabără este, oarecum, descriptibilă și imaginabilă. Mai greu pentru unii, poate chiar imposibil, și iluzoriu pentru mine este evocarea stării colective de spirit, a fascinației jocului de lumini roșii, violet sau galbene ale jarului, ale limbilor de foc care colorează fețele celor cărora pasiunea pescuitului i-a făcut prieteni, cel puțin pentru astfel de momente. Filosofia prieteniei este deosebit de complexă, nu-și are locul aici... nici nu doresc să întreb retoric de ce cei cu undița în mână se salută, chiar dacă nu se cunosc, cu atât mai mult nu comentez aforismul care zice că „dușmanii dintre prieteni se recrutează”. Aș vrea să spun că mi s-a întâmplat odată, rămânând singur la foc și privind cum se aprind lemnele, unele de la altele, să filosofez despre energia calorică ce rezultă din conversia lemnului... Mai nou, în cercetările de avangardă se folosesc așa-numitele modele predictive, care eludează raționalul și, de regulă, își au sorginea în imaginar. Cu alte cuvinte, contemplarea sau pur și simplu ideile, precum cele care sclipesc instantaneu, pot genera ipoteze temerare, pentru început intruse în știință. Mă gândeam la o situație teoretică, în care lemne identice se aprind unele de la altele în serie, pentru care energia totală degajată va fi o sumă, o integrală, pe duratele cumulate ale arderii fiecărui lemn. În cealaltă extremă, tot teoretică, dacă toate lemnele se aprind concomitent, în paralel, atunci energia degajată ar fi aceeași, dar durata de conversie ar fi cea a fiecărui lemn. Dar dacă lemnele sunt clădite precum o piramidă clasică de foc de tabără, oare energia totală ar fi aceeași, și numai timpul de ardere, de conversie ar fi intermediar celor din situația serie și paralel? Teoretic, da! Am simulat computerizat comportamentul unui model predictiv (descriș de ecuații clasice) a ceea ce focul din deltă m-a pus pe gânduri... Așa s-a născut o lucrare științifică pe care am și publicat-o, referitoare la heterocronismul conversiilor energetice, în care, pe lângă un factor astenic, am putut identifica și unul de proximitate, cu unele efecte cel puțin stranii.

II. SEDUCȚIA APELOR DE MUNTE

Pescuitu-i bucurie, peștele-i fudulie!

De-a lungul râului Rebra și a vremurilor

Pescarii au mai multe porecle: unii prind crapă și pești pașnici și sunt porecliți „fixiști”, cei care prind răpitori sunt „fierari”, alții prind păstrăvi și sunt cunoscuți ca „muscari”, „blincheriști” și așa mai departe. Deprinderea de a pescui pare a fi nativă, dar se poate și dobândi, mai ales prin contagiune. În tinerețe prindeam păstrăvi, fiind un blincherist convins (de altfel, habar n-aveam de frumusețea pescuitului cu linguri de „fier” la știuci). Cutureiam mai toate râurile din Munții Rodnei: Rebra, Cormaia, Anieș și altele, ajungând chiar până pe ultimul pârâu dinaintea izvoarelor Someșului (al cărui nume, ce coincidență, Gagea, îmi producea un confort auditiv). Amatorii de drumeții montane știu că în Pasul Rotunda există o vale numită Gagea, cu un pârâu tumultuos, izvorând din



Pe pârâul Gagea

muntele Găgii. Se pare că o ramură a strămoșilor mei ar fi avut ceva proprietăți pe acele meleaguri, dar tot atât de probabil este și ca numele acestora să fi fost împrumutat de la zonă. Pe pârâul Gagea, greu accesibil, ca de altfel mai toate pâraiele din versantele sudice ale Munților Rodnei, în acele vremuri se găseau păstrăvi indigeni la tot pasul. Venind an de an, am devenit cunoscut inspectorilor Ocoalelor Silvice din zonă pentru că aveam autorizații de la Departamentul de Salmonide al Ministerului de resort. Autorizațiile erau însoțite de câte o fișă în care consemnam capturile și impresiile, apoi raportam direct inginerului Paul Decei, cunoscutul șef și ocrotitor al

salmonidelor. Nu mă sfiam să intru în vorbă cu pădurarii și alți silvici, arătându-le din proprie inițiativă ce am prins și ce am văzut. Poate să surprindă faptul că ideea comunicării deschise, a etalării gratitudinii este tot o lecție primită la pescuit...

Pentru silvicii care cutreieră singurătățile naturii sau pentru pescarii din sălbăticia deltei, faptul că, fără să te întrebe, le spui unde te duci, ce faci și altele, poate fi ceva important (mai mult decât ideea satisfacerii curiozității), poate fi perceput ca un semn de considerație pentru dâșii și job-urile lor. Îmi place să cred că în



zona respectivă mai toți oficialii silvici m-au primit cu deosebită amabilitate, oferindu-mi cazare în cabanele sau camerele de oaspeți ale Ocoalelor. Aș putea spune că aveam de toate, dar mereu aveam senzația că-mi lipsește ceva... Încet, încet m-am prins: ceea ce-mi lipsea era propria mea cabană, propriul petic de pământ pe meleagurile unde am copilărit! Așa a încolțit dorința de a căuta un loc potrivit... Am apelat pentru sfaturi la chiar autorul hărții turistice a zonei, profesorul Ștefan Buia din Năsăud, expert în trasee montane și cotrobăitor de cotloane sălbatice, iar primul drum de vizionare l-am făcut împreună. Unde? Desigur, pe pârâul Gagea. Acum mi se pare amuzantă acea expediție, acea febră a căutării unui loc sălbatic pentru viitoarea cabană, atât din cauza raționamentului greșit (precum că ar fi trebuit să fie un loc retras și izolat în mijlocul naturii),

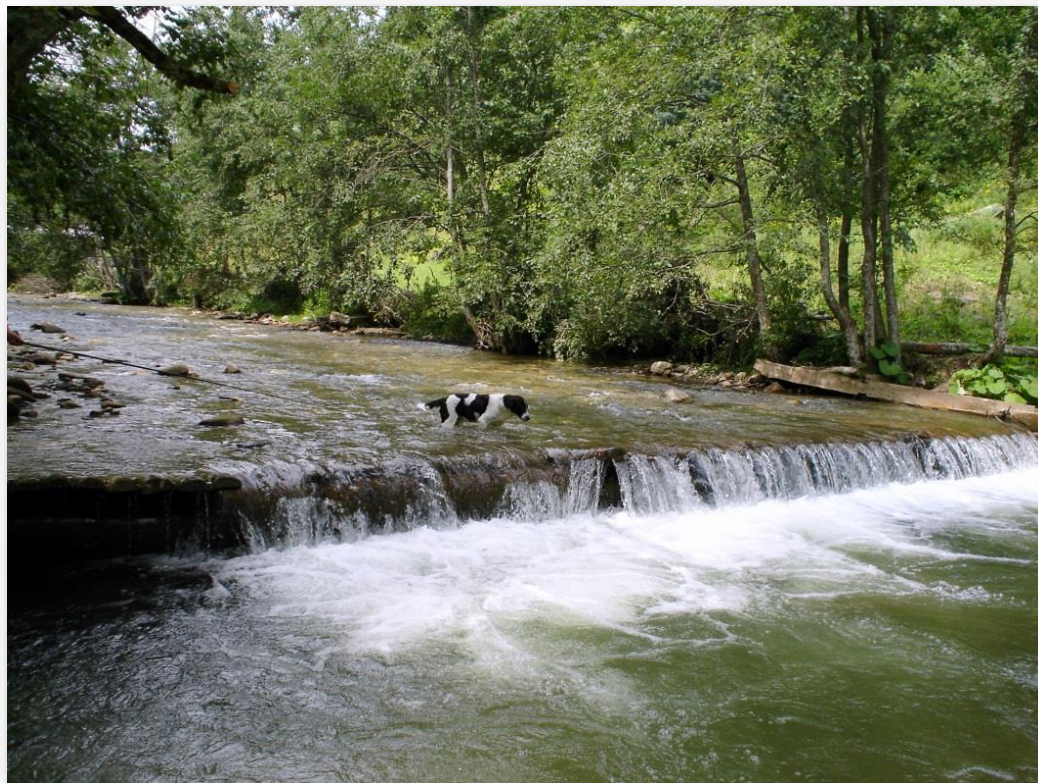
cât mai ales datorită pățaniilor de care am avut parte ajungând la fața locului. De cum am ajuns în apropierea pârâului Gagea și ne-am instalat la o cabană de vânătoare de lângă Someș, a început o ploaie torențială care-a ținut toată noaptea.

A doua zi am constatat că drumul de lângă pârâu fusese complet inundat, devenind impracticabil. Dintr-odată locația unei case de vacanță pe pârâul Gagea a devenit neatractivă. Dar altceva mai dezamăgitor a urmat când, încercând să ne întoarcem la Valea Mare, am dat de o porțiune din drumul principal acoperită de apa revărsată a Someșului. Era o porțiune de cam 150 m acoperită de puhoai... Prin tatonări am remarcat că apa ajungea până la chiloți și, cu siguranță, ar fi ajuns până la carburator... dacă probam cu mașina. În fine, ne-am convins că nu putem trece și că trebuie să așteptăm retragerea apelor în matcă. La cabană aveam lemne, aveam mâncare și băutură, dar după două zile de așteptare ne-a cam părăsit răbdarea. Ca-n filme, ne-am apucat să construim o plută, planificând să urcăm pe ea partea din față a mașinii... Am găsit bușteni la fața locului, am mai găsit un cablu de remorcare și, cu chiu cu vai, am încropit o mică platformă. Am scos toate

lucrurile care se puteau uda din portbagaj și am împins mașina prin șuvoi, rulând numai pe roțile din spate, cele din față fiind pe plută. Îmi pare rău că n-am făcut poze cu fundul mașinii imersat, cu doi ciudați pe jumătate goi, care împingeau o plută, oferind un spectacol de circ unor țărani, întâmplător aflați pe acolo. Unii dădeau sfaturi în derâdere, dar cei mai mulți erau ocupați cu gestul crucii.

În sfârșit, pățania m-a mai deșteptat și m-a convins că un loc bun de cabană înseamnă atât peisaj superb și apă cu păstrăvi în apropiere, cât mai ales acces facil cu mașina și siguranța (aparentă) oferită de prezența vecinilor. Așa am ajuns la Obârșia Rebrei (de la Parva, pe un drum forestier, încă 14 km), în ograda lui Ion și Vica Todoran (despre acești oameni minunați, Dumnezeu să-i odihnească, am să scriu special într-un alt context). Am cumpărat de la ei o bucată de teren, am cumpărat lemne ieftine („în picioare”, adică trunchiuri din pădure, marcate de silvici), autorizații și alte cele... Ce mai, am ridicat o mândrețe de cabană la un preț mai mult decât convenabil. Manopera a fost deopotrivă de ieftină, plătind doar un singur meșter din Parva, căruia îi ziceam „*Dhrat-Tänzer*” (acrobat pe sârmă), după porecla primită în Germania. Într-adevăr, meșterul avea o echilibristică extraordinară, umbla pe grinzi ca pe stradă și mereu pretindea de la înălțime: ”Domnu’, domnu’, bână!” Din neglijența meșterului, care și-a pierdut echipa, eu și cumnatul meu, Gigi Mihăilă, am ajuns vrând-nevrând ajutoarele lui. Abia mai pridideam să urcăm ditamai buștenii, în timp ce el, din secure, îi și cioplea, manipulându-i cu un talent uimitor. Când am terminat lucrul, s-a terminat și concediul nostru, de acea dată fără pescuială. Totuși, am fost mulțumit și mândru de casa nouă. Cabana, cocoțată pe un tăpșan, semăna din depărtare cu un castel. De aproape, trebuie să recunosc, era doar o modestă construcție exclusiv din bârne, cu târnaț, cu șindrila tăiată de badea Ion în stilul locului, care avea în interior diverse ciudățenii pentru localnici: trei grupuri sanitare cu apă caldă, șemineuri în loc de sobe și alte aranjamente de minim confort modern. La numai 20 m, pe la poarta casei, curgea Rebra, unul dintre cele mai frumoase râuri din țară, cu pietre de marmură albă, arini umbroși și sclipiri de lipani și păstrăvi. Susurul apei a fost totdeauna o sursă de confuzie pentru musafirii mei de la cabană, care, noaptea, credeau că afară toarnă cu găleata. În anul următor am sponsorizat construcția unor cascade pe Rebra, dobândind privilegiul poziționării uneia dintre ele drept în fața cabanei. Cascada respectivă, podită, cu pinteni

masivi și construită după regulile de bază ale amenajărilor silvice, era un loc splendid de scăldătoare.



Bobi vânează păstrăvi... în cascada lui Gagea

Pentru mine a fost, în toți cei zece ani cât am fost proprietar acolo, și un loc de contemplare... Stăteam pe marginea ei, copleșit de zgomotul alb al apei, căutând cu privirea păstrăvii din vad... Mă fascina hârjoneala lor. Am constatat, oarecum surprins, că după un timp aceștia nu se mai fereau de mine. Cred că peștii învață să distingă pericolul de lipsa acestuia. De altfel, pe internet au apărut dovezi că și peștii pot fi dresați, nu numai mamiferele acvatice. Am mai remarcat că peștii cei mari ocupă locurile cele mai avantajoase pentru hrană și îi alungă pe cei mici; uneori se dă un fel de luptă între cei cu puteri egale, care se fugăresc unii pe alții mai mult decât ar fi necesar ca să se alunge... Probabil se diferențiază între ei și prin agresivitate. Interesant este faptul că păstrăvii găsesc repede locuri unde șuvoiul ocolește mici obstacole și creează turbulențe pe care le exploatează atunci când se reped după pradă sau după hrana adusă de apă. Este clar că, din cauza curentului rapid, nu prea au timp să studieze ceva ce pare hrană, dar, cu o ușoară atingere, pot renunța repede la ceva ce pare suspect. Pescuitul cu musca artificială, cu jiguri sau rotative metalice se bazează tocmai pe acest timp insuficient de constatare, pe faptul că atingerea cârligului poate fi fatală. În alegerea locurilor de pândă pare firesc ca păstrăvii să țină cont de economia de energie în contracararea curentului de apă, totuși vizibilitatea în amonte, pentru

ei, este prioritară. Prin urmare încerc o primă deducție, anume că locurile bune țin exemplare mari. Adesea localnicii, uneori și pescarii care au ratat un pește



mare, descriind un loc arătos, spun din propria experiență sau în baza unor relatări anterioare că acel loc ține un pește mare. Poate că de mult respectivul pește a plecat de-acolo, poate că l-a prins cineva, dar este sigur că tot un pește mare a ocupat locul cu pricina.

Obârșia Rebrei este denumirea unei mici poiene, unde firavul râu Rebra primește un afluent bogat, Gușetul, cu debit mult mai mare decât el. Plauzibila denumire a Obârșiei Rebrei apare în unele hărți ca și cum ar fi la izvoarele Gușetului, sub coama muntelui Buhăescu, în apropiere de vârful Rebra. Apele limpezi ale acestui afluent sunt neasemuit de frumoase: se rostogolesc peste bolovanii de marmură albă, sar din prag în prag peste lespezile șlefuite de vreme, au pe alocuri bulboane adânci, adevărate refugii de odihnă pentru „cotolani”, acei păstrăvi bătrâni la care și petele roșii par ruginite. Am avut norocul să pescuiesc în mai toate râurile și pâraiele din țară, renumite pentru păstrăvi. Nicăieri nu am văzut o apă așa de limpede, în care patul alb al pietrelor de marmură să irizeze atât de fascinant. Scânteile de curcubeu în șipot de vâltori, arinii cu pletele fremătânde, stâncile atârând pe malurile abrupte, și din loc în loc pâlcurile de brusturi mari cât umbrela, fac din acest plai de munte o salbă de tablouri de vis.

De la Obârșia Rebrei, care practic înseamnă un pâlc de case ale Ocolului Silvic, drumul forestier urmează cursul șerpuit al apei Gușetului, trece pe lângă o mină părăsită, ale cărei ruine mă obligă să-mi exprim indignarea pentru tabloul sumbru al jafului practicat acolo; sutele de carote împrăștiate pe pământ, dovezi ale unei mai vechi cercetări geologice abandonate, au rămas la vedere, pentru că tot ce fusese interesant pentru hoți fusese furat. Am cunoscut câțiva geologi care au forat acolo și care mi-au confirmat ceea ce știam și eu din copilărie: cât de greu s-a construit totul, cât de greu o duceau minerii, dar și ce omenoși erau cu mine, că mă lăsau să cumpăr pâine și salam de la magazinul lor, mult mai simplu decât la cozile imense de la oraș. Când s-a închis mina, și-au pierdut și oamenii de pe toată valea locurile de muncă.

Pe drumul spre mină au mai rămas câțiva stâlpi de înaltă tensiune, bineînțeles fără cabluri și izolatori. Sunt și acum nedumerit de ce acești stâlpi aveau atâtea urme de baros, de ce izolatorii împrăștiați pe jos erau așa de tocați de lovituri distructive, când o astfel de distracție presupune un efort fizic

considerabil, fără

nici un profit sau

noimă... Revin

pe firul apei în

zona în care *apele*

curg, *ruinele*

rămân, dar și

pietrele de

marmură rămân.

Rămân să

ascundă lipani

incredibili de

mari pentru vadul

întins de lângă

mină, cu apa de o

șchioapă, care, la



Cu Imre și Sicu la cabana mea de la Obârșia Rebrei

prima vedere, nu spune nimic. Mai în sus de mină, drumul urcă deasupra unui defileu sălbatic greu de pătruns, plin de obstacole naturale, buturugi aduse de viituri, bolovani imenși, dar și cu păstrăvi capitali.

Un alt reper de pe râul Gușet este Poiana Mărului, un grup de case forestiere, de altfel singurul de pe vale, unde silvicii au construit câteva cascade podite, probabil în ideea de a fi sub privirea lor și astfel protejate de braconieri. De cele mai multe ori le-am găsit goale, fără păstrăvi mari. Poate că muncitorii forestieri i-au ascuns cumva, ca să nu-i găsească braconierii. Semnalez un fapt oarecum îmbucurător: am remarcat că în zona Poienii Mărului sunt multe mierle

de apă, care, după cum se știe, vânează și peștișori, ceea ce înseamnă înmulțirea naturală a păstrăvilor. Drumul forestier continuă ocolind un alt defileu imens, cu multe cascade naturale și căderi de apă de pe versantele abrupte, pentru ca după aproape 18 km să se blocheze în fața unor stânci prăvălite și a unor mormane de bușteni trași cu taf-urile de pe coastele învecinate.

La doar câteva sute de metri de acest terminal forestier se află o cascadă imensă, *Cascada Dracului*, cum îi zic localnicii. Are câteva trepte înalte de 5-6 m, imposibil de trecut pentru păstrăvi. Acolo, în gropanele căderilor de apă ajung, în migrarea lor tomnatică, cele mai mari exemplare de păstrăvi sălbatici de pe Gușet. Sunt aproape negri, longilini, au viclenia și prudența demnă de vârsta lor. De multe ori, în locurile acelea am încercat să prind câte un exemplar capital, însemnând mai greu de 1 kg, dar rar am reușit. Veneam însoțit de Marin Horga, fratele inginerului Emilian Horga, multă vreme șef de Ocol Silvic. Marin mă spiona, nu pentru a mă pârî fratelui, ci pentru a percepe cum pot să păcălesc ditamai păstrăvii, extrem de sperioși. Într-adevăr, nu era ușor să ajung în vad de pe drumul care urca pe lângă cascadă, dar cel mai greu era să lansez din depărtare, din aval de bulboană, o rotativă agilă, capabilă să se învâртеască pe direcția curentului năvalnic. Păstrăvul avea o singură încercare de a ajunge la rotativă înainte de marginea bulboanei, iar eu aveam o singură șansă să nu fiu văzut. Marin posedă, încă de pe atunci, o sumedenie de virtuți: deschis la suflet, sincer, respectuos, loial, tot ceea ce astăzi, în cele mai multe situații, încurcă în obținerea unei cariere sau dobândirea succesului material. De altfel, toți frații lui erau marcați de educația primită de acasă, de pildele bune oferite de părinții lor, pentru care cinstea și munca erau o religie. Va să zică, am fost surprins și oarecum îngrijorat când, pe neașteptate, Marin a apărut într-o zi la cabană, fluturând o traistă din depărtare, de dincolo de poartă. De regulă, Marin venea numai invitat și tot timpul era preocupat să nu deranjeze și să nu spună ceva nepotrivit. „S-a întâmplat ceva?” l-am întrebat temător, întâmpinându-l... „Da, uite ce-am pățit!” răspunde el grav, abținându-se să zâmbească și scoțând din traistă o namilă de păstrăv. Mărturisesc că rar am văzut un exemplar așa de frumos. Marin, june tânăr și ambițios, a perseverat, copiindu-mi tactica, a bătut de unul singur, pe jos, drumul lung până la cascadă și a reușit captura capitală a sezonului, poate chiar a râului Gușet - o frumusețe de păstrăv indigen de aproape 50 cm. M-am bucurat, poate chiar mai mult ca el, i-am ascultat cu multă răbdare povestea plină de amănunte; dar ce dril, dar de câte ori a sărit, cum s-a desprins singur din cârlig și cum s-a zbătut pe mal... Iar în finalul povestirii, aproape că mi-au dat lacrimile atunci când mi-a spus din inimă, vizibil emoționat: ”Luați-l, domnule Gagea, e pentru dumneavoastră!” Cum era să primesc așa ceva? Cu greu l-am convins să-l ducă acasă la Bistrița, să-l ofere soției sale Vali, ba mai mult, i-am recomandat

să-l arate și prietenilor, căci așa o piesă capitală prinsă în sălbăticie este o performanță pentru orice pescar.

De cum venea vara, abia așteptam să ajungem la cabana de pe Rebra. Soția mea Persida și cu mine îndrăgeam nespuse de mult acel loc minunat. Priveliștea era ca-n basme; verdele nuanțat al brazilor, culorile florilor de câmp, fânețele de pe dealuri, toate tihneau ochilor, ne delectam cu mirosul fânului, cu gustul apei minerale de la izvoarele din Parva, ascultam cu drag privighetoarea, care-și făcuse cuib sub streășina târnațului, chiar și strigătul gaiei ni se părea un salut... Am avut noroc, mare noroc cu vecinii noștri, lelea Vica și badea Ion. Ei locuiau tot timpul acolo, aveau cheile casei, o păzeau și o îngrijeau de parcă era a lor. Lelea Vica s-a născut acolo, n-a fost niciodată mai departe de Năsăud, iar badea Ion, ca mai toți țăranii legați de glie, avea amintiri pregnante doar din armată. Dacă era provocat, putea povesti cu aceleași cuvinte, de zeci de ori, aceleași peripeții din prizonieratul lui din Siberia. Este de-a dreptul impresionant cum pe unii suferința îi face mai dârzi, le evocă dominația sufletului asupra trupului. Amândoi erau de o puritate sufletească extraordinară, aveau cultul muncii, al proprietății gospodăriei, ce mai, erau, pe bună dreptate, reprezentanți veridici ai chintesenței neamului românesc. Inteligența lor nativă, probabil dublată și de un simț atavic al omului înfrățit cu natura, m-a uimit de mai multe ori când a fost vorba de a caracteriza pe cineva, spunându-mi fără greș: "Domnu' Adrian, ăsta nu-i de bine"... Mai apoi se dovedea că, realmente, aveam de-a face cu un șmecher sau un terchea-berchea. Vecinii noștri țineau vaci, oi, porci și multe orătănii; tot timpul erau ocupați cu munca în gospodărie, cu făcutul fânului și cu grădina. Badea Ion cosea iarba cu o perseverență și zgârcenie demnă de *Guinness Book*: nu lăsa nici un fir netăiat, răsturna orice crenguță ca să poată scoate un smoc de iarbă în plus. Avea un respect profund pentru hrana „galițelor”, cum le zicea el orătâniilor din curte și era deosebit de fălos cu numărul de clăi de fân pe care le realiza.

La casa de vacanță primeam mulți musafiri. Ne vizitau rudele, ne vizitau prietenii, ne vizitau pescarii, tot timpul era de pus masa, era forfotă, cu multe mașini în curte, spre disperarea soției mele, care ar fi vrut uneori mai multă liniște. Atunci apărea din dosul casei și lelea Vica cu un lighean mare plin de plăcinte proaspete, clădite ca turnul din Pisa, apoi fugea repede să aducă o găleată de lapte, scuzându-se: "No, num-așe, de bun venit la noi, la muntce!" Numai duminica, când nu lucrau, vecinii noștri puteau să vină la șuetă și să asculte sfioși diverse povești. Dacă la masă erau pescari, o provocam pe lelea Vica să povestească cum prindea ea păstrăvi din apa Rebrei, chiar în porțiunea din grădina lor. Tehnica folosită de ea o învățase de la mama ei și, probabil, data din timpuri străvechi, când nu erau cunoscute undițele. Lelea Vica își făcea o ostie dintr-o furculiță legată în prelungirea unui băț, la brâu avea o traistă, iar într-o mână ținea ridicată

o faclă cu dohot făcută de ea, un fel de torță cu câlți îmbibați în motorină. Umbla prin apă noaptea, luminând vadurile puțin adânci și împungând, zicea, namile de păstrăvi, până umplea traista. Pe cei mici îi lăsa, zicând în glumă: „No, să crească!”, apoi completa că, de fapt, nu-i prea nimerea. Nu știa ce-i ecologia, dar știa că trebuie să se poarte cu natura și viețuitoarele ei ca și cum ar fi fost ale nepoților ei. Una din bunătățile puse pe masă când aveam musafiri simandicoși consta în păstrăvi „verzi” cu garnitură de gălbiori. Pentru asta aveam nevoie de păstrăvi foarte proaspeți, așa că mă duceam la cascada din fața cabanei și strigam: „Cine-i la rând?” Din bulboană se ridicau câțiva cotoțani: „Să trăiți, noi suntem!” Las gluma la o parte, și pot să mă laud că mai totdeauna prindeam doi-trei din locul cu pricina. Mai știam locuri bune prin apropiere și nu era un efort deosebit să prind zece bucăți de dimensiuni regulamentare. Din bălăriile de pe mal



ciupeam vârfurile câtorva tulpini de mentă, pe care le îndesam în burta peștilor eviscerați, îi tăvăleam prin ou bătut cu făină albă și îi rumeneam, la foc mic, în tigaie cu unt din belșug. Am uitat să spun că în unt puneam

și câteva frunzulițe de cimbrisor, culese de pe mușuroaiele de furnici împrăștiate pe pajiște. Conta și aspectul: deveneau aurii pe dinafară și verzi pe dinăuntru, de unde li se trăgea și numele, dar mai mult conta izul de mentă, de prospețime a cimbrisorului și gustul fin, fără urme de ulei sau alte mirodenii. Uneori primeam critici de la orășeni: „De ce strici atâta unt?” Preferam să irosec untul decât să sacrific gustul păstrăvilor sălbatici și cred că este nepotrivită o asociere a miresmei naturale a păstrăvilor cu altele, precum cele pătrunzătoare ale usturoiului sau cepei. Apropo, am folosit cu deosebit succes și muguri de brad în loc de mentă pentru a „înverzi” păstrăvii sălbatici, care oricum sunt cu mult mai apetisanti decât cei de crescătorie. Când venea Günther Bloos și soția sa Violeta din Germania, tocănița de gălbiori era baza, iar păstrăvii garnitura.

Gü, prietenul cu care am cotrobăit mai toate pâraiele din zonă, era mare amator, și aș adăuga și cunoscător de ciuperci. Dar chiar și așa, înainte să le gătim, trăgeam o fugă până la lelea Vica după smântână și foarte discret o întrebam dacă a mâncat din soiurile de ciuperci culese de Gü. Întotdeauna dubiile au fost înlăturate. Gălbiorii îi fierbeam în suc propriu, înnobilat cu multă smântână grasă, iar mânătărcile sau vinețica le prăjeam pe grătar, apoi le acopeream cu caș unsuros... Grea viață!



Günther și Violeta sădesc amintiri

Odată m-a vizitat la cabană specialistul numărul unu în salmonide pe vremea aceea, domnul Paul Decei. Am profitat de ocazie să-l întreb ce viitor ar avea Gușetul pentru a face din el un paradis rezervat pescarilor de elită, sub deviza „*Catch and Release*” și o sursă de venituri substanțiale pentru Ocolul Silvic. Părerea domniei sale a fost descurajantă pentru mine, argumentând cu propriile sale cercetări din care rezulta că zona nu are suficiente resurse de hrană pentru o densitate mare de păstrăvi și că situația bună constatată de mine este o excepție. Mi-a mai spus că a populat porțiunea din amonte de Cascada Dracului cu păstrăv Fântânel, dar că încă nu are informații dacă operațiunea a fost de succes. De altfel mai toate pâraiele din Țibleș, Rodna și Călimani au fost testate cu sprijinul domniei sale și s-a dovedit că păstrăvul Fântânel s-a acomodat cel mai bine, în comparație cu alte specii. Doar în lacurile alpine n-au rezistat decât descendenții

speciei endemice de lac. Odată, urcând de pe Prelucile Gagea până la lacul Lala, de sub vârful Ineu, am avut plăcuta surpriză să constat că există mai multe generații de păstrăv de lac. Când apa lacului este liniștită ca o oglindă, se pot observa cârduri de păstrăvi, separate pe cel puțin trei mărimi. Cei mari, cotelani de peste o jumătate de metru, sunt, e adevărat, puțini. Când dau turul lacului oferă un spectacol incitant pentru oricine, nu numai pentru pescarii care trebuie să înhită în sec, deoarece pescuitul acolo este strict interzis.

Revenind la informațiile despre partea superioară a râului Gușet și știind că Gü era mai curios din fire decât mine, n-a fost nici un efort să plănuim o expediție până la izvoare. Pentru început am apelat la Ocolul Silvic, care ne-a dat un inspector însoțitor. Ne-am înțeles cu el și într-o bună zi, dis-de-dimineață și cale lungă, am urcat mai sus de Cascada Dracului să verificăm experimentul de populare cu păstrăvi Fântânel. Știam că păstrăvul indigen nu poate trece de cataractele cascadei și că, dacă vedem ceva mișcare în apă, ar trebui să fie păstrăvi Fântânel. Păstrăvul Fântânel, sau Fântâniță, este originar din zona Marilor Lacuri din America, având, spre deosebire de cel indigen, dungi întunecate pe părțile



laterale și aripioare portocalii, cam ca bibanul; din acest motiv poate fi recunoscut chiar departe de cârlig. Oricum, știam că are preferințe speciale la rotative și muște artificiale. Și aspectul Gușetului este altul deasupra cascadei. Acolo râul face nenumărate șerpuiți printre poiene, pe lângă pâlcuri de brazi și jnepeniș, adunându-și cu sârg zeci de izvoare și

pârâiașe din văioagele golului alpin. Munții Rodnei, în special zona de sub coama Buhăiescului, Tarnița La Cruce și Șaua Obârșia Rebrei, au un farmec deosebit, fiind acoperiți de pășuni, cu puține stânci dezgolite, teoretic putând avea un potențial de hrană, de insecte și viețuitoare acvatice, încurajator pentru proliferarea păstrăvilor. Am încercat în toate felurile, cu toate momelile și priceperile, dar n-am prins și nici n-am văzut vreun fel de păstrăv. Totuși am capturat, fugărindu-i prin apa mică, câțiva boișteni, o specie de pește mic cât degetul, fusiform și colorat splendid: cu verde pe spate, pete laterale și argintiu pe burtă. De regulă, boiștenii sunt mâncați de păstrăvi, dar, pesemne, nu din lipsă

de hrană păstrăvul Fântânel n-a rezistat; poate din cauza condițiilor vitrege de la acea altitudine, sau cine știe din ce motive, a dispărut.

În aval de casa mea de vacanță, Rebra se prăvălea tumultuos peste bolovanii din defileuri, apoi se domolea, trăgându-și sufletul prin poieni luminoase. Tot așa, cale de mulți km, până-n Parva, apele Rebrei își purtau semețe puterile, răsuflând armonios în alternanța peisajului. Așa alternau și zonele cu lipani și cele cu păstrăvi. În dreptul poienelor, în vadurile deschise cu apă mică și vălurile săltărețe, printre pietrele de marmură, se ascundeau cârduri de lipani de un cromatism aproape imposibil de văzut. Nu erau deloc sperioși, și adesea prietenii mei care pescuiau cu muscă artificială rămâneau surprinși și șocați de atacurile obraznice ale lipanilor de la umbra cizmelor. În defileurile întunecate, de pe drumul tăiat în coastă se ajungea greu la vad, la bulboanele naturale din spatele stâncilor, dar satisfacția era, mai totdeauna, deplină. Acolo sălășluiau cotolani bănuitori, care atacau o singură dată, iar dacă ratau ei sau pescarii, locul era compromis. Niciodată nu pescuiam în grup sau unul după altul. Când ne duceam la pescuit, eu și prietenii mei ne despărțeam, alegând porțiuni cam doi km, după preferințe. Dacă terminam de bătut porțiunea stabilită, ieșeam în drum și ne întâlneam la cabană, căci întotdeauna pescuiam înspre amonte. Ar fi fost cu totul neproductiv să repetăm în aceeași zi o porțiune bătută. Toate amănuntele pescuitului de unul singur, furișatul la vad, atacurile, ratările, produceau un mare chef de vorbă, de schimb de impresii, dar mai ales dădeau o sete de bere rece... Iar după o bere, mai venea una și, uite așa, venea și pofta de mâncare. Oricât de multe bunătăți erau pe masă, tot începeam cu păstrăvi proaspeți, rumeniți în unt și umpluți cu verdețuri de munte, fie muguri de brad, fie mentă, după gust. Aproape invariabil, desertul era o movilă de fragi sau afine sau amândouă, amestecate cu smântână marca „Gaftona” și miere din flora spontană de munte. Grea viață!

Gaftona era o vecină extrem de harnică, care ținea o gospodărie mare, cu nenumărate vaci și orătănii, cam la un km în aval de cabană. Mereu ne aducea, la un preț modic, ouă proaspete și smântână tare ca untul și gustoasă ca frișca. Mulți prieteni pescari, dintre cei cu care mergeam în deltă, adorau desertul cu fructe de pădure. Odată ne-am pricopsit cu mai multe grupuri de prieteni de deltă, care, trecând prin zonă, s-au abătut și pe la noi. Cum era firesc, toți aduceau câte ceva de băut și de mâncare. Ionică Birișiu și Adrian Miu, venind prima dată, dar mai ales știind că Obârșia Rebrei este atât de departe, încât, vorba aia, dacă mai făceai un pas, cădeai de pe hartă, au adus un sac de păstrăvi de crescătorie și alte bunătăți, printre care și fructe de pădure și smântână. Am apreciat gestul lor, dar cred că am fost nepoliticos să pun pe masă numai bunătățile locului și să-mi exprim părerea despre păstrăvii de crescătorie. Ionică tocmai împlinise un număr de ani, drept pentru care Persida, soția mea, a confecționat un tort original din

fructe de pădure și smântână tare, de-o tăiai cu cuțitul. A fost un chef de pomină, cu multă lume pentru o cabană modestă, cu doar 15 locuri de dormit. Păcat că în zilele acelea a plouat, apa Rebrei devenind turbure, iar cea a Gușetului, crescută. Totuși, Adi Miu a fost campionul, prinzând un păstrăv de panoplie. După ani de



Colțul din stânga jos!

zile am fost la ferma lor din capătul deltei, „Ultima Frontieră”, iar ospitalitatea lor m-a făcut să mă rușinez de posibilitățile mele de găzduire de pe Rebra. Ferma lor, cu o pensiune neînchipt de elegantă, evaluată cu un coplesitor buchet de margarete, bălțile

pline de pești sortați pe neamuri și dimensiuni, în fine, managementul și rafinamentul culinar francezesc n-au egal în țară. De fapt, ospitalitatea nu se măsoară, ea este prin esență un atribut sufletesc, ea ține de cât de mult te poți bucura, făcând ca musafirul să se simtă bine... Etimonul ei, probabil, provine mai mult din francezescul „hospitalité”, decât din arhaismul românesc „ospătatură”.

Un alt prilej de sărbătoare în cabana de pe Rebra a apărut odată cu ideea lui Andi Svoronos, proaspăt căsătorit cu Ileana, să facă cununia religioasă acolo. Andi Svoronos era un mare iubitor de deltă și făcuse deja parte, de mai multe ori, din echipa mea de „știucari” de la Ispășca. Ani de zile a parcat canoarea lui, împreună cu ale noastre, la Mița la Dunavățul de Jos, până în momentul când a ajuns Guvernatorul Deltei Dunării; după aceasta, funcția l-a obligat să-și părăsească prietenii. S-a întâmplat atunci să fie 22 de musafiri la cabană, printre care și „Domnul Gipo”, adică Lucică Giușcă, unul dintre patronii celebrei firme de articole de pescuit Gipo. Noroc că a fost vreme frumoasă și am putut întinde un șir de mese afară pe iarbă, unde, de fapt, s-a consumat și ceremonialul de nuntă, cu popa Tomi adus de la Năsăud, cu cununi de flori în locul pirostriilor bisericești și cu multă voie bună. Lucică a comandat la vecini doi purcei la rotisor pe post de cadou de nuntă, altcineva ne-a adus, tot așa, doi saci de păstrăvi de crescătorie, berea era deja pusă la rece în apa pârâului din spatele casei, pe scurt,

vreau să spun că am avut de toate din belșug și a fost o petrecere minunată. La sfârșit, mirii au plecat, așa cum era deja plănuțit, la vecinii de peste Rebra să se culce. Voiajul lor pentru noaptea nunții s-a anulat repede, deoarece mirele, fiind bine dispus peste măsură, n-a putut trece puntea. După câteva încercări nereușite de a merge drept pe singurul buștean care ținea loc de punte, mirii s-au întors și au acceptat să doarmă la noi în pod. Dimineața, unul era strâmb pe o parte, celălalt cu gâtul înțepenit, după cum au putut să doarmă printre scândurile pe care le depozitasem în pod. Așa o „noapte a nunții”, mai rar!

Din cauza problemelor de acces și aglomerare am învățat să programăm musafirii de la cabana de pe Rebra, căreia îi ziceam *Parva*, după numele celei mai apropiate localități, acolo unde începea drumul forestier. Când mina de la Gușetul era funcțională, drumul forestier arăta bine, era mereu degajat de aluviuni și consolidat cu ziduri de piatră. După închiderea minei și deschiderea ocazională a unor exploatare forestiere, drumul era folosit aproape exclusiv de taf-uri și camioane mari, era plin de șleauri, uneori de netrecut pentru automobilele de asfalt. Ca urmare, comunicam starea drumului celor care urmau să vină sau chiar mă duceam cu jeep-ul să-i recuperez din Parva.



Zoli și pescarii din familia sa

ospitalitatea; era harnic, se comporta natural, dornic să ajute la orice. Chiar și pentru soția mea, vizita familiei lui era confortabilă, deoarece Zita era la fel de harnică și îi strunea ferm pe cei trei copii. La început, am făcut greșeala să le spun copiilor că pot să prindă și să rețină câți pești vor, bănuind că durează ani până învață. Celui mic, care atunci când a venit prima dată la Parva avea sub zece anișori, Zoli i-a confecționat o undiță scurtă și i-a montat o rotativă extrem de

Printre puținii care se descurcau fără ajutor era Zoli Takács și familia sa, posesori ai unei mașini de teren tunată special pentru incursiunile de vânătoare ale lui Zoli. Mă bucuram nespun când venea la Parva, simțind că pot să-i returnez

mică, un Mepps numărul 00, în ideea că n-ar fi trebuit să aibă acces decât la apă mică unde erau păstrăvi mici și naivi...

M-am mirat puțin că trupa a întârziat să se întoarcă de pe vale la ora planificată, apoi m-am mirat mult mai mult când s-au întors, zărindu-l pe Attila, mezinul familiei, ținând în mână un șirag de salcie plin cu păstrăvi mici și un exemplar imens de lipan, poate unul din cei mai mari lipani care mai supraviețuiau în Rebra. Ce să-l mai cert pentru păstrăvii sub dimensiune reținuți; n-a fost vina lui, dar l-am premiat pentru piesa capitală, dându-i 40 de puncte, câte unul pentru fiecare centimetru al lipanului. Mai în glumă, mai în serios, am folosit și cu copiii mei această stratagemă de laudare stimulativă, prin cumul de puncte, cu premii virtuale atractive. De exemplu, îmi era simplu să le promit că-i iau în deltă dacă strâng prin fapte bune 100 de puncte. Adesea, adăugam în glumă că 100 este doar suma necesară pentru dus; pentru întors ar mai fi fost nevoie de 100 de puncte. Cât au fost încă necopti pentru traiul la cort, pentru riscurile inerente ale deltei, am tot prelungit stratagama de încurajare, acordând foarte greu ultimele puncte și mizând pe plictiseală, dar mai târziu a trebuit să mă țin de cuvânt. Delta le-a plăcut așa de mult, încât acum se duc ei mai des decât mine în deltă, ajungând în situația ca eu să fac puncte ca să fiu acceptat.

Trebuie să recunosc că am învățat de la Attila cel mic că lipanii din Rebra adoră rotativele minuscule și că pot ataca din locuri pe care nici nu bănuiești



Pe Râul Vaser cu Emil Hangan

Avem numeroase râuri care ar putea găzdui lipani, în schimb avem puțini lipani în râuri. Raritatea și frumusețea acestor crai ai apelor de munte le conferă o aură de valoare, la fel cum pietrele prețioase sunt atractive pe măsura rarității lor. Poate de aceea pescarii de lipani au o atitudine rafinată și un adevărat ritual al pescuitului. Casta lor pare ușor arogantă când e vorba de alte specii, dar, de fapt, nu este vorba de mândrie, ci de un fel de fetișism al relației cu o specie rară. Am cunoscut pe Rebra un „gentleman” al pescuitului de lipani, doctorul Emil Hangan, altfel o renumită personalitate a orașului Bistrița. Emil, așa acum îmi permit să-i spun acum, deoarece am devenit buni prieteni, este reprezentativ pentru tipologia pescarilor de lipani. Am observat la el, ca de altfel și la alți pescari de lipani, că acordă o importanță deosebită pregătirii ustensilelor de pescuit, studierii insectelor care mișună pe maluri sau plutesc pe apă, coloritului pietrelor, în general condițiilor ambientale.



Cu Emil în pauza de pescuit

Plăcerea lui era să prindă lipani din locuri ne semnificative; de fapt, el viza latura ludică a pescuitului, a jocului de șanse. Cred că la fel de mult îi făcea plăcere și descrierea cu somptuozitate a reprizelor din filmul de pescuit. Un argument al impresiei mele ar fi acela că pauzele și „trasul” concluziilor de pe târnațul cabanei nu i se păreau niciodată prea lungi. Înfațișa cu haz scenele de pescuit și țin să remarc admirativ că nu dădea niciodată vina pe pește. Anecdotele sale erau plăcute și lipsite de resentimente, ca și cum s-ar fi bucurat de isprava peștelui, dar mai ales erau plăcute deoarece naratul lor se savura cu vinuri excelente de Lechința, din colecția sa proprie. De altfel, de-a lungul anilor, am început și eu să fac parte din poveștile lui, iar poveștile au devenit amintiri... Astfel, îmi aduc aminte că ne-am hotărât, după modelul clasic „ce-ar fi!”, să reevaluăm împreună situația lipanilor de pe râul Vaser, după o

Plăcerea lui era să prindă lipani din locuri ne semnificative; de fapt, el viza latura ludică a pescuitului, a jocului de șanse. Cred că la fel de mult îi făcea plăcere și descrierea cu somptuozitate a reprizelor din filmul de pescuit. Un argument al impresiei mele ar fi acela că pauzele și „trasul” concluziilor de pe târnațul cabanei nu i se păreau niciodată prea lungi. Înfațișa cu

pauză de câțiva ani a experiențelor proprii. De la Bistrița până la Vișeu de Sus, drumul pe valea Sălăuței, prin pasul Ștefăniței spre Maramureș, este o adevărată încântare pentru priviri, făcându-l o parte plăcută a expediției. De la Vișeu de Sus, prin defileurile râului Vaser, după cum bine se știe, nu există drum, ci doar o cale ferată forestieră (CFF) îngustă, cu un trenuleț cu vagonete pentru bușteni sau vagoane turistice.

Locomotiva cu aburi, Mocănița, probabil ultima în Europa, este ea în sine o atracție turistică.



Pentru relația de pescuit, Emil a aranjat „la nivel înalt” un transport cu drezina, un fel de mașină cu boghiuri în loc de roți. Probabil că tipului care conducea drezina nu i-a convenit ”rugămintea” transmisă de șefi, fiind și duminică dimineața și în afara programului, ca atare ne-a întâmpinat cu o mutră pe care se citea un amestec de supărare cu indignare. Am văzut că nu are chef de vorbă și ne-am concentrat pe admirarea defileului sălbatic, cu râpe și stânci prăpăstioase, contemplând binecuvântarea atribuită ținuturilor maramureșene. La un moment dat, drezina a început să prindă viteză și să se zbată pe șine ca un pește pe mal, încât toate gândurile s-au refugiat în inimă, devenită *cât un purice*. Încercând să-l mai temperez pe vatmanul nostru, l-am întrebat cu îngrijorare: „Ați deraiat vreodată?” „Oho, de câte ori!” veni răspunsul prompt. „Dar v-ați răsturnat până-n vale?” „Apoi, numa’ de două-trii ori” mi-a răspuns vatmanul, cu satisfacția că ne-a băgat în sperieți.

Instinctiv, ne-am refugiat pe partea opusă râpelor, plănuiind să sărim la nevoie. Apoi, îngrijorarea a venit de la schimbarea de culoare a râului Vaser. Dacă la început era limpede și atrăgător pentru muscărit, pe măsură ce urcam devenea tot mai tulbure, dar nu maroniu ca după ploaie, ci gri-lăptos. Ne-am dat seama că este o deversare de steril, întâmplătoare sau nu, ceea ce, oricum, făcea pescuitul impracticabil. Singura speranță era să

aflăm de unde provine sau de pe ce afluent. În continuare, vatmanul a oprit de câteva ori, invitându-ne cu vădită delectare să alungăm vitele care pășteau pe șine; apoi, la halta Gura Novățului am constatat că pârâul Novăț este limpede, iar Vaserul neîngăduit de murdar. Spre satisfacția vatmanului care dorea să se întoarcă grabnic acasă, am coborât la Gura Novăț. Râul Vaser are o lungime considerabilă, iar traseul CFF măsoară peste 45 km. Cu siguranță, ar fi fost inconfortabil și un efort însemnat pentru manipulant să ne ducă până la Făina sau Botizu, confluente celebre pentru bogăția lipanilor. Ceea ce mie mi se pare curios este faptul că pe râul Vaser sunt porțiuni alternative și exclusive pentru lipani și

păstrăvi. Și pe afluentul Novăț se păstra aceeași caracteristică de separare a celor două specii, numai că locurile de refugiu ale pieselor mari erau extrem de puține; altminteri, în apă mică, fără bolovani sau cascade naturale, șansele de a prinde ceva erau mici. Încă de la Gura Novățului, ca de obicei, ne-am separat pe porțiuni de pescuit, Emil și prietenul său, căruia i-am uitat numele, tulind-o la picior întins spre amonte, cu punct de întâlnire la Cantonul Silvic. Ceea ce țin bine minte este că domnul care-l însoțea pe Emil era extraordinar de bine echipat, având la brâu chiar și o lopățică, a cărei menire n-am întrezărit-o decât în momentul terminării gustării de la primul popas. Tacticos, domnul, pentru care-mi ridic pălăria, a săpat o groapă adâncă în care am depus toate resturile și gunoaiele gustării. *Ecologica benevolo!*

La primul cot al pârâului Novac, malul său era consolidat cu bușteni pentru a proteja drumul. Acolo apa era mai adâncă, să zic până la genunchi, pârând a fi un ascunziș bun pentru niscaiva păstrăvi. Am pus repede o rotativă Mepps 2, din seria veche, model care are o piesă conică ușor evazată imediat după călărețul paletei. O astfel de piesă, pe post de deversor, sensibilizează lingurița rotativă, având noima ca paleta să se învârtă mai ușor, chiar trasă în avalul șuvoaielor rapide. Locul virtualului atac era strâmt, chiar lângă buștean și era nevoie de o singură aruncare precisă, altminteri peștele s-ar fi lămurit că e ceva artificial. Probabil că acea scurtă așteptare, de 2-3 secunde, timp în care momeala trece pe sub nasul păstrăvului, este momentul culminant al pescuitului „la vedere”. Îndoiala, așteptarea, satisfacția reușitei, toate aceste stări, succedate rapid, sunt, cred eu, episoadele emoționale după care aleargă hobby-știi pescuitului la munte, fie la lipani, fie la păstrăvi. Îmi este extrem de greu să explic celor care n-au în



Bistrița aurie spre Cârlibaba

sânge acest hobby, de ce jocul șanselor „în marea păcăleală, în capcana întinsă sârmanilor pești flămânzi” poate fi o plăcere, o stare de spirit...



Andrei Hangan concurează cu tatăl său

Am reușit o aruncare bună, trăgând lingurița pe fund, chiar lângă buștean. Deodată lingurița s-a oprit, firul s-a întins... am înțepat... nici o mișcare, de parcă ar fi fost o agățare de pietrele de pe fund. Apoi, o variație rapidă a tensiunii firului m-a făcut să înțeleg că am agățat un pește mare, care a sprintat scurt spre amonte, refugiindu-se în ascunzătoare. După un dril spectaculos, cu ieșiri din vad, cu speculații pe șuvoi, am adus la mal o namilă de păstrăv indigen cum nu mi-aș fi închipuit că poate sălășlui în apele mici ale Novățului. L-am scos cu mâna dintr-un golfuleț de la capătul bușteanului, altfel peștele ar fi rupt firul dacă-l ridicam. Nu l-am cântărit, dar cred că avea aproape două kg. Pescuind din loc în loc spre Cantonul Forestier, chiar schimbând fel de fel de rotative, n-am mai avut nici un atac sau urmărire, motiv pentru care am început să bănuiesc că namila de păstrăv pe care am prins-o a fost o simplă întâmplare, sau, ironic spus, un caz de sinucidere a unui pește rătăcit. La punctul de întâlnire am aflat că fiecare dintre cei doi camarazi ai mei aveau în coșulețe câteva piese la limita minimă a dimensiunilor legale.

Am mai făcut o repriză de pescuit în amonte, spre Izvorul Boului. La un moment dat, prin perdeaua compactă de arini de pe maluri, am zărit un șir de cascade naturale formate din lespezi masive de marnă, dispuse în scară. M-am apropiat tiptil, am intrat în apă și am aruncat în amonte peste câteva cascade. Lingurița se rostogolea tentant dintr-o cascadă într-alta, dar fără spor; însă, în ultima și cea mai adâncă... buf! un atac ferm și un dril atipic, cu salturi prin aer, cu bălăceală prin apă mică și cu rostogoliri disperate. Spre surprinderea mea, era tot o piesă capitală, un fel de frate geamăn al namilei din traistă. Și pe acesta l-am „salvat” de la o moarte naturală. Atunci am fost foarte bucuros și mândru de isprava mea, dar acum, după atâția ani, când revăd în minte imaginile cu lupta de a scăpa de la pierzanie a păstrăvilor, parcă îmi pare rău că nu i-am eliberat. Oricum, pentru mine, prin mărimea capturilor, rămâne cea mai de seamă performanță de pe Vaser și afluenții săi. Emil, care avea relații cordiale cu șeful



Emil și cu mine ne felicităm reciproc

silvicilor din zonă, a aflat ulterior de la acesta că tulburarea gri-lăptoasă a Vaserei a fost unul dintre accidentele, din păcate frecvente, de poluare a apei cu reziduuri și steril din holdele minelor de pe versantele lui. Pe lângă alte neplăceri, suspensia foarte fină de steril se fixează pe branhiile peștilor îmbolnăvindu-i... cel puțin.

Pe Râul Neagra Broșteni cu Tibi Podani

Poveștile cu piese capitale scăpate au devenit deja clasice: mai totdeauna peștele cel mare scapă, chiar uneori crește de la o povestire la alta. În schimb musca, nu știu de ce neapărat sură și cu aripile tăiate, trăiește la aceleași intensități în amintirea multor lipănari. De câte ori mă duc la pescuit în ape de munte cu Mircea Daneliuc îmi povestește de ”Sura de Capra”, Emil Hangan îmi repetă povestea ”Surei de Rebra”, Tibi Podani, după părerea mea, regele lipanilor din zona Vatra Dornei, vorbește de ”Sura de Dornișoara” și tot așa... Multe ape au muște celebre, dar de ce majoritatea sunt sure și cu aripile tăiate? Despre Tibi, medic primar de renume din Bistrița, un campion al pescuitului în apele de munte și, foarte important pentru mine, un prieten dovedit, scriu acum în mod special, deoarece merită toată admirația mea.

Cei care citesc publicațiile despre pescuit și navighează pe site-urile de specialitate știu că Tibi Podani este un mare campion al concursurilor de pescuit salmonide, știu că este unul dintre fondatorii asociației *Esox Spinning Club* și al *Ligii Române de Spinning*, dar mai puțini știu că el este și un admirabil cunoscător al comportamentului și mofturilor răpitorilor. Întotdeauna are cu el în portbagaj o cutie dichisită și ticsită cu fel de fel de momeli și un mănunchi de lansete și vergi de toate felurile. Întrebându-l de ce cară cu el atâtea obiecte, mi-a răspuns simplu: „La fața locului surprizele dictează!” Știam că îl citează pe tatăl său, Virgil Podani, un renumit expert silvic, care m-a impresionat cândva cu iazul de păstrăvi din grădina sa de la Rusca, de lângă Vatra Dornei. Îmi amintesc cu pioșenie că în poliloguri ne strecura cu abilitate diverse povețe, precum „muntele nu iartă” sau „soarele de munte este amăgitor, pregătește-te pentru vreme rea”. Cu Tibi am fost o dată până adânc spre izvoarele din caldeira Călimanilor ale râului Neagra Broșteni. Am ținut cu tot dinadinsul să revăd superbe locuri din amonte de rămășițele uneia dintre cele mai mari hăituri de plutărit din țară, undeva în apropierea confluenței pârâului Hăitii cu Neagra. Interesant mi se pare faptul că localnicii sunt convinși că denumirea generică a unor astfel de baraje artificiale de acumulare a buștenilor și de lăsare a lor în plutărit vine de la gonacii vânătorilor haitelor de lupi (ungurescul *hajtas*) și nu de la *hait*, expresia populară

a herniei. Prima dată am ajuns în acele locuri sălbatice traversând culmea pe lângă vârful Rațițiș, venind *per pedes* de la Bilbor împreună cu Sicu Balogh.



Drum forestier pe valea Neagra Broșteni

Sicu este unul din cei șapte prieteni care m-au onorat cu știucile lor povestite. Pe vremea aceea nu era o mare scofală să mă țin aproape de pasul felin al lui Sicu, cu care am bătut mai toți afluenții Mureșului. Închid paranteza, nu înainte de a menționa că Sicu și-a transformat pasiunea drumețiilor montane într-o adevărată performanță de alpinist: a urcat pe vârfurile Aconcagua și Kilimanjaro, la tabere superioare de pe McKinley și de pe Everest, precum și de pe alte piscuri celebre. Totuși, mai menționez și despre un popas pe care l-am făcut de curiozitate la Iezerul Rețițiș, proaspăt populat cu păstrăvi de lac, ca pe încă un prilej de evocare a ocrotitorului salmonidelor din lacurile montane românești, cel care a fost inginerul Paul Decei.

Revin la expediția cu Tibi. Revăzând locurile îndrăgite, n-am putut să nu filosofez în sine-mi despre urmele pe care le lasă ghețarul timpului în topirea amintirilor. Natura se duce într-o parte, noi într-alta, schimbarea este cumulativă... În dreptul hăiturii de pe Neagra mai rezista o mică baltă din care un emisar subțire se strecura pe sub bârnele vechi. Nu se mai putea pescui decât cu momeli naturale, deoarece nu era spațiu suficient pentru lansat, așa că m-am mulțumit să admir câțiva cotoțani care țâșneau din ascunzătorile negre ale buștenilor, controlau tot ce intra în bulboană, apoi dispăreau la fel de repede. Tibi

a prospectat în stilul său selectiv vadurile de lipani, apoi ne-am întors în apropierea izvorului cu ape sulfuroase din aval, unde-i erau locurile sale preferate, amintirile și poate și unele cunoștințe vechi dintre lipani.

Cu tenacitatea sa proverbială, fin cunoscător al obiceiurilor salmonidelor, Tibi reușea întotdeauna să fie campion. Dacă într-un vad era un lipan, schimba muștele, schimba stilul și nu se lăsa până când lipanul nu gusta. Nu conta dacă apoi lipanul intra în coșul lui sau era programat pentru altădată, satisfacția lui era să determine peștele să atace.



Pescuind alături de Emil pe Neagra Broșteni

Vară după vară, din Vatra Dornei, unde ne stabileam cartierul general, plecam în expediții de câte o zi pe Bistrița Aurie, pe Dorna, pe Moldova, dar mai ales pe cei mai renumiți afluenți pentru pescuitul montan. Veneam cu Emil Hangan; dacă-l găseam pe Tibi la Rusca, ne ducea el în locuri excelente, dacă nu, apelam la silvicii pe care-i cunoștea Emil ca să ne sfătuiască. În special ne tenta râul Neagra Broșteni, unul dintre cei mai importanți debitori ai Bistriței Aurie, preamărit pentru densitatea de păstrăvi și lipani. Neagra Broșteni a fost repopulat de câteva ori și cu loștrițe, acțiune motivată de înlesnirea unui drum forestier comod pentru supravegherea severă din mașinile inspectorilor silvici.

Pentru pescarii cu muscă artificială, râul cu vad larg și apă neagră este un fel de paradis, dar nu numai pentru ei, ci și pentru toți iubitorii de natură sălbatică



Lipani...

și de drumeție montană. E adevărat că valea este lungă, aproape 50 de km; pe jos pare cam mult, că nici lui Calistrat Hogaș călare pe "*Pisicuța*" nu i-a fost ușor s-o străbată, așa cum scrie el în cartea sa "*Pe drumuri de munte*". Ca orice drum forestier, în condiții de vreme bună poate fi accesibil și pentru mașinile obișnuite. Rareori vadul se îndepărtează de drum, de aceea pescarii sunt lesne de

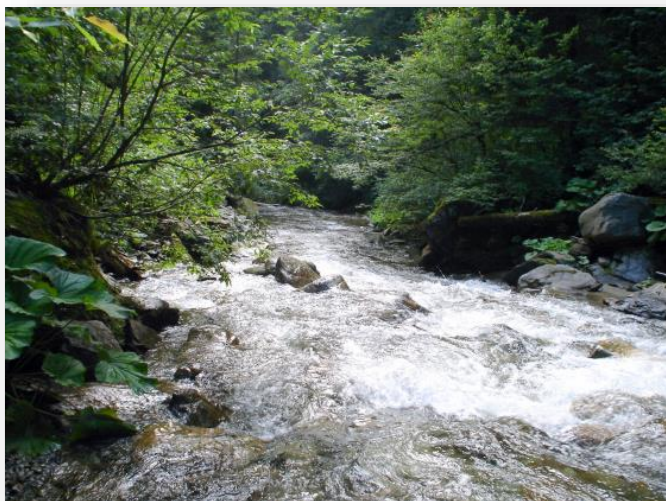
controlat la permis și capturi; probabil că așa se și explică de ce râul mai are o densitate considerabilă de pești.

Ca pe mai toate râurile de munte, porțiunile cu lipani și cele cu păstrăvi sunt distincte, probabil din cauza diferențelor de stil și preferințe de mâncare; la rândul lor, depind de conformația vadului, de flora de pe margini cu insectele sale și de multe altele în genul acesta. Pe Neagra Broșteni, în partea cu vaduri largi din aval predominau lipanii, iar cascadele și cotloanele cu apă adâncă erau păzite de păstrăvi bătrâni. O întâmplare cu un lipan mare agățat dintr-o bulboană atipică pentru lipani revine mereu în povestirile lui Emil, ori de câte ori este vorba de Neagra. Îi știu bine maniera de lansare, de ghidare a muștei artificiale prin șuvoi, de aceea cred că pot să reproduc anecdota sa, ca și cum aș pune ghilimelele pe un citat. Mi-a arătat și mie locul năstrușnic chiar de câteva ori, pentru că, de fiecare dată când ajungeam în zonă, se ducea acolo, invitându-mă și pe mine. Ne apropiam tiptil de un cot al râului, cu un trunchi mare de arin răsturnat în bulboana adâncă, unde Emil începea să testeze febril cu lansări de maestru, cu aceeași muscă de altădată, "Sura de Rebra", ca să vadă dacă lipanul capital, agățat și drilat de el cândva, mai trăiește. Se deduce simplu că, de fapt, nu l-a prins, dar drilul l-a marcat atât de mult, încât a ajuns aproape o obsesie. Așa cum am mai spus-o și altădată, poate că peștele capital a fost prins demult sau a murit, dar nu peștele mare ține locul, ci locul ține peștele mare. Pentru Emil, acel lipan neobișnuit de mare, luptător abil, care a folosit avantajul crengilor imersate de arin ca să scape cu viață, devenise un simbol, puțin mai contând dacă era același sau un altul.

Pe râul Ilva Mare cu Sicu Balogh

În defileul Deda-Toplița, râul Mureș trece printr-o zonă de un pitoresc special, cu multe porțiuni pe post de chei și cu numeroși afluenți tumultuoși, coborând din ambele masive, Călimani și Gurghiu. Zona este foarte atractivă pentru turiștii montani, dar și pentru pescarii umblăreți, care pot alege cleanul, lipanul, păstrăvul sau chiar știuca. Interesant este faptul că știuca se găsește nu numai în brațele moarte ale Mureșului, ci și în amonte de lipan și păstrăv, în meandrele liniștite ale Mureșului din apropierea Topliței.

Fiind repartizat la Lunca Bradului, proaspătul medic Sicu Balogh și-a „tras” repede o căbănuță de lemn în poiana din vale, pe râul Ilva Mare, unde Gü și cu mine poposeam adesea. Au trecut atâția ani de atunci și încă mă întreb dacă a fost de bine sau de rău faptul că în Aula Magna a Universității de Medicină și Farmacie din București, în timp ce negocia cu comisia de repartizare, Sicu s-a uitat la noi, Gü și cu mine, spectatori cu intrarea liberă, iar noi, prietenii lui pescari, i-am făcut semne de simpatie. Oare l-am influențat? Poate ar fi putut să opteze mult mai bine pentru Târgu Mureș, unde tatăl lui, profesor universitar, medic chirurg renumit, l-ar fi

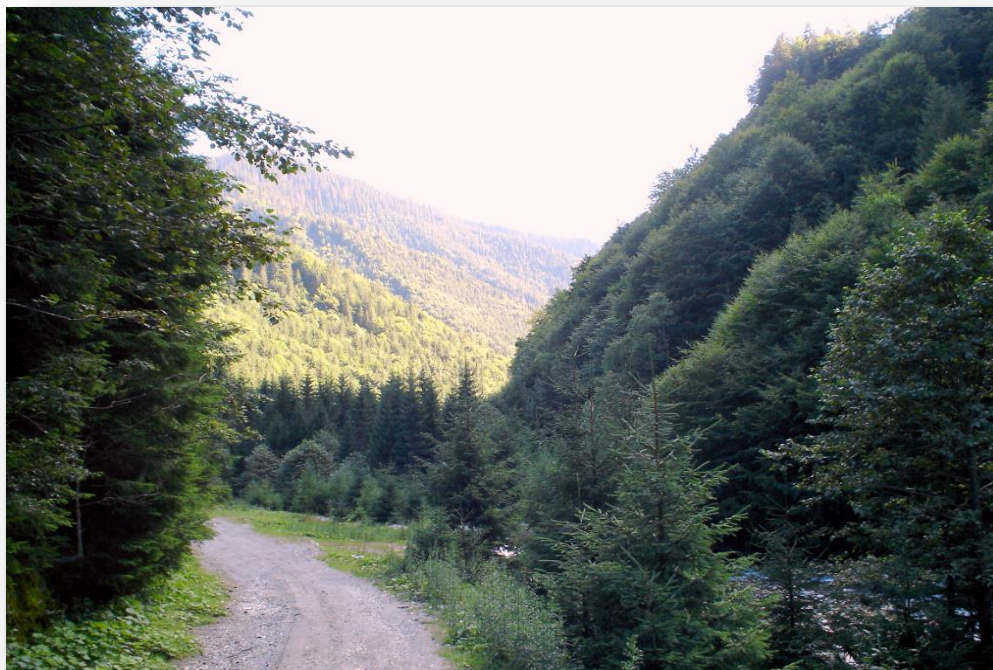


Pe Ilva Mare

ajutat în carieră. A ales Lunca Bradului, de unde se puteau face expediții de pescuit extraordinare pe Ilva Mare, Răstolița, Suhard, Neagra și mulți alți afluenți ai Mureșului, râvniți de pescarii în ape de munte. Îmi vine greu să cred în determinismul vieții, dar uneori răscrucile destinului dau senzația că se putea urma o altă cale. Râul Ilva Mare era deosebit de pitoresc, avea cascade bine

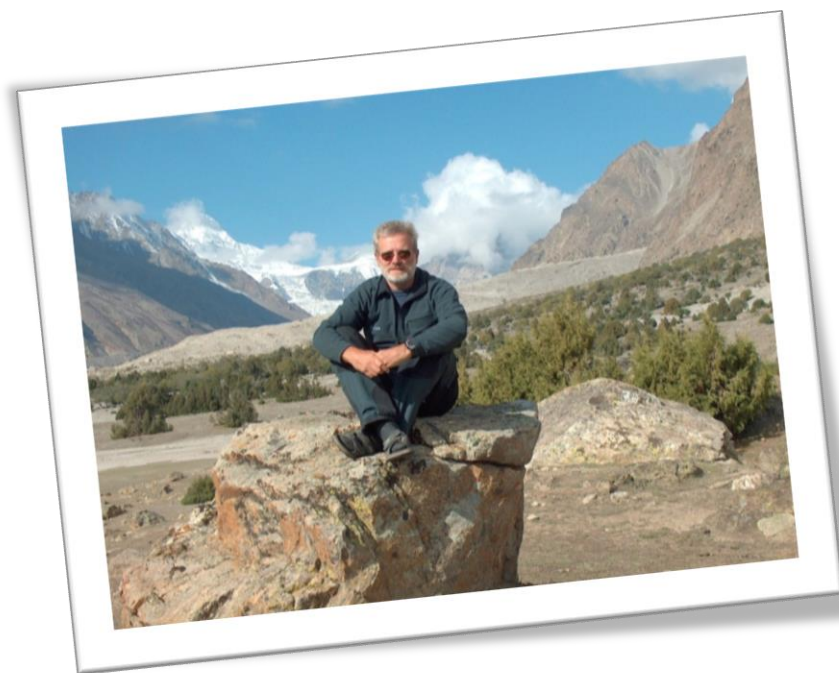
întreținute, maluri împădurite, poiene cu fânețe și flori multicolore: era o plăcere pentru pescuitul cu lanseta scurtă. Lansam în amonte, din spatele unor copaci sau tufe, recuperam pe nevăzute așteptând atacul... Aproape la fiecare recuperare aveam un musafir la rotativele cu paletă mică. E adevărat că majoritatea erau păstrăvi sub dimensiune, pe care-i eliberam cu un mesaj de încurajare pentru bunicii lor. Sicu, care era iute de picior, urca repede cei 17 km până la gura

Pietrosului, controla locurile cele mai bune, unde probabil se și cunoștea cu păstrăvii, așa că mai întotdeauna reușea cele mai multe capturi. Gă, în stilul său caracteristic, cu o curiozitate neîntrecută, pleca de unul singur pe pâraie, de unde venea cel puțin cu satisfacția că le-a pescuit.



Ilva Mare trece printr-o vale cu drum forestier și poiene încântătoare

Datorită curiozității lui, mă pot fâli astăzi că am străbătut aproape toate apele renumite pentru pescuit din țară. Când eram împreună la pescuit, era clar că a doua zi încercăm în altă parte. Nu numai curiozitatea lui era neîntrecută, dar, după părerea multora, era și cel mai bun pescar. Abia după ce el a plecat în Germania, prietenii spuneau despre mine, mai în glumă, mai în serios, că am rămas eu cel mai bun... la hidrografie! Seara, la focul din curtea cabanei lui Sicu, înconjurat de un cerc de bolovani imenși pe post de scaune, ne delectam cu păstrăvi la proțap și plănuiam pentru zilele următoare să batem locuri noi.



Sicu la poalele Everestului

După ce am cercetat, pe rând, păstrăvii de pe cei mai interesanți afluenți ai Mureșului, confluențele lor cu cârdurile de lipani, cele mai spectaculoase porțiuni cu știuci din Mureș, bălțile de inundații ale Mureșului cu cleni ruginii, ne-a cuprins curiozitatea să pescuim pe râul Colibița. Dar asta este o altă poveste, care urmează în paragraful următor.



Bistrița Bucovineană

La lacul Colibița de-a lungul vremurilor

+De la Lunca Bradului, Colibița nu e taman aproape și chiar dacă prima parte, până pe valea Răstoliței, am străbătut-o cu Trabantul lui Gü, tot ne-a mai rămas un efort considerabil de mărșăluit peste culmea Călimanilor. Când s-a întâmplat asta? Îmi este convenabil să poziționez în timp această expediție pescărească, cu pornire de pe valea Mureșului la Colibița, dacă mă refer la o anumită perioadă, cum ar fi aceea „de pe vremea când Trabantul era o noutate la noi”. La Colibița am fost de multe ori, încă de pe vremea când nu exista lacul:



prima oară acum mai bine de 50 de ani, iar ultima oară doar cu câteva luni în urmă, invitat de renumitul pescar de salmonide Tibi Podani. Așa că, în peregrinările mele spre Colibița, înainte de Trabant, a fost o perioadă a Mocăniței (denumirea populară a locomotivei trenului mic), apoi a autobuzelor de muncitori forestieri, după care a urmat perioada sărmanei mele Dacii 1300 (hodorogită pe drumuri

forestiere pe care astăzi nici cele mai luxoase SUV-uri nu s-ar încumeta) și, în fine, a mașinilor de teren, de tip 4x4, ale prietenilor mei Emil Hangan sau Tibi Podani din Bistrița. Râul Răstolița era la fel de darnic cu păstrăvii precum Ilva Mare, dar pe noi, în drum spre Colibița, ne tentau doar niște pistruiți din lacul Tăul Zânelor. Sus, în amonte, Răstolnița are un afluent, Secu, ale cărui pâraie își adună apele din izvoarele de sub culmea Călimanilor. După ce am trecut culmea pe lângă vârful Țiganca, revenind pe o potecă marcată, nu departe, într-un luminiș cu brazi răzleți, am dat de Tăul Zânelor, un ochi de apă plin cu vegetații lacustre și trunchiuri plutitoare de molid. Lacul de formă ovală, cam de 70x50 m, nu era deloc primitiv pentru blincherit sau muscărit din cauza vegetației de lângă mal. Oricum, chiar dacă am fi prins vreun păstrăv, tot i-am fi dat drumul, aceasta fiind convenția cu domnul Paul Decei, pe atunci șeful ocrotitorilor păstrăvilor din lacurile de munte și cel care a repopulat Tăul Zânelor de nenumărate ori. Pentru drumeție montană lacul era o atracție deosebită și ar fi fost și pentru noi un popas captivant de contemplare peisagistică, dar, pentru că era deja târziu, am continuat poteca în pas grăbit. După două ore am ajuns la râul Colibița, cunoscut și sub denumirea de Bistricioara sau Obârșia râului Bistrița Ardeleană. Acolo am tras la o gazdă, cunoștință veche, la o căsuță de pe un tăpșan ca-n povești, cu căpițe,

grajd cu vaci, curte cu orătănii și cu niște dulăi ciobănești fioroși. Câinii ne-au primit cu o deosebită larmă și neîncredere, până când găzdoaia ne-a recunoscut și i-a potolit. Pe scurt, în timpul cinei cu mămăliguță și lapte cald, binevenită după efortul trecerii peste culmea Călimanilor, gazda și-a descărcat năduful pentru faptul că era somată să se mute de pe peticul ei de pășune, meleag străbun, din cauza începerii șantierului pentru barajul lacului de acumulare proiectat în depresiunea stațiunii Colibița. De altfel tot satul, chiar și cei răsfirați pe dealuri au fost obligați ulterior să plece, cei mai mulți în zona din amonte numită Mița, la nord de afluentul Izvorul Lung al râului Colibița. Unii săteni au găsit în strămutare o ocazie de despăgubire profitabilă, alții au pierdut; oricum n-au avut



*10,6 kg! Un păstrăv capital prins în lacul Colibița de Sebastian Tarcă în 2010.
Sursa: www.mesagerul.ro*

de ales, deoarece pe proprietățile lor s-a născut actualul lac Colibița. Lacul, de aproape 270 ha și 13 km lungime, a devenit, cu trecerea anilor, renumit pentru frumusețea peisajului și pentru oferta generoasă de agrement nautic. Nepoții păstrăvilor pe care îi vânam atunci pe râul Colibița mai sălășluiesc și acum în lac, alături de specii noi, dintre care șalăii și somnii se pare că o duc bine.

Revenind la respectiva expediție, trebuie să spun că din echipă mai făcea parte și Lucică Clinca, vestit pentru priceperea cu care confecționa muște artificiale. Lucică, la fel ca și noi, suferea de „*ihthiopatie*” (hobby-ul pescuitului),

folosind orice prilej de comprimare a obligațiilor profesionale și a celor de familie ca să-și facă timp pentru pescuit, mai ales pentru cel montan. Uneori, drumurile lungi erau cazne cumplite pentru el, fiind, la mers, un fel de Sancho Panza pe lângă Don Quijote, întruchipat, doar ca sulețe și înălțime, de Günther Bloos. Dar niciodată nu s-a plâns. A fost de nenumărate ori alături de mine și de Gü în Delta Dunării, pe râul Putna, la Lepșa, chiar și în Ungaria, pe Tisa, la confluența cu Dunărea. Ca paranteză la divagare, nu pot să mă abțin să nu adaug faptul că gazda noastră comună de la Lepșa, Milică, celebrul braconier niciodată prins, prepara, în coșulețe împletite din cetină tânără (așa-numitele hârzoabe), niște păstrăvi afumați neîntrecut de delicioși.

La Colibița, atunci, am dat de apă tulbure, în mare parte datorată amenajărilor șantierului, dar și din ploaia care nu mai contenea. Abia sus, în amonte, la confluența pârâului Colbul, am reușit să prindem trei păstrăviori și cred că merită să amintesc o întâmplare amuzantă legată de curățarea lor pentru cină. Prin grădina gazdei se prelingea timid un izvor cu un șir de mici băltoace, cam cât un lighean fiecare. M-am postat cu picioarele pe un mal și pe celălalt în fața unei băltoace pentru a-i spăla, iar ce evisceram aruncam în băltoaca din aval. Cum aruncam, cum auzeam un plescăit și hărmălaie. Privind mai de aproape, am fost surprins să văd niște *cotolani* de păstrăvi care se băteau pentru mațele celor curățați, făcând tărăboi într-o apă de-o șchioapă. Păi, cu gândul la gazde, i-am salvat de la moarte naturală... că, vorba aia, și gospodarii noștri erau poftitori de pește prăjit în unt, cu muguri de brad în burtă. Nici pomeneală ca păstrăvii aceia să fi avut icre și să fi fost la bătaie, poate doar căutau apă curată, căci cea din râu era suspect de tulbure. După trei zile de încercări nereușite în râu, am fost nevoiți să culegem toți păstrăvii din grădină, a căror existență nimeni și nici gazdele noastre nu o bănuiau, și mărturisesc că n-au fost puțini. I-am afumat folosind un patent local, adică un butoi de tablă dezafectat, montat cu gura în jos deasupra unei deschideri de burlan. Burlanul era, de fapt, un șanț săpat în pantă și acoperit cu brazdele dislocate, un fel de țevă de pământ. La partea din vale, șanțul acoperit ducea la o mică vatră cu foc mocnit de rumeguș și crengi de brad. Trecând prin țeva de pământ, după doi trei metri, fumul se răcea și se acumula în partea de sus a butoiului, acolo unde atârnav păstrăvii, suspendați cu sârmă groasă trecută prin orbite. Poate nu erau așa de gustoși ca cei preparați de Milică în rumeguș de ienupăr, dar se păstrau la fel de bine, după ce-i îmbrobodeam cu crenguțe de brad. Planul nostru de ieșire din depresiunea Colibița era să trecem munții Bârgăului spre Piatra Fântânele, unde își petreceau vacanța copiii mei, Gabi și Edi, la căsuța de vacanță a bunicilor. Direcția de mers era în consens cu cea a lui Gü, care râvnea de multă vreme să marcheze cu mirosul cizmelor sale partea superioară a Izvorului Lung și afluentul său dinspre Valea lui Toader. Pe la Valea lui Toader trecea și traseul nostru, iar eu eram bucuros că pot să le duc

hârzoabe copiilor mei. Drumeția a fost plăcută, cu opriri în Poiana Ciungii și Izvorul Corchii, apoi pe drumul forestier Dornișoara, fără grabă, ceea ce i-a priit lui Lucică.

De altfel, în vremurile acelea, graba era similară pentru noi cu nerăbdarea dinaintea pescuitului. După pescuit aveam timp pentru peisaj, căutam un izvor, admiram culorile florilor de câmp și altele. Dar timpul trece, și cum „de la noi trece” (cum zicea lelea Vica), acum ne uităm după o umbră, după o bere rece, după plante medicinale... Atunci drumeția montană, trecerea peste culmi erau eforturi căutate; astăzi, mărturisesc, le văd ca pe niște bravuri, de cele mai multe ori inutile. Pe vremea camioanelor forestiere, dacă nu găseam o „cazie” să mă ia, porneam pe jos de la Bistrița Bârgăului spre Colibița și nu mi se părea nici greu, nici mult. Îmi aduc aminte că, odată, am ajuns la Bistrița Bârgăului imediat după un mare potop; atunci apele Bistriței erau așa de umflate, încât ajungeau la nivelul podului principal, iar în fabrica de cherestea complet inundată, râul revărsat trecea direct prin hala principală. La capetele podului se strânseseră mulți oameni, în frunte cu oficialii satului, să vadă ce-i de făcut, dar nimeni n-avea curajul să-l traverseze. Găsi și cu mine, echipați de pescuit, cu rucsacuri și undițe, ne-am făcut pârtie prin mulțime și-am început să trecem podul, inocenți ca doi boboci de trandafir. La început oamenii au fost surprinși, apoi au început să strige la noi, să ne facă nebuni, fiind gata-gata să ne linșeze. Atunci nu prea am înțeles ce aveau oamenii cu noi, dar astăzi aș fi de partea lor. Cu greu am traversat fabrica de cherestea, am pescuit la Mița și în alte locuri, desigur, după ce s-a limpezit Colibița... Totul a fost minunat, dar fără istorie, sau mai bine zis neinteresant de relatat. Mai degrabă cred că, într-o astfel de retrospectivă a pescuitului la Colibița, ar merita să relatez evoluția ustensilelor de pescuit. Locuiam la Bistrița, relativ aproape de Colibița, dar niciodată n-am fost singur la pescuit acolo. Prima dată m-a luat la Colibița faimosul tehnician de vânătoare Toader Sima, tatăl unui coleg de școală. El avea treburi cinegetice în zonă, iar eu și cu Miluc, băiatul lui, aruncam cosași în apă, apoi ne amuzam de cârdurile de păstrăvi care se repezeau să-i prindă. Asta se întâmpla cam în dreptul Stațiunii de odihnă din Colibița veche, înainte de apariția lacului. Văzându-ne voioșia, domnul Sima a scos repede din bentița pălăriei două cârlige, un pic de nailon de prin buzunare, a tăiat două vergi de alun mlădios și, ad-hoc, ne-a confecționat undițe în stilul local. Ne-am distrat și am avut satisfacția să umplem câte o *crăcană* (un fel de mlădiță bifurcată la un capăt) de păstrăviori. Într-o altă etapă, după ani de zile, am avut privilegiul să mă duc la Colibița cu marii maeștri ai pescuitului din Bistrița, renumiți pentru pricepere și ustensile, precum procurorul Miron Onea și doctorul Berbecaru. Printre cei renumiți și binevoitori cu mine îi mai amintesc pe doctorul Barna și pe fostul fotbalist Ciocan, al cărui fiu, Tori, a fost coleg cu mine de liceu și de sport. Pentru toți acești seniori, oameni de vază din Bistrița trecuți în veșnicie,

aduc un pios omagiu. Tori a devenit un fotbalist îndrăgit în Bistrița, dar și un cunoscut pescar de succes, moștenind talentele și pasiunile lui taică-su. Procurorul Onea și doctorul Berbecaru aveau vergi hexagonale din trei bucăți, confecționate din fâșii triunghiulare de bambus, adevărate capodopere manufacturate. Tot rarități, pe vremea aceea, erau și șnurul plutitor pentru muscă și mulinetele eloxate de aluminiu, pe care cei doi le etalau cu mândrie. Nu atât ustensilele lor m-au impresionat, cât pricepera și cunoștințele lor într-ale pescuitului. De exemplu, unde vedeau un vad mai adânc, se strecurau tiptil în amonte, intrau pe șuvoiul cu apă mică, la 5-6 m depărtare de începutul vadului și desfășurau cu mâna șnurul de pe tambur. Șnurul avea un forfang de cam o jumătate de metru și un cârlig lestat, astfel încât momeala naturală, de regulă cosașul, se afunda doar puțin, în timp ce șnurul plutea la vale prin vad ducând momeala, ca și cum ar fi fost purtată de ape. Odată, cam în dreptul pârâului Stegea, l-am văzut pe procurorul Onea drilând ceva ce părea o piesă foarte mare. Mi-a cerut ajutorul, am intrat în apa adâncă și doar așa am putut, după o luptă spectaculoasă, să apuc și să scot la mal o namilă de păstrăv, cum n-am crezut că există în râul Colibița (sau Bistricioara, cum îi ziceau cei de pe Bârgaie). A rămas, până acum, cel mai mare păstrăv indigen sălbatic văzut de mine în apele românești de munte: a avut 4,6 kg! Tot atunci și doctorul Berbecaru a prins unul remarcabil, cam de 3 kg, iar eu două bucăți la măsură. Vreau să spun că astfel de capturi, pe vremea aceea, nu erau tocmai o raritate. Pentru că l-am ajutat, Onea a ținut cu tot dinadinsul să-mi dea pentru copiii mei două *șaibe* din păstrăvul lui capital. Dacă a fost să se întâmple așa, cei doi păstrăvi prinși de mine i-am dăruit nașilor mei, Măriuca și Corneliu Mureșan. Nașii mei aveau pasiunea drumeției montane, cunoșteau în detaliu toate vârfurile și văile din Munții Bârgăului și nu



Măriuca și Corneliu Mureșan

numai. Colibița și Piatra Fântânele erau zonele lor preferate, de unde organizau circuite turistice montane, extraordinar de bine documentate. De altfel, majoritatea traseelor montane din hărțile sau documentarele județului sunt semnate de Corneliu Mureșan.

Aș mai menționa faptul că avocatul dr. Corneliu Mureșan a fost primarul Bistriței mai multe legislaturi, începând chiar de pe vremea Regelui Mihai, iar casa lui este acum "Coronița de Aur" din Bistrița. Și lor, nașilor mei, le aduc un pios omagiu.

Când încă lacul nu era plin, am ajuns la Colibița cu o caravană de mașini de teren angrenate într-o competiție internațională *off-road*, „Transylvania Trophy”, competiție organizată de germani. Poate întâmplător, poate nu, am fost solicitat de mai multe ori ca ghid la astfel de expediții pe trasee montane, în care conta numai dificultatea, nu și timpul. De fapt, competiția era un test al performanțelor celor șase tipuri de mașini de teren participante, fabricate de firme de prestigiu. Doar cu titlul de curiozitate menționez că una dintre mașinile de teren, marca Mercedes, avea tracțiuni independente pe toate cele patru roți, comandate și monitorizate computerizat. Toate aveau trolii electrice speciale în față și spate plus alte îmbunătățiri sofisticate. Eu conduceam o mașină de teren ușoară, Suzuki Samurai, pe care, de altfel, am și cumpărat-o la Munchen de la organizatori, cu un preț rezonabil. Inițial am crezut că se joacă de-a aventura și i-am dus doar prin văile pe unde Dacia mea a devenit eroină. Au fost nemulțumiți, explicându-mi că toate mașinile au înregistrator de cuplu mecanic la roți și că doresc trasee ultra dificile. Vreți trasee dificile? mi-am zis eu în gând. Pofțiți!... și i-am dus în munții Călimani, la poalele Pietrosului, pe drumul „*Maria Tereza*”, pe pâraie cu bolovani cât roata, pe drumuri de căruțe, pe trasee montane marcate... Chiar îmi aduc aminte că mă întrebau, de exemplu, cum de știam că urmează o bifurcație și noi trebuie s-o luăm la dreapta. Se mirau nespun că întotdeauna aveam dreptate și ajungeam la destinație, fără însă să știe că eu mă uitam după marcajele traseelor montane pedestre. Dar și eu mă minunam de mașinile lor și de tehnica *off-road*, devenită intra-poteci. De pildă, întindeau un cablu peste un râu tumultuos, îl ancorau cu scripeți de trunchiuri masive de brad și își trăgeau reciproc mașinile cu trolitul electric. În echipe de trei mașini, reușeau să iasă din situații incredibil de dificile, pricină pentru care am căpătat un mare respect față de nemții aceia și mașinile lor atârinate. Se credeau invincibili, asta până când i-am băgat pe o uliță din Dornișoara cu șleauri de un metru, în strămoșescul nostru glod. Până la urmă au acceptat umili să aduc din sat un tractor ca să-i scot din lutul galben românesc. Închei divagația și revin la momentul când am ajuns la Colibița. Malurile lacului aveau porțiuni destul de mari încă neocupate de vile, erau șantiere peste tot, iar peisajul nu era nici pe departe atât de verde și aranjat ca acum. La podul spre Mița am scos din mașină o lansetă *Hedon*, extrem de flexibilă în comparație cu *Germina*, marcă ce era pe-atunci la modă; cât ai zice „*eins, zwei*”, am extras de lângă un bolovan proeminent trei cotelani, de câte 1,5 kg fiecare, spre uimirea și admirația celor din caravană.

Recunosc că a fost o întâmplare și că mai târziu, de unul singur, am bătut malurile, dar fără succes. În mașină aveam tot timpul ustensile fine de pescuit, cu toate că era moda vergilor tari, solide, din fibră plină de sticlă precum cele

germane, sau a mulinetelor de top „*Cardinal ABU*”; oricum, piața materialelor pescărești era într-o ascensiune impresionantă.



Mulineta ABU Sincro fără pick-up, dar cu ... spor la păstrăvi

Eu eram adeptul mulinetelor capsulate, fără pick-up, și cred în continuare că seria "*Sincro*" a firmei ABU rămâne neegalată. Păcat că firma fostei fabrici suedeze de ceasuri, ABU, nu mai există, fiind înghițită de firma americană *Garcia*; aceasta, ca mai toate firmele de profit, oferă prioritate prețului, probabil cu justificarea tranziției preferințelor. Cu alte cuvinte, ar fi ceva similar fenomenului dispariției pantofarilor, ca efect al faptului că pantofii sunt relativ ieftini și nu mai merită reparați, în condițiile schimbării rapide a modei. Mulinetele din seria *Sincro* au o așa-zisă „frână biologică”, un fel de mecanism care, atunci când peștele aflat în dril țâșnește, recunoaște mișcarea involuntară (biologică) a pescarului de a da maneta spre înapoi, reducând automat frânarea firului. Totuși, avantajul principal al acestor mulinete capsulate este acela că niciodată nu încălesc firul. Fără intenția de a face reclamă, ci doar ca să mă justific de ce și acum folosesc astfel de mulinete, aș mai adăuga faptul că ele se pot manevra cu o singură mână, ceea ce este important la pescuitul de salmonide.



Mulineta lui Tibi cu... spor la clenii

Neîndoielnic că tehnicile de pescuit evoluează odată cu progresul materialelor și al ustensilelor de pescuit. Astăzi, firmele de prestigiu oferă o gamă extraordinar



Trusa lui Tibi

de largă de produse cu inovații tentante, atrăgând în capcanele marketingului pe pescarii care vor să aibă ustensilele cele mai impresionante și cele mai noi. Pescuitul cu ustensile moderne a început să semene din ce în ce mai mult cu folosirea automobilelor. Utilitatea și adaptarea la necesitate trec încet, încet pe planul secund, iar etalarea aspectului și a prețului tinde să primeze. Poate că nu-i nimic de condamnat la cineva care are și expune lansete scumpe, de la firme de lux, dar dacă

le folosește neadecvat cred că de vină este sursa de informații, care mai totdeauna provine de la comercianți, sub forma reclamelor interesate de profit. Am văzut nu

demult la Colibița câțiva tineri pescuind pe lac dintr-o barcă, cu lansete foarte lungi, care se manevrează cu două mâini. Am avut impresia că erau lansete pentru competițiile de crap, ca atare puteau fi și foarte scumpe. Ar părea o mică răutate dacă bănuiesc că erau fuduli pentru faptul că nimeni nu avea ustensile ca ei.



Tibi cu un clean la Colibița

Neîndoielnic, fiecare face ce vrea, asta este plăcerea pescuitului, dar eu, dacă eram în locul lor, aș fi folosit o lansetă scurtă, până-n 1,8 m, foarte ușoară și flexibilă. Scurtă, ca să nu-mi deranjez partenerii din barcă, ușoară pentru comoditate, iar flexibilă pentru sensibilitatea sesizării atacului răpitorilor. De altfel, eram într-o zonă a lacului unde dominau șalăii, care, după cum se știe, nu sunt prea sperioși și pot fi prinși chiar de sub barcă. Vreau să spun că argumentul aruncărilor lungi, îndepărtate nu rezistă, nici măcar la păstrăvi, chiar dacă barca se deplasează fără zgomot. Am mai văzut folosindu-se pe lac mulinete cu tambur

rotativ și frânare cu degetul mare. Acest gen de mulinete este foarte popular în America la pescuit de *bass*, fratele mai mare al bibanului de la noi.

Am folosit și eu o astfel de mulinetă, pe fluviul Saint Lawrence, într-o zonă numită „Thousand Islands”, deoarece era necesar să arunci la mică distanță și cu precizie mare, chiar pe lângă stânci sau cotloane unde pândeau acești răpitori. Mulineta cu tambur rotativ (baitcasting), după părerea mea, este excelentă pentru controlul de precizie al aruncărilor scurte, ceea ce nu este cazul pescuitului în lacul Colibița.

Cu totul altceva dezvăluie rucsacul și tolba de pescuit ale prietenului meu de pescuit, Tibi Podani. E cazul să precizez, *fugit tempus*, că mă refer la anul 2011, încheind astfel periplul istoric al anecdotelor mele despre Colibița și camarazii mei de acolo. Înainte de a-și selecta penarul, Tibi se uita la apă, la cer, la găze și căuta, poate mai mult instinctiv, locurile de pândă ale păstrăvilor, ale clenilor sau ale șalăilor. Spunea uneori cu convingere că „ăsta-i loc de clean mare”... Și chiar așa era, demonstrându-mi încă o dată calitățile ustensilelor sale și justetea alegerii, dar și priceperea drilului, cu câte o namilă de clean. Colibița poate deveni o mare atracție pentru pescarii în ape de munte.



Tibi cu Imre și Gü



Florile lui Virgil Podani

Mi s-a întâmplat de mai multe ori să plănuiesc partide de pescuit pe râurile Bistrița Aurie, Dorna sau Moldova cu plecare din Bistrița, fie împreună cu Tibi, fie cu Emil sau chiar cu amândoi, dar dacă primeam informații că râurile respective sunt tulburi, ne răzgândeam și o viram spre Colibița.



La cabana lui Virgil Podani, tatăl lui Tibi, admirând păstrăvii din grădină

Lacul Colibița este oricând primitor, limpede și, chiar dacă nu este foarte darnic,



La „Fishermans” se pescuiește confortabil

și ambianță pe care o oferă construcția și anexele, serviciile de sport recreativ și acvatice...

peisajul său înconjurător, înfrățit cu sclipirile apei, încântă privirea și fascinează totdeauna. Pe malurile sale se află multe pensiuni care oferă și condiții de pescuit, dar dintre toate, se remarcă un complex turistic, cu un buchet strălucitor de stele, numit sugestiv ”Fisherman’s”. Nu este reclamă mascată dacă spun că eu nu i-am găsit nici un cusur, dar ceea ce vreau să remarc este concepția despre relaxare, despre terapia prin armonie

Am stat de vorbă cu domnul Vasile Coruțiu, patronul resortului, revenit pe meleagurile natale. Planurile sale sunt mărețe și de avangardă, oarecum riscante, dacă pun în ecuație și ritmul de civilizare și de schimbare a mentalității unor decidenți din partea locului. Ca un fel de apropo, îmi aduc aminte de nedumerirea mea din tinerețe, în glumă fie spus, de acum o sută de ani, când colindam Europa ca sportiv, campion de atletism al României. Am ajuns odată la un concurs în Oslo, unde oficialitățile locale mi-au propus să concurez demonstrativ și în nordul



*Tibi cu un alt clean la Colibița prins lângă cabana
"Fisherman's"*

Norvegiei, într-un orașel, undeva în apropierea cercului polar, unde se inaugura un stadion. Când am ajuns acolo, am fost surprins și nedumerit să văd o imensitate de stadion de 20.000 de locuri, știind că localitatea are doar 10.000 de locuitori. Cu mentalitatea mea de atunci și naiv ca totdeauna, m-am repezit să-i întreb: „Dar de ce ați construit un stadion cu o capacitate așa de mare, care depășește cu mult numărul de potențiali spectatori?” Răspunsul a fost dezarmant de simplu: „Stadionul este proiectat să funcționeze cel puțin 20 de ani, când populația orașului se va dubla”. Închei divagația, întorcându-mă la domnul Vasile, care are dreptate: investiția sa este pe termen lung, faima Colibiței cu siguranță va crește și, probabil, are în vedere că România, în particular Colibița, se va integra, sper și eu, repede, în circuitul turistic internațional.

La Prejmer cu prietenul Günther Bloos

Cu Günther Bloos am colindat aproape toate apele din țară, care erau vestite pentru pescuit. Vorba aia: unii au intrat în istorie, noi am intrat în geografie. Gü, cum îi spuneau cei apropiați, avea o sumedenie de virtuți; dar, ca să rămân în spiritul acestei cărți, mă voi referi numai la cele pescărești. Avea o tenacitate ieșită din comun; îi plăcea enorm să pescuiască, dar mai ales era curios și dornic să încerce mereu ceva nou, să vadă locuri inedite pentru el și neumblate de alții. În mod neobișnuit, se ducea și de unul singur la pescuit; dar, remarcând că sunt ușor de provocat, mă determina și pe mine să fac zeci de km de drumeție, de turism nautic, cu toate că eu eram ceva mai echilibrat între odihnă sau tihna peisajului, pe de o parte, și graba de a arunca momeala în locuri noi sau de a cotrobăi malurile și cotloanele râurilor și bălților, pe de altă parte.



Cu Gü plănuiind...

Am parcurs în mai multe etape Argeșul, de la izvoare și până la Gostinari, unde nea Cocoș prindea avaiți de 5-6 kg, am parcurs Oltul, Nera, Mureșul, Bistrița Aurie, Someșul cu afluenții săi izvorând din munții Rodnei și cei proveniți din munții Apuseni... Pe scurt, am făcut sute de partide de pescuit, la care, cel mai adesea, participau și alți pătimiși ai pescuitului... Prindeam păstrăvi, lipani, cleni, în general tot ce mușcă la momeli artificiale. Am colindat împreună și bălțile din jurul Bucureștiului, pescuind și la pești pașnici, cum li se spune la crapi, carași și alții omnivori; ce să mai spun despre nenumăratele ieșiri în lunca și Delta Dunării... Probabil căunii cititori se întreabă cum și când a fost posibil așa ceva; ei bine, toate acestea s-au petrecut de-a lungul a 30-40 de ani, ca membri ai clubului „norocoșilor în viață”, dar și pentru că am drămuțat fiecare minut din ce aveam de făcut în familie sau profesie. Au fost ani în care făceam câte 10 drumuri în deltă, adevărate aventuri, până să am barca mea cu motor. Uneori plecam cu



Gü cu un taimen în Mongolia

trenul la miezul nopții din gara Obor, ca să ajungem dis-de-dimineată la Polcești, renumita baltă de știuci. Mai întotdeauna deplasările n-au fost prea comode, dar eram tineri și nu ne păsa de disconfort și efort. Gü avea ciudata capacitate să așipească și în picioare, susținut de înghesuială și sprijinindu-se de bara din autobuze. Pentru că n-am de gând să fac din disconfortul acceptat sau din pericolul asumat o cutezanță, știind clar că cei ce citesc aceste rânduri deosebesc curajul de imprudență și că nu rămân uimiți de caznă, prefer să relatez anecdotice cum deschideam noi sezonul de pescuit la păstrăvi.

Plecam în miez de noapte din București ca să ajungem în zorii zilei de 1 Mai la Prejmer, unde se deschidea sezonul de pescuit păstrăvi în apele de șes. În ciudatul pârâu care aduna șuvoaiele unor izbucuri din preajma comunei și se stingea într-o mlaștină la câțiva km, sălășluiau niște namile de păstrăvi indigeni extrem de sperioși, sau poate numai foarte prudenți. La mijitul zorilor, pe râțul cu narcise sălbatice, ne apropiam de două porțiuni mai largite ale pârâului, pășind ca



Persida și cu mine urmărindu-l pe Gü cum pescuiește

pisicile, adică fără să facem zgomot. Prin semne ne înțelegeam să lansăm deodată, deoarece orice bălăceală ar fi speriat păstrăvii care vânau aproape de mal. Mulți ani de-a rândul s-a întâmplat să avem la prima lansare cele mai frumoase capturi, bucăți de peste un kg, mai rar de două kg.

Dacă unul dintre noi rata aruncarea la locul potrivit, adio pește mare, căci din drilul celuilalt, păstrăvii rămași intrau în ierburi și nu mai puteau fi păcăliți tot restul zilei. Când se lumina veneau și ceilalți pescari, dar și frații Lupu, doi agenți de pescuit care ne taxau permisele. Până seara mai prindeam câteva bucăți

de dimensiuni normale și rar de tot se întâmpla să nu fim campionii deschiderii de sezon. Izburile pârâului Prejmer arătau ca niște fântâni imense din care țâșnea o apă limpede, întotdeauna rece, dar de temperatură constantă, fie iarnă, fie vară. Șuvoaiele se uneau și șerpuiiau pe câmpia verde, care, după cum se spunea, acoperea o veche turbărie și rămășițele unui lac subteran. Apa, în marea ei parte adâncă de 1-2 m, era plină până la suprafață de alge lungi ce se ondulau ca niște șerpi verzi. Nu-i de mirare că păstrăvii, ascunzându-se și protejându-se între algele pline de vietăți mărunte, creșteau așa de mari. Costel Lupu, unul dintre paznicii acestui loc minunat, ne-a arătat o poză cu un păstrăv de 5 kg și tot el ne-a spus că recordul țării la păstrăvi indigeni, record consemnat în mai multe publicații de specialitate, ar fi fost de 14 kg și a fost prins la moara din Prejmer chiar de bunicul său. Alții au scos zvonul că apa ar fi ușor radioactivă și că peștii n-ar fi buni de mâncat; cert este că apa era foarte bine păzită și că n-ar fi îndrăznit nici un braconier să se apropie de pârâu. Deschiderea sezonului de păstrăvi la Prejmer era o adevărată sărbătoare pentru noi. La prânz fugeam repede în centrul localității, unde ne delectam cu defilarea fanfarei sașilor, în timp ce prietenii noștri din familia Lupu pregăteau niște grătare excelente cu carne de iepure din gospodăria lor și cu păstrăvii din tolba noastră. Desigur... bere și povești pescărești, după care mai făceam o tură de amurg la pârâu și gata, venea momentul de plecare la București. Ani mulți la rând a ținut această bucurie, până când izburile au fost captate pentru o pescărie, care pare-mi-se n-a avut eficiență, pârâuul a secăt și uite-așa a dispărut încă un loc renumit de pescuit.



Păstrăvi afumați marca Gü

Pe Lacul Vidraru cu Fane Chirițescu

O vreme „băteam” lacul Vidraru. Era pe vremea când stăteai la coadă câțiva ani ca să cumperi o Dacia 1300. Nu puteai să alegi: ce venea de la fabrică, aia trebuia să cumperi. Am fost foarte bucuros când am ridicat preșul din mașina mea cea nouă și am găsit toate șuruburile care nu fuseseră montate. Bun la suflet trebuie să fie meșterul care se gândește la cumpărător!



Lacul de acumulare Vidraru zăgăzuieste apele râului Argeș, adunând și apele râurilor Capra și Buda, precum și ale unor afluenți indirecti: Râul Doamnei, Cernatul, Vâlsanul, Topologul, Valea lui Stan și Limpedea. Este cu adevărat un lac mare: are aproape 900 ha, este lung de 10 km și lat de peste 2 km (în zona Valea Lupului).

De regulă mergeam la Vidraru cu două, trei mașini pline ochi, ca să economisim benzină, campam la căsuțele complexului Cumpăna și pescuiam toată ziua din bărci de cauciuc. Ca de obicei, cel mai înverșunat era Gü, care scruta lacul de pe stânci, căutând bancurile de obleți. De sus, bancurile de obleți se vedeau ca niște imense pete negre migrând încet pe albastrul albicios al apei, aidoma norilor pe cer. În spatele lor, din când în când, izbucneau scânteierile salturilor disperate ale zecilor de obleți, provocate de atacurile păstrăvilor curcubeu. Asta și căuta. Se repezea la vale, anticipând traseul obleților și aștepta cu răbdare un nou atac. Arunca cu precizie în zona de atac, insistând în lanseuri repetate cu un Meps 3 argintat, rotativa lui favorită, până când cotelanului de curcubeu îi cedau nervii și mușca năprasnic. Cam așa era începutul pescuitului: un curcubeu de 3-4 kg, în timp ce noi ceilalți pregăteam bărcile pentru a doua zi, iar pentru cină grătarul cu bunătățile de acasă și berea rece de la bufetul cabanei.

Aproape întotdeauna la Vidraru veneam cu Günther Bloos, Fane Chirițescu, Gelu Șeitan, Mihai Antonescu și soțiile lor, cu soția mea Persida, și doar ocazional, în completare, cu Radu Anton Roman, Lucică Clinca, Anca Brucan și bărbatul ei. Am amintit-o pe Anca înaintea bărbatului ei, deoarece ea era pescărița principală a familiei, și încă una foarte bună. Odată a fost chiar campioana tuturor echipelor de pe lac, cu doi păstrăvi de câte 4,5 kg! Anca era fiica cunoscutului politolog Silviu Brucan și era supravegheată ca și tatăl ei. Știu asta pentru că obișnuiam să ne facem vizite în grup; odată, toți cei care fuseseră la ea acasă, pe strada Primăverii, au fost întrebați de băieții cu ochi albaștri de ce domnul Brucan mănâncă atâta pește...

Din bărcile de cauciuc puteam pescui pe lângă malurile stâncoase în golfurile Buda, Capra și Valea cu Pești.

Foloseam linguri grele care coborau 20-30 de metri, apoi recuperam sacadat. Atacurile erau rare, foarte violente, iar capturile deosebite. Rețineam doar păstrăvii de lac, eliberând lostrițele și coregonii; în general, pot spune cu mândrie că respectam regulile de pescuit din convingere, cu toate că aș putea invoca și promisiunea făcută experților de la Departamentul de Salmonide din Minister, de unde obțineam autorizația anuală, de a-i informa despre densitatea și starea salmonidelor.

Nu foloseam minciogul din cauza sportului de forță pe care-l practicam, astfel că eram foarte sigur pe apucatul peștelui cu mâna de ceafă, ca într-o menghină. A mers cât a mers, până când, în golful Capra, am dat de o piesă capitală, care m-a umilit în fața prietenilor mei... Erau cu toții adunați, vâsling din răspuțeri să privească de aproape o scenă amuzantă, desigur numai pentru ei... Am urcat în barcă o frumusețe de păstrăv de lac, cam de 10 kg; tocmai mă pregăteam să-i scot din gât o lingură mare, model *Atom*, când norocosul păstrăv s-a zbatut, mi-a scăpat din strânsoarea de la ceafă și... țuști în apă, cu lingură cu tot. Am primit reproșuri pentru faptul că n-am minciog, dar cele mai vehemente critici le-am avut de la Persida, soția mea, care a agățat o namilă și striga după ajutor. Noroc că în apropiere se afla domnul Florin Negruțu, cunoscut pescar și publicist, care a venit cu minciogul lui și astfel a adus la mal un păstrăv de 4,2 kg. Când a pus păstrăvul pe pietre, din el au început să curgă icre portocalii mature. Soției mele i s-a făcut milă și a încercat să-i dea drumul, dar era prea târziu, nu și-a mai revenit...

Lui Fane Chirițescu îi plăcea deosebit de mult lacul Vidraru, deoarece avusese o aventură pescărească de excepție la mica acumulare Cumpănița din spatele Complexului Cumpăna, unde, dintr-o galerie săpată în munte, răbufneau apele pâraielor captate în alte văi. Se împrieteniise cu un inspector piscicol, care i-a dat voie să testeze balta din jurul aducțiunii, cu condiția să nu rețină nici un păstrăv. Și s-a pus Fane pe blincherit și pe drilat... unul după altul, numai

cotolani, de s-a îngrozit inspectorul și l-a scos de-acolo. Ca orice partidă de succes care creează o dorință obsesivă a repetării, situație devenită clasică printre pescari, și Fane revenea la Vidraru cu gândul să repete... excepția. Fane, soția sa Sanda și cățelușa lor Nessy (după diminutivul celebrului monstru din lacul scoțian) preferau să stea la cort, care adesea era montat nu departe de Complex, într-un crâng de mesteceni. Uneori, seara, cu tot grupul de la căsuțe, le făceam vizite și cântam sau dansam în jurul focului. Ne plăcea muzica de pe casetofonul lui Fane, ne plăceau mestecenii pe care se reflectau limbile focului... ne plăceau și improvizațiile lui Radu Anton Roman. Radu povestea, bănuiesc eu, de dincolo de memorie, diferite întâmplări pescărești de pe Vidra, de pe alte lacuri montane din Parâng, pe care le-a văzut el într-o etapă a tinereții lui, când practica drumeția montană și alpinismul. Eu și Gü mai fusesem de multe ori la lacul Vidra; am pescuit și în lacurile glaciare Cârja, Roșiile și altele, văzusem cum era braconat cu șirurile de muște lacul Câlcescu, știam cât de zgârcite erau lacurile din Parâng cu pescarii amatori... și totuși eram fermecați de talentul narativ al lui Radu și de născocitele sale rucsacuri burdușite cu păstrăvi. „Știi ce, hai să mergem odată împreună!” i-am propus eu. Ocazia a venit repede, când Victor Țăruș, pasionat pescar și cunoscut publicist de halieutică, ne-a propus o expediție comună de prospectare la lacul Galbenu și la câteva acumulări mărunte de pe Latorița. Lacul Galbenu din Munții Latoriței este un lac de acumulare proiectat la altitudine relativ mare, pentru a alimenta gravitațional, printr-o galerie, lacul Vidra. Are o formă alungită, cu o suprafață de aproape 17 ha; pentru mine, cel mai interesant lucru mi s-a părut că apa era foarte limpede. Nu știu ce regim de pescuit are acum, dar atunci când am fost noi se putea pescui numai în scop de cercetare, având specii protejate precum zglăvoaca. Ce mă miră este ideea că zglăvoaca, în ciuda faptului că este o mare mâncătoare de icre de păstrăv și că produce mai multe pagube decât beneficii (principalul beneficiu ar fi acela că ea însăși constituie hrana preferată a păstrăvilor), este totuși protejată în aceleași locuri cu păstrăvii. Sunt de acord că orice specie rară trebuie protejată, dar nu în detrimentul alteia; și apoi nimeni nu vrea să pescuiască un pește subțirel, cu gust îndoielnic, cu cap mare și pe deasupra și urât! Am băgat bărcile de cauciuc și am tatonat tot lacul. Radu a fost campionul, prinzând un singur pește, care după alură nici nu părea a fi păstrăv de lac, ci mai degrabă o zglăvoacă.

Pe Lacul Vidra

Ne-am mutat la Vidra și am început pescuitul, ca de obicei, la coada lacului, dar nu în locul unde intră Lotrul, ci în dreptul vechiului drum forestier care se cufundă lin și fără noimă în apele lacului. Locul îmi era cunoscut de la o



Cu Gü la Vidra

partidă anterioară, când ne-am hotărât să lansăm bărcile pe vechiul drum, pe motiv că era curat și cu pietriș; astfel le protejam, la intrarea în apă, de pietrele ascuțite sau de cine știe ce alte pericole de a fi înțepate. Toți sufeream de febra primelor lansări, dar numai Gü și cu mine ne-am perfecționat într-atâta tehnica umflatului bărcii cu pompa de picior, încât montam lanseta simultan, iar până la terminarea pregătirii celorlalți apucam să plimbăm de două trei ori năluca preferată prin locul de lansare a bărcilor.

Glumeam spunând că încălzim nălucile și azvârleam lingura preferată, un *Zack* modificat de Romică, cu speranța că se va întoarce cu ceva în cioc, ca în povestea

lui Ion Creangă „*Punguța cu doi bani*”... Așa s-a întâmplat întâia oară la locul cu pricina, când, de la prima aruncare, lingura preferată mi-a adus o namilă de păstrăv de lac chiar de pe drumul imersat, din apa de o șchioapă. Am repetat aruncările și... surpriză, am mai prins 4 bucăți de 1,5 kg, de pe același drum imersat, chiar înainte de a termina pregătirea bărcilor! A fost clar o întâmplare, pentru că nu s-a mai repetat, dar stă în firea oricărui pescar să revină „la pomul lăudat”... În ziua aceea, nimeni n-a prins nimic. Ceva am reușit totuși în respectiva expediție la Vidra: să-i arăt lui Radu, ca o revanșă, locul de unde am prins eu, cândva, 5 păstrăvi în tot atâtea minute, așa cum și el mi-a „arătat” la Galbenu locul unde văzuse rucsacuri burdușite de păstrăvi.

Orice întâmplare este un efect, prin urmare are cel puțin o cauză. Pentru că am mai întâlnit situații similare la lacurile de baraj, unde, pe vechile drumuri imersate, se prindea mai bine, mă încumet și eu cu o explicație... Bunăoară, se

știe că peștișorii mici, cum ar fi boiștenii, ciugulesc pietrișul, hrănindu-se cu mici vietăți, așa că este posibil ca păstrăvii mari să vâneze preferențial în astfel de locuri. Pe de altă parte, păstrăvii depun icrele pe pietriș și vizitează adesea drumurile imersate. Aceste încercări explicative, ca de altfel toate supozițiile, nu duc nicăieri, fiind doar inferențe logice. Am apelat special la această digresiune, tocmai pentru a sublinia faptul că insuccesul face parte din farmecul pescuitului și, oricâte explicații am da, ne întoarcem la prima cauză, vrerea peștelui de a refuza!



Pe lacul Paltinu cu Radu Anton Roman

Fiecare din grupul nostru de pescari de salmonide avea câte un lac de munte favorit. De exemplu, lui Radu Anton Roman îi plăcea Paltinu, mai ales că era comod de ajuns la el din București, cu mașinile.



Lacul de acumulare Paltinu (sau Păltinoasa) s-a format prin stăvilirea râului Doftana, nu departe de Câmpina, de unde procuram autorizațiile de pescuit. Pe vremea când mergeam noi acolo, trei, patru bărci de pescari și familiile lor, campam la căsuțe, traversam pajiștea plină de turiști și grătargii și ne lansam pe lângă golfulețele malului cu pod. De regulă, fiecare golfuleț avea doi, trei păstrăvi străjeri, care controlau tot mărunțișul în trecerea acestuia spre gurile pâraiașelor. Rotativele *Veltic* aveau cea mai mare căutare, fiind dungate cu verde, precum obleții sau boiștenii, și o anumită vibrație, pe placul namilelor. Fiecare prindea cel puțin o bucată de 3-4 kg... Dar am auzit pe cineva că ar fi prins, la o singură partidă, chiar 5 bucăți de dimensiuni impresionante. Una din plăcerile expediției se consuma în pauza de la prânz... când ne strigau soțiile să venim la un picnic îmbelșugat, cu preparate de casă (la stilul „ale mele sunt mai gustoase”) și bere rece, cu poftă mare și voie bună.



Lacul Paltinu găzduiește acum multe specii

Odată, pe când ne delectam cu prietenii și bucatele, a tras la mal lângă noi singurul vaporeș care patrula pe lac, probabil cu rostul de supraveghere tehnică a barajului. Pe mine mă deranja zgomotul motorului ca de tractor și am fost bucuros când am văzut că pleacă. Numai că dezlipirea de mal și mersul ciudat, în cercuri, m-a pus pe gânduri și mi s-a părut suspect. Le-am atras atenția și colegilor mei și ne-am dat seama, pe cât puteam vedea prin geamul cabinei, că deasupra timonei stă cineva nemișcat cu capul sprijinit. Au apărut părerile, ba că tipul a adormit, ba că i s-a făcut rău, dar cel mai grav părea faptul că vântul împingea cercurile traseului spre piciorul podului, ceea ce ar fi putut provoca o coliziune catastrofală. Radule, asta-i misiunea ta! I-am propus imperativ să vâslească cât mai aproape și să vadă ce poate face. I-am aruncat în barcă niște bulgări tari de pământ, căci pietre nu se găseau în zonă, iar el a pornit într-o cursă cumplită, ca de concurs olimpic. Ajungând aproape, a început să strige și să arunce cu bulgări, care nu făceau prea mare zgomot, oricum mai mic decât motorul vaporeșului. Mai erau două sau trei ture și coliziunea ar fi fost iminentă, când Radu reușește să dea un bulgăre în parbriz, și căpitanul sare din somnul său nefast. Apoi, smerit, a venit la grupul nostru de pe pajiște și a început să ne mulțumească, să-i ureze tot binele

lui Radu, care l-a scăpat de o mare belea. Nu s-a lăsat de noi până n-am acceptat să bem un tur de bere din partea lui.

N-am mai fost de mult la Paltinu, iar cele ce urmează le știu de la patronii firmei care au luat în concesiune lacul, cu intenția de a-l face un rai al pescarilor cinstiți. Împreună cu ei am fost de mai multe ori la pescuit, la cabana mea de pe râul Rebra, la complexul lor turistic din Delta Dunării de la Periprava și în alte locuri; îi știu bine, n-am nici un dubiu că sunt de cea mai bună intenție... Dar dezamăgirea lor pare a fi fost totală, întrecându-le cu mult tenacitatea. Nu am căderea să judec piedicile insurmontabile pe care le-au întâmpinat din partea autorităților, a riveranilor, care, dacă au un petic de pământ pe malul unui lac, cred că pot face ce poftesc pe apă și așa mai departe. Vreau doar să semnez că acum nu mai este coadă de păstrăv în lac, că speciile aduse, cum ar fi carasul, bibanul, mai nou șalăul și știuca, au contribuit și ele la dispariția păstrăvului; oricum, acum pot spune adio salmonidelor, și păcat de efortul silvicilor care au populat an de an lacul. Un confrate de pescuit, mult mai tânăr decât mine, mi-a spus, cu o oarecare tentă de invidie, că s-a născut prea târziu ca să mai apuce pescuitul de păstrăvi de lac. Ehei, ce n-aș da eu să mai fiu tânăr acum, ca să prind viitorul în care Paltinu va redeveni, cum spuneau prietenii mei, un rai pentru pescari. Îmi place să cred că optimismul n-o să-mi dispară niciodată, precum lui J.-Y. Cousteau, care, pe patul de moarte, la Paris, mi-a transmis că este convins că după furtuna devastării naturii vă răsări ecologia, nu ca un moft, cum este privită acum, ci ca o necesitate stringentă.



Pe Lacul Pecineagu

Lui Gelu Șeitan îi plăcea lacul Pecineagu, după modelul clasic al amintirii primului pescuit, când i-a mers din plin. Reamintesc că lacul de acumulare Pecineagu se află situat pe cursul superior al râului Dâmbovița, într-o depresiune dintre munții Piatra Craiului și munții Iezer-Păpușa.



Este un lac de acumulare cu o suprafață relativ mare (182 ha), fiind folosit pentru hidroenergie, alimentare cu apă potabilă și pentru irigații. În vremurile când era o performanță să ai o Dacia 1300, făceam dese expediții pescărești la Pecineagu. Gelu, Fane Chirițescu și cu mine ne instalăm corturile prin poienițele de pe râul Dâmbovița, în amonte de coada copleșită de aluviuni a lacului. Aveam grijă să urcăm proviziile de mâncare la înălțime, pe crengile brazilor din apropiere, ca să nu ajungă la ele câinii stânelor din apropiere, căci de jivine nu ne făceam probleme. Totuși, odată Gelu și cu Tamara, soția lui, apropiindu-se de o turmă de oi care se deplasa în aceeași direcție cu mașina lor, observă că turma era urmărită, la distanță de numai câteva zeci de metri, de un lup. Lupul o zbughește în pădure, ei ajung în dreptul ciobanului, Tamara coboară geamul și-i strigă îngrijorată: „Bade, vezi că ai în spatele turmei un lup și s-ar putea să-ți fure vreun miel!”, la care



ciobanul răspunde calm: „D-apoi nu-i bai doamnă, îl știu de mult... de jigărit ce-i, nici câinii nu-l mai latră!”

Interesant pentru lacul Pecineagu era faptul că se găseau multe specii de pești de munte. În gura lacului, chiar la intrarea râului Dâmbovița, erau nenumărați păstrăvi indigeni de râu care muscăreau în cete considerabile; la apă mică, chiar lângă mal se vedeau obleții care controlau suprafața apei, iar din informații demne de încredere știam că sunt și boișteni, zglăvoace și chișcari. Dintre salmonide, păstrăvul de lac era cel mai numeros, urmat de lostriță și coregon. De păstrăv curcubeu n-am auzit. S-ar putea ca unii specialiști să considere chișcarul, menționat de mine, ca fiind o specie mai ciudată (ciclostomi), mai aproape de viermi decât de pești, mai ales că aceștia n-au oase ci doar cartilagii, n-au gură ci doar un fel de ventuză cu care se fixează de păstrăvi, îi perforază și-i devorează în grup.

De mai multe ori am avut ocazia să văd cât de hrăpărețe sunt aceste ciudățenii lungi de 10-20 cm, groase cât degetul și cunoscute ca așa-ziși pești sau viermi. Un păstrăv poate fi atacat simultan de mai mulți chișcari și omorât în câteva minute. Pe de altă parte, am mers pe mâna lui Gelu și am mâncat cu mare plăcere chișcari, curățați, tăiați în bucățele și prăjiți în unt... Delicioși!

Când a fost prima dată la Pecineagu, Gelu a remarcat un tip care pescuia de pe mal cu o undiță solidă ca pentru somn, cu fir gros, plumb greu și momeală buchet de râme albe. La început tipul a fost reticent, nu prea i-a răspuns la întrebări; apoi a devenit sfătos, văzând că nu-i nici un pericol, i-a arătat un șnur lestat, pe care ținea la mare adâncime două namile, dintre care una de peste 5 kg.

La sugestia pescarului respectiv și întărit de capturile lui, Gelu a încercat oscilante grele, a avut driluri frumoase... așa că a revenit la Pecineagu ori de câte ori a avut prilejul. Gelu a trecut în veșnicie... am mai pierdut un prieten adevărat. Cine știe, poate că și în rai se pescuiește... A trecut vremea, a trecut și faima Pecineagului, ba mai mult, a ajuns într-o dizgrație cumplită. Se pare că n-au mai fost populări de salmonide și că au apărut specii incompatibile cu peștii de apă de munte. N-ar trebui să mă mir, pentru că la noi niciodată nu s-a ținut cont de această bogăție a apelor de munte. Poate că nu constructorii barajelor, ci chiar proiectanții n-au băgat de seamă că, în țările cu civilizație progresistă, lateralele barajelor au prevăzute treceri în trepte pentru urcatul salmonidelor în perioada de reproducere, că întotdeauna un mic procent din apa barajului este lăsată continuu să curgă în aval, tocmai pentru a întreține viața din râuri... N-am mai fost pe acolo, dar spicuiesc din ceea ce scriu unele revistele de specialitate și website-uri: în ultimele momente ale secării complete a lacului Pecineagu a fost un adevărat jaf; cică păstrăvi de lac de peste 10 kg, lostrițe de 14-15 kg și nenumărați pești, cu mic cu mare, au fost cărați cu remorcile, cu ce s-a putut... Dacă-i adevărat, e și foarte trist. Îmi pare rău că nu pot încheia amintirile mele despre lacurile și

râurile de munte cu o notă de respect pentru deciziile autorităților care gestionează apele de munte. De pildă, este justificată goana după energia ieftină a micro-hidrocentralelor. Este chiar o oportunitate deosebită de a se investi bani europeni. Dar a privi într-o logică simplă, aristotelică, acest demers, adică a alege între energie hidro ieftină și păstrăvi, este o mare greșeală, este o dialectică moștenită păgubos de la vechiul regim. De ce n-ar fi posibil și una și alta? De ce se manipulează un singur operator logic, de tip exclusiv, „sau”? De ce nu „și”?... Recunosc că mi-e greu să mă cantonez numai în logica clasică și să nu amintesc de triada sau tetrada logică... oricum, încerc să înlocuiesc *indicația* teoretică cu *informația* practică. De comentarii cu tentă politică nici nu poate fi vorba. Recent, într-o vizită la Bruxelles, am aflat că proiectele cu finanțare externă se aprobă numai la nivel local, bineînțeles în funcție de condițiile hidro locale. Acest lucru voia să-l știe domnul Florin Ghimișliu, universitar și pescar fly-fishing. Florin, ca un destoinic militant pentru ecologizarea minunățiilor naturale argeșene, era intrigat de faptul că mereu se găsea un altcineva, de altundeva, vinovat de abuzarea ecologică a râurilor, practicată nu mai departe de unii proprietari (*băieți deștepți*) de micro-hidrocentrale. Este simplu, nu trebuie să punem vina pe alții, pe ofertanții de granturi, este la latitudinea proiectanților locali să aleagă și a consiliilor locale să aprobe orice construcție... De exemplu, ar fi bun un model de micro-hidrocentrală cu șurub arhimedic, care, pe lângă faptul că nu necesită devierea de torent, nu deranjează cu nimic fauna și flora râului; ba mai mult, are și un randament excelent (la căderi de nivel sau la debite variabile, așa cum se întâmplă adesea pe râurile noastre). În concluzie, depinde numai de consiliul local dacă respectiva soluție a micro-hidrocentralei respectă rezonabil partiția debitului și deviația acestuia pentru turbină. De fapt, depinde de cât de conștienți sunt cei de lângă noi de binefacerile respectului față de natură, față de fauna și flora apelor de munte.



III. ATRACȚII PESCĂREȘTI DIN JURUL BUCUREȘTILOR

„Dușmanii dintre prieteni se recrutează!” (G. Moisil)

La balta Polcești cu Mihai Antonescu

Era pe vremea când elita știucarilor bucureșteni se aduna pe valea Mostiștei, la bălți renumite precum balta Polcești, numită și „balta lui Ilie”. Ilie era paznicul unui grup de bălți învecinate, unele exploatare ca ferme piscicole, altele sălbatice, năpădite de stuf și cocioace, inadecvate recoltării peștilor cu năvodul. Obținerea autorizațiilor la bălțile sălbatice, adică nefurajate, era dificilă din cauza mentalității unor „tovarăși” care gestionau fermele piscicole și preferau soluția „nu” peste tot, în locul celei care ar fi răspuns la problema lipsei crapilor din fermele piscicole... Oricum, Ilie era cunoscut ca un mare colecționar de sticle cu țuică de tot felul, pe care le primea gratuit de la știucari. Toată lumea știa de ce grădina lui arăta ca un ogor proaspăt arat... De fapt, Ilie îngropa sticlele



La gara Mostiștea așteptând trenul împreună cu Lucică Clinca, Gunther Bloos și Fane Chirișescu

primite: una aici, una acolo, apoi, de multe ce erau, săpa la întâmplare ca să le găsească. La malul Bălții lui Ilie se ajungea greu și cu serioase riscuri de împotmolire a mașinii. Cel mai simplu era, pentru noi, să coborâm din tren la Halta Mostiștea, să

traversăm culturile pe cărare, cu rucsacurile în spate, până la primul ochi de apă. Acolo umflam bărcile și porneam la vale, tatonând fiecare golfuluț sau rariște de stuf. Ani la rând, balta lui Ilie a fost darnică cu știucarii, cu echipa mea cea consecventă și pot spune că acolo am avut cele mai plăcute amintiri pescărești

dintre toate locurile atractive din jurul Bucureștiului. Pescuitul cel de aproape de stuf, printre bețe și ierburi ridicate la suprafață, are un farmec aparte, seamănă oarecum cu pescuitul de munte, mai ales cu cel numit „la vedere”, oferind acea stare de tensiune și așteptare febrilă pe care o caută pescarii de răpitori... În cele câteva secunde de atenție concentrată de după lansare se puteau derula în minte fel de fel de situații. De pildă, îmi ziceam în gând: acum ar trebui să atace... acolo e, am văzut peștișorii sărind disperați... Nici surprizele nu lipseau; adesea cineva dintre noi exclama: „Nu mă așteptam!”. Totuși, surprizele povestite în pauza de prânz, când ne adunam pe mal pentru o gustare, printre molfăielile cu slănină sau brânză cu ceapă, păreau, și la propriu și la figurat, mai savuroase... Se întâmpla, de exemplu, ca Fane, scoțând tacticos câte o namilă de 5-6 kg din sacul de rafie, să se fălească: „Asta m-a mușcat de lângă barcă”, sau „Asta a atacat de patru ori” și alte ciudățenii. Gü replica: „Păi, dacă nu trăgeai năluca așa repede, o prindeai din prima!” și, reflexiv, își etala propriile trofee și povești.



Cu Mihai la balta lui Ilie

E adevărat, Gü folosea un stil aparte de recuperare a voblerelor plutitoare. Îi plăcea, în special, modelul *ABU Cello*, confecționat dintr-un material moale asemănător cauciucului. La Polcești se apropia tiptil de câte un golfuleț, venind cu barca de pe mijlocul bălții și lansa voblerul plutitor în buza malului, apoi trăgea doar câțiva centimetri, oprind și scuturând lanseta. Voblerul dobânda o mișcare de pește rănit, incapabil să înoate îndelung. Din marginea stufului, uneori chiar dintre ierburile înălțate până la suprafață, țâșnea câte o namilă, năpustindu-se cu valul în cap și aripioara dorsală la vedere și... haț!... înșfăca voblerul. Știu din propria-mi experiență că spectacolul este formidabil, așijderea și senzația pescărească... Oricum, emoțiile sunt greu de exprimat în cuvinte. Poate de aceea și Gü prefera, în locul poveștilor, să ne arate zgârieturile adânci lăsate de dinții știucii pe voblerul moale. Am învățat de la el acest stil de recuperare sacadată,

probabil că și el l-a învățat de la Sergiu Negulescu. Sergiu, neîndoielnic unul dintre cei mai buni pescari de răpitori din România, a fost pentru mine, multă vreme, un personaj enigmatic. Nu-i plăcea să arate capturile, ținea în secret locurile bune... oricum, evita alte companii, în afară de grupul său restrâns, cu care vrând, nevrând ne intersectam cu bărcile pe baltă. De câte ori ajungeam la o baltă generoasă, aflam că este frecventată de multă vreme de către Sergiu. Părea o rivalitate. De pildă, la sălbatica baltă (pe vremea aceea) Chiroiu de pe Valea Colceagului, cea cu pâlcuri de stuf și apă extrem de mică, se putea pescui numai cu voblere plutitoare sau linguri extrem de ușoare. Odată, când am ajuns eu acolo, Sergiu deja terminase de cotrobăit micile ochiuri cu apă neagră dintre hățișurile de ierburi acvatice și smocurile de stuf, rezultând clar și pe bună dreptate că nu prea mai era loc pentru al doilea, în aceeași zi. Ca la un final de spectacol, l-am admirat drilând cu măiestrie o namilă de



Recoltă de știuci

știucă, o adevărată piesă capitală. Dacă îmi aduc bine aminte, știuca ar fi cântărit 9 kg! Nu vreau să par invidios, chiar dacă adaug la anecdotă și faptul că apa era așa de mică, încât năbădăioasa știucă, dintr-o săritură de tip „lumânare”, a intrat cu totul în nămol și s-a liniștit, făcându-i lui Sergiu recuperarea ușoară. Într-un fel îi dau dreptate: într-o astfel de baltă nu sunt prea multe știuci mari, așa că informațiile pescărești sunt valoroase și nu se împart cu oricine. Este impropriu spus că am fi fost într-o concurență, mai ales că, ulterior, am avut ocazia să pescuim împreună și ne-am prețuit reciproc. S-a întâmplat ca odată, fiind invitați în Delta Dunării de către Lucică Giușcă (cunoscutul patron al firmei de ustensile pescărești „Gipo”), să conversăm pe diverse subiecte pescărești și m-am convins că Sergiu poate fi deosebit de agreabil și comunicativ (dacă polemica are vreun tâlc logic).

Departa de mine intenția de a face aici o cronică a acelor vremuri de pescuit, dar cred că este relevant faptul, pentru conturarea atmosferei de-atunci, că în fiecare vineri pescarii din București se adunau în preajma AGVPS și schimbau impresii de pe bălți... ba chiar și diverse mărunțișuri de vânzare la troc. În general ne cunoșteam unii pe alții: fixiștii stăteau într-o parte, blincheriștii în alta, comentându-și în grupuri separate bălțile preferate și capturile dobândite.

După plecarea lui Gü în Germania, locul de *guru* a rămas vacant și m-am trezit eu cu o faimă nemeritată de lider de opinie pescărească, la concurență cu Sergiu, care avea de multă vreme propriii săi fani și gură cască. În jurul lui Sergiu, într-o parte a mulțimii de pescari și în jurul meu, în altă parte, se strâneau rânduri, rânduri de curioși, doritori să afle cum mai merge știuca. M-a amuzat strașnic un tip, care, după ce a trecut pe la Sergiu, a venit la mine și m-a întrebat direct câte știuci am prins ultima dată la balta lui Ilie. I-am spus adevărul, că n-am prins nimic în săptămâna aceea, iar el, supărat, a exclamat în gura mare: „Domnul acela nu vrea să spună, iar dumneata minți de-a dreptul!” Mulți credeau că ascund ceva, dacă recunosc că nu am prins nimic. Așa-i la pescari, nici adevărul nu-i de crezare!

Balta lui Ilie era preferata lui Mihai Antonescu. Cu Mihai nu se putea împrieteni oricine, în ciuda faptului că era tot timpul jovial, vorbăreț și avea replici spontane la orice, dar și la orice nivel al interlocutorului. Mihai poseda acel rar „*commonsense filling*”, un simț al recunoașterii și percepției calităților umane, care rareori dă greș. Avea echipa lui de pescari de elită, toți cu trofee de invidiat, recoltate din balta lui Ilie... De pildă, Iura Ghimușliu, cu o piesă de 11 kg, Mihai Constantinescu cu una de 10 kg, el însuși cu o captură de 9,5 kg și așa mai departe. Adesea, în pauza de prânz, comentam împreună filmul matineului, prilej pentru mine de a observa stilul diferit al celor din echipa sa. Mihai și colegii săi foloseau linguri grele, mari, precum modelul irlandez *Ira*, pe care le lansau în paralel cu plaurii staționari, extrem de aproape de aceștia. Adesea îi vedeam ancorați de plaur, mereu pe aceeași poziție, insistând minute în șir cu lanseuri într-o singură direcție până când... cedau nervii știucii sau mușchii brațului. Bănuiesc că realizau faptul că stilul lor se adresa cu predilecție instinctului de agresivitate al știucii și nu celui de hrănire. Bunăoară, o pisică atacă un obiect mic în mișcare nu pentru că îl confundă cu un șoricel, ci instinctiv, doar pentru că-i trece pe sub nas. Mulți pescari de știucă relatează situații oarecum paradoxale, când știucile prinse de ei aveau încă în gât un pește proaspăt înghițit, sau chiar o știucă mai mică, cu coada afară din gură. Pe de altă parte și diferit de ei, în plăcerea pescuitului *la vedere*, noi lansam linguri ușoare în golfuri sau intrânduri cu apă mică, unde clocotea de puiet și unde, din când în când, peștișori desperați săreau ca niște stropi argintii în toate direcțiile, din cauza atacurilor fulgerătoare sau chiar a trecerii nălucii. Unele știuci mari prinse astfel aveau încă peștișori agățați de



Mihai Constantinescu

branchii. Desigur, n-ar trebui generalizat, întrucât oricând se pot găsi explicații diferite, chiar contradictorii. De pildă, faptul că știucile mari sunt și bătrâne este clar; ipotetic spus, fiind experimentate, găsesc ceea ce prăduiesc chiar în cotlonul plaurului, dar... tot așa putem presupune că mai și ies la vânătoare de puiet, stârnite de instinct.

La sfârșit de paragraf, ca de obicei, mă simt nevoit să actualizez, precizând că acum toate bălțile de pe valea Mostiștei sunt concesionate, au diguri noi care au schimbat complet configurația malurilor și a speciilor. Adaug, fără comentarii, că au stăpâni noi, care fac regulile de pescuit după vrerea lor.



La balta Fundulea

Coboram din autobuz la capătul comunei Fundulea sau lăsam mașinile la un cunoscut din apropierea bifurcației pe care o face balta Fundulea cu ramura care duce la linia de înaltă tensiune, adică la Boanca, cum era cunoscută zona respectivă de pescuit.



Densitate de prieteni, bărci și știucane

Ca de obicei, veneam în grup, lansam 4-5 bărci și încercam o trenă în viteză mică, cu linguri ușoare, care nu atingeau fudul apei. Din loc în loc, pe fundul bălții, erau cocioace imersate sau zone cu ștepi în care pândeau șalăi fioroși și care se dădeau, uneori, la lingurile noastre fâlfăitoare, aflate în trecere pe deasupra lor. Am fost de nenumărate ori acolo, iar atacurile șalăilor au devenit clișee atât de banale, încât mi se pare fără noimă să le mai povestesc. Dar fiecare baltă are întâmplările ei și sunt favoritele unora dintre prietenii mei... Despre astfel de întâmplări și despre camarazii pățimași ai pescuitului îmi face plăcere să scriu. Sunt conștient că toate anecdotele mele nu au nimic spectaculos, dar nici nu sunt schițe de jurnal. Aș face o greșeală să ridic la rang de excepțional, de performanță extraordinară niște greșeli sau teribilisme, așa cum, de pildă, i s-a întâmplat unui bun prieten; din dorința de a-l proteja nu-i dau numele, așa că spun numai că, în miez de iarnă, pescuia șalăi la copcă în locul cu pricina. Eu, mai prudent, dar și mult mai corpulent decât el, nu îndrăzneam să mă duc mai în larg. Ca atare, pescuiam în apă mică lângă stuf, unde gheața părea mai rezistentă. „Ți-e frică, nu-i așa? Hai după mine, că eu cunosc drumul!”, îmi aruncă el o bravadă,

înaintând țăntoș și plin de sine... Nici n-apuc bine să mă scuz, încercând calcule ardelenesti de antinomie, cum ar fi că, dacă opusul fricii este curajul și nu prudența, atunci... Trosce! se rupe gheața și amicul meu se scufundă până-n gât în apa rece. Imprudență cred că a fost, mi-am zis în gând. Noroc că am avut o funie cu noi, l-am tras afară și apoi am făcut un foc imens de stuf, fiecare împrumutându-i câte un obiect uscat de îmbrăcăminte. Unii se fălesc cu pățaniile lor, cu suferințele lor, fără să-și dea seama că cel mai adesea vina le aparține, că teribilismul nu-i ceva de admirat. Mie mi-ar fi jenă, dacă nu chiar m-aș simți dezonorat să ajung în situații penibile provocate de mine însumi. Altceva este atunci când o barcă este luată de vânt înainte de lansarea la apă, așa cum i s-a întâmplat odată lui Mihai Antonescu la balta Fundulea... Acela este chiar un prilej de amuzament și de cros inedit pe malul bălții.



Pescuit din bărci de cauciuc

La Boanca, unde linia de înaltă tensiune traversa balta, se prindea foarte bine știucă. Chiar dacă pescuim din mai multe bărci apropiate, fiecare prindea câteva bucăți remarcabile. De multe ori mi-am pus întrebarea dacă nu cumva ar fi o legătură dintre curentul care trece prin liniile de tensiune și densitatea de pește de sub aceste linii. Îmi aduc aminte de o prelegere de electroenergetică de pe vremea studenției, când mi s-au părut ciudate argumentele profesorului. Acesta susținea cu argumente serioase ideea conform căreia curentul invers, cel de la consumator spre generator, s-ar întoarce prin pământ, urmărind traseul liniilor de transport energetic. Logic pare că întoarcerea ar trebui să fie pe scurtătură sau în linie dreaptă, eventual pe trasee cu particularități electrice de sol. Prin urmare,

știam că pe sub apă trece un curent, încercam să fac o legătură a acestuia cu plantele acvatice, cu peștișorii adăpostiți și să ajung la un fel de concluzie în legătură cu densitatea de știuci. Nici acum n-am trecut de etapa concluzionară, dar sunt mult mai relaxat: poate da, poate nu!

Cam în dreptul liniilor de tensiune ieșeam pe mal și făceam câte o pauză cu siestă, tolăniți pe iarbă. Într-una din ele, când Gü încerca, de pe mal, reglajul unui vobler model *ABU red-head cu barbetă reglabilă hi-lo*, apare un sătean din Dârvari și-l roagă să-i dea voie să privească mai de aproape voblerul. „Domnule, vă rog, ce prindeți cu drăcia asta?” îl întreabă sfios săteanul. „Știuci” îi răspunde sec Gü. „Apoi, nu se poate, că doar aici nu sunt știuci!” „Dar asta ce-i?” îl întreabă retoric Gü, drilând zgomotos. Săteanul tace... Mai durează un timp și tot săteanul: „Aici nu sunt știuci!” Gü mai scoate una... „Domnule, vă plătesc oricât, dați-mi mie peștișorul acesta” se roagă tipul. Gü, care avea o colecție impresionantă de voblere și ținea mult la fiecare dintre ele, m-a uimit cu un gest de care, drept să spun, nu-l credeam în stare... Desface voblerul respectiv (sunt dator să traduc denumirea lui de mai sus: cap roșu, corp alb și barbetă reglabilă sus-jos), de altfel foarte performant, dar și scump, și-l face cadou. *No comment*. Ne-am mai întâlnit cu săteanul respectiv, care, fiind și el pescar, dar din acela cu râme, venea adesea la baltă și căuta orice prilej să fie prin preajmă când ieșeam la mal. Amuzant era faptul că păstra voblerul agățat de haină, ca pe o decorație. Era de nerecunoscut: avea pictate plete aurii, ochi mari albaștri umbriți de gene lungi... o adevărată figură de sirenă. Am făcut haz pe seama genelor, ba chiar am propus unui bricoler să folosească comercial ideea.



La balta Gostilele cu Romică Burcea

Balta Gostilele se află tot pe Valea Mostiștei, între Boanca și Măriuța. Pe vremea de glorie a Trabantului, împreună cu nestăpânitul explorator Gü, am prospectat-o de câteva ori și nu am remarcat nimic special, poate doar faptul că amândoi am agățat la trenă câte un crap mare. Acum un an am revenit la Gostilele invitați de patronul bălții, Romică Burcea, un prieten vechi cu care am pescuit în multe bălți atractive din jurul Bucureștilor, cel mai des la Frăsinet.

Romică este acum ”regele șalăilor”; i-a cunoscut personal pe mai toți șalăii din Gostilele și i-a eliberat condiționat, interzicându-le să atace vreun twister sau orice alte năluci ale invitaților săi. Glumesc, desigur, dar cert este faptul că de câte ori am fost împreună cu el la pescuit șalăi, întotdeauna a prins considerabil mai bine decât mine. Cu vreo trei decenii în urmă era invers, prindeam eu știuci una după alta, iar el cu amicii săi de generație mai tânără rar când prindeau, vorba deltei, de-un borș. Asta se întâmpla la Frăsinet, unde cunoșteam locurile cu ștepi înalți, știam din experiență că știucile mari pândesc printre obstacole și insistam cu răbdare și multe agățări, fluturând pe deasupra ștepilelor lingura mea favorită, o adaptare cu concavitate mărită a modelului *Zack DAM*.

Romică, un bricoler cu mâini de aur, a reușit să confecționeze o matriță originală, respectând toate doleanțele mele, a muncit pe măsura recompensei, și astfel mi-am făcut o rezervă considerabilă de Zack-uri, de ordinul a sute de bucăți. Este de înțeles că, atunci când ai năluci de rezervă pescuiești mai relaxat, mai aproape de obstacole și, desigur, cu rezultate mai bune. De-a lungul anilor am încercat mii de modele; mai am și acum o panoplie cu vreo 800 de modele, dar n-am aflat nici o lingură mai bună decât cea confecționată de Romică.



Ligurița Zack optimizată de Romică

Într-o discuție cu Lucian Giușcă, patronul firmei Gipo care s-a lansat și în vânzări de năluci, inclusiv modelul Zack românesc, am aflat că respectivul model a avut mare căutare pe baza reclamei ”Lingura Zack îi vine știucii de hac!”. Ulterior a ajuns o decepție, datorită faptului că răsuțește firul. Dacă lingura este recuperată rapid, e adevărat, că are tendința de a se roti. Mărturisesc că, inițial, mi-am făcut griji pentru soarta știucilor, dar nu lingura este mult mai prinzătoare decât altele, ci felul cum este recuperată (și dansată) o face mai atractivă. Zack-

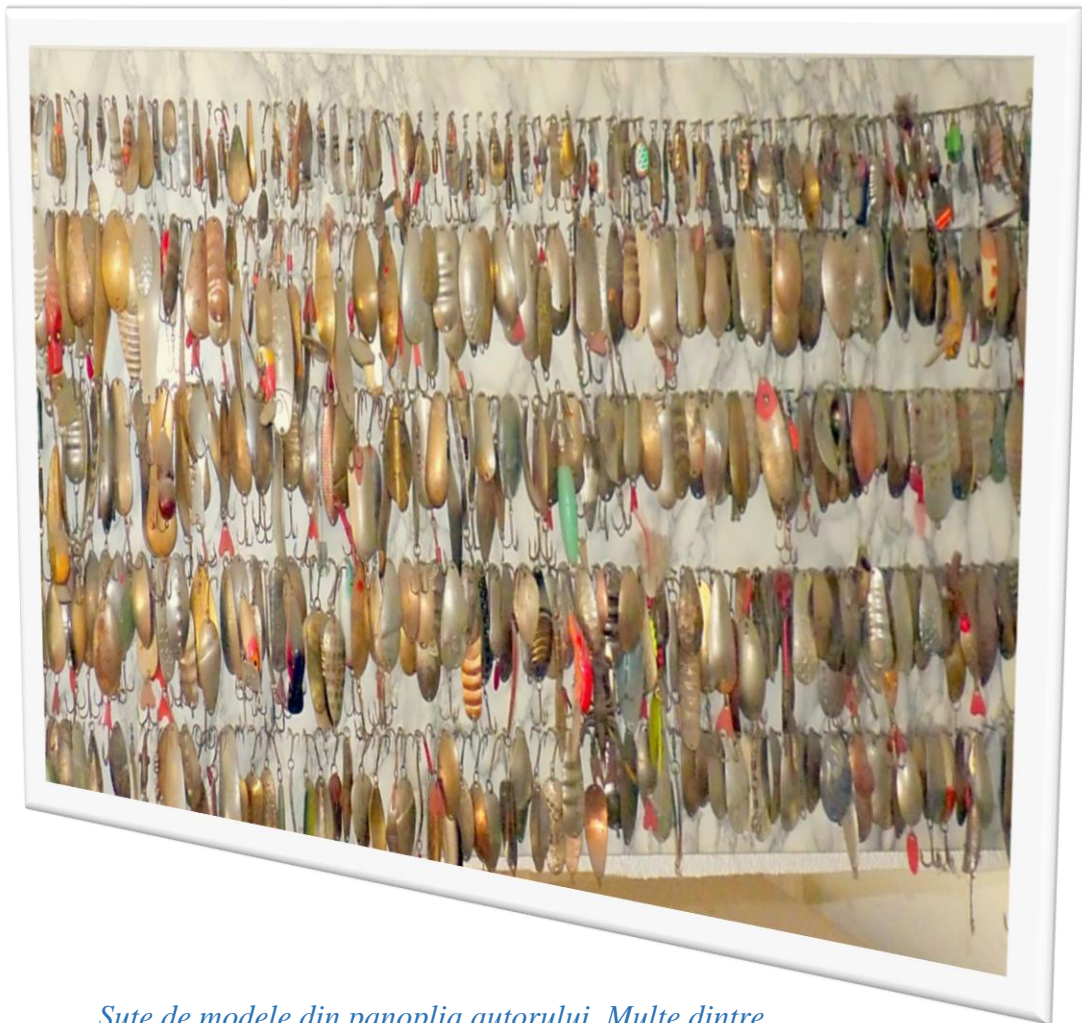
ul românesc, prin concavitatea exagerată pe care o are, atunci când este oprită din recuperarea lentă, cade într-o parte ca o frunză luată de vânt, dansând foarte provocator pentru știuci... Este într-un fel un dans trist, care imită mișcările unui peștișor muribund, nicidecum un dans de cabaret. Nu este aici locul potrivit pentru o apologie a Zack-ului, după cum nu este cazul să uit că trebuie să mă întorc la povestea, începută mai sus, a șalăilor lui Romică de la Gostilele.



Romică (în mijlocul rândului de jos), gazda unui concurs la Gostilele

Gü venise din Germania pentru trei-patru zile și era dornic de un pescuit ca pe vremuri. Fiindcă ne cunoșteam de multă vreme, Romică și soția sa Marina ne-au primit mai mult decât prietenește, ceea ce pe Gü l-a impresionat în mod deosebit, mai ales că se dezvățase de ospitalitatea tipic românească. De altfel, aveau și ce arăta: o vilă superbă poziționată pe malul înalt al lacului, cu o vedere panoramică precum într-un tablou din perioada Renașterii, nu mai spun de rafinamentul designului interior... Am pescuit confortabil din barcă, conduși de Romică la cele mai secrete locuri de șalăi, și din nou gazda și-a dovedit clasa prinzând cu mare grijă, ca să nu ne umilească prea mult. Gü a venit pregătit cu ultimele noutăți în materie de năluci mici din plastic foarte moale, deosebit de vibratile, numite *Drop shot*, care se montează pe un cârlig legat orizontal cu nod *Palomar*, în timp ce leștul este poziționat exterior la o palmă distanță. Le-a experimentat meticulos, ca de obicei, dar tot nu l-a întrecut pe Romică. Totuși, a prins cea mai mare piesă de șalău, aproximativ 3 kg, pe care, desigur cu permisiunea lui Romică, a transformat-o în fileuri, având intenția de a oferi un util supliment de cadou într-o vizită proiectată pentru a doua zi. Trebuie să

recunosc că nălucile vibratile aduse de Gü erau noutăți pentru mine. Repet intenționat: modelul *drop shot*, cu o siluetă de plastic extrem de moale, vibrând orizontal pe forfang la distanță de lest, imită foarte bine un peștișor buimăcit, părând a fi o soluție alternativă utilă, acolo unde jigul clasic, manevrat cu smucituri energice, nu este productiv. Mă gândesc mai ales la situația pescuitului vertical, din barcă, deasupra ștepiilor înalți, unde nici n-ar fi nevoie să recuperezi, ci doar să dandinezi ușor. Ne-am întors la vilă unde am avut parte, grație doamnei Burcea, de un adevărat ospăț, cu o savuroasă ciorbă de pește, carași crestați și rumeniți și alte bunătăți, proaspăt culese din propria baltă, Gostilele. De fapt, cuvântul Gostilele provine etimologic de la *gostie*, însemnând ospete.



Sute de modele din panoplia autorului. Multe dintre ele făurite de Romică

La Balta Frăsinet cu prietenii

Se cuvine să precizez că este vorba de Balta Frăsinet din Județul Călărași, cea care, formată prin îndiguirea râului Mostiștea, a ridicat într-atâta apele, încât se putea trece cu barca prin Valea Căpitanului până la Valea Argovei. Aproape de baraj se mai vedea cum vechiul drum intra în apă, iar plopii uscați, care ieșeau din apă, mai stăteau de priveghi la istoria satului strămutat. La malul înalt, dincolo de baraj, la prima casă locuia văduva Lenuța cu o droaie de copii.



Știucă de iarnă la Frăsinet

Acolo lăsam mașinile, umflam bărcile de cauciuc și coboram panta abruptă până la lac. Apoi, cu mare nerăbdare ne lansam în căutarea știucilor capitale... De fiecare dată când veneam la pescuit era sărbătoare și bucurie mare în jurul portbagajelor de la mașinile noastre, pentru că aduceam fel de fel de lucruri pentru familia nevoiașă a Lenuței și pentru cele ale vecinilor ei. Totul era primit ca de la Moș Crăciun: diverse dulciuri, haine mai puțin trebuincioase, oale, cratițe... Odată,

când am ajuns acolo, țața Lenuța tocmai se întorcea mândră acasă, îmbrăcată cu o rochie verzuie cu trandafiri mari de culoare roșie, electrizantă și decolteu *extra size*. Rochia provenea dintr-o epurare de proporții, operată de către soția mea în propria-i garderobă. Foarte radioasă, țața Lenuța ne anunță că vine direct de la biserică. „Toată lumea nu-și putea dezlipi privirea de la rochia mea... până și popa se uita la mine”, ne spunea ea sincer, fără habar că ar fi fost îmbrăcată nepotrivit pentru biserică!

Ani de-a rândul, Balta Frăsinet a fost bătută de echipa noastră, precum și de alți știucari renumiți din București. Părea enormă, avea o insulă în jurul căreia era mult stuf, avea locuri adânci cu ștepi, zone de trenă, plauri mișcători, un fel de mini deltă. Dar și știucile se comportau ca în Delta Dunării, urmărind probabil bancurile de peștișori, migrând de colo-acolo, astfel încât erau mereu altele locațiile cu densitate mult mai mare decât media, în diferitele părți ale bălții. Pare o observație banală, dar când mă gândesc la istoria ciberneticii, la contribuția celebrului biolog austriac Ludwig Von Bertalanffy, realizez diferența dintre

oamenii obișnuiți (ca mine, de exemplu) și geniile omenirii. Bertalanffy, pe lângă faptul că a contribuit substanțial la bazele biologiei și la teoria sistemelor, poate fi considerat și părintele *entropiei informaționale*, un fel de expresie a nedeterminării, a cărei măsură este *bit*-ul. Oficial, ideea a fost atribuită, mult mai târziu, americanului Claude Shannon, fondatorul teoriei informației. Pe scurt, Bertalanffy avea un vivariu în care ținea o mulțime de gândaci.



A marcat unul dintre ei și i-a urmărit, o bună bucată de vreme, traseul prin vivariu.

Gândacul putea sta sub apă, pe mal, sub un grup de pietre și alte asemenea locuri. A observat că

nu se poate deduce nici un fel de regulă de deplasare sau poziționare a acestui gândac însemnat, dar a remarcat un lucru extraordinar pentru teoria ulterioară a informației: proporțiile gândacilor erau mereu aceleași în raport cu locurile. Adică, aproape același număr de gândaci staționau sau se mutau din loc în loc, după o anumită regulă. Se pare că așa s-a născut teoria informației, a *binary digits* care acum zburdă prin calculatoare... Închei divagarea, revenind la Frăsinet. Dimineata devreme lansam patru-cinci bărci și căutam știucile împreună. Ca buni prieteni, aveam o convenție: ne despărțeam dinadins, vâslind pe direcții diferite și pescuind fără ancore pe năluci, ca să nu pierdem timpul cu dezagățatul lor.

Când unul dintre noi dădea de un grup de știuci, de locuri cu atacuri frecvente, trăgea un fluierat și ne adunam cu toții acolo, montam linguri cu ancore și aveam parte de capturi și... de spectacol. Cred că este greu de înțeles pentru cineva care nu este pătimaș de pescuit cum se pot amuza niște pescari care plescăie cu lingurile o zonă încercuită, gesticulează și înjură când scapă câte o știucă, scot diverse onomatopee când drilează pe nevăzute știucile din străfunduri, sau urează "noroc" unuia, altuia, ceea ce este aproape o ofensă. Tot ca prietenii, primul care prindea un șalău, îl lega bine cu un șnur rezistent, lung de 5-6 m, având la capăt o plută mare, foarte vizibilă, după care dădea drumul șalăului.

Șalăul fiind gregar, fugea repede la grupul lui și se ținea de grup, iar noi, cu bărcile, ne țineam de ei, oferindu-le „buletin de București” (un fel de glumă adresată acelor șalăi care mușcau din nălucile noastre). Ultimul urcat în barcă era șalăul legat, cel care ne ajutase și, creștinește, ar fi meritat o soartă mai bună. Tehnica „trădării cârdului de pești” este o veche practică a pescarilor, dar din cauza unei analogii nefericite, ea este cunoscută și ca „trădarea lui Iuda”. Astfel... bietul șalău își schimba și el domiciliul. Multe amintiri plăcute îmi sunt legate de această baltă, supranumită „tămăduitoarea de-o zi pentru dorul de ducă... în Delta Dunării”. Pe când pescuiam în locurile cu ștepi înalți și cocioace imersate, Gü îmi face semn disperat că s-a întâmplat ceva. Vâslesc câteva zeci de metri spre el și aflu, printre gesturile lui de indignare, cum știuca pe care tocmai o prinsese și intenționa s-o înșire pe o sârmă pe care mai avea trei bucăți, l-a mușcat de deget și din reflex a scăpat-o; totodată, a dat drumul și sârmei cu știucile încă vioaie.

Evident, grupul de evadate a dispărut în adâncuri. Pe vremea aceea, Gü experimenta un sistem de a menține știucile proaspete până seara la plecare, trecându-le prin gură până-n branhii un cablu electric lițat, flexibil și izolat cu plastic, având la capăt o piesă metalică suficient de mare ca să nu treacă înapoi prin branhii și suficient de grea ca să tragă grupul de pești spre adâncime. Așadar, peștii erau târați pe sub apă, legați de barcă și, vorba aia, rămâneau încă proaspeți. Ne-am apucat imediat să recuperăm șirul de știuci, lansând din mână pe lângă barcă un șnur de care era legată o lingură mai grea. Am defrișat o arie destul de mare de ștepi, dar n-am mai dat de știucile înșiruite. După un timp le-am declarat pierdute și ne-am întors la treburile noastre, adică la pescuit, în altă parte. Au trecut câteva ore și, la o distanță considerabilă de locul cu pricina, agăț ceva greu mișcându-se ciudat. Din câteva tensionări și relaxări ale firului mi-am dat seama că am agățat sârma lui Gü. Din prudență, ca să nu-l rup, am ridicat încet firul cu mâna, pe verticală, trăgând din afund ceva ce părea grupul de știuci de pe sârmă. Mare mi-a fost mirarea, ajungând și prinzând sârma, să constat că la suprafață apare o namilă de știucă cu singura știuculiță (care mai rămăsese pe sârmă) înghițită aproape în întregime. A fost cea mai mare piesă văzută de mine în balta Frăsinet și, totodată, singura întâmplare în care o știucă mare m-a lăsat s-o privesc, rămânând liniștită la vedere atâta timp cât nu încercam s-o aduc prea aproape de barcă. M-am gândit la tot felul de posibilități s-o capturez; poate m-am gândit prea molcom (ardelenește), căci după vreo zece minute, cu o smucitură puternică de cap, desprinzând și ultima știuculiță de pe sârmă, a dispărut în adâncuri. De regulă știucile mari spun câte ceva atunci când scapă, poate chiar o înjurătură. De data aceasta namila avea ceva în gură și m-a lăsat să meditez la ceea ce înseamnă expresia „a te lăsa cu ochii în soare”. Cu anii, piesele capitale devin din ce în ce mai mari: dacă atunci părea să fi avut în jur de 10 kg, acum cred că sigur a avut peste 10 kg. Gü și-a recuperat sârma, dispozitiv pe care,

ulterior, l-a perfecționat, legând la o oarecare distanță între ele câteva carabine masive de respectiva sârmă, cu care străpungea pielea subțire din interiorul maxilarului inferior al știucii. Astfel branhiile știucilor nu mai erau deranjate, iar capsarea se făcea mult mai ușor. Prin noua inovație, șirul rămânea asigurat, știucile nu se mai încurcau între ele, respirau mai ușor, iar în deltă puteau rămâne vii chiar și câteva zile. Veneam și toamna târziu la Frăsinet. Am ajuns odată dimineța, pe întuneric; era liniște, gazda noastră și vecinii ei încă mai dormeau. De pe malul înalt nu se vedeau nici un fel de valuri... Fane se pune pe umflat barca, zicând bucuros: „Suntem primii, deci alegem cele mai bune locuri”. Până să ne montăm și noi bărcile și ustensilele, Fane coboară băjbâind panta abruptă de 20-30 m și ne strigă: „Gheață, gheață la mal!” Dezamăgire, era clar: cu bărcile de cauciuc ar fi fost o mare imprudență să intrăm, chiar și unul-doi cm de gheață sticloasă putând perfora balonul bărcii.



Întoarcere la mal

Așadar, Frăsinetul ne-a oferit și surprize... Chiar dacă nu toate au fost plăcute, acum ele fac parte din salba de amintiri dragi, podoaba vârstei senectuții.

După accidentul nuclear de la Cernobâl, Erwin a făcut o partidă memorabilă de pescuit la Frăsinet, așa cum spuneam, un mare lac de regularizare și irigare de pe Valea Argovei, frecventat de elita știucarilor din București. Pescuiam din bărci gonflabile și fiecare avea câte un loc preferat pe lac. La pauza de prânz ne retrăgeam la șirul de mașini de pe malul înalt și începeam lăudăroșenia și schimbul de impresii. În ziua cu pricina, Erwin târăște din barcă un sac de rafie burdușit, din care răstoarnă în iarbă câteva piese capitale. Printre curioșii adunați să admire știucile de 4-5 kg prinse de el erau și două doamne, însoțitoarele unor „fixiști”, pescari de pește pașnic de pe mal. „Vai, dar ce fel de pești sunt pistruiții ăștia?” întreabă o doamnă, la care Erwin răspunde în glumă, dar cu voce gravă: „Păstrăvi, doamnă, păstrăvi de Argova!” Oricum, cu toții am admirat capturile deosebite, ceea ce l-a determinat pe Erwin să ne invite la o „știucă umplută” pe rol de păstrăv. Se cunosc fel de fel de rețete de umplutură pentru știuci. Cele care mi-au plăcut mie sunt rețetele lipovenești, la care umplutura, pe lângă carnea de știucă dezosată și tocată cu satârul, se mai adaugă carne grasă de somn, legume și multă, multă ceapă prăjită. Lipovenii condimentează intens umplutura cu busuioc și izmă de baltă. Mama lui Erwin prefera aromele grecești, dintre care mireasma de rozmarin făcea din știuca umplută un deliciu irezistibil. La petrecere, care pe vremurile acelea putea fi și dansantă, a venit momentul solemn, când Erwin a adus ca un halterofil, un platou

imens, de peste un metru lungime, cu o știucă tot imensă, ornată cu traverse de legume colorate. Părea un monstru de lungime record, la a cărui apariție toată lumea a aclamat; doar noi, câțiva pescari, ne-am dat seama că era o combinație dintre două știuci: una cu cap, iar alta cu coadă. Îmbinarea era mascată ingenios cu ornamentele vegetale. Oricum, impresia vizuală a fost de mare efect, toți invitații așteptând acum impresia gustativă. Nu mai știu care dintre noi a spus în glumă că știuca respectivă a crescut datorită radiațiilor. Erwin, fălos ca tot inginerul bine dotat, vine repede cu un contor de radiații Geiger-Muler și, cum nu avea nici un fel de dubiu, îl apropie de știucă. Stupoare, știuca părea că emite o doză imensă de radiații. Am încercat pentru comparație alte obiecte, îmbrăcăminte, mulinete; degeaba, știuca umplută era de departe periculos de iradiantă, astfel încât nimeni n-a mai gustat din ea. Ce dezamăgire! După câteva zile, Erwin își aduce aminte că mai are în congelator câteva știuci din aceeași serie, așa că le testează cu gândul să le arunce și, stupoare, constată că n-au nimic. Atunci îi vine ideea să verifice și platoul imens din vitrină, pe care s-a odihnit vremelnic nefericita știucă umplută. Platoul albastru, o adevărată piesă de artă, dar și de muzeu, pentru că se afla în posesia familiei de peste 200 de ani, era pictat cu vopsele originale din cobalt radioactiv. Din setul respectiv de farfurii și veselă albastră s-au ospătat generații întregi, care habar n-aveau de radiații și care au trăit bine mersi, în timp ce, după dezastrul de la Cernobâl, au fost aruncate tone de brânză și nenumărate alte bunuri care erau contaminate insignifiant. Panica este o mare pacoste, iar *mass media* adesea difuzează știri alarmante, care pentru ignoranți pot fi mult mai dezastruoase decât dezastrul în sine. Cine știe câte bombe atomice au fost încercate de marile puteri chiar cu mult după experiențele nefaste din Japonia și nu s-a știut de ele, cu toate că norii radioactivi au înconjurat pământul de zeci de ori?



Pe Lacul Snagov

Denumirea de lac este folosită aici ca un semn de respect pentru riveranii lui și pentru cei care se duc la Snagov cu intenția de reconfortare și turism nautic... Pescarii se duc mereu la câte o baltă. Pe vremuri Snagovul era limpede, încât oricine vâslea încet putea vedea pâlcuri de ierburi acvatice, peștișori de toate felurile și, uneori, știuci nemișcate sau somotei pândind câte o potențială victimă. Am avut acest privilegiu al admirării prveliștilor subacvatice din Snagov,



Cu Andi Svoronos la Baza Veche de la Snagov

folosind un echipament simplu de scufundări, cu ocazia unor cantonamente ale lotului național de atletism la Baza Veche, în spatele insulei Mănăstirii. În tinerețe am făcut parte de mai multe ori din acest lot; mă antrenam pe stadionul Bazei Vechi, după care, în loc de duș și relaxare, trăgeam o tură prin grădinile subacvatice din golful Mănăstirii Snagov, mă strecuram printre ierburi, urmăream știucile

și încercam să mă apropiu la mai puțin

de un metru de ele, cu toate că nici una nu mă lăsa. Crapii mari erau mult mai sperioși, iar dacă întâmplător îi surprindeam de după un pâlc de brădiș, o zbugheau în adânc. Era o încântare pentru ochi, o destindere pentru suflet și o relaxare pentru trup, de fapt un adevărat înlocuitor pentru refacerea clasică de după efort, poate cu un efect mult mai benefic. Mai sunt și azi sportivi și antrenori care nu știu că antrenamentul este un fel de stimul pentru organism și că doar răspunsul contează, adică refacerea după efort la care se adaugă, de fiecare dată, câte un mic progres.

Îmi îngădui să comentez un slogan contemporan care continuă să mă intrige: „După (câtă) muncă... (atâta) răsplată!” De ce munca, și nu rezultatul muncii? Și la același rezultat, ce fel de muncă (efort) ar fi de preferat, multă sau puțină? Închei divagația, probabil complet inutilă, de vreme ce Snagovul erei noastre postdecembriste arată cu totul diferit, apa este mereu tulbure, șalupele reprezentanților noștri fac un minunat siaj, iar știucile au devenit atât de rare, încât numai nostalgia îi mai aduce acolo pe unii pescari de răpitori. Dintotdeauna, în toamnele târzii, șenalul adânc al Snagovului era controlat „la milimetru” de grupul pescarilor *de trenă* din Ploiești. Aproape că-i invidiam când vedeam cum

drilau piese mari... La început cu nemiluita, apoi an de an mai puține, iar astăzi pare o performanță pentru oricine ca să mai prindă o știucă mare. Stilul lor era o adevărată provocare: foloseau voblere de suprafață, lestate pe strună, la 10-20 de cm, lansau aproape și se depărtau cu barca, derulând șnurul până la o distanță convenabilă, apoi porneau o trenă extrem de înceată. Este clar că din cauza lestului exterior nu se pot face lanseuri îndepărtate, deoarece voblerul ar rămâne în urmă și s-ar încâlci cu șnurul, dar tot din cauza lestului exterior voblerul plutitor nu ajunge până la fundul apei, tinzând să se ridice sacadat și să genereze o mișcare foarte provocatoare pentru știucile retrase în ape adânci. Am copiat și eu metoda pescarilor ploieșteni, adăugând câteva îmbunătățiri, precum strună rigidă, dar articulată la o anumită distanță de lest, astfel încât momentele inerțiale, cel al voblerului și cel al lestului să se echilibreze în timpul lanseului. Urmarea a fost aceea că voblerul nu mai rămâne în urma lestului. Abia de curând, ideea lestării exterioare a nălucii a pătruns în revistele comerciale de pescuit ca noutate. De exemplu, am văzut în revistele de prestigiu modelul de jig cu lestarea exterioară a twisterului (sau a altor „*soft plastic lures*”), la care centrul de greutate se află sub burta peștișorului, permițându-i acestuia să înoate orizontal și să vibreze din tot corpul. Am probat la Snagov un astfel de peștișor, cunoscut sub denumirea de *hard nose swim*, dar nu mi-a adus decât un biban. Oricum, imitarea unui peștișor care urmărește un lest exterior pare o idee interesantă, acolo unde viteza de recuperare trebuie să fie mică. Amicul Mihai Antonescu pescuiește de câteva decenii bune în Snagov, timp în care tenacitatea sa a crescut în așa măsură încât cu greu îi pot refuza invitația de „a mai încerca o trenă de toamnă”. De câteva toamne nu mai prindem nimic, și de fiecare dată zicem că a fost ultima încercare. Excursia rămâne totuși o plăcere, hrănind în suflet speranța nedeclarată a repetării... în următorii cât mai mulți ani. Ca în orice excursie, există o pauză de masă, care, pentru mine, începe cu o curiozitate: să văd ce merinde mi-a pregătit soția. La Mihai, pe care îl pârlăsc din simpatie, pachetul de gustare cuprinde mereu aceleași ingrediente: trei măslin, un măr, o bucată de brânză telemea, o ceapă roșie și două bucățele de rahat. Cum se face că mereu aduci aceleași bunătăți la baltă? l-am întrebat odată, după ritualul de ciocnire a păhărelelor de țuică moale. În stilul lui hâtru, a început o poveste cu un balaur de știucă pe care l-a remorcat cu barca prin baltă și cum el...mi-am dat seama că inventează, că de fapt evită un răspuns și i-am propus s-o lase ...baltă. „Da, da, în baltă”, zice el... „până la urmă n-am prins știuca, pentru că a sunat ceasul și m-am trezit!”. N-aș vrea să se creadă că trei măslin înseamnă o economie... el singur își pregătește merindele... Mihai este doar consecvent, iar faptul că-mi dă mie două din cele trei dovedește o mare generozitate.

Distracția a înlocuit în mare parte relaxarea... Snagovul s-a schimbat mult, au apărut sute de vile, care mai de care mai frumoasă, șalupe luxoase... Au apărut pescarii de amuzament, care prind plevușcă și cu greu mai poți vedea pescari localnici cu echipament rudimentar și tehnici autohtone. Vara, în capetele lacului, cu iarbă ieșită la suprafață, pe covorul de brădiș, mai poate fi văzut câte un singuratic, făcând mișcări lente și ritmice de ridicare și aplecare a unei vergi groase, de vârful căreia atârână un fir gros, nu mai lung de 2-3 m. De aproape se poate vedea că, de fapt, cufundă în labirinturile întunecate o montură cu peștișor viu, aparent, lestat excesiv. N-am crezut că aceste mișcări lente și ritmice de cufundare și ridicare pot fi atât de provocatoare pentru somotei, până când un localnic mi-a arătat câteva capturi frumoase. Avea în barcă patru somotei, dintre care unul, la prima vedere, să fi avut 4-5 kg. Ca la mai toate relatările pescărești (unde cel mai mare pește scapă), și în acest caz cel mai mare somn, de peste 10 kg, zicea el, i-a scăpat.



Lotuși de Snagov

În golfurile liniștite și pe lângă malurile cu stuf gros crește, mai nou, o varietate indiană de lotus. În general plantele care nu sunt endemice, cum este cazul acestui lotus, produc modificări în biodiversitatea zonei și sunt acceptate cu prudență de ecologi. Lotusul din Snagov a devenit o atracție pentru turiștii nautici, fiind, pe bună dreptate, o plantă frumoasă cu flori roșii bogate în petale. Mai are o proprietate benefică: curăță apa. Apa de sub covorul de lotuși este mereu limpede. În cultura indiană, florile roșii de lotus sunt sacre, aducând fericire și liniște sufletească. Mai puțin cunoscută este proprietatea lotusului indian de a menține o temperatură constantă în jurul florii, încât, chiar pe vreme friguroasă,

florile de lotus sunt pline de insecte polenizatoare. Rizomii de lotus sunt comestibili, dar au și o toxicitate care poate fi evitată doar printr-un mod special de preparare. I-am probat la Kuala-Lumpur, după ce-am văzut persoane simandicoase că-i preferă... Și mie mi s-au părut gustoși, dar mai ales ciudați ca aspect: arată ca niște felii de lămâie cu multe găuri, dispuse circular.

A fost o vreme când niște aventurieri cu putere de decizie au introdus în mai multe ape din țară specii fitofage importate din China. Unele dintre acestea sunt extraordinar de prolifiche și par a aduce un profit comercial, în ciuda faptului că au o carne nu prea gustoasă... În realitate, aceste specii distrug plantele acvatice, modificând lanțurile trofice ale celor locale, până la dispariția lor. Noroc că în lacul Snagov, ca și în Delta Dunării, acești monștri fitofagi n-au reușit să termine toată hrana vegetală și să nenorocească flora și fauna locală. La un moment dat, oameni deștepți au hotărât eradicarea lor din peisajul românesc. La Snagov au fost aduși câțiva pescari lipoveni din deltă, cu tot cu sculele lor tradiționale, ca să le vină de hac acelor namile „zburătoare”... Cât de „zburătoare” se poate vedea pe canalul TV Discovery, dar și pe Internet, din documentarele despre lupta riveranilor Marilor Lacuri din America. Locuitorii de pe malurile respectivelor lacuri se organizează în echipe de voluntari, organizând potere cu șalupe zgomotoase adevărate competiții de prindere a speciilor fitofage chinezești direct cu minciogul, prin aer, profitând de obiceiul acestor pești de a încerca să scape prin salturi spectaculoase. Din comentariile ce însoțesc documentarele rezultă că salturile sunt și periculoase. Chiar așa. Nu-i prea plăcut când o namilă de pește, care zboară prin aer 5-6 m, să te lovească!



Balta Făcău și pescarii familiei

De balta Făcău am auzit relativ târziu, când deja alți știucari bucureșteni, precum Sergiu Negulescu și echipa sa, au golit-o de piesele mari. Au mai rămas multe exemplare de 4-6 kg, de care m-am ocupat eu și prietenii mei, la care s-au adăugat și copiii mei, Gabriela și Eduard. Noi am *bătut-o* sistematic până la prohodul ei, când noii șefi ai bălții au declarat știucile indezirabile și inamici ai crapului și carasului, singurii pești care, după filosofia lor, aduc un profit. Într-o zi, când am ajuns acolo, apa era scursă, iar în ochiurile rămase mișunau prin nămolul de o jumătate de metru diverși localnici cu coșuri de nuiete, care scoteau ultimii pești asfixiați de mocirlă. Atunci am văzut știuci de 10 kg scăpate de iscusința lui Sergiu, dar răpuse de nepriceperea unor întreprinzători. Nu este mare filozofie să citești sau să afli că știucile sunt un fel de sanitari pentru ciprinide, că fac mai mult bine decât prăpăd, și în ultimă instanță, o știucă vie, prinsă de mai multe ori și eliberată așijderea de pescarii plătitori, produce înzecit mai mult profit decât carnea de pește. De atunci n-am mai fost la Făcău, cu toate că am aflat că s-ar mai fi prins somotei și chiar unele mârlițe, de pe mal, de către pescarii staționari. Probabil că, pentru cei care au luat în concesiune balta, contează producția de pește pașnic și mai puțin veniturile din abonamentele anuale de pescuit, iarăși o formă nu prea atractivă pentru pescarii sportivi. Ce să-i faci?... asta-i istoria clasică și tristă a bălților bune de știucă... Cât despre Făcău, prefer să spun că este, în continuare, o baltă frumoasă, mărginită de o pădure de tei extraordinară, cu copaci care coboară până-n buza apei, cu porțiuni sălbatice de maluri, iar satul Coteni, recunoscut statistic acum două decenii ca fiind cel mai sărac sat din România, este acum... cel mai mic sat, cu cele mai arătoase case de vacanță.

A sosit momentul să localizez balta Făcău și să mă întorc la zilele de glorie pescărească ale bălții. Făcău este un lac de acumulare pe pârâul Ilfovăț, în aval de Grădinari, cu acces de pe șoseaua Alexandria, din satul Gorneni. Când încă nu era concesionat, am ajuns la Făcău cu Radu Anton Roman, care, la rândul lui, a primit informații pe căi ascunse despre niște monștri de știuci ce sălășluiesc între crengile unor copaci imersați... Într-adevăr, nu toată lumea prindea știuci mari la Făcău; numai cei care știau de copacii scufundați, dintre care unii își mai semnalau prezența cu ramuri ieșite din apă, aveau șanse să drileze exemplare capitale. Altminteri, pe toată lungimea bălții de cam 4 km se puteau prinde mârlițe, la distracție. Lăsam mașina în prima ogradă și căram rucsacurile cu bărcile de cauciuc la un mic canal. Acolo umflam bărcile și pregăteam ustensilele, după care, pe canalul întortocheat care traversa o mică mlaștină, intram în fieful știucilor capitale, la cotul pădurii de tei. Formula de pescuit era legatul bărcii de

crengi și tatonările cu lanseuri foarte scurte, deoarece orice agățare însemna linguri pierdute. Radu a pierdut o mulțime de linguri *Dollinger*, iar eu... am pierdut o mulțime de linguri *Zack*. Cu toate că am mai scris în alt context, repet că această lingură, cu o denivelare oblică, ca o frântură, este un produs românesc, inventat de un pescar bucureștean pe numele său Dollinger. Dar asta era situația, se pierdeau kilograme de linguri, altfel șansele de a prinde piese mari erau reduse. Radu avea o matriță a respectivei linguri și nu-i păsa prea mult de pierderi. Cred că atunci când balta se golește, copacii din zona unde pescuim noi arată ca niște pomi de Crăciun. De fiecare dată prindeam cel puțin o piesă de 5 kg, motiv pentru care m-am hotărât să-mi aduc urmașii pentru școala știucii la Făcău. Gabriela, fiica mea, mai avea ceva experiență de pescuit, iar printre recordurile ei se număra o știucă de 5 kg drilată spectaculos la Gârla Ispișca din deltă și un șalău de 5,5 kg, prins și recuperat fără ajutor din balta Valea Argovei. Grija cea mare pentru mine era să nu înțepe balonul bărcii de cauciuc, de aceea îi impuneam să pescuiască chiar lângă mine. „Moșu’ (așa îmi zic copiii), ce bine ar fi la pescuit, dacă...” oftează ea cu voce tare... „Dar de ce nu e bine?” o întreb. „Pentru că tot ce fac, cum lansez, cum recuperez, totul critici!” „Știi ceva, du-te pe mal, lasă acolo tot ce se poate pierde din barcă, apoi pescuiește în golful de la intrare”, i-am răspuns eu arătându-i locul unde făceam baie și unde fundul bălții era curat ca-n palmă. Acolo nu se agăța lingura, dar nici nu erau decât mârlițe care ieșeau la vânatoare din când în când din stufăriș. Mă gândeam că în golf, în apa mică, nu se putea întâmpla nimic rău, chiar dacă barca ei se dezumflă, dar și că, astfel, o să mă pot concentra pe locul cu namile, în jurul pomilor scufundați. Nu trec decât câteva minute și văd că Gabi îmi face semne și mă strigă alarmată. Ce s-o fi întâmplat?... și pornesc la vâslit în viteză... Când ajung aproape, îmi strigă: „E o știucă mare... am văzut-o, a intrat în brădișul de colo”, zice ea arătându-mi cu privirea fundul golfului, în timp ce ținea firul sub tensiune. „Calm”, îi spun eu. „Acum apropie-te de brădiș și lovește cu pumnul, de câteva ori, în lanseta arcuită”. La astfel de semnale, de regulă, știuca înțepenită în brădiș se sperie și se eliberează de brădiș sau... chiar de lingură. Gabi a avut noroc, pentru că știuca a zbughit-o spre larg și a urmat un dril cu salturi spectaculoase, așa-zisele lumânări... Ce mai, în final, știuca ghinionistă a ajuns în barcă. Pe cântar, în uralele familiei, știuca a avut 6 kg, un nou record personal. „Moșule, mai am de învățat, n-am ce face, te mai suport cu sfaturile și criticile”... „Și eu mai am de învățat... Nu credeam că namile de 6 kg vânează în apa de ștrand!” i-am răspuns cu stînghereală, invitându-mi familia la o scăldătoare în golful cu pricina. De fapt, ar fi trebuit să recunosc că nici mie nu mi-ar fi plăcut ca cineva să mă cicălească tot timpul, chiar dacă cu bune intenții.

La început de iunie înfloreau teii, văzduhul se umplea de mireme îmbietoare și de ciripitul păsărilor, iar lacul primea haine noi de verdeață proaspătă. Atunci invitam și pe unii prieteni care n-aveau treabă cu pescuitul, dar care erau dornici de picnic, de iarbă verde. Grătăream, ciocneam sticle de bere, sporovăiam și ne simțeam extraordinar de bine la Făcău, pentru că era liniște; satul Cotenii era doar un grup de cocioabe locuite numai de bătrâni, manelele apărând mult mai târziu, odată cu vilele. Edi, băiatul meu, nu prea era interesat de glumele noastre și mă tot sâcăia cu întrebarea: „Moșule, când intrăm cu barca la pescuit?” Atmosfera de picnic era prea frumoasă ca s-o întrerup, așa că i-am răspuns în zeflema, mai

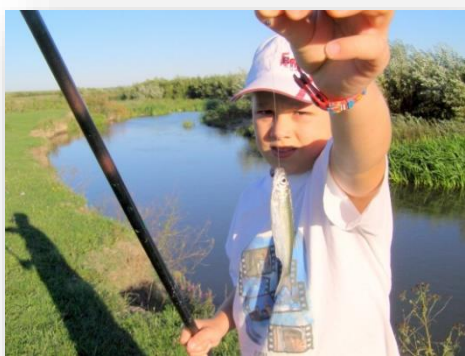


Edi cu un crap capital

mult ca să scap de griji: „Ești de-acum mare, umflă barca, montează-ți un Zack de la mine din trusă și dă-i drumul”... Mă gândeam că renunță, iar dacă nu renunță se va descurca și singur, pentru că mai fusese cu mine pe baltă. Aveam încredere în îndemânarea lui, dar totuși din prudență am recomandat să umfle și a doua barcă, mai mare, din care pescuiam eu, pe motiv că, dacă se întâmplă ceva, să pot fi pe fază. Edi e în general comod, dar când e vorba de pescuit, iar mai nou de bărci, devine zvârlugă, nici n-ai zice că-i ardelen. Apropo, zvârluga este un pește de talie mică, gălbui, cu șase mustați, des întâlnit în apele ardelenesti, inclusiv la Bistrița, unde s-a născut Edi. În glumă (nesărată, de altfel) se spune că ardelenii, până încearcă să prindă un melc, melcul... țuști!, sare și

dispare! Dar nu cred că este cineva dintre conașionali sudiști care să poată prinde o zvârlugă cu mâinile... E un pește atât de iute, încât dispare, la propriu, instantaneu! Preocupat de berea rece și de compania plăcută, nici n-am observat că Edi a dispărut și el la pescuit. Din locul unde așternusem păturile și montasem grătarul, trebuia să fac câțiva pași să văd ce face Edi în zona cu copacii imersați. Controlez. Era preocupat și totul arăta bine. La un moment dat, părându-mi că a stat destul și probabil degeaba, îl strig să se întoarcă. Când sosește la mal, prietenii se apropie curioși de barcă, întâmpinându-l cu întrebarea clasică: „Ai prins ceva?” Atunci Edi scoate un sac de rafie burdușit și răspunde prefăcându-se nemulțumit: „Numai astea”, în timp ce răstoarnă sacul din care apar, zbatându-se, patru namile... „Pentru că Moșu’ nu m-a lăsat mai mult să pescuiesc!” Erau patru piese superbe, dintre care trei de peste 5 kg! Am fost mândru de isprava lui și i-am ținut

parte la infatuare, replicând: „Ei, lasă, îți ajunge pentru astăzi!” Și atunci și acum, pentru oricine care pescuiește în zone sălbatice, nu în crescătorii, o astfel de partidă de pescuit este o ispravă deosebită. Pentru Edi a rămas o amintire plăcută, un adevărat record pescăresc, cu toate că a mai prins o piesă capitală de 6,5 kg. Numai că era din acelea care mor de bătrânețe, în incintele păzite ale fermei „Ultima Frontieră” din Delta Dunării, unde se practică stilul „*Kiss and Release*”. Uneori o luam în barcă pe Persida, soția mea, căreia îi plăcea să pescuiască la trenă, fiind o metodă relaxantă. Dacă era soare, în același timp se rumenea pe față și pe gât, cu bărbia ridicată. Nu prea o interesau meniurile cu pește, de curățat nici nu intra în discuție, așa că dădeam drumul la ce prindeam, cu excepția pieselor



Andreas la obleți

capitale, pe care le ofeream, proaspete și întregi, rudelor sau colegilor de serviciu. Odată, pe când treceam cotul bălții din dreptul pădurii de tei, apare drept în fața noastră un grup de privilegiați gălăgioși, într-o barcă de fibră a administrației barajului; cel mai probabil erau aceiași pescari de crap de pe mal, cărora le ocoleam din depărtare infanteria de lansete. Fiind miezul zilei și foarte cald, mi-am închipuit că doresc să încheie partida de pescuit staționar cu o plimbare pe baltă. Dar, dimpotrivă... erau puși pe „blincherit”, plescăind în toate direcțiile cu niște linguri grele, pe care le recuperau în *viteza a cincea*. Era clar că nu au experiență la știuci și nici șanse. Când ne-au văzut, eu tocmai drilam o piesă grea, care nu prea se dezlipea de fund. S-au apropiat curioși și unul, mai „șef”, mă întrebă superior: „Bre, ai prins ceva?” În secunde următoare ridic din apă o știucă de vreo 5 kg, cu menghina degetelor înfipite în ceafa ei, îi desfac ancora și o arunc în apă ostentativ... răspunzându-i ironic (ceea ce este rarisim pentru mine): „Numai de-astea mici!” M-am mirat și eu de gestul meu, s-a mirat și Persida, dar cel mai mult s-au mirat ei, plecând bodogănind. Nu cred că au înțeles ironia, mai degrabă i-a surprins atât de mult faptul că arunc în baltă o piesă mare, încât au plecat șocați. În paranteză fie spus, „fixiștii”, cei care stau pe mal cu evantaiile de lansete și vergi, nu-i prea simpatizează pe „blincheriști”, dar și reciproca este valabilă. Interesantă coincidență pare faptul că satul Făcău, cu baltă cu tot, aparține de comuna Bulbucata, unde mi-am construit o casuță de vacanță din lemn, la 200 m de râul Neajlov. Aproape toată vara stau acolo, într-o oază de verdeață; acum este rândul generației a treia, a nepotului meu Andreas Gagea, să pescuiască, așa că își face ucenicia cu obleții din Neajlov. Ghiciți cine-i curăță? Tot eu!... Dar ce gustoși sunt... tăvăliți prin pesmet și prăjiți crocant în unt! Hmm!

Șalăii dunăreni de Orșova

Orașul nou Orșova s-a construit pe terasele Dunării și ale Cernei și pe versantul sudic al Munților Almăj, după ce vechea vatră a fost inundată de lacul de acumulare Porțile de Fier. Faleza noului oraș înconjoară o parte din golful lacului,

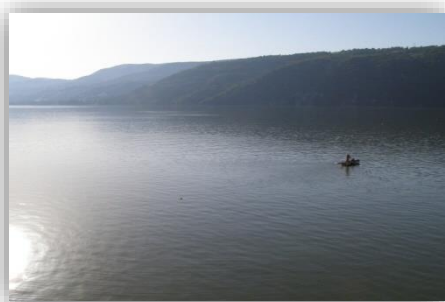


Dunărea magnifică de lângă Orșova

mărginit în zăre de șenalul navigabil al Dunării și de malul stâncos dinspre Serbia. Pescarii orșoveni pescuiesc de pe malul golfului sau din bărci, neapărat înregistrate la poliția de frontieră. Se cunosc între ei, se concurează, iar cei mai buni sunt vestiți în tot orașul și recunoscuți de localnici după *nickname* sau porecle. În general vorbind, se știe că fiecare zonă are un specific local de habitat al peștilor, ca și anumite stiluri de pescuit inventate de pescarii localnici. Prietenul meu, Cristi Maliș, un fost campion de canotaj, acum antrenor federal (dar și cetățean de onoare al municipiului Orșova), mi-a recomandat să pescuiesc împreună cu unii dintre cei mai buni și eficienți pescari din oraș. Așa i-am cunoscut pe „Mate”, pe „Doru cosașul”, pe „Balaurul” și pe alții... Primul lucru pe care-l vreau să-l remarc, înainte de a-mi exprima admirația pentru cunoștințele lor vaste despre obiceiurile peștilor de acolo, despre semnele care vestesc capturile deosebite, și chiar despre unele amănunte



Cristi, gazda noastră generoasă



Pescari de dimineață

și ciudățeniile ale fundului lacului, este faptul că sunt oameni deschiși, generoși și deosebit de sociabili. De fapt, ei excelează prin simțul instinctiv al recunoașterii a ceea ce îndeobște se numește „cu cine ai de-a face”. Oricum, nu sunt naiv să cred că totdeauna procedează la fel... Am pescuit cu ei de mai multe ori și trebuie să recunosc că sunt mai pricepuți decât mine, de fiecare dată reușind să prindă mai

mult decât mine. La prins șalăi, lucrurile sunt mai clare: chiar dacă ancorezi barca deasupra unui loc renumit pentru densitatea de șalăi, direcția de aruncat năluca (de regulă, *twisterul shad*) și modul de recuperare determină rezultatul. Am încercat în toate felurile, inclusiv le-am copiat stilurile, dar tot am prins mai puțin... Amprenta obiceiurilor mele vechi de a păcăli peștii, rămasă de pe timpurile când șalăii din jurul Bucureștilor se prindeau și la lingurile *Zack*, nu a dat roade... De fapt, nici n-am intrat în competiție cu ei; poate doar Mate, care



Mate, spaima șalăilor

avea ceva experiență de concurs, s-a ambiționat să demonstreze că nu a fost degeaba un membru marcant al lotului național de pescuit. Mate arunca pe direcția unui obstacol de pe fundul apei, pe care-l știa de multă vreme, trăgea sacadat, făcând pauze, timp în care se uita atent la vârful lansetei, gata să înțepe la cea mai mică tresărire. Nu rata nici o presupunere că ceva mișcă pe lângă năluca și... haț! smucea de parcă ar fi răspuns la un atac dur, așa cum făceam eu în vremurile de demult. Într-o discuție pe tema asta cu Romică Burcea, *regele șalăilor*, am auzit o teorie, precum că șalăii și-au cam schimbat obiceiurile... Îmi vine greu să accept așa ceva, cu toate că este o certitudine faptul că cei care pescuiesc cu mare finețe au rezultate mai bune. Dacă mă gândesc la rațele care acceptă să fie hrănite pe lacurile din orașe și la cele din lacurile bântuite de vânători, unde cu greu te poți apropia de ele, de sperioase ce sunt, mai, mai că teoria se potrivește. Probabil că șalăii au învățat că ceva este nefiresc și periculos în legătură cu ciudăteniile gustative care pică de sus.



Pisici așteptându-ne pe debarcader

Doru s-a specializat în prinderea crapilor imenși.

Despre felul cum îi prinde nu spune niciodată, dar dacă mă iau după poreclă... Oricum, i-am văzut înșirând pripoane de zeci de cârlige cu momeli ciudate, precum „*floare*” (un fel de ghiborț local) și cubulețe de săpun, dar nu de oricare, ci numai marca „Duru” cu miros de lămâie!



Doru, spaima crapilor uriași

(probabil) specii de șalăi: unul vârgat și cu botul scurt, care nu crește mare, și altul negru pe spate și în rest alb, care are dinți îngrozitori și crește mare. După spusele lui Mate, acolo s-au prins și piese de peste zece kg.

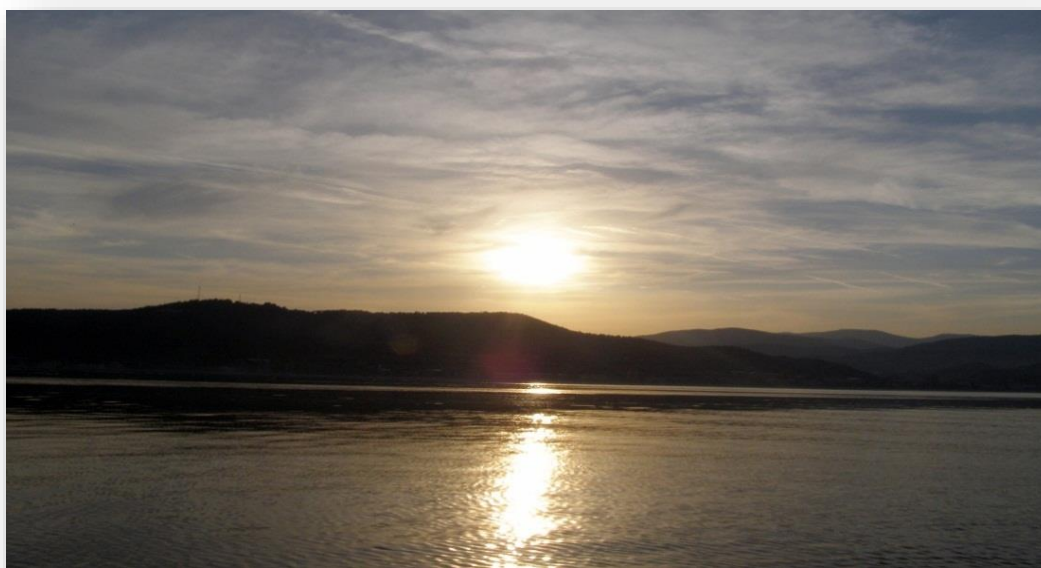
Despre „Balaurul” pot spune că este un tip solid și simpatic, care n-are nimic fioros în înfățișare, dar ca pescar este neîntrecut. Șalupa sa este echipată cu sonar și cunoaște fundul albiei ca pe buzunarul propriu. Odată, când ne-am dus la un loc secret, știut numai de el, mi-a arătat pe ecranul sonarului un copac imersat, în care șalăii se vedeau ca ornamentele pomului de Crăciun. Vântul l-a ajutat să ancoreze într-o poziție convenabilă pentru lanseta lui și în două ceasuri a scos cinci piese mari de acolo, pe lângă că a mai drilat câteva. Eu am încercat



Trei „balauri”

în toate direcțiile, n-am avut nici o prezentare, dar nici n-am agățat sau pierdut vreun twister, cum a pățit el. Știam de multă vreme că șalăii preferă obstacolele, dar speram să se mai plimbe și ei pe ici, pe colo. Altminteri, pot spune că sculele de pescuit ale „Balaurului” nu sunt deosebite de ale mele ca utilitate, poate doar ca preț și aspect, ceva mai elegant.

Orșova are multe atracții turistice încă neexploatate suficient, pescuitul fiind doar unul modest. Dar peisajul uluitor al golfului, mirajul apelor din Cazane, parcul natural Porțile de Fier, care urmează cursul Dunării pe zeci de km, pot fi atracții cu adevărat irezistibile.



IV. ATRACȚII PESCĂREȘTI DE PRETUTINDENI

Astăzi e prima zi din cele care ne-au mai rămas!

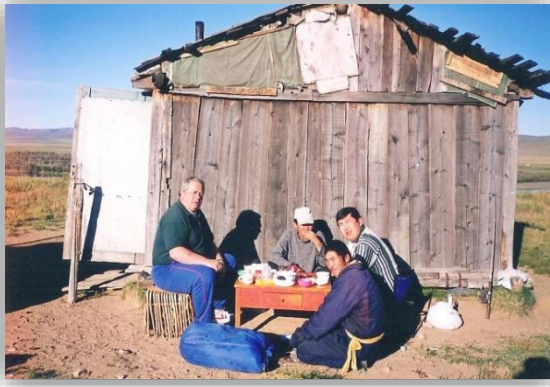
Taimen în Mongolia

Greu de crezut, dar mongolii nu mănâncă pește. Pescuitul pentru ei este ceva ciudat, care stârnește curiozitatea și, probabil, este considerat un gest neprietenesc față de natură. Râurile și lacurile din întinsa Mongolie sunt extraordinar de bogate în pește. Ar fi tentant să se explice acest lucru prin lipsa de interes a mongolilor pentru gustul peștelui, pentru hobby-ul pescăresc sau prin dificultatea accesului străinilor pe meleagurile lor. Cred mai degrabă că puritatea naturii, lipsa poluării, ca și forma rar întâlnită, cu nenumărate meandre, a cursurilor râurilor de munte ar fi o explicație plauzibilă. Este de-a dreptul ciudat cum aceste râuri, cu debit considerabil și șerpuiind pe un podiș înalt de 2500–3000 m, au o vegetație acvatică foarte bogată, în ciuda variațiilor mari de temperatură între zi și noapte, între vară și iarnă. Vegetația, microfauna și altele formează o buclă a ecosistemului, ce se închide cu specii de salmonide precum *lenokul* (somonul Siberian), *lipanul* cu aripioare negre (Arctic greyling) sau faimosul *taimen*. Faimosul *taimenului*, care se aseamănă cu lostrita noastră, se datorează dimensiunilor sale gigantice, cu toate că se înrudește mai degrabă cu păstrăvul.



Drumuri rar umblate de mașini

Accesul străinilor la aceste ape este oarecum dificil, și aceasta nu din cauză că n-ar fi bine văzuți sau primiți de către înaltele autorități sau de către simplii nomazi, ci din cauza lipsei de drumuri interioare și a ghizilor. Totuși, am remarcat că în ultimii ani au apărut agenții europene de pescuit și vânatoare care organizează excursii în Mongolia și care, ca la orice început al unei afaceri, ridică prețurile introducând diverse excentricități în program. Astfel, este de presupus că pe unii îi tentează transportul mixt, cu elicopterele și apoi călare, ca și dormitul în iurte,



Cu echipa mongoleză la un popas numit „hotel”

bera de lux - în loc de tradiționalul „cumâs” din lapte de iapă fermentat - și alte lucruri mai ciudate, chiar excentrice.

Și printre pescari se află oameni norocoși, cum îmi place să spun când mă gândesc la mine... Am avut imensa bucurie și satisfacție să pescuiesc în câteva râuri de munte mongole, unele dintre ele, probabil, atinse pentru prima dată de voblere și rotative. Se cuvine să

precizez că nu banii m-au ajutat să ajung acolo, ci o norocoasă invitație profesională, care s-a soldat și cu un gest de amabilitate din partea guvernanților. Din amabilitatea lor s-a născut o adevărată expediție, cu un jeep dotat în mod adecvat, având șofer, ghid și bucătar și, bineînțeles, alimente. La plecare am fost atât de încântat de ideea expediției de căutare a taimenilor uriași, încât am lăsat în seama bucătarului, cu prea mare ușurință, sarcina alegerii alimentelor, acceptând și propunerea lui ca acestea să fie cele tradiționale. În câteva zile am parcurs aproape două mii de km, traversând deșertul Gobi. Pustiul este interesant de privit numai când ești sătul și atunci doar cinci minute. Uneori îmi roteam privirea după caravane și dădeam cu ochii de bancheta din spate, unde prietenii mei mongoli se înfruptau din carnea fiartă de oaie, beau *cumâs* și ronțăiau brânză maronie de iak, uscată la soare, tare ca piatra și iute... dar nu ca săgeata, toate neapetisante pentru mine. Apoi, intrând în zona de munte, peisajul și opririle au devenit mai plăcute. Cam o dată la câteva sute de km întâlneam câte un pâlce de iurte ale unor așezări nomade și eram invitați la masă. Profitam de prilej și-mi astâmpăram setea cu gustosul lapte de iak sau mai alegeam câte o bucățică de carne de marmotă din supa lor sărată, în care pluteau bucăți de grăsime, groase de trei degete.

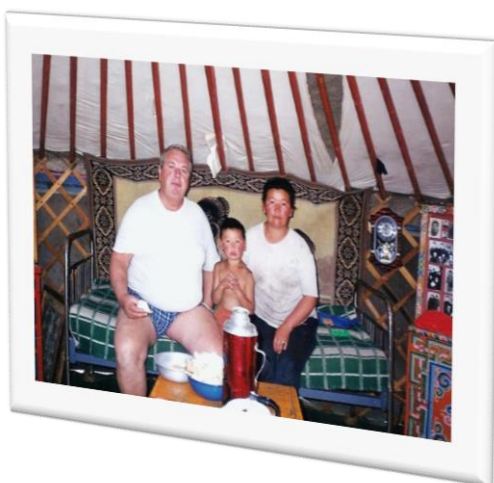


Drumurile sunt adesea fără urme, singura busolă fiind simțul extraordinar de orientare al mongolilor, după cum m-au convins camarazii mei. Uneori, câte un râu cristalin de munte ne tăia calea. În timp ce șoferul căuta o trecătoare, ceea ce dura cu orele, eu mă repezeam să testez trusa de Mepps-uri.



Rar vedeam câte o caravană de nomazi...

N-apucam să arunc de două ori și...buf!... câte un *lenok* roșiatic-argintiu mă saluta la capătul firului. Drilul este similar cu cel al păstrăvului curcubeu de la noi și, tot la fel, apariția sa este bruscă, șocantă, din locuri de unde nici nu te aștepti. Pe spate sunt colorați în brun-verzui, cu un cromatism local remarcabil. Cel mai mult le plac vadurile cu apă repede și bolovani mari. Cum ghidam



În orice iurtă eram primit cu mare ospitalitate

lingurița pe lângă un bolovan, ca un reflex condiționat, mă și pregăteam pentru un atac dur; iar dacă *lenok*-ul chiar mușca și îl înțepam, drilul era, de regulă, mult sub așteptări față de dimensiunile

lui: în medie aveau cam 50 de cm, adică doi la metru. Uneori prindeam și câte un *taimen* de 70 cm.

După modelul prietenului meu, Rex Hunt (celebrul pescar australian de pe canalul TV Discovery), simulam un pupic și eliberam prada, spre uimirea și neînțelegerea camarazilor de expediție. Ce-i drept, păstram unul sau două exemplare pentru cină.

Ungeam bine calupurile de carne macră de *lenok* cu untul de iak oferit cu generozitate de nomazi, le înveleam în folie de

aluminii și le aruncam în jar. Meniul meu era la concurență cu cel preparat de camarazii mei mongoli: un fel de proțapuri de hârciog sau iepuri pitici, împușcați



Uneori aveam de trecut râuri tumultoase

din goana jeepului. N-a durat mult și i-am convins și pe ei să guste delicioasa carne de somon sau de lipan. Condimentate potrivit și asociate cu un fel de ceapă sălbatică ce se găsea pretutindeni pe câmp, bucățile de carne de pește erau irezistibile. Nici acum nu mi-a trecut dorul. Ceapa, asemănătoare cu brândușele de la noi, era incredibil de iute; atât de iute, încât, acum, usturoiul mi se pare o bomboană!



Iaci liberi

Expediția avea un țel precis: taimenii uriași, despre care, chiar în Mongolia, nu se știau prea multe. Eu aveam deja o hartă marcată cu zonele unde, după spusele



Adesea prindeam pui de taimen

unor localnici, ar fi putut sălășlui monștrii de aproape doi metri. Încă mă îndoiesc și acum de existența unor taimeni de doi metri, dar îmi era clar că peștii mari preferă defileurile adânci cu vaduri lungi, ceea ce, în general, reprezintă locuri greu accesibile. Marcajele de pe hartă proveneau de la un vechi și bun amic de pescuit care, la rândul său, se baza pe informații vagi obținute cu un an înainte de la localnicii din zona de nord a Mongoliei. Fiindcă a venit vorba, cred că mulți pescari de răpitori își aduc aminte de talentatul și tenacele pescar Günther Bloos, căci despre el este vorba, care acum locuiește în Germania. Ghidul meu nefiind pescar, s-a lămurit destul de greu unde trebuie să ajungem și foarte senin mi-a spus: „OK Boss, la noapte pornim într-acolo; nu-i departe, cam 700 de km!” Aproape toate văile muntoase largi pe care le-am străbătut erau ocupate de familii de mongoli nomazi, având sute sau poate mii de animale, în



Popas cu loc de pescuit

special cai și iaci, mai rar cămile. Când poposeam la iurtele lor, care, de altfel, aveau toate câte un altar budist căutat de camarazii mei, eram primit cu vădită bucurie și deosebită curiozitate. Știind deja câteva obiceiuri de-ale lor, i-am

cucerit repede. De pildă, atunci când, intrând într-o iurtă, mi se oferea un bol cu *cumâs*, berea lor tradițională, știam că este bine să nu refuz și că trebuie, după obiceiul lor, să-mi înmoi politicos degetele în băutura și să arunc câțiva stropi în direcțiile cardinale; cinsteam, astfel, pe străbunii și rudele lor și, desigur, pe gazde. Așa mi-am explicat faptul că unii dintre localnici, cu mâinile, în general, negre, aveau degetele albe, adică spălate în cumâs! Am stropit și eu în toate direcțiile urmând tradiția



Prieteni nomazi din Mongolia



Uneori prindeam câte un „bunic” de taimen

și aroma de cimbrisor ale lipanilor carpatini, prăjiți în unt și onorați cu vin de la gheață... Poate doar hârzobul (afumătura în cetină) de lipani!

Îmi era cunoscut faptul că și taimenii apreciază carnea de lipan și alegeam locurile în care vedeam la margine lipani, iar la mijloc apa adâncă și bolovani mari. Odată am prins, dintr-un singur vad, cam 5 metri de taimeni, însemnând cinci piese, fiecare în jur de 1 metru! În fine, am ajuns la un loc care arăta exact așa cum mi-a spus prietenul meu că ar fi ideal pentru taimenii uriași. Printre maluri abrupte de stânci curgea fără valuri un râu limpede, adânc de 2-3 m, dar cu curent rapid. În locurile mai deschise unduiau lanuri de plante acvatice, uneori



Colegii de expediție preferau carne proaspătă în loc de pește

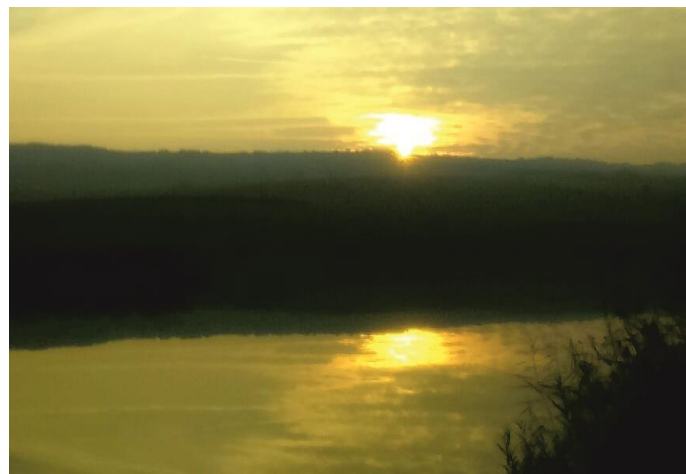
ridicate până la suprafață. Din când în când, cârdurile de somoni sau de lipani erau speriate de nălucile din străfunduri, fără îndoială, taimeni uriași. Niciodată n-am văzut un taimen înotând liniștit și, probabil, nici alții, pentru că întotdeauna taimenul mare atacă și dispare nevăzut, aidoma unui leopard. Am încercat toată ziua voblere masive, oscilante și rotative mari, dar degeaba, nici o prezentare. Spre seară am montat *mausul*, un vobler plutitor, asemănător unui mic animal de apă, cu blană. Aruncam departe, aproape de malul opus, și-l trăgeam în evantai, sacadat, peste șuvoi. Am avut mai multe atacuri, care, probabil, erau lovituri cu exteriorul, așa cum fac avajii mari din Dunăre: la început sperie prada, apoi o apucă decisiv. Când mă așteptam mai puțin, un șoc puternic m-a scos din rutină, iar voblerul a dispărut în adânc, fără să pot aprecia dimensiunea atacantului. Imediat șnurul s-a tensionat și a luat-o pe curent înainte, descărcându-mi tamburul. Apoi peștele s-a întors, virând spre malul meu plin de ierburi, iar când a ajuns în apă mică s-a răsturnat zgomotos, etalându-și corpul gigantic. Spre norocul meu, din răsturnare, monstrul a intrat adânc în covorul de plante, unde s-a înțepenit. Până să „cuget” ce-i de făcut, vorba ardeleanului, doi dintre camarazii mei s-au și repezit în apă, care, la mal, nu era prea adâncă - până la brâu. Urmând firul, au ajuns repede la monstru, l-au înșfăcat cu iarbă cu tot și l-au aruncat pe mal. Nici nu știu cum, am pus mâna ca o menghină pe el și ne-am îndepărtat de mal. Voblerul îi sărise deja din gură când am început cu toții să țopăim, el de disperare, noi de bucurie. Mai mult decât mine, camarazii mei mongoli se bucurau și râdeau cu o poftă nefirească. Mai târziu mi-am explicat reacția lor și m-am simțit flatat, deoarece s-au bucurat pentru reușita eforturilor noastre, pentru truda răsplătită de piesa capitală. Măsurarea de seară a fost plină de emoții contradictorii. Părea mai mare, mă așteptam la mai mult, și totuși... doar 140 cm și 32 kg; firește că acum aceste dimensiuni mi se par grozave. L-am pus sub mașină, direct pe iarbă: noaptea fiind frig, aproape de zero grade, nu era nici un pericol să se altereze.



O piesă capitală de taimen

Din când în când mă trezeam și ascultam din cortul apropiat, ca nu cumva să umble vreo jivină la el. Singurul pericol ar fi fost leopardul de munte, dar, după cum știam, el nu atacă noaptea. A doua zi, pe un soare strălucitor, l-am fotografiat și l-am măsurat din nou: 136 cm și 32 kg, unul dintre cei mai mari taimeni prinși vreodată la lansetă! L-am cântărit cu metoda balanței cu brațe inegale, pe care o descriu pe scurt pentru cei ce n-o cunosc încă. Pe o tijă atârnată în echilibru orizontal am agățat peștele, la 10 cm de sprijin, iar la 40 de cm, pe brațul opus, am tras în jos de cântarul cu arc, până am orizontalizat tija. Cântarul a arătat 8 kg și, deoarece raportul brațelor a fost de 4:1, a rezultat greutatea peștelui - aceea de 32 kg.

Seara am plecat spre Ulan Bator, cu speranța că monstrul va rezista conservat cu sare pentru a fi împăiat. După două nopți și o zi de călătorie printr-o supărătoare furtună de nisip, am ajuns în capitala Mongoliei și am oferit peștele cui trebuia. Așa am încheiat una dintre cele mai frumoase aventuri de pescuit, pe care, sunt sigur, și-o doresc mulți pescari români. Norocul e totul.



Păstrăv Brown în Tasmania

Tasmania este o insulă australiană, cam cât Transilvania de mare, la o oră de zbor de la Melbourne spre Antarctica.

Jumătate de insulă este populată, are orașe și infrastructuri rutiere moderne, ferme ecologice și industrie piscicolă marină. Aș spune că orașul Hobart, capitala Tasmaniei, seamănă cu Brașovul și este la fel de aproape de munții Washington, precum Brașovul de Tâmpa și Postăvarul.

Cealaltă jumătate, mai ales zona centrală, este considerată rezervație



Cu Rex Hunt la biroul său din Melbourne

naturală și este destinată turismului și pescuitului de agrement. Într-adevăr, în rezervație riști să-ți sară cangurii în fața mașinii. Altminteri, în zonele populate, nici vorbă să vezi canguri australieni sau alte marsupiale; mai repede vezi un iepure pe șoselele românești decât un cangur pe cele australiene. Cum îmi place să spun, printre pescari mai sunt și oameni norocoși. Așa se face că

Universitatea Monash din Melbourne, unde am avut onoarea să fiu *Visiting Professor*, ocupându-mă de

inginerie celulară, mi-a oferit și sponsorizat complet o aventură pescărească la lacul Arthur din centrul Tasmaniei. M-am repezit într-o suflare la biroul lui Rex Hunt și i-am împărtășit bucuria, iar reacția lui a fost pe cât de spontană, pe atât de ambiguă emoțional. În primul rând s-a mirat că am primit o astfel de ofertă, știind cât de costisitoare este o aventură pescărească la lacul Arthur, apoi s-a luminat la față, ambalându-se în descrierea frumosului și generosului lac, împănând descrierea cu scene captivante despre namile de păstrăvi bruni și mărturisind în ce mare fericire se scaldă el și familia sa când se duc acolo, în particular. Nu contenea să exclame că lacul Arthur este cel mai grozav lac de pescuit păstrăv brun (Brown) din emisfera sudică. Îmi stătea pe limbă o replică despre cel mai frumos lac de păstrăvi de orice fel din emisfera nordică, despre care cred că, oricum, tot în România se află.

În fine, am ajuns într-o seară la lacul Arthur, ocolindu-l pe un drum forestier, prin păduri de eucalipt. Din loc în loc zăream imensitatea apei și auzeam valurile izbind malurile stâncoase. Cabana la care aveam rezervările, așa cum, pe bună



Lacul Arthur cu eucalipti inundați

dreptate spusese Rex Hunt, era cea mai cochetă și primitoare din câte am văzut eu. Gazdele, o pereche de tineri titrați, pasionați de pescuit, și-au făcut dintr-un hobby un business, oferind pensiune completă amatorilor de pescuit păstrăvi bruni. Am fost impresionat, nu atât de dotarea ultramodernă și de confortul desăvârșit, cât de amabilitatea și demnitatea cu care gazdele își ofereau serviciile. În living erau casete, cărți și reviste de pescuit, o masă de confecționat muște artificiale, cutii cu mostre, accesorii, ochelari polaroid, cremă protectoare contra razelor ultraviolete, pe scurt, tot ce-ți doreai sau îți lipsea, iar într-un loc discret erau afișate prețurile. Chiar și o colecție de vinuri era disponibilă, nu mai vorbesc de frigiderul plin, iar pe toate listele de prețuri, la sfârșitul lor, un articol amuzant: smile = no charge (zâmbetul este gratuit). De dimineață, dar nu foarte devreme, am plecat la pescuit cu șalupa gazdei, utilată ca-n filme. Ce să mai spun: motor electric de mare putere, scaune rotative, sonar și... binoclu polaroid. Ar fi de spus că pescuitul în Tasmania este complet diferit de cel care se practică la noi. Adică, cu binoclu polaroid căutam păstrăvii care se plimbau la suprafață, muscărint.

De regulă cârduiesc doi sau trei și fac cerculețe și plescăituri reperabile de departe. Discret, fără zgomot, numai cu motorul electric, le ieșeam în cale și lansam pe direcția deplasării lor. Din biciuiri repetate, încercam să plasez cât mai aproape de cârd un șir de trei muște plutitoare cu lider *nimfat*. Șirul nu se trage ca la noi, ci se lasă nemișcat câteva secunde bune, iar dacă nici un păstrăv nu se apropie, se repetă aruncarea pe o altă direcție anticipată. Dacă ajungeam la timp în calea păstrăvilor, aproape întotdeauna atacau la vedere, oarecum lent și indecis.



Eucalipt gigantic aproape de lacul Arthur

Apoi totul depindea de înțepătură, care trebuia să fie exact în momentul când păstrăvul pupa musca, altminteri nu-l pupam nici noi pe el. Neîndoielnic că este



*Pescuit confortabil la păstrăvi
Brown*

foarte palpitant și incitant să vezi cum păstrăvul se apropie de momeală, mărturisind că la început, din cauza emoțiilor, am ratat de mai multe ori, grăbindu-mă. Smucitura trebuia făcută pe verticală, astfel încât șnurul plutitor să transmită mai rapid înțepătura și, mult mai important, coechipierii din șalupă să scape nevătămați. Drilul este splendid, spectaculos, varga elastică preluând orice șoc, iar minciogul, care, de regulă, nu se ridică din apă, îl liniștește complet. Păstrăvii sunt eliberați așa-zis ecologic, fără să fie scoși din apă sau agresați. Cei fotogenici fac excepție și plătesc fotografia cu câteva înghițituri de aer, dar primesc în plus și câte un pupic, după

modelul lui Rex Hunt. Știam încă de demult, vorba

ardeleanului, de când citisem regulamentul de pescuit în avion, că un exemplar poate fi totuși reținut; astfel, la un dril, am pus ochii pe un voinicel de vreo 3 kg și am întrebat gazda dacă pot să-l pup în stil neaoș românesc. „Of course”, a fost răspunsul, dar când a văzut că-i ard o măciucă în cap, a completat uimit: „Dar ce pupat amețitor aveți voi!”.

L-am oferit la cină, dar gazdele au refuzat să-l gătească, invocând regulamentul localurilor publice din rezervație, care n-au voie să prepare pește autohton. Dacă dorești să mănânci pește gătit, poți alege pește marin sau somon, nicidecum păstrăv. Am vrut să-i învăț o șmecherie, propunându-le *sushi* - cunoscuta rețetă japoneză cu bucățele de pește crud în sos picant de soia -, dar șmecheria o știau și ei, eludarea fiind un patent internațional. Așa se face că până la urmă am avut un aperitiv delicios, oferit emisferei sudice de către... emisfera nordică.



Păstrăvii Brown au pete ca cele de leopard

Pescuitul la vedere este foarte plăcut și captivant, dar, din păcate, nu poate fi practicat decât atunci când nu sunt valuri și când este multă lumină. Am îndrăznit să scot echipajul la pescuit și într-o zi când erau valuri și vânt, propunându-le voblere și oscilante. Nu m-au refuzat, dar au fost foarte sceptici de rezultat, explicându-mi că lacurile tasmaniene sunt populate numai cu păstrăvi bruni, speciile autohtone fiind slab reprezentate; din acest motiv păstrăvii și-au diminuat aproape complet simțul agresiv de răpitori, preferând culegerea insectelor căzute și plutitoare pe suprafața apei. Până la urmă a trebuit să le dau dreptate, nu înainte de a încerca toate stilurile de lansare și recuperare pe care le folosim noi în lacurile de munte românești. Nu s-a mirat nimeni de fițele și aruncările mele subtile, de jos, pe spate sau altele, ci mare le-a fost mirarea când le-am propus să ne retragem, din cauza valurilor, într-o pădure imersată de eucalipti. Din loc în loc, din apă, ieșeau vârfulurile unor copaci, cândva falnici. Printre trunchiurile albe și uscate, la adăpost de vânt, algele ajungeau până aproape de suprafața apei, atenuând valurile. Apa era limpede, dar nici urmă de păstrăvi, iar totul părea încremenit ca într-un basm. Într-o liniște deplină, trăgându-ne de crengi, barca înainta fără vâsle, iar eu pipăim apa cu muștele artificiale atârinate de vârful vergii. Deodată, dintre ierburi a țâșnit o namilă de păstrăv, a apucat musca și s-a întors fulgerător în adăpostul verde. L-am ridicat ușor cu tot cu iarbă și, spre uimirea celorlalți, l-am extras din iarbă cu mâna, fără gălăgie și fără dril. După ce l-am admirat și pupat, i-am dat drumul, bucurându-ne amândoi... cu siguranță, peștele mai mult decât mine. Am mai prins cinci

exemplare tot la pipăială, ceea ce era ceva nou pentru australieni, și m-am simțit mândru că am avut ideea să-i căutăm printre ierburi, promovând un altfel de pescuit decât cel cu lansările biciuite la vedere. Păstrăvii bruni sunt punctați numai cu pete cafenii, burta lor fiind galbenă. Sunt, neîndoielnic, foarte frumoși. Eu cred că seamănă oarecum cu păstrăvii indigeni din lacul Vidraru, dar, spre deosebire de aceștia, când îi ții în brațe nu se zbat deloc, de parcă ar ști că vor fi eliberați. Pe drumul către casă am început să realizez că expresia „*kiss and release*” (ceea ce înseamnă, mai degrabă, „onorează și eliberează”) este mai mult decât o filosofie, este o stare de spirit. La plecarea din cabană am semnat în cartea de onoare, unde, după nume, se pune o cifră, însemnând numărul de capturi. M-am făcut că nu pricep și mi-am trecut vârsta. La Melbourne i-am povestit lui Rex Hunt despre capturile mele și, bineînțeles, mi-a povestit și el despre ale lui din lacul Arthur și despre diferențele de stil în pescuit... Mi-a spus că m-a văzut prin binoclu, fiind și el la pescuit în același timp, dar având musafirii lui. Am înțeles că, în cazul respectiv, era vorba de clienții lui... Prietenește, l-am invitat pe Rex în România să viziteze paradisul peștilor, Delta Dunării. A acceptat cu plăcere, punându-mi o singură condiție, aceea de a nu fi implicat în nici o situație publicitară, comercială sau politică. Cu alte cuvinte, dorește o vizită privată, care să nu-l pună în situații jenante față de contractele sale. Este de înțeles, deoarece, după cum probabil se știe, Rex Hunt, pe lângă faptul că este un actor și un pescar foarte simpatic, mai este și un prosper om de afaceri, care respectă legile business-ului și care, așa cum declara el, „vinde doar imaginea și prestigiul locurilor australiene de pescuit”.



Baracude la Capul Bunei Speranțe

Cel mai sudic punct al Africii, Capul Bunei Speranțe, desparte Oceanul Indian de cel Atlantic. Aici se întâlnesc curenții calzi veniți dinspre India cu cei reci, antarctici, ai Atlanticului, iar apa parcă fierbe. Este locul preferat de popas al balenelor și de pescuit al focilor brune. Cum îmi place să spun în astfel de ocazii, și printre pescari se întâlnesc oameni norocoși. Așa se face că după o conferință despre ingineria celulară, Universitatea Technikon din Cape Town mi-a înlesnit o partidă de pescuit la baracude. Am plecat dis-de-diminează cu o șalupă rapidă, utilată modern în căutarea bancurilor de baracude. Baracudele seamănă cu știucile, sunt răpitori



La Capul Bunei Speranțe

feroce, având niște dinți ascuțiți ca bricele. Se spune că exemplarele uriașe, adică cele care depășesc doi metri, sunt periculoase pentru scufundători. Oricum, am fost dotat cu apărătoare pentru degete, iar când am început pescuitul mi s-a recomandat să mă încălț, ca nu cumva vreo baracudă scăpată din cârlig în barcă să-mi composteze tălpile. Pescuitul baracudelor se face cu voblere lestate, cu linguri grele, cât mai colorate, sau cu momeală naturală. Camarazii mei aveau de toate și se lăudau cu o lădiță de macroui japoneze înghețate, spunând că au cea mai eficientă momeală naturală - carnea grasă de macrou.

Când am ajuns la locul presupus propice, au comutat sonarul pe alarmă pentru peștii grupați și au lansat la apă o plasă cu macroui strivite pentru momit în vecinătatea șalupei. Eu mi-am dat seama fără sonar că suntem pe un loc bun, după stolurile de pescăruși care urmăreau vânătoarea focilor. Am filmat scene deosebit de spectaculoase, când focile



O baracudă de peste un metru

ieșeau din apă cu baracude de aproape un metru, le scuturau violent pentru a le rupe în bucăți, apoi se înfruptau, la concurență cu pescărușii.

Când sonarul piuia, semnalând prezența și arătând adâncimea cârdului, între 20 și 30 m, atunci, cu toții, aruncam grăbiți momelile și așteptam încordați răspunsul. Din locul unde pescuiam îmi convenea să arunc heringi de 14-16 cm, înțepați prin ochi și cu cârligul înfipt în coadă. Firul de 1 mm, fără strună, era lestat în două locuri și ajungea repede la adâncimea potrivită, marcată cu o buclă întoarsă pe tambur.

Simțeam la mână cum atacă și trebuia să înțep rapid. De multe ori scoteam heringul secționat, de parcă ar fi fost tăiat de un cuțit: așa dinți ascuțiți are baracuda. Când camarazii mei agățau câte o baracadă, o trăgeau repede în barcă, o imobilizau cu genunchii de marginea bărcii și îi frângeau gâtul, apoi scoteau cu precauție cârligul sau voblerul. Totul se petrecea în mare grabă, cu febra noii aruncări, știind că bancul este în continuă mișcare și trebuie acționat rapid, până nu dispare în neant. Eu drilam încet, savurând imaginea nălucii argintii care apărea din străfunduri, ridicând fiecare piesă încet, onorând-o cu lovitura „pupăciosului”, un fel de măciucă pentru liniștit peștii mari. De mai multe ori, până s-o ridic în barcă, baracuda tăia firul, provocând nedumerirea camarazilor la nonșalanța cu care acceptam victoria peștelui. Eram încântat de dril, de peisaj, puțin îmi păsa de numărul peștilor prinși. Și așa n-aveam ce face cu ei. Până la urmă eu am prins șapte piese, din care am eliberat două, iar în total am adunat la gheață peste 40 de baracude. Am fost mulțumit că am prins cel mai mare exemplar, de 115 cm și pe care, până să-l arunc în ladă, l-am admirat și fotografiat. Baracuda are doi dinți în față ca două ace, lungi de 2-3 cm, cu care imobilizează prada, apoi o secționează cu șirurile de dinți tăietori din gura sa imensă.

Părțile sale laterale sunt argintii, strălucitoare ca oglinda, are un corp hidrodinamic și coadă subțire. Este un pește foarte frumos, dar la gust nu excelează. Carnea se aseamănă cu cea de știucă, fiind la fel de seacă și fără grăsime, în schimb este lipsită de oscioare bifurcate.



*Două baracude de peste un metru
fiecare*



Am dăruit baracudele cantinei studențești

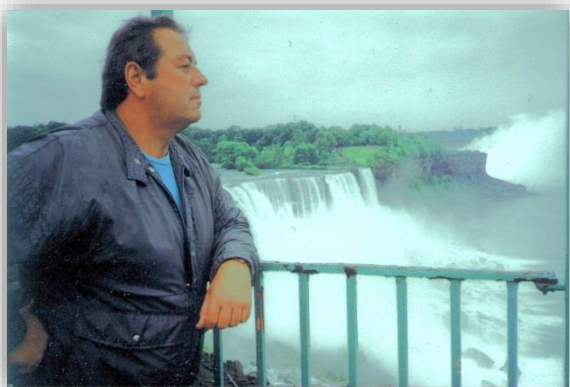
Văzând cât pește s-a strâns, am avut un sentiment de culpă; m-am liniștit însă repede, când am văzut că întreaga cantitate a fost donată cantinei clinicii universității. Studenții au aflat repede de proveniența peștelui proaspăt de la cantină, și în următoarele zile când veneam la masă, îmi strigau: „Romania, baracuda, Romania, baracuda!”, aplaudându-mă și zicând că mai vor pește proaspăt la masă. Despre altă partidă de pescuit baracude, tot la Capul Bunei Speranțe, nici nu-mi vine să-mi amintesc, din cauza urmărilor nefaste pe care le-a avut o mușcătură de baracudă; ea și-a înfipt colții în glezna mea și mi-a inoculat o toxină, pe vremea aceea fără antidot. Am făcut fel de fel de teste pentru boli tropicale, la noi, în Japonia, în China... Ce mai, până la urmă m-am ales cu o splendidă proteză de titan la șold, pe care mi-o sesizează detectoarele de metale prin aeroporturi.



Somon King în aval de Niagara

Niagara este o cascadă celebră, atât prin spectaculoasa și masiva sa cădere de apă, cât și prin accesibilitatea sa pentru vizitatori. Fiind situată pe granița dintre Statele Unite și Canada, într-o zonă populată și cu trafic intens, atrage mii de turiști pe ambele maluri și pe podul care o traversează în apropiere. Priveliștea este cu adevărat încântătoare și îți dă senzația de altar, de loc unde îți poți etala credința în măreția naturii.

De pe ambele maluri se organizează scurte tururi cu vaporeșe special amenajate pentru turiști. Fiecare turist primește o pelerină și o mulțime de instrucțiuni, făcând din apropierea vaporeșului de căderea masivă de apă o aventură aparent adevărată și realmente costisitoare. În esență, business-ul lor este corect, întrucât orice turist rămâne în urma cheltuielilor cu o amintire



La cascada Niagara

de neuitat, a cărei valoare spirituală este de neprețuit. La fel fac și cei ce doresc să pescuiască în aval de Niagara, înscriindu-se la partidele de pescuit somoni, păstrăvi sau *bass american* – un frate mai mare al bibanului de la noi. O mulțime de firme de pescuit de agrement sau de turism nautic oferă, la cerere sau după anumite programe fixe (precum mersul trenurilor), mici excursii de câteva ore, în care se pot pescui fie somoni regali (King Salmon), foarte aproape de bazinul căderilor de apă ale Niagarei, fie păstrăvi imenși precum „Cap de oțel” (Steel Head), pe râul Niagara, în apropiere de vărsarea în lacul Ontario. Râul Niagara este denumit și paradisul pescarilor de somoni, iar nenumăratele reclame garantează capturi de peste 10 kg. Apropo, piesa capitală de somon regal a avut 47 lb, adică aproape 20 kg! Tot în partea de jos a râului Niagara s-au prins frecvent și păstrăvi uriași, cel mai mare fiind un păstrăv de lac de 16 kg.

A câta oară spun că și printre pescari se află oameni norocoși; așa se face că am profitat de situația de *Visiting Professor* la Universitatea de Stat din Pennsylvania, participând în weekend la o partidă de pescuit somoni în aval de Niagara, pe partea canadiană. Am nimerit o zi excelentă și o perioadă bună, la

începutul migrării somonilor spre cascadă. Vaporașul, special amenajat pentru pescuit, avea o punte confortabilă cu scaune rabatabile și suporturi pentru lansete, un bar cu autoservire și o copertină mare, puțin cam joasă după părerea mea. Prima mea grijă a fost să trag cu ochiul în cabină la rastelul de scule al ghidului și să văd ce fel de năluci și momeli folosește un așa-numit specialist localnic. Ghizii canadieni și americani își tratează onorabil meseria luând-o în serios, dar poate că exagerează dând importanță fleacurilor și străduindu-se să transmită o oarecare stare emoțională și o senzație de iminent pericol. Dacă n-aș fi fost un hoinar versat al Deltei Dunării, aproape că le-aș fi crezut toate poveștile; oricum, am ascultat disciplinat, ca toți ceilalți pescari, prețioasele instrucțiuni. Când a fost să ne alegem, precum bomboanele, niște voblere și rotative sofisticate dintr-o imensă trusă, ghidul a rămas uimit văzându-mă pe mine că, spre deosebire de ceilalți, care și-au ales ciudățeni colorate strident, am ales aceleași voblere ca ale lui, fără barbetă și tractate de deasupra capului. Urmarea a fost repartizarea mea în cel mai bun loc de pescuit. Poziția bancurilor de somoni era reperată cu sonarul de către căpitan, care-l anunța pe ghid, iar el ne comanda nouă să lansăm la apă flotila de momeli. Cred că făcea parte din regie ca la început nimeni să nu prindă nimic și tensiunea să crească. A urmat o pauză cu sandviciuri și „câine fierbinte”, după care ne-am îndreptat spre un golf unde râul vijelios făcea o bulboană imensă, iar pe mal câțiva pescari drilau de zor. Râul Niagara are porțiuni destul de întinse cu maluri înalte, de unde, din loc în loc, se coboară pe trepte cu balustradă spre standurile special amenajate pentru pescuitul de pe mal. Am avut onoarea să inaugurez lada frigorifică cu un *somon Coho* de vreo 4 kg, care a fost foarte admirat și invidiat de toată lumea. Am făcut poze în grup, individuale, în toate felurile, iar aparatele foto au „lucrat” ca pentru o vedetă. Somonul Coho este un pește foarte frumos, hidrodinamic, cu coada puternică și care atacă fără ezitare, cam așa cum fac păstrăvii curcubeu de la noi. Îmi aduc aminte de vremurile când lacul Vidraru era plin de păstrăvi indigeni și curcubeu. La început au dispărut păstrăvii curcubeu, din cauză că sunt hrăpăreți și imprudenți și-și manifestă în grup, la vedere, frenezia pentru atacuri.

Imediat au început să prindă și alții și s-a declanșat o veselie generală, cu comentarii strigate și de cei de pe mal și de cei de pe vaporaș. Ca orice lucru plăcut care se termină repede, capturile au devenit din ce în ce mai rare, iar eu am rămas tot cu un singur pește, fără să-mi pot explica de ce. Tot ghidul m-a scos de pe poziția de codaș, nu înainte de a-l provoca diplomatic la sfătoșenie. Aproape nici un pescar nu rezista la tentația de a povesti cum a prins peștele cel mare, iar dacă era provocat cu semne de incertitudine, atunci era gata să-ți destăinuie și locul, numai ca să-l crezi. Ca urmare, am ridicat ancora și ne-am îndreptat spre cascadă. Râul se îngusta, apa devenea din ce în ce mai agitată și mai adâncă, iar în vacarmul produs de imensa ei cădere în cascadă, am auzit, în sfârșit, piuitul

plăcut al sonarului, anunțându-ne un banc de adâncime. Știam că somonul regal este stăpânul adâncurilor și m-am uitat întrebător la ghid. Mi-a făcut un semn afirmativ, făcându-mă să înțeleg că trebuie să-mi dovedesc norocul, cel de care fac atâta caz. În șuvoiul rapid voblerul a coborât repede, transmitând zbârnâiala nu numai în fir, ci și în coate. Am simțit o bubuială în lansetă și a început drilul. În prospectul companiei care a organizat aventura pescărească am citit și mi-a plăcut expresia care compara atacul somonului regal cu agățarea unui tren. De fapt, mi-am adus aminte de un camarad de deltă care, atunci când voia să potolească un lăudăros, îi punea întrebarea: „Ce diferență este între un tren și un pește mare?”... Tot el răspundea, cu un râs molipsitor: „Tren, cu siguranță, n-ai mâncat niciodată!”.

Numai că somonului pe care-l drilam nu-i ardea de glumă, el chiar lupta să supraviețuiască și în câteva secunde mi-a tras tot firul de pe tambur. A început înghesuiala sfaturilor de tot felul, numai că eu eram cu urechile acordate pe frecvența vocii ghidului. A intervenit salvator și căpitanul, care a pornit în urmărirea monstrului. În fine, am început să controlez situația, dar mi-au trebuit cam 40 de minute ca să-l aduc la suprafață, timp în care entuziasmul celorlalți s-a transformat în nerăbdare, apoi în ceva care mi s-a părut invidie. După câteva



întoarceri bruște, cam așa cum face șalăul de la noi, bravul somon regal s-a răsturnat și a venit ca lemnul lângă scara vaporeșului. O zvârcolire supremă a marcat desfacerea lui din gafă direct în lada frigorifică. În drum spre debarcader l-am studiat cu tristețe și cu grațitudine, pentru că mi-a oferit un dril de neuitat. După dimensiuni părea să fi avut cam 10 kg. Nimeni nu s-a oferit să-l pozeze sau să-l cântărească, de parcă amândoi am fi fost niște învinși.

Somonul regal este robust, oarecum scurt pentru greutatea pe care-o poartă. Are o gură cam cât propriul său cap, plină de dinți ascuțiți, iar maxilarul de jos este mai lung, conferindu-i o expresie de încrâncenare. Coadă este puternică și lată cât o lopată. Cu o asemenea înfățișare nu mă miră reputația lui de cel mai mare luptător al salmonidelor. Pe spate este închis la culoare, iar părțile laterale se deschid gradat, până la sidefiul de pe burtă.

Dacă ar fi fost după mine i-aș fi dat drumul, dar am remarcat că la mal fiecare și-a luat peștii acasă. După regulă, nici eu n-am putut să-i las la vaporeș; a trebuit să-i dăruiesc cuiva ca premiu de simpatie, bineînțeles, unei pescărițe. Paradoxal, gestul acesta s-a dovedit salvator pentru onoarea mea ecologică atunci când, după câteva zile la New York, am povestit despre partida de pescuit de la Niagara nurorii faimosului oceanograf J.-Y. Cousteau, pe care am cunoscut-o într-o expediție anterioară cu echipa Cousteau. Aproape că s-a supărat pe mine când i-am povestit cum am capturat și reținut somonul regal, dar i-a trecut repede când a aflat că l-am oferit unei doamne pe post de floare.



Beluga de Volga

Departe de necesitatea evitării unor confuzii, amintim totuși că nu este vorba de balena beluga (*delphinapterus leucas*), mamiferul acvatic specific zonelor arctice, de lungime cuprinsă între trei și cinci metri și greutate de până la 1600 kg, nu este vorba de somonul de pe râul Beluga din zona cu aceeași denumire din Alaska, și cu atât mai puțin nu este vorba nici de Beluga, cea mai scumpă și gustoasă votcă rusească.... În cele ce urmează, ne referim la sturionul european (*Huso huso*), oarecum specific Mării Caspice, pescuit mai ales pe fluviul Volga și pe Ural. Am văzut la muzeul național din Kazan, capitala republicii Tatarstan, un exemplar împăiat de 4,17 m și 1000 kg, în timp ce în sala de oaspeți a cherhanalei



Imagine de pe Volga

din localitatea unde am pescuit trona o poză cu un exemplar de 4,1 m și 656 kg, prins acum câteva decenii. Unii autori de studii științifice despre *beluga* consideră că aceasta ar fi totuși un pește de apă dulce, mai mare decât *Pisica uriașă* de apă dulce de pe fluviul Mekong sau decât *Arapaima gigas* din Amazon. Pe fluviul Mekong am văzut, ce-i drept numai la piața acvatică, celebrul somn de Mekong, care pe lângă

beluga pare un puișor. Ar mai fi de adăugat părerea unor reputați specialiști români, care consideră că beluga este doar o specie de moruni albinoși, din aceeași familie cu morunii gigantici de altădată pescuiți pe Dunăre. Este consemnat faptul că cel mai mare morun prins pe Dunăre ar fi avut 888 kg și ar fi fost prins în 1890. Ca specie anadromă, beluga trăiește în mare, hrănindu-se cu crustacee și vietăți mărunte, pentru ca apoi să migreze stăruitor pe fluvii pentru reproducere; aici, în cea mai mare parte, a fost măcelărită pentru faimosul caviar.

Beluga, ca mai toți sturionii, are un schelet cartilaginos și un trunchi reliefat cu cinci șiruri de scuturi osoase, ca niște conuri aliniate pe pielea nudă. Crește foarte lent, atingând maturitatea de reproducere la 16-18 ani, când, deja, are 2 m lungime și 80-90 kg. Se cunosc exemplare care au trăit peste o sută de ani. Are capul relativ mic, prevăzut cu un bot scurt, rotunjit, moale și elastic. Gura este inferioară față de bot, în formă de semilună, ocupă toată lățimea botului și nu are dinți. Prezintă patru mustăți situate între vârful botului și gură, iar ochii sunt mici, amplasați lateral. Înotătoarea dorsală este situată în treimea posterioară a corpului, iar caudala este heterocercă. Primăvara se grupează și migrează pentru reproducere pe fluvii sau râuri mari, căutând zone cu apă de 5-8 m și pietriș pe fund. Nu este cazul să descriem cum arată caviarul, dar merită să subliniem faptul că numărul mare de icre depuse, cca 15% din masa corporală, este un semn ce denotă că șansele naturale de supraviețuire a speciei au fost dintotdeauna mici, din cauza incubăției dependente de numărul mic de zile cu temperaturi ale apei cuprinse între 12-18 grade, de hrana deficitară a alevinilor, de pierderile din migrație, în general de factori instinctivi greu previzibili pentru specie. Ce să mai vorbim de contemporana inconștiență a



profitorilor de comerț cu caviar? Interesant, din punctul nostru de vedere, cel al pescarilor cu lanseta, este faptul că beluga devine extrem de rapace după depunere, la întoarcerea în mare, când vânează precum avaii. De altfel se și prinde cu monturi de avai sau alți pești albi strălucitori.



Din punctul de vedere al pescarilor industriali sau al braconierilor, beluga este interesantă doar la urcarea pe râuri, când este plină de icre negre. Nu atât cererile crescute de caviar pe piața mondială au dus la creșteri spectaculoase de prețuri (cca 3500 USD pe kg), cât scăderea drastică a numărului de sturioni, în special de femele. S-a ajuns la situația în care pentru o femelă concurează 6-8 masculi, iar specia a fost declarată grav periclitată, aproape de extincție. Pe baza recomandării CITES (rezoluția 12.7. din 01.03.2011), țările mărginașe nordului Mării Caspice au semnat recent un moratoriu prin care, pe o perioadă de câțiva ani, pescuitul de orice fel al speciilor de sturioni care produc caviar este interzis, iar braconajul aspru pedepsit.

Fiind invitat cu alte treburi tocmai de către decidenții guvernamentali care semnaseră acest moratoriu, este de înțeles de ce experiența mea privind beluga am transformat-o într-o poveste pe care am pus-o în gura ghidului meu, un priceput șef de cherhana, pe nume... cu voia dumneavoastră, Piotr. Am rămas surprins să constat că stilul de pescuit al lui Piotr și al colegilor săi nu numai pentru sturioni, dar pentru toți peștii din zona respectivă a Volgăi, este identic cu cel al pescarilor haholi și lipoveni din Delta Dunării, de acum câteva decenii. Mă gândesc că stilul de pescuit, de viață, poate și de gândire al lor pare o întoarcere în timp, în perioada când echipele de pescari din delta noastră plecau în șiruri de bărci și mahune remorcate, întindeau plase sau carmace, încărcau și sortau în lăzi tot felul de pești, apoi îi aduceau la cherhana și îi trimiteau, acoperiți cu gheață, la vânzare sau procesare. Din ce am văzut eu, mai toate speciile de Dunăre se întâlnesc și pe Volga. Piotr spunea că nu au crap în zonă, dar în lăzi și pe masa de prânz am văzut, consider eu, tot



Convoi de pescari pe Volga, ca acum 30 de ani în Delta Dunării



Pe Volga se prind aceleași specii de pește ca pe Dunăre

un fel de ciprinid, poate un fel de caracudă mai mare, cunoscut la noi și sub denumirea de crap de baltă. Piotr, precum șefii de echipe pescărești de la noi de acum zeci de ani, are un deosebit simț de răspundere, se simte dator să fie cel mai bun; oricum, cred eu, chiar este. În șalupa lui veche și rablagită, numai el știe cum reușește să pornească motorul și nici nu-l interesează avertizările sonore care

semnalează nereguli, atâta vreme cât motorul funcționează. În barcă are un sonar, cândva performant, și un GPS Garmin, cu câteva poziții memorate, corespunzătoare unor zone favorite de pescuit, la care m-a dus cu o precizie impresionantă.

Spun asta pentru că, după cum se știe, șalăii cantonează lângă obstacole naturale, iar dacă nu arunci jigurile sau alte momeli chiar sub nasul lor, riști să nu prinzi nimic. Acolo unde am pescuit eu diverse specii, inclusiv șalăi, Volga are 24 km lățime, cu mai multe șenale navigabile, precum și o sumedenie de insule și brațe; se înțelege că precizia identificării locurilor bune este esențială.

Chiar la locul respectiv, întotdeauna când am lansat pe altă direcție decât



Piotr primește un biban pentru aruncat... în cală!

cea recomandată de el, n-am prins nimic. Șalăii pe care i-am prins aveau dimensiuni similare cu cele de pe Dunăre; Piotr a prins unul de 5 kg, iar eu unul de 4 kg, în rest, cei mai mulți aveau 1-2 kg. Am fost și la locuri cu avaiți, precum cele din jurul geamandurilor protejate cu bolovani, unde ne-au interesat cei mici, de sub un kg. Piotr folosește și GPS-ul natural și

tradițional, identic cu cel al pescarilor pricepuți din Delta Dunării, adică poziționarea după repere și imagini memorate și vizualizate de pe mal sau submersibile, într-un fel de triangulație ochiometrică, semne care, altădată, localizau trecerea sturionilor. Situația sturionilor este similară cu cea de la noi, numai că blocarea Dunării la baraj, regimul nivelului apei și al prevenirii inundațiilor au făcut ca unele specii de sturioni să sufere, ca de exemplu cega; în limba tătară a lui Piotr cega se numește tot cegă, a fost prinsă masiv la stadiul de puiet, iar acum este o specie periclitată. Totuși, nefiind pe lista neagră, cega afumată nu lipsește de la nici o masă pescărească de protocol. Morunul de la noi și beluga de pe Volga urcă, dacă apucă, până la baraje sau la țarcuri special amenajate pe locurile lor de migrare. Piotr știa exact locurile respective, intuia momentele de pescuit cu lanseta sau cu rețelele de carmace. La pescuitul cu lanseta punea avaiți mărunți, pe care-i lansa cu plumbi grei și îi trăgea sacadat ca la coasă, dar mult mai lent. Capturile sale cele mai mari se apropiau de doi metri. Măsurile de protecție a ceea ce a mai rămas din familia sturionilor sunt, neîndoielnic, bine venite. N-am nici o compasiune pentru afaceriștii caviarului, și mă gândesc că gurmanzii vor găsi repede altceva potrivit pentru șampanie.

Suferința mare, oarecum nejustificată, o suportă pescarii amatori de *big game fishing*, cei pentru care drilul unei beluga de o sută, două sute de kilograme ar reprezenta suprema lor aventură pescărească. Surse serioase consemnează că recordul mondial la greutate, cca 500 kg, a fost capturat cu lansetă în estuarul

fluviului Ural; se știe că un astfel de monstru este practic imposibil de tras în barcă, ca urmare beluga a fost adusă la mal și măsurată în apă mică. Oricum, nici piesele de 100 sau 200 kg nu pot fi cântărite în barcă; numai că, prin anumite calcule, din lungime și perimetre se poate estima o greutate aproximativă, acceptată convențional. Interesant este faptul că după un dril obositor, beluga poate fi trasă în barcă, sprijinită transversal și măsurată fără să riposteze. Din ceea ce povestea Piotr, am dedus că beluga sprijinită lateral sau cu burta în sus stă liniștită multă vreme, de parcă ar fi căzută în transă. Pe vremuri, el și colegii săi știau unde se adună beluga sau pe unde trece și puneau plase speciale. Am văzut astfel de plase la cherhanaua lor și m-a surprins lărgimea ochiurilor: atât de largi încât ar fi trecut prin ele chiar și un pescar mai subțirel. Tot astfel de plase cu ochiuri neobișnuit de mari am văzut la Rasht, în nordul Iranului, plase pe care pescarii iranieni le întind în Marea Caspică, în locurile unde presupun ei că se grupează beluga. Am remarcat personal că, în Iran, despre pescuitul cu lanseta nici nu poate fi vorba, iar sintagma *pescuit sportiv* nu este încă cunoscută.

Ar rezulta că, pentru o vreme, amatorii de pescuit sportiv, de *big game* la sturioni, vor fi nevoiți să facă o pauză de câțiva ani, desigur, în speranța ieșirii



Cega și alți sturioni mici sunt liberi la... afumat și degustat de votcă

sturionilor din zona de pericol sau de extincție a familiei. Unii, precum canadienii, au găsit o soluție, implicând populația băștinașă, cum ar fi cea de pe fluviul Fraser, în protecția sturionilor. Prin deviza autorităților: *peștele pescuit – mai profitabil decât peștele mâncat*, localnicii sunt plătiți atractiv ca să ajute la marcarea și repopularea sturionilor și să-și deschidă afaceri de pescuit sportiv în stilul *catch and release*. Soluția dură aplicată pe fluviul Volga, cea prin care pescuitul sturionilor este închis chiar și pentru cercetare, iar caviarul este scos de pe piață, când deținătorii sau comercianții de caviar sunt aspru pedepsiți dacă nu pot justifica proveniența mărfii, este, după părerea mea, inaplicabilă pe Dunăre. La recenta conferință de la Tulcea privind strategia regională a Dunării (SUERD), am avut plăcuta ocazie să ascult și să remarc un proiect care se referă și la refacerea potențialului piscicol, în general, și în particular la sturioni. Vorbitorii, oficialități din țările dunărene, cinci miniștri români și alți renumiți specialiști au invocat, de data aceasta, noțiuni mai noi, cum ar fi implementarea sau utilizarea unor sume impresionante de bani, deja existente, din zona EU și mediul privat. Unii întreprinzători români, precum domnul Robert Răduță, cunoscut om de afaceri, pescar și organizator de competiții de pescuit, au deja vechime de câțiva ani în acvacultura sturionilor. După modelul german, Robert a purces la refacerea genofondului sturionilor, a investit mult, să sperăm, cu succes. Treaba nu este ușoară: înmulțirea și creșterea în captivitate a sturionilor este mai mult știință decât artă. Se știe că diversele încrucișări, de exemplu la beluga, au produs descendenți sterili sau au dat hibridi atipici, cu comportament ciudat. De altfel, o ciudățenie sau poate o particularitate a sturionilor din bazinul inferior al Dunării este faptul că aceștia produc icre la vârstă foarte fragedă, la dimensiuni mici. Pe Volga, de pildă, beluga de 1,5 metri este un puiandru imatur. Recunosc că nu ar trebui să fac astfel de comentarii, nefiind un specialist, dar și eu, aproape ca mai toată lumea, știu că pe Dunărea noastră trăiesc în mod natural șase specii de sturioni care, probabil, sunt aceleași șase din familia celor care trăiesc și pe Volga. Pescarii autorizați, de altfel și braconierii din zona Fetești, prind, să zicem accidental, sturioni, care, la dimensiuni mici, au icre negre. Am auzit de o soluție autohtonă care, după părerea mea, este de bun augur și dă deja roade: pescarii din zona respectivă primesc recompense sau premii consistente, mai mari decât prețul pieței, dacă ajută la marcarea sau eliberarea pieselor prinse de ei. Cei tineri pot fi optimiști.

Păstrăvi curcubeu în Bosnia

Pasionații și experții în pescuitul la muscă (fly fishing) din România știu ce greu este să găsești la noi un râu propice pentru muscărit și ce rare sunt exemplarele mari de păstrăvi care atacă spectaculos o umilă musculiță artificială, adesea confecționată chiar de cel care pescuiește. Spectacolul pescuitului la muscă artificială este întrecut doar de patima celor care se încapățânează să revină la locurile în care cândva au avut o captură sau un atac splendid. Dacă încă nu se poate să gospodărim un râu măcar pentru pescuitul la muscă, dacă cei care se ocupă cu afaceri cu pești încă nu-și dau seama că profitul ce se poate obține din prețul pescuitului pătimaș poate fi de zeci de ori mai mare decât cel din carnea de pește, nu ne rămâne decât să căutăm locuri decente de pescuit în străinătate. În zona țării noastre, un loc faimos de fly fishing îl constituie râurile din Slovenia.



Pe râul Una

Râurile de acolo sunt splendide, largi, curate, exemplarele sunt adesea piese capitale, ce mai, totul este minunat până la prețuri. Poate pentru austrieci, germani, italieni sau alți europeni prețurile sunt acceptabile și decente, dar pentru noi încă mai constituie o problemă.

Așa au descoperit pescarii români râurile din Bosnia. De fapt este vorba de o parte țării, cu identificare etnică bosniacă din Federația Bosniei și Herțegovinei și Republica Srpska, cu o zonă administrată în comun, cea a Districtului Brcko.

Bosniacii sunt un popor foarte primitiv, surprinzător de amabili cu străinii, în ciuda faptului că, mai peste tot, se văd ruine și urme de gloanțe din cursul războaielor iugoslave.

Tendința lor este realizarea unui sistem orientat spre economia de piață și aceea de a fi candidat eligibil de aderare la UE. Printre altele, și-au dat seama repede că pot valorifica potențialul extraordinar al superbelor lor râuri și lacuri de munte, al pescuitului de plăcere de tip fair-play, cu beneficii de ambele părți. În traducere românească asta înseamnă ”dai un ban, dar știi că face”.



Râul Klokot clocotește...

De fapt, prețurile sunt cam la un sfert din cele practicate în Slovenia, condițiile comparabile, dar cel mai atractiv este faptul că păstrăvii par a fi foarte prietenoși. Sar peste cursul firesc al narațiunii și dau ca exemplu momentul în care colegul meu de expediție pescărească, ridicând mâinile la cer și printre expresii nereproductibile, îmi descrie mai mult prin gesturi cum o namilă de păstrăv i-a rupt forfangul cu ”sura de Capra”; asta era o muscă făcută de șeful de ocol de pe râul Capra, muscă la care ținea foarte mult. Nu trece multă vreme și prind o piesă frumoasă, oricum nu o namilă, dar totuși peste trei kg, din buza căruia recuperez musca pierdută de coleg. Desigur, i-am dat drumul păstrăvului și i-am recomandat să fie în continuare la fel de prietenos. Revin la condițiile de pescuit și sejur, care,



pe scurt, își merită banii, relevând niște momente, cel puțin pentru mine, impresionante. Îmi amintesc că de-a lungul râului, din loc în loc, erau niște cabine de toaletă extrem de curate și cu tot dichisul înăuntru. Doamnele noastre, adică soția mea și actrița Cecilia Bârbora, care era soția colegului meu de pescuit, scenaristul-regizor Mircea Daneliuc, nu pescuiau, dar ne urmau pe malul râului și au pariat, desigur că pe

banii noștri, că vor descoperi măcar o pungă de plastic abandonată sau târâtă de ape. Ei bine, complet diferit față de meleagurile noastre, nici urmă de pungă sau

alte gunoaie. Nu mi-e de pariul pierdut, ci de faptul că nu îmi pot explica cum este posibil așa ceva! Poate că nu peste tot sărăcia merge mână-n mână cu mizeria.

Ceea ce vreau să vă relatez în continuare nu se adresează pescarilor rutinați în concursuri internaționale, care, oricum, știu că anul trecut la Banja Luka s-a desfășurat Campionatul European de Fly Fishing, că au fost puse la dispoziție cinci râuri: Vrbas, Sanică, Janj, Sana Ribnik, Sana Kljuc și un lac, Lake Plivsko.

Apropo, aceste râuri nici măcar nu sunt cele mai cunoscute din Bosnia și pălesc pe lângă frumusețea râurilor cristaline (de gin cristal, cum le place lor să spună): Una, Unas, Klokot și altele din sud. Pe de altă parte, și noi știm de aventurile echipei românești, care, în ciuda neșanselor, s-a clasat onorabil. Mai știm de perspectiva unei



Un exemplar de păstrăv poate fi reținut

înțelegeri dintre cele opt cluburi de pescari de muscă de la noi, preconizându-se o federație națională separată, numai de FF. Întrebarea firească urmează: pe când o competiție internațională și la noi? Mă adresez hobby-știlor, celor care ies la pescuit numai de 3-4 ori pe an, din cauză că sunt foarte ocupați profesional, celor care ar vrea să se laude la prieteni că au drilat un păstrăv mare, că au avut succes cu muștele confecționate de ei, în fine, celor care nu mai au răbdarea sau speranța că vor vedea râuri nepoluate și nebraconate, la noi. Tuturor acestora le recomandăm cu căldură să facă efortul de a ajunge în Bosnia, să aibă aceeași bucurie pe care încercăm acum să v-o transmitem. Este, categoric, o mare bucurie să prinzi la o partidă 10-20 de păstrăvi de peste 2-3 kg, să drilezi pe întuneric, căci numai așa se pot prinde, 5-10 lostrițe de până la un metru, să ridici lipani nenumărați...E cel mai corect să subliniez că doar se poate, dar nu mereu și nici oricum. Totuși rareori se întâmplă, altminteri peste tot, să nu se prindă măcar un pește, dar, din păcate, de către amicul de pescuit. Cu toții știm că o condiție primordială este aceea ca peștele să vrea să muște; dar când observi că altul de lângă tine prinde mai mult și mai bine, îți pui întrebări în legătură cu îndemânarea și calitatea sculelor. Dacă n-ai un răspuns satisfăcător, atunci, cel mai probabil, este vorba de cineva care cunoaște specificul zonei, obiceiurile peștilor de acolo sau pur și simplu este mai norocos. Vreau să spun că, în mare parte, pescarii

bosniaci sunt neobișnuit de amabili și dornici să îți împărtășească din experiența lor. Poate așa sunt ei, poate instinctiv realizează că dacă ai succes și te bucuri, te vei întoarce sau vei convinge și pe alții să pescuiască în râurile lor. Este bine de știut că pescarii localnici sunt asociați privați și gestionează porțiuni de râu, că își împart veniturile și, poate de aceea, sunt foarte grijulii cu musafirii și exigenți cu respectarea regulilor. De pildă, regula principală este eliberarea cu blândețe a peștilor prinși, exceptând unul pe zi. În funcție de zonă, poți folosi doar o muscă plutitoare, cârlige fără barbetă, voblere de o anumită dimensiune etc. În autorizația pe care o plătești dinainte scrie clar ce ai voie și ce nu. Nu sunt deloc



„Ai prins ceva?” întreabă Mircea

comanda prin telefon, în regim de *catering*, garnituri pe alete, bere, pizza sau orice ne-am fi dorit pentru picnic. Experiența a fost încântătoare, la un preț modic. Vrând, nevrând îmi revine în minte o glumă tristă de pe la noi: - ”Bună ziua!” - ”N-avem”. Nici într-un caz nu denigrăm, ci doar subliniem că amabilitatea și sollicitudinea sunt profitabile, mai ales pentru business. Mirarea noastră este de ce unii de la noi nu observă! Aș mai sfătui pe oricine ajunge să cumpere o autorizație pe un râu bosniac să realizeze faptul că porțiunile de râu mai scumpe sunt fie mai bogate în pește, fie mai ușor accesibile de pe mal și cu vaduri mai largi.

Porțiunile greu accesibile pot avea piese capitale mai multe, dar sunt indicate doar pentru cei care au abilități atletice. Cred că este bine să cereți sfaturi



receptivi la rugăminți sau excepții. Personal, cred că bine fac. În locul unde ne-am făcut vad era un mic refugiu acoperit, cu o masă, câteva bănci, un barbecue și un rastel pentru scule. Din când în când, un tip ne dădea târcoale cu priviri iscoditoare, apoi a îndrăznit să ne întrebe dacă nu dorim să ne grătărească păstrăvul prins de noi. Cum să nu? Am aflat cu satisfacție că tipul era angajat pentru a fi la dispoziția pescarilor și că ne poate

gospodarilor care îngrijesc porțiunea respectivă și să nu refuzați oferta lor de a fi însoțiți de un pescar localnic. Majoritatea pescarilor localnici, nu numai că știu bine locurile, dar sunt interesați să vă simțiți bine, să mai reveniți. Oricum peștii tot acolo rămân, iar business-ul este...business. Mare filozofie!



Mircea Daneliuc în duel cu un păstrăv curcubeu

Se cuvine să le laud și pe soțiile noastre, parteneri de expediție pescărească. Pe lângă faptul că ne-au lăsat în pace să pescuim pe săturate, savurând peisajul încântător, au avut ocazia să discute, să facă shopping și să șofeze cale lungă. Prin urmare se poate îmbina plăcutul cu utilul, vizitând și țărmul Adriaticii sau faimoasa coastă stâncoasă a Croației, și de ce nu, mai departe, la Veneția. Despre colegul de pescuit, celebru în lumea artei, scenaristul-regizor Mircea Daneliuc, trebuie să spun că este un pescar de muscă foarte

priceput și norocos, de cele mai multe ori primul la capturi și mereu primul la pedanteria pregătirii echipamentului și sculelor de pescuit. Mai trebuie să mărturisesc că el m-a dus pe râul Klokot din Bosnia, unde păstrăvii "clocotesc" și ei, ca și apa. de pescuit. Mai trebuie să mărturisesc că el m-a dus pe râul Klokot din Bosnia, unde păstrăvii "clocotesc" și ei, ca și apa.



Fotografie realizată de Persida Gagea



Concurența este activă



Obleți în Coreea

Coreenii afirmă cu mândrie că un sfert din populația țării pescuiește. Coreea de sud are cam aceeași mărime, relief și facilitați de pescuit ca și țara noastră; are însă o populație dublă și o tradiție milenară în diferitele feluri de pescuit. Cel mai îndrăgit și popular fel de pescuit este cel cu undița și cu momeală naturală, adică „la staționar”, cum se zice pe la noi. În ultima vreme se



Coreea, Gumwi Lake

răspândește cu viteză mare și pescuitul cu muscă artificială sau cu voblere, propulsat vertiginos de interesele comerciale. De altfel, se știe că în țara lor se confecționează foarte multe ustensile de pescuit, care apoi se comercializează în lumea întreagă sub diferite nume de firme, unele chiar de mare prestigiu.

Și printre pescari se află oameni norocoși; expresia o folosesc cu jenă, întrucât se repetă, după spusele altor pescari, cam prea des. Așa se face că o anumită autoritate universitară mi-a facilitat un

pescuit la o baltă amenajată, într-o regiune muntoasă lângă orașul Daegu, un oraș cam cât Bucureștiul de mare. Amenajarea la care mă refer diferă foarte mult de ceea ce se practică pe la noi, adică peștele ușor furajat și taxele ușor crescute. Acolo am dat de o armată de pescari, fiecare instalat într-un fotoliu, cu măsuță și umbrelă, cu podium, cu vas pentru momeli, și chiar cu băuturi răcoritoare. Standurile erau cam la trei metri depărtare unul de altul și înconjurau în întregime lacul. Toate locurile erau deja ocupate, exceptând câteva, rezervate pentru VIP-uri. Primul imbold a fost să renunț, însă curiozitatea a învins senzația de penibil și am încercat să mă adaptez la situație. Cei care se ocupau de mine mi-au instalat trei undițe pe suporturi foarte lungi, astfel încât vergile, cam de trei-patru metri, să stea cu vârful în apă. Am reglat plutele, am pus bolurile de cereale și am început să imit ce făceau ceilalți. Știam că era vorba de crăpceni, de carași și de câteva specii endemice pe care nu le văzusem niciodată. Pentru că soarele era deja ridicat și era ora de siestă a ciprinidelor, am avut răgazul să-mi amintesc de partidele de staționar de la noi, de bălțile cu stuf și culoare strâmte, unde abia puteai strecura două undițe, de mierlele de dimineață, de faptul că nu aveai cu cine schimba o vorbă din cauza distanței dintre standuri... Deodată pluta a început să salte, am smucit și undița s-a făcut covrig. Spre surprinderea însoțitorilor mei și a celorlalți pescari, n-am rupt nici undița și nici firul și am drilat fără zgomot, cam zece

minute, un crap ciudat, fără solzi, dar fusiform și cu ochii diferiți de cei de la noi. Nici în glumă nu mi-aș permite să spun că avea ochii altfel înclinați, dar categoric acei ochi aveau altă culoare. Erau galben deschis și parcă mă implorau să-i dau drumul. Când l-am eliberat, adaug în glumă, crapul mi-a făcut cu ochiul...



Revin la ceea ce i-ar putea interesa pe pescarii de la noi, nu înainte de a face câteva referiri la speciile care se întâlnesc numai în peninsula coreeană. Specialiștii spun că cel puțin 150 de specii de pești de apă dulce se pot întâlni în bălțile și râurile coreene. O parte dintre aceste specii sunt comune, precum *carassius auratus* și *cyprinus carpio*; altele se întâlnesc numai în Asia, cum ar fi *somonul manciurian* (lenok), sau numai în peninsula coreeană, precum *somonul alb*, pe care tocmai îl admiram chiar pe balta cu pricina. Desigur că pe acești somoni albi nu-i interesau bolurile de cereale și nici nu îi percepeau pe pescari ca pe niște potențiale pericole; ei se plimbau liniștit, având aripioara dorsală ieșită afară din apă, precum o corabie cu pânze, conștienți parcă de faptul că nu erau decât niște piese de decor. Tot acolo am mai prins un fel de caras cocoșat, pe care l-am identificat apoi ca fiind *carassius cuvieri temminck*, și încă ceva asemănător cu ghiborțul de la noi, pe care cineva mi l-a descris ca pe o specie endemică, *zacco platypus*. Cred că nu speciile de pești diferențiază pescuitul, ci numai ustensilele și modul de folosire a lor. Cam așa s-ar putea contura *stilul coreean* de pescuit, dacă ar fi să mă refer la pescuitul peștilor pașnici, precum crapul și carasul. Și în Japonia am pescuit oarecum la fel, dar ustensilele și folosința acestora ar putea fi numit ”stil specific”. Ca să nu mai spun de China, unde rațiunea pescuitului rareori depășea ideea prinderii peștilor pentru hrană... în fine, amintesc despre pescuitul în Mongolia, unde localnicii se uitau la mine ca la o ciudățenie, mulți dintre ei neștiind că peștii se pot mânca. Am remarcat că *stilul coreean* are câteva particularități, pe care le-aș numi interesante și care ar merita experimentate și la noi. De exemplu, abia aștept să fac o montură de cârlige în ciorchine, așa cum am probat în Coreea. Acolo, chiar pe baltă, se vând monturi de cârlige, câte două, legate față-n față la capetele unui forfang de cca 12 cm. Mijloacele mai multor forfanguri se prind în ochetul unui vârtej lestat, realizându-se un ciorchine de boluri precum un mănunchi de perechi de cireșe. Cred că peștele care identifică un astfel de ciorchine devine mai puțin prudent când sfarmă și absoarbe rând pe rând bolurile, transmițând plutei, mult mai elocvent, prezența sa. Plutele erau foarte lungi, unele depășind jumătate de metru, fiind reglate astfel

încât, atunci când vârtejul lestat atinge fundul, să iasă din apă cam 10 cm. Plutele erau vopsite în culori vii, alternând prin contrast, astfel încât orice ridicare sau scufundare să fie sesizată, chiar dacă aceasta se face lent. Tocmai faptul că peștele fură delicat momeala face ca aceste plute să fie eficiente, mai ales prin ridicare lentă. Am remarcat și ceva căruia nu-i găsesc logica: faptul că plutele au partea îngroșată sub apă, unde culorile, oricât de vii, nu se văd, în timp ce partea de deasupra apei, care este subțire, devine oarecum greu de urmărit pe vălurile. Am de gând să probez o plută cu aceleași calități, dar cu partea imersată doar lestată și numai cu partea vizibilă îngroșată cu un material deosebit de ușor. De fapt, contează aprecierea schimbărilor de înălțime a ceea ce se vede din lungimea imensă a plutei. Suporturile pentru bețe erau telescopice, formate din două bucăți ascuțite: una, care se înfînge aproape orizontal, având cam 1,5 m când este extinsă și având în capăt un ghidaj lateral în formă de U, iar cealaltă, mai scurtă, care se înfînge vertical, având un ghidaj cu două lamele, cu scopul de a comprima ușor mânerul undiței. Cu siguranță că diferența de stil cea mai elocventă nu se referă la mărunțișuri de ordin tehnic, ci la comportament și atitudini. Faptul că aproape totul este amenajat în Coreea de Sud, că malurile râurilor sunt consolidate, că în jurul lacurilor cărările sunt acoperite cu o plasă din material plastic, pentru a nu calca în noroi, sunt moduri de exprimare a disciplinei și seriozității cu care este tratat pescarul și mediul său. Nu mi-i pot imagina pe pescarii de la noi înșirați din trei în trei metri, fără să se tachineze sau să se amuze schimbând replici, precum... de pe un mal pe altul. Dar oare nu acest tip de nonconformism face deliciul și farmecul pescuitului la noi?



Ghidul a fost încântat să prindă un caras



Păstrāv Lenok în Siberia

Siberia este un teritoriu imens, uluitor de divers. În primul rând se cuvine să ilustrăm o porțiune. Se știe că pescarii de păstrăvi nu pescuiesc în grup, ci se despart pe porțiuni de râu, apoi se regroupează la un picnic ori o pauză pentru a-și etala trofeele sau pentru a schimba impresii. Să presupunem că cineva comentează o porțiune de râu, să zicem cea de la un km în amonte, sau cea de la doi km în aval. Acum închipuiți-vă un comentariu despre Siberia, unde distanțele se măsoară în mii de km, spre est, spre vest.... Unde să pescuim? În est, în bazinul Amur, fluviu a cărei parte navigabilă măsoară peste 4000 km, în vest, în bazinul fluviului Obi sau Enisei, sau în celebrul râu printre pescarii de păstrăvi, Irkuțk-Baikal? Păi, numai călătoria cu trenul expres de la Moscova la Irkuțk durează 75 de ore! Ce să mai vorbim de drumuri, care practic nu există în partea de nord, în tundra înghețată, iar în sud deservesc numai orașele, și ele foarte rare.

Câți pescari români nu și-ar dori o partidă de pescuit sau o călătorie aventuroasă



Harta împărțirii turistice convenționale a Siberiei (sursa: [Image; Russia macroregion.svg](#)) Sursa: [Image; Russia macroregion.svg](#)

în Siberia? Se crede că denumirea de Siberia provine din limba mongolă, însemnând ”ținutul liniștit”, ținutul inert, inospitalier și ostil, în sensul la care aderăm și noi. Nu este cazul să redescoperim geografia, dar merită să menționăm câteva convenții geografice, pentru a avea un lexic comun. De pildă, tot ținutul rusesc de la est de munții Ural se află în Siberia, întinzându-se până la Marea Ohotsk a Oceanului Pacific. Dar turistic, Siberia este împărțită în trei regiuni: Siberia de Est, ținutul Krasnoiarsk și Siberia de Vest (a se vedea ariile colorate din harta alăturată). Ar mai fi de adăugat peninsula Kamciatka, în care, de curând, se organizează tabere sezoniere de aventuri și pescuit somoni de Pacific. Astfel, a pescui în Siberia înseamnă, turistic, să beneficiezi de serviciile unei agenții din zonele respective, să te înarmezi cu răbdare, dar mai ales să te pregătești

psihic pentru schimbări de destinație, de organizare, de orice fel, căci a zice „de orice natură” s-ar putea înțelege în limbajul uzual al pescarilor că este vorba numai de vreme, de transport, de acces la râuri, pești etc.

Nu cred că toți cei care se uită dintr-un fotoliu confortabil la splendidele imagini din Siberia, așa cum apar ele pe Discovery Channels despre „Sălbatica Rusie”, la animalele rare, la urși, la migrația somonilor etc., își imaginează cazna și

disconfortul operatorilor și realizatorilor acelor imagini; imagini selectate din sute de înregistrări, la Siberia dură și ostilă din spatele obiectivului. Poate că nici nu-i interesează, dat fiind faptul că munca realizatorilor este plătită și poate chiar le și place. Dar un pescar pătimaș, care își cheltuiește banii agonisiți cu trudă și își drămuiește timpul ca să nu-și încurce alte



obligații, pleacă în Siberia la pescuit și este dezamăgit de condiții, de rezultate, ce zice? Pe de altă parte, se poate ca totul să meargă bine, ca respectivul pescar să aibă ocazia de a vedea lacrimi de satisfacție pe obrazul ghidului, care simte că a fost de folos, să fie întâmpinat cu clătite burdușite de icre roșii și votcă la halbă...Oricum, câștigul este acela de a vedea locuri minunate, de a cunoaște oameni sufletești, destoinici, dar pentru care timpul curge mult mai lent. Siberia este o destinație numai pentru acei pescari care prețuiesc ideea de aventură cu risc



asumat. Citez din *anonimul arhicunoscut*: „Pescuitul este bucuria, peștele prins este fudulia”.

Îmi place să cred că am fost deosebit de norocos pescuind în lumea largă, în locuri mult râvnite de alții, iar în momentul când mi s-a oferit prilejul de a călători oficial în Orientul Îndepărtat m-am și gândit la Siberia, la lenok-ul siberian, pe care l-am

mai drilat cu plăcere în nordul Mongoliei, de partea sudică a lanțului muntos Altai. Știam că acest salmonid splendid colorat se mai numește și păstrăv de Amur, că este răspândit în mai toate râurile din versantul nordic al Munților Altai. Științific, el este cunoscut cu denumirea de *Brachymystax lenok* și are habitatul specific în apele reci de munte din estul Rusiei. Se întâlnesc două tipuri de lenok, cel cu botul ascuțit și cel cu botul bont. De regulă, ei nu coabitează. Dimensiunea standard a lor este de 40-60 cm, dar s-au semnalat și exemplare de peste un metru și 15 kg. Au un spate brun-roșcat cu pete întunecate și aripioarele ventrale roșii, iar cele pectorale galbene. La aceste caracteristici mai adaug pe cele subiective ale mele, anume că este un pește mai puțin gustos decât păstrăvul nostru indigen sau lipanul, iar la dril este năvălaș numai în primele zece secunde. Se hrănește cu insecte, viețuitoare acvatice mici, iar uneori cu peștișori, fiind chiar canibal. La rândul său este vânat de taimeni (un fel de lostrițe) și de alți somoni.

Cu treburi oficiale am ajuns la Yabuli, o mică localitate de munte din Manciuria, în nord-estul Chinei. De acolo până în Siberia rusească este o distanță relativ mică, fluviul Amur fiind chiar granița cu Rusia. La doar 40 de km, la confluența

râului Usuri cu Amurul, se află un oraș cu o oarecare autonomie, în plină înflorire industrială, Chabarowsk. Un plan, așa numit A, ticluit încă din București, cu viza pregătită, prevedea să trec acolo granița și, apelând la autoritățile locale din Chabarowsk, să încerc o partidă de păstrăvi lenok din zona muntoasă a nenumăratelor râuri afluate Amurului. Am avut ghinionul să prind o vreme neobișnuit de rece, cu navigația blocată, cu perspectiva unor dificultăți de transport, așa că am trecut la planul B, pentru a nu scăpa din ocazie pescuitul în Siberia. Pe scurt, am călătorit mii de km cu avionul până la Urumqi, un oraș din nord-vestul Chinei, într-o regiune autonomă cu populație majoritară de etnie mongolă. Urumqi se afla odinioară pe ”drumul mătăsii”. De acolo am luat o cursă charter care face frecvent mic trafic până la Novosibirsk. Am aflat abia în avionul fără diferențe vizibile de clasă, exceptând prețul, plin de ruși și de imensele lor bagaje, că ruta respectivă este un nou drum comercial, cel al mărfurilor ieftine chinezești spre partea răsăriteană a Rusiei. În fine, la încă o mie de km, am ajuns la Novokuznețk, oraș cu aproape două milioane de locuitori, așa-numita capitală a Siberiei. De data asta, aflându-mă în Siberia de vest, într-un oraș academic, am fost primit deosebit de atent de autoritățile locale. Statistic, Siberia este descrisă cu o densitate medie de doi locuitori pe km pătrat, ceea ce înseamnă, prin compensare, că arii întinse din estul și nordul Siberiei sunt practic nelocuite. Am descris călătoria, probabil cu prea multe amănunte, doar cu intenția de a sublinia proporția specială dintre dificultăți, pe de o parte, și ambiția și satisfacția, pe de cealaltă parte, de a ajunge din propria dorință și pentru scurt timp în Siberia, teritoriu pe care alții din neamul meu l-au detestat din cauza deportării sau detenției. Ca pretutindeni în lume, mulți dintre acești indivizi se laudă sau se entuziasmează repede, încercând sincer să fie de folos, dar și intuind un câștig, cel puțin ca relație.

Datorită amabilității gazdelor de la Universitatea din Novokuznețk, unul dintre cele mai performante centre de inginerie minieră din lume, am cunoscut



câțiva pescari amatori care, ca și la noi, și-au făcut din pasiune și un mijloc de trai, deschizând agenții de pescuit sau mici magazine de scule pescărești.



Păstrăv lenok siberian, la 50 cm sub apă, zăpăcit în ierburi, imediat după eliberare

Nu vreau să par gomos, dar dacă ar fi să sfătuiesc pe cineva, i-aș spune că un ghid de pescuit trebuie ales numai pe baza unei recomandări sau a experienței unui coleg de pescuit care-ți vrea binele. M-am uitat cu indiscreție prin galantarele unor magazine de pescuit și, din ceea ce vând, mi-am dat seama ce clienți țintesc. În primul rând, vreau să spun că magazinele lor, așa micuțe cum sunt, au de toate, mai bine zis au tot ce este necesar pentru un pescuit de lenok sau taimen. Așadar, la un preț mai avantajos decât la noi, orice turist român se poate hotărî pentru un pescuit ad-hoc cu muște, voblere, twistere sau alte năluci. Desigur că afacerile profitabile se fac cu scule sau momeli fistichii, care strălucesc în ochii pescarilor începători sau necunoscători, dar printre aceste lucruri un ochi ager poate distinge unele năluci artizanale specifice locului, mici inovații create de localnici și, cel mai probabil, eficiente. Ghidul pe care l-am ales mi-a arătat câteva poze incitante cu păstrăvi lenok și taimeni din râuri apropiate (însemnând la mai puțin de 1000 de km). Taimenii din fotografii nu m-au impresionat, păreau de 5-6 kg, ceea ce înseamnă că erau imaturi, de 3-4 ani, în schimb am văzut recolte de lipani și câțiva lenok remarcabili. Lipanii, după locul unde au fost prinși, în apropierea lacului Baikal, erau probabil din familia *Thymallus articus*, de culoare brun închis, cu aripioara de pe spate foarte mare, ca o velă finn. Mi-am adus aminte că am prins astfel de lipani în afluenții râului

Cherlen-gol, din Mongolia, pe versantul sudic al munților Chentii din sudul lacului Baikal. Mi-e jenă să recunosc că i-am prins cu mâna, după ce treceam cu jeep-ul învolburând involuntar apa, dar erau așa gustoși... Altminteri nu ezit să mă laud că tot în zona respectivă am prins un taimen de 32 kg, probabil unul



dintre cei mai mari care se pot captura cu lansetă obișnuită.

La acea vreme primăvărată, după spusele ghidului, păstrăvii lenok ar fi trebuit deja să fie activi, la 10-12 grade afară. Pentru ghid, de altfel pentru cei mai mulți locuitori ai zonei, timpul este ceva vag, ba un fel de „nu mâine, nu poimâine”, ba că e vorba de mașină, până când, ghinionul meu, s-a înrăutățit vremea. Deschid o

scurtă paranteză, ca o remarcă personală la percepția lor despre timp, la noțiunea de „timpuri”, la faptul că de la Novosibirsk spre est, cu fiecare o mie de km, oamenii parcă trăiesc într-o istorie din ce în ce mai îndepărtată. Oamenii, de altfel serioși și culti, vorbesc despre timpuri cu atât mai trecute cu cât sunt mai izolați în imensa Siberie. Am rămas nedumerit, să nu zic blocat, când o anumită personalitate m-a întrebat de ce România a ieșit din Pactul de la Varșovia.



Închizând paranteza, aș recomanda celor care călătoresc în Siberia să își programeze două săptămâni pentru ceea ce pot face acasă într-o săptămână, să uite de un orar riguros și să se bucure dacă reușesc să îndeplinească măcar jumătate din obiectivele propuse.

De fapt, dezvălui abia acum că expediția mea în Siberia a fost un eșec din punctul de vedere al pescuitului și o mare realizare în planul experienței. Când pescuitul este un eșec, aduceți-vă aminte de vorba înțeleptului *anonim arhicunoscut*: „Farmecul pescuitului este tocmai incertitudinea, iar tolba goală face și ea parte din decorul normalității”.

Revenind la intenția de a prinde păstrăv lenok în fieful său, după un drum cu peripeții, cu nenumărate defecțiuni și opriri pentru repararea jeep-ului, am ajuns la locul de pescuit: vaduri largi și repezișuri cu bolovani. Un vânt tăios, ploaie și lapoviță... ce mai, n-am prins nimic. O modestă consolare ar fi că și

sfătoșii de lângă mine n-au avut nici un atac, cu toate că au încercat fel de fel de năluci verificate.

Ghidul a încercat să mă împace, să mă convingă să revin, spunându-mi: „Data viitoare mergem altundeva cu elicopterul, care e mai sigur, și chiar dacă se defectează și cade, familia ta va primi despăgubiri de cel puțin 20 de mii de euro”. I-am răspuns că ai mei pot primi mai mult de la asigurator dacă pățesc ceva acasă. Și acum mă întreb, bineînțeles în glumă, ce altceva mai grozav aș putea să-mi doresc, decât o călătorie cu un vechi elicopter rusesc?

Din cauza vremii nefavorabile multe partide de pescuit sunt nereușite, totuși ceva se câștigă de fiecare dată; citându-l din nou pe ilustrul *anonim arhicunoscut*, asta ar însemna: „Orice zi petrecută la pescuit se adaugă la calendarul vieții, nu se scade!”

N-am de gând să mai repet Siberia, mai am multe alte locuri de văzut; dar aș putea, pe baza experienței câștigate, să sfătuiesc pe cei care intenționează să se aventureze în Siberia, să accepte o doză mai mare de așa-zise „neprevăzute”, să-și asigure rezerve mai mari de timp și bani decât în mod obișnuit și, oricum, să obțină garanții că agenția care organizează expediția nu este a unor diletanți.

Cu toate că n-are legătură cu pescuitul, dar fiind un câștig al experienței personale, îmi îngădui să spun că Siberia, orașul Novokuznețk, mi-au oferit privilegiul deosebit de a fi invitatul marelui maestru de șah Anatoli Karpov. Am avut extrem de plăcuta senzație de a sta de vorbă cu un om mult mai inteligent decât mine. Karpov, se știe, este un fost campion mondial de șah, posesor al unei memorii și al unui IQ fantastic.



Cu Anatoli Karpov, marele maestru de șah

Mărturisesc că am o mare admirație pentru inteligență și onorabilii ei purtători. L-am întrebat câte partide de șah poate memora la un moment dat și mi-a răspuns cu modestie că nu este la nivelul lui Bobby Fisher, dar poate să rețină integral peste o mie de partide. În glumă fie spus, nu l-am întrebat de numărul de telefon... pentru că n-am avut pe ce să-l notez!



Bass pe fluviul St. Lawrence

Bassul este un fel de frate mai mare al bibanului de la noi, având cam aceeași înfățișare, obiceiuri și habitat.

Pescarii americani aproape că-l venerază, dedicându-i cărți, reviste și multe povești în cluburile exclusiviste pentru bass. Subspeciile "*Largemouth bass*" și "*Smallmouth Bass*" (gură mare și gură mică) sunt foarte răspândite în



America de Nord, fiind protejate, precum sturionii la noi. Mai sunt apreciate de pescari și alte subspecii, precum bass-ul striat, alb, negru, cu ochii roșii etc. Curios mi se pare faptul că de două ori pe an bass-ul este liber la pescuit, stârnind un adevărat exod de specialiști și începători la competițiile de pescuit bass. Cele mai mari exemplare sunt consemnate ca recorduri în aproape toate statele americane, fiind subiecte de senzație și reprezentând o fală locală. De exemplu, în statul New York, bass-ul cu gura mare ajunge la 7-8 kg și cel cu gură mică la 3-3,5 kg, iar exemplarele obișnuite au până-ntr-un kg. Coloritul este foarte asemănător cu cel al bibanului, fiecare având un cromatism local foarte puternic. Dacă trăiește între vegetații acvatice, atunci este verzui cu dungi întunecate pe spate, și galben sau albicios pe

burtă. În apele tulburi devine aproape brun-cenușiu. Are o aripioară dorsală divizată, de regulă cu 9 țepi, de care trebuie să te ferești la fel ca la biban. Depune câteva mii de icre în cuiburi pe care le păzesc masculii dominanți. De îndată ce ecluzează, devine răpitor și atacă planctonul, apoi insectele și larvele, uneori de dimensiuni comparabile cu propriul său corp.

Mulți pescari din România cunosc bibanul. Unii nu-l pot suferi, mai ales când este bibănaș și ciugulește momeala pentru crapi; alții vânează bibanii, urmărind cârdul lor, bucurându-se de spectacolul răfuielii cu rotativa sau twisterul de către grupuri de diferite mărimi, cei mai mici fiind și cei mai agresivi. Aș mai adăuga la portretul bibanului și plăcerea unui picnic cu saramură de bibani și mujdei sau cu rafinate din file de bibani în sos de unt și lămâie. Mi s-a întâmplat, mai ales în Delta de odinioară, să întâlnesc cârduri de bibani și să mă delectez cu priveliști rare, precum doi bibani agățați la același vobler, atacuri furibunde din lateral cu capul și chiar capturi mai mici decât lingura oscilantă. Am păstrat multă vreme un cap împăiat de biban, mai bine zis îmbibat în sare și

uscat, drept mărturie a unei capturi de 1,4 kg, probabil unul dintre cele mai mari exemplare prinse la noi cu lanseta.

Adesea mi-am pus întrebarea: ce-ar putea oferi bass-ul, mai mult decât bibanul, unui pescar? Profitând de poziția de *Visiting Professor* la Universitatea din Siracuse, din nordul statului New York, am avut norocul să constat direct că bass-ul este la fel de atractiv la pescuit ca și bibanul și poate fi cel mai atractiv, acolo unde nu există bibani. Primul lucru pe care l-am avut de făcut, în intenția de a pescui bass, a fost să-mi procur un permis de pescuit bass sau așa-zisa licență, care se poate cumpăra de la orice magazin de scule de pescuit. Datele personale sunt transmise și înregistrate prin computer și oricine plătește semnează că recunoaște și respectă o listă lungă de reguli. Nu pot să trec cu vederea scuzele vânzătorului când computerul nu accesa România pe lista de adrese, dar totul s-a rezolvat cu un zâmbet trist și cu adresa prietenului meu Tom LaPuma, un mare



Cu șalupa lui Tom pe St. Lawrence, în dreptul castelului Solingen

amator de pescuit bass.

În drumul spre cabana lui Tom din golful Chippewa de pe fluviul St. Lawrence, fluviu ce unește lacul Ontario cu oceanul Atlantic și desparte SUA de Canada, am traversat Salmon River. Acest râu, acum un reper de vis pentru pescarii de somoni, are o istorie foarte interesantă; cred că merită să o relatez ca pe o pildă. Nu cu mulți ani în urmă, locuitorii

dintr-un mic orășel de pe acest râu s-

au trezit într-o depresiune economică și financiară, aparent fără ieșire. N-au importanță motivele, pentru că astfel de lucruri se întâmplă peste tot, inclusiv la noi. Râul era pustiit, probabil otrăvit industrial, dar arăta bine din punctul de vedere al pescarilor; așa se face că locuitorii au hotărât să investească într-o nouă sursă de venit, aceea a pescuitului de agrement. Au construit toplițe și incubatoare, introducând în râu diverse specii de somoni. Poate că au riscat; cert este faptul că acum, după câteva cicluri de populări masive, somonii se întorc în număr mare pe acest râu, iar valea a devenit celebră în toată lumea, atrăgând pescarii de pretutindeni... și a adus venituri substanțiale pentru întreprinzătorii locali.

Din vorbă în vorbă, pe autostrăzi drepte ca-n palmă, am ajuns în țara celor o mie de insule (*Thousand Islands*), care cuprinde mai multe golfuri de pe fluviul St. Lawrence. Realmente sunt sute de insule, mai ales pe partea americană, majoritatea mari cam cât un teren de fotbal, fiecare având câte cel puțin o cabană, cu hangare și grătare expuse ca niște monumente. Atracția locului este pescuitul de toate felurile. La fel face și Tom, pescuind toate speciile locale, mai ales știuci, bass și crapi. Crapul, de altfel ca și un fel de zglăvoacă, după cum și o scoică striată numită *scoica zebra*, sunt considerați intruși nedorți, ca atare sunt decimați fără milă și restricții. Se fac chiar și concursuri de vânat crapi cu arcul. Tom este pasionat de trasul cu arcul de pe pontonul său, urmărind bălăceala din perioada de depunere, când crapul se apropie neglijent de mult de maluri. Din curiozitate, dar cu multă jenă, am tras și eu cu arcul. Am văzut ceva mișcând în ierburi, am tras și... chiar am nimerit ceva: un sărman *catfish*, un fel de somotei, care, după cum se spune, a fost la locul nepotrivit în timpul potrivit sau nepotrivit, oricum nefericit. Tom a rămas impresionat de precizia mea, dar nici eu n-am făcut nici un gest să explic că a fost pură întâmplare; ba mai mult, am refuzat să trag în ținte mari, adică ușoare, precum crapii care plescăiau dominați de instinctul de reproducere. În prima zi de pescuit am avut vreme vântoasă cu valuri albe ca mieii, iar rezultatele au fost slabe. De fapt am prins câteva știuci obișnuite, una din specia *Muskie* (care crește mai mare și este mai pătată decât știucile nordice sau europene) și un bass cu gura mare, care a atacat o lingură oscilantă imensă, cam cât palma. A doua zi, conform ideii preferate, cum că „și printre pescari se află oameni norocoși”, am avut o partidă memorabilă de bass. Am prins mai ales bass cu gura mică, ce stă în apa limpede de pe lângă malurile stâncoase și caută orice obstacole ca să pândească nevăzut.



Tom a împușcat un crap considerat dăunător

La bass se folosesc lansete scurte, cam de 1,4 m, moi și foarte elastice. Mulinetele sunt minuscule ca niște jucării, iar momeala, de regulă, este o combinație de twister cu o paletă rotativă, care se învârte pe un suport arcuit de sârmă, la 3-4 cm deasupra twisterului. La fel de bine am prins cu mepps-urile cu smoc de pene sau păr, convingându-mă de faptul că bass-ul atacă orice se mișcă sacadat, bineînțeles, numai atunci când dai de el. De altfel, ca și la biban, prima grijă este să-l descoperi, deoarece bass-ul este în continuă mișcare, cu toate că preferă golfurile liniștite, cotloanele și relieful variat. Atacul și drilul sunt

momentele plăcerilor irezistibile ale pescuitului de bass sau de biban. Când vor, atât bass-ul cât și bibanul mușcă frenetic și nu fac nici o distincție între un începător și un specialist, sau între momeala naturală și cea artificială. Am constatat un lucru care în revistele de specialitate apare ca ceva cert, anume faptul că bass-ul este meteosensibil și că preferă ploaia, anticipând-o. Când bate vântul, el coboară în adâncime și devine mai puțin agresiv, iar când se apropie furtuna devine insistent, precum muștele care ne bâzâie pe noi.

N-am prins exemplare mari, dar simplul fapt că acestea există, că ar fi posibil să prind, a dat un plus de farmec pescuitului la bass. Fiorul așteptării, speranța de care suferă orice pescar pătimăș este esența pescuitului relaxant și captivant la bass. Pescuitul la bibani are însă un plus de farmec dacă se întâmplă în compania unor prieteni petrecăreți, care știu ce înseamnă saramura picantă și șprițul rece de la gheață.



Și frații mai mici ai Bass-ului, bibanii de pe la noi

Macrou de Atlantic lângă insula Quiberon

Pescuitul macroului cu lanseta seamănă cu vânătoarea și are farmecul provocării: mai întâi trebuie depistat cârdul, apoi trebuie să vrea să muște și, în sfârșit, trebuie să i se ofere ceea ce îi place, fiind, în aparență, un pește mofturos. Poate mai mult ca alți pești, cum ar fi crapii de la noi, macroul se lasă prins doar când vrea el și ne provoacă, stârnind ambiția depășirii norocului.



Macroul de Atlantic sau *Atlantic Mackerel*, în denumire științifică *Scomber scombrus*, este un pește fusiform, rapid și care nu crește mult, rareori atingând 50 cm la 1,5 kg. Cârduiește, voiajând în Atlantic, mai ales în Curentul Golfului, deoarece preferă apele calde. Ajunge la maturitate după 2 ani, iar când nu este prins trăiește peste 20 de ani. Se comercializează bine, fiind un pește relativ ieftin și gustos. Specialiștii în pescuitul industrial au constatat că producția mondială tinde să scadă îngrijorător, începând cu acest mileniu. Ei speră, așa cum sperăm și noi, că este vorba de un colaps trecător, după modelul celui întâmpnat în anii 60, când macroul aproape că dispăruse. Reaparitia lui masivă a fost o enigmă, se pare nici acum elucidată.

Pentru pescuitul de agrement sau sportiv, cum îl numim noi, macroul reprezintă o tentație sezonieră, mai ales pe coastele de vest ale Franței, Spaniei sau Angliei. Macroul este atras de bogăția hranei mărunte din curenții din jurul insulelor mici și stâncoase, iar pescarii sunt atrași de cârdurile pasagere de macrou depistate aproape de țărm cu sonarele. În aceste locuri stâncoase pescuitul de agrement este permis numai cu însoțitori autorizați, din cauza pericolului de eșuare a bărcilor.



Edi Gagea în portul Quiberon

Iar îmi vine să spun „și printre pescari se află oameni norocoși”; așa se face că gazdele mele de la Clubul de Yachting din Quiberon (Bretania), unde am avut onoarea să fiu *Chairman* la Campionatele Mondiale Universitare de Mach Racing (yachturi standard), mi-au oferit o partidă de pescuit la macrou în largul peninsulei Quiberon, aproape de o insulă nelocuită, dar plină de păsăret. De cum am ieșit din portul plin de yachturi am montat șirurile de țaparine și două lansete cu voblere mici și colorate strident. Țaparinele franțuzești, adică cele zece cârlige cu pene albe și cap de ață roșie, simulând un fel de insecte sau larve, nu diferă decât ca mărime de cele de pe litoralul românesc cu care se prind stavrizii. Trase



la trenă și jucate din șnurul ținut cu mâna, devin tentante pentru macrou, desigur, dacă acesta se află prin apropiere și, așa cum am mai zis, dacă... vrea. Voblerele sunt și mai tentante pentru macrou, dar capturile sunt succesive, pe când la țaparine poți prinde mai mulți pești deodată; senzația la dril este extraordinar de captivantă, fiecare pește trăgând în altă parte.

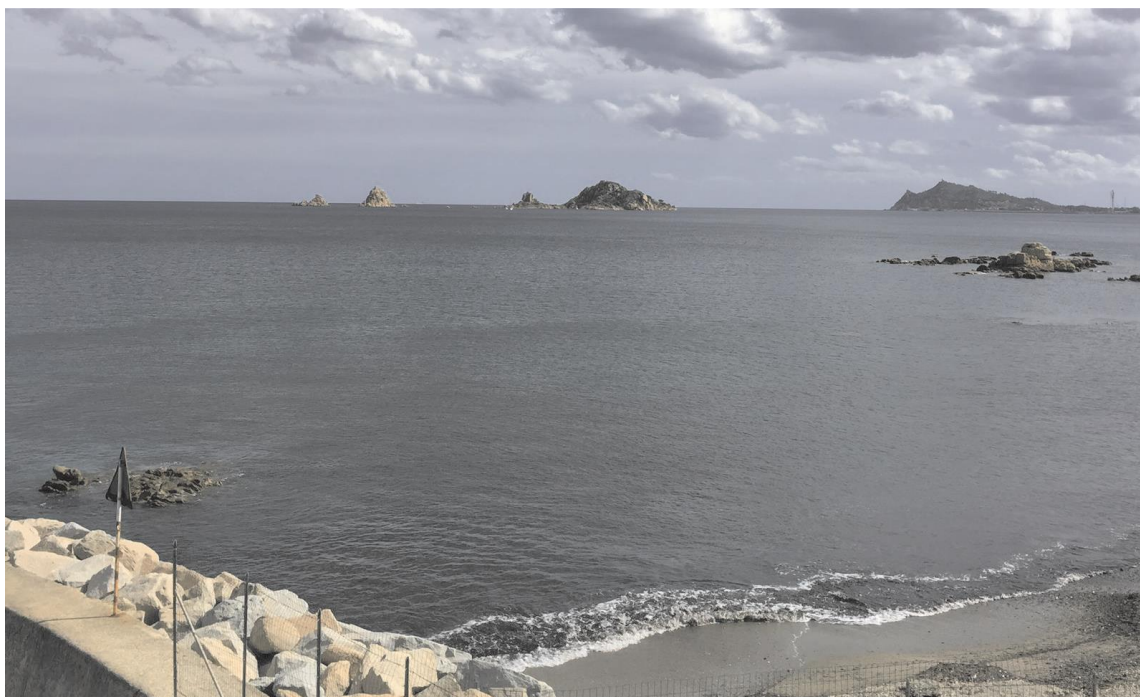
Când ne-am apropiat de stânci, am avut prima captură, o ciudățenie chiar și pentru căpitanul șalupei și soția sa. Am agățat o stea de mare albicioasă, imensă cât o roată de car și care, la trenă, din cauza formei, se comporta ciudat, cu toate că era, de fapt, inertă. A fost rândul fiului meu, Edi, aflat pe post de cameraman,

să aibă o mușcătură ciudată care i-a retezat firul și astfel să-l pună în dificultate pe căpitan în încercările sale de a explica de ce nu prindem macrou și dăm peste altceva. În sfârșit, am prins un macrou frumos, tot la vobler. Când e proaspăt, macroul diferă de cel din magazine; glumind, aş spune... că este mai mare! De fapt, are striații verzui închis pe spate, este sidefiu și sclipitor. Forma hidrodinamică pare a fi foarte aproape de perfecțiune, arătând musculos ca un atlet.



Pescuit lângă insula Quiberon

Am fost foarte bucuros că am marcat în cartea imaginară a recordurilor și această specie și nu mi-a mai păsat de decizia întristătoare a căpitanului, aceea de a ne întoarce în port din cauza valurilor devenite periculoase. Pe drumul de întoarcere am mai pescuit ceva, un mic yacht aflat în dificultate din cauza vântului, care-l împingea spre stânci. L-am remorcat până-n port, iar proprietarul ne-a implorat să nu-l pârâm la autorități, pentru că i se ridică licența pe motiv de neglijență; mai precis, ar fi fost penalizat pentru că a plecat singur la plimbare pe vreme schimbătoare. Regula nescrisă a marinarilor spune că cel care ajută la nevoie o barcă sau un vas devine oricând oaspete de onoare pe acel vas. După cât de disperat se manifesta când ne-am apropiat de el ca să-l remorcăm, zău că nu mi-ar face nici o plăcere să urc pe yachtul lui.



Dorado de Pacific lângă Acapulco

Întreaga coastă mexicană a Pacificului este foarte bogată în pește și este frecventată de pescarii amatori de „big game” din întreaga lume. Se prinde bine *marlin* și *ton galben* uriaș, precum și *dorado* mare, recordul coastelor mexicane la această din urmă specie fiind de 35 kg !

Dorado este un pește foarte frumos, de culoare aurie, așa cum i-o sugerează și numele. În timpul drilului își schimbă nuanțele aurii, strălucind ca un neon și emanând scilipiri spectrale albastru-verzui.



Are un cap ciudat de mare, cu fruntea proeminentă, dinți de fierăstrău și aripioara dorsală prelungită până la coadă. Este un răpitor vorace, apreciat de pescari atât pentru drilul spectaculos, presărat cu salturi răsucite, cât și pentru gust. Nu are restricții la pescuit, deoarece crește foarte repede, ajungând în patru-cinci ani la dimensiuni și vârstă maxime. I se mai spune „Dolphin” sau „Mahi-Mahi”. Interesant și util de menționat este faptul că alevinii de dorado eclozează după numai 60 de ore, iar rata de creștere este de cca 10 kg pe an sau chiar mai mare - pentru buncii de doi ani.

Pentru mulți pescari români cu experiență de viață îndelungată, Acapulco înseamnă amintirea unui film de succes cu Elvis Presley, care a rulat cândva pe ecranele noastre. Pe lângă farmecul și veselia personajelor, mai impresiona în acel film și exotismul plajelor mexicane, apele fermecătoare și, probabil, luxul, considerat la vremea aceea inaccesibil pentru noi. Nu vreau să fac reclamă cuiva, dar nu mă pot abține să nu spun că prețurile de acolo sunt comparabile acum cu cele ale litoralului românesc, cât despre servicii... *no comment*. Cam toate stațiunile coastei mexicane a Pacificului arată la fel de bine, inclusiv Manzanillo, care, în onoarea pescarilor sportivi, etalează în port un uriaș monument înfățișând celebrul „Marlin blue” din neamul peștilor spadă.

Și printre pescari se află oameni norocoși, cum îmi place mie să spun; așa se face că o universitate mexicană, unde am ținut o conferință despre aplicații ale ingineriei celulare, m-a premiat cu o partidă de pescuit de *dorado*. Într-o bună dimineață călduroasă, când la București ninge (era în preajma Crăciunului), lângă monumentul din portul Manzanillo m-am întâlnit cu Pancho, fiul căpitanului vasului de pescuit sportiv contractat de universitatea respectivă. Căpitanul se aștepta la clienți numeroși; atât el cât mai ales fiul lui, care pregătise o mulțime de momeli naturale, au fost dezamăgiți când m-au văzut însoțit doar de un cameraman ad-hoc, în persoana soției mele.

Pescuitul „big game” însemnând vânarea capturilor mari, este aparent plictisitor, întrucât pescarul doar supraveghează lansetele proptite în suporturi speciale, în timp ce vasul tractează momelile după bunul plac al căpitanului. Firele lansetelor de pe margine sunt îndepărtate de vas cu ajutorul unor prăjini laterale, toate arătând ca niște antene complicate. În compensație, momentul drilului este fascinant, iar măiestria pescarului se remarcă mai ales atunci când nu încurcă celelalte vergi.

Am fost foarte curios și atent să văd cum se montează momeala naturală. Pancho înfigea în cârlige uriașe, de cca 80 mm, un fel de lufari de 25 – 30 cm, apoi cu un ac și șnur cosea momeala, mai ales găurind craniul și învârtind firul în jurul ochetului care-i ieșea din gură. Făcea acest lucru cu mare conștiinciozitate, dând mare importanță fixării solide. Cred că așa ar trebui să procedez și eu și colegii mei când vom folosi momeli naturale, în ideea de a mai reduce din rateurile datorate fixării precare a momelii.

Trăgând la trenă momeli naturale, dar și voblere sau imitații strălucitoare de cefalopode, după spusele căpitanului ar fi trebuit să ne așteptăm la atacuri și capturi capitale din diferite specii de răpitori. Tot el povestea de un dril recent și spectaculos de *marlin* care, cică, ar fi durat 11 ore. Până la urmă, monstrul din poveste, apreciat la 400 kg, a scăpat „nefotografiat”, deoarece reținerea unor astfel de piese capitale nu este autorizată în zonă. Fără să vreau mi-am amintit de Hemingway și de ecranizarea nuvelei sale „Bătrânul și marea”. Pe când visam la un dril asemănător, am și văzut un marlin atacând. Venind din spatele momelii, a depășit-o și ocolit-o, fără s-o atingă și a dispărut rapid. I-am văzut clar botul de spadă și coama lățită. Poate să fi avut 100 kg! Imediat am început să supraveghem febril toate lansetele. Una s-a încovoiat brusc și mulineta a început să cârâie. Pancho a sărit ca un arc și a înțepat, smucind de mai multe ori. Ca oaspete, am fost invitat să recuperez și de la primele pompări mi-am dat seama că nu este ceva foarte mare. Într-adevăr, era un pui de ton, puțin mai mare ca momeala, pe care l-am „onorat” în stil australian. În glumă, cineva mi-a spus că stilul de „onorat” românesc este la fel, cu excepția aruncatului, care... nu e în apă, ci în barcă!



Două capturi gigantice de dorado

Ce m-a frapat la modul de trenă mexican este faptul că momeala glisează pe suprafața apei și sare din când în când aruncată de valuri. Mi s-a părut că viteza de tractare este prea mare și i-am propus căpitanului s-o reducă. Poate a fost o simplă coincidență, dar imediat după încetinire am avut un atac spectaculos și mulineta a început să cânte melodia dragă oricărui pescar. A urmat un dril superb cu multe salturi spectaculoase. Am consumat o mulțime de bandă video și nu m-am grăbit de loc, spre disperarea căpitanului.

Fiind prima mea captură de dorado, nu știam cum reacționează peștele și nu voiam să risc. Când îl aduceam la suprafață, strălucea ca un soare în zori, de parcă mă sfida. Până la urmă Pancho a pus mâna pe gafă și l-a ridicat pe vas. Imediat am avut al doilea atac la mare depărtare, căpitanul avertizându-mă că s-ar putea să fie un pește mult mai mare. Pancho s-a apucat să strângă lansetele, în timp ce eu pompam de la mare distanță, poate chiar mai mult de 150 m, ceva ce părea destul de greu. După 20 de minute, în care am tot înregistrat video numai pescarul, adică degeaba, am văzut primul salt cu multiple răsuciri. Era un splendid mascul de dorado, recunoscut după fruntea proeminentă, aproape pătrată. Chiar lângă vas a mai făcut câteva sprinturi, și dacă nu-i dădeam fir liber, ar fi reușit să scape.

Mărturisesc că m-am simțit măgulit de complimentele căpitanului, care comenta felul cum reacționam la sprinturile uriașului. Ulterior, când m-a întrebat dacă pescuim dorado în România și a aflat ca nu, i s-a părut suspect. Nu m-am ostenit să-i explic similitudinea drilului cu fir ultrasubțire la scobari sau la cleni, fir care n-ar rezista nici la pești cât momeala de dorado dacă n-ar fi manevrat anticipativ. De aceea susțin mereu că farmecul pescuitului sportiv constă și în șansa pe care o acordăm peștelui. Până la urmă Pancho, care era cu puțin mai mare decât peștele și care avea o mobilitate de acrobat, s-a aplecat peste bord, trăgându-l cu gafa. Cu greu l-a aruncat în lada frigorifică, unde l-am fotografiat și admirat pe îndelete... Să fi avut peste 30 kg, cu puțin mai mult decât primul dorado.



Între două... dorade

Ne-am întors în port, am făcut pozele de rigoare cu capturile, oferindu-le apoi gazdelor cu urări de poftă bună. Căpitanul a fost deosebit de încântat de peștii pe care i-a primit, făcându-mă să înțeleg că va obține un preț bun la un restaurant de lux, unde un dorado obișnuit încapă într-o singură farfurie. A doua zi am avut curiozitatea să comand la restaurant file de dorado și am aflat că este gustos ca plătica, dar... scump ca morunul!



Dorade de restaurant

Marlin alb în Adriatica

Familia *Marlin* este foarte numeroasă și diversă. Marlinul este întâlnit în aproape toate mările și oceanele lumii, purtând denumiri care-i relevă culoarea, forma botului sau apucăturile. Nu mă refer la denumirile științifice, de regulă latinești, ci la cele pescărești, care descriu evidențele speciilor - Blue, Black, White sau Striped Marlin (Marlin dungat) -, ori verii lor din alte familii - Swordfish (Peștele Spadă) sau Sailfish (Peștele Velier).



Amatorii de driluri spectaculoase și dure consideră capturarea unui marlin ca pe o legitimație de apartenență la clanul „Big Game”, adică la grupul celor de pretutindenii care pescuiesc pești mari.

Interesant este faptul că o asociație a amatorilor de Big Game chiar a funcționat aproape tot secolul trecut și a început cu un marlin de 100 kg, după care s-a orientat spre deținerea de scule și accesorii pentru pescuitul marin; acestea porneau de la mulinete cu demultiplicare și frână cu ambreiaj și ajungeau la șalupe cu scaune și suporturi ancorate. Acum Big Game este un nume comun, precum Adidas (care vine de la promotorul comercial Adrian Dasler).

La fel se laudă, pe bună dreptate, și pescarii români care au privilegiul și norocul să prindă somn uriaș în Delta Dunării, pe Someș, Mureș, ori în alte râuri mari. Personal, cred că prinderea unui somn mare este mult mai spectaculoasă și meritorie decât prinderea unui marlin mare. Pescuitul marlinului a devenit aproape oriunde în lume o afacere profitabilă pentru diverse companii de servicii de agrement. În primul rând pescuitul marlinului este privilegiul celor cu mulți bani, pe când pescuitul somnului uriaș este norocul celor cu multă tenacitate.

Nu vreau să mai repet că „și printre pescari se află oameni norocoși”, pentru că e evident în cazul meu: Universitatea din Bari mi-a oferit privilegiul unei partide de pescuit Marlin Alb, specie care se întâlnește – teoretic des, iar practic puțin - în Adriatica. Am pornit din golful plin de yachturi ale Clubului Nautic Universitar pe un vas mic de pescuit sportiv, împreună cu căpitanul, un tip semănând extraordinar cu actorul Spencer Tracy, cel care a interpretat rolul bătrânului din celebra ecranizare „Bătrânul și marea”, după nuvela omonimă a lui Hemingway.

Rolul specialistului în prinderea Marlinului Alb îl juca asociatul căpitanului, „Il Generale”, un tip athletic, bronzat și guraliv până la refuz; rolul de cameraman a fost stabilit *ad-hoc* pentru fiica mea, Gabriela, eu urmând să fiu, după spusele



Cu Gabriela Gagea la pescuit de marlin alb

Generalului, cel inițiat în capturarea unui pește mai mare decât uriașul marlin din nuvela amintită. Povești pescărești, pentru că, în realitate, Marlinul Alb rareori depășește 40 de kg, pe când cea mai mare captură la lansetă de Marlin Albastru a avut 450 kg, iar de Marlin Negru 700 kg!

Abia ieșiți din port am întins sculele: câteva lansete dure, cu mulinete marine și momeli artificiale. Am remarcat că gazdele mele preferau voblere și imitații de cefalopode mari și viu colorate. Îmi este greu să interpretez faptul că unele momeli erau lestate, iar altele erau plutitoare și plate. Aș putea crede că, astfel diversificate, măresc șansele de a captura, sau că încă nu se cunosc obiceiurile peștelui de prin partea locului. Până să mă gândesc ardelenește am și avut primul atac. Emoțiile puternice din momentele când încă nu îți dai seama de mărimea capturii, de fapt partea cea mai captivantă din pescuitul la trenă și chiar din dril, n-au durat prea mult și deasupra apei a apărut un pui de marlin alb, mai mult coamă decât corp, care se zbătea ineficient în fața sculelor extrem de solide. L-am urcat la bord fără dificultate și am început să-l studiez. N-am apucat să văd prea multe detalii, deoarece Generalul, apăsător de grija de a nu filma peștele ca pe

o dovadă anti-ecologică și nicidecum din grija pro-ecologică pentru puiul de marlin, în sensul că să nu stea prea mult afară din apă, l-a eliberat fără onor, de parcă ar fi fost vinovat că nu era destul de mare. Era un pește ciudat pentru reprezentările noastre: lung și subțire, cam cât brațul unui baschetbalist și mobil ca un șarpe. Pe spate avea o aripioara dorsala ce se putea deschide ca un evantai și care se continua până aproape de coadă. *Albida Marlin*, în denumirea latinească și italiană contemporană, era albastru-verde pe spate, iar albul de pe părțile laterale avea dungi verticale argintii. Botul lui, prelungit și ascuțit ca un cioc asimetric de barză, are o menire încă controversată. Generalul încerca să-mi argumenteze faptul că ar fi vorba de o armă ca o spadă, pe care ar folosi-o marlinul atunci când atacă peștii mici, desigur, pentru a se hrăni. Mai mult ca să-l fac să tacă decât să mă lămurească, l-am provocat să-mi explice cam ce face cerbul cu coarnele sale. Strategia mea s-a dovedit păguboasă, căci numai liniște n-am avut.

Din câte am citit și după cum mi se pare logic, Marlinul nu atacă cu ciocul, așa cum o face Peștele Spadă, ci mușcă din pradă, fiind un prădător extrem de rapid în comparație cu peștii mici. Pentru a fi capturați, aceștia trebuie doar întrecuți în fuga lor, nicidecum loviți sau străpunși cu o armă letală.

Marlinul, ca mai toți peștii din poveștile pescărești, o zi mănâncă, o zi nu. După câteva ore de plimbare a voblerelor prin apa „*chiara*”, curată, dar și fără pește, am decretat că este ziua în care marlinul nu mănâncă și am pornit-o spre port, nu înainte de a face o baie plăcută, cu convingerea că este și ziua în care nu mănâncă nici rechinii.



Pregătite de aventură

Caras-biban lângă Hong-Kong

Un exemplu al „miracolului chinezesc” poate fi orașul Shenzhen, replică a Hong-Kong-ului, construit pe malul continental, vizavi de insula Kong-Kong. În mai puțin de 30 de ani, în locul unui sătuc pescăresc a răsărit un colos urban cu mii de zgârie nori, cu bulevarde largi, șosele cu 12-16 benzi, fără semafoare, numai cu treceri denivelate... Transformarea este impresionantă, mai ales că modernismul a fost ingenios grefat pe natura verde, favorizată de clima subtropicală. Cel mai uimitor este faptul că media de vârstă a locuitorilor este de sub 40 ani, iar Shenzhen a devenit deja celebru pentru industria electronică și IT. Am profitat de o vizită protocolară la invitația primarului orașului Shenzhen și, după ce mi-am făcut *jobul*, am beneficiat de un pescuit organizat de gazde, într-un loc ales de ei și după două-trei zile de pregătiri secrete. Credeam că vom merge pe Marea Chinei de Sud sau pe Zhujiang River, dar guvernatorul provinciei Guangdong, care știa ceva despre pescuit, a propus o locație de lux, undeva între munți, în plină natură sălbatică. Surpriza cea mare a avut-o fiica mea, Gabriela,



Primire oficială

când convoiul de mașini s-a apropiat de locul cu pricina și au început focuri de artificii, iar pe margini erau soldați în uniformă de gală, dând onorul. M-a întrebat, mai mult speriată decât surprinsă: „Ce se întâmplă, cine pe cine pescuiește?” Drept să spun, nu mă așteptam la o primire cu artificii, rugându-l pe translator să le spună că zgomotul puternic sperie peștii și n-o să mai prindem nimic. Răspunsul a venit tot prin intermediul translatorului, care m-a liniștit spunându-mi: „N-aveți nicio grijă, peștii de aici n-au mai primit de mâncare de când s-a anunțat vizita dumneavoastră!” Așa am realizat că mă aflu într-un loc unde pescuiesc privilegiații, că este păzit și absolut sigur pentru acei anumiți pescari și... pentru satisfacția lor. Am mimat și eu același fel de satisfacție și pe bună dreptate le-am mulțumit pentru efortul lor, fără să mai explic că pescuitul în multe alte țări, precum în România, este un hobby bazat pe surpriza oferită numai de

pești... Oricum, am învățat câte ceva, a fost o experiență inedită și care, acum, face parte din patrimoniul propriu de amintiri pescărești de pretutindeni.

Până să primesc o undiță, am primit fel de fel de saluturi și speech-uri la care a trebuit să răspund. În fine, am făcut cunoștință cu echipa mea, formată din interpret, o duduie care punea boilies-uri în cârlig, una care desfăcea peștele de pe cârlig, iar Gabriela și-a cunoscut echipa sa. Stilul local este... pescuitul de viteză, anume, câți pești poți prinde într-o oră, amuzamentul, pare-se... fiind numărul peștilor de către arbitri.

Acei pești, un fel de corcitură dintre carași și bibani, pe care nu i-am identificat în nici un catalog științific, erau cam cât palma de mari, având capul, botul și năravul de caras, iar coama cu spini și dungile ca bibanii.



Echipa de pescuit: unul cu undița, ceilalți cu...



Concurs de pescuit

Am mimat un *kiss and release*, care, se pare, n-a fost înțeles de către gazde, așa că m-am lăsat antrenat în jocul lor, cel cu viteza de pescuit, concurând cu fiica mea. Mă mir și acum, cum poate fi amuzant un pescuit la pești flămânzi, atât de flămânzi că se repezeau și la cârligul gol, când dezagățatul era realizat semiautomat de o tijă metalică cu bilă-n capăt, montată deasupra juvelnicului... tija fiind o invenție a lor pentru a nu pierde timp. Cârligele erau fără barbetă, iar dacă lăsam peștele să alunece pe lângă tijă se desfăcea singur. După o oră a sunat gongul, am pus vergile jos și cineva a



Gabi cu dublă captură

numărat peștii. Cred că am prins vreo 40, iar dacă ar fi fost un adevărat concurs, ar fi fost cam o captură pe minut.

După un an am revenit la Shenzhen cu alte treburi și, încercând să aranjez o partidă de pescuit în Marea Chinei de Sud, am aflat că pescuitul în jurul insulei Hong-Kong este permis numai profesioniștilor sub supraveghere polițienească, deoarece, cu toate că Hong-Kong este acum parte a Chinei, așa cum zic ei „o țară, două sisteme”, încă se mai circulă între continent și Hong-Kong pe bază de pașaport... Și încă se mai încearcă imigrări pe căi ocolitoare.



Tija care dezagăță semiautomat



Se numără capturile...

V. OMAGIERI

Cu echipa Jacques -Yves Cousteau

In memoriam J.-Y. Cousteau

Celebrul oceanolog și cineast Jacques-Yves Cousteau a călătorit enorm, a văzut și admirat aproape toate frumusețile planetei albastre; nu i-au scăpat nici Delta Dunării și nici Carpații sau Marea Neagră. A avut peste tot mulți prieteni, inclusiv în România, și s-a bucurat de simpatia milioaneilor de spectatori ai filmelor sale despre tainele adâncurilor, despre animale și pești, dar mai ales despre oamenii înfrățiți cu apele...

Despre „Amiralul adâncurilor”, așa cum îl numește oceanologul Alexandru Marinescu pe regretatul comandor Cousteau, s-au scris nenumărate cărți omagiale și cu greu aș mai găsi cuvinte și expresii de admirație inedite. De fapt, nu asta doresc, ci doar încerc să retransmit mesajul său de suflet către români, mai ales către aceia care îndrăgesc pescuitul mai mult decât prinderea peștilor. Sunt convins că mulți cititori vor simți plăcerea acestor cuvinte citite, așa cum ei ar vrea să le rostească....



„Și printre pescari se află oameni norocoși”; este o formulă pe care îmi place s-o rostesc, mai ales când e vorba despre mine. Norocul meu a fost să-l cunosc pe faimosul și minunatul Cousteau în momentele sale de glorie, când era considerat “omul anului”, unul dintre cei mai activi ecologi ai omenirii. În bună parte, faptul că am lucrat pentru “l’Equipe Cousteau” i se datorează academicianului Mihai Băcescu și, într-un fel, scriitorului și omului de televiziune Radu Anton Roman, cărora le aduc un pios omagiu.

Dar am fost un norocos privilegiat! Nici acum nu-mi pot explica simpatia de care m-am bucurat din partea lui JYC (cum îl numeau coechipierii săi). Una dintre cele mai semnificative întâmplări pe care se sprijină convingerea mea că într-adevăr am fost un norocos privilegiat se referă la primirea de care am avut parte la sediul Fundației Cousteau din Paris, în anul 1992. Veneam de la New York, unde vizitasem Studiourile Cousteau, de care se ocupa nora lui JYC. Un blocaj de circulație pe ruta aeroportului a făcut să întârziu puțin peste programul

de lucru obișnuit al stafului de la Paris. Când am ajuns în biroul lui JYC, toată echipa m-a aplaudat în semn de bun venit, iar Comandorul a destupat două sticle de șampanie și m-a instalat în capul mesei de montaj, ca să vizionez unul dintre filmele proaspăt montate despre Delta Dunării. În loc să fie supărați pentru întârziere, Comandorul și echipa sa mi-au atribuit, cred eu, cu exagerată generozitate, meritul succesului acelui film despre delta noastră.

A doua zi m-am întors la birou, la aceeași masă de montaj și, până să vină Comandorul, secretara sa m-a întrebat direct: „Cine ești dumneata, domnule Gagea? Pentru că alaltăieri ne-a vizitat președintele Braziliei, iar domnul Cousteau nu i-a oferit șampanie!”

N-am știut ce să-i răspund și nici acum nu-mi este clar răspunsul; dar, dacă adun și alte amintiri, aș putea crede că nimic nu a fost întâmplător. Bunăoară, în expediția din Delta Dunării, ne adunam seara pe vas în jurul mesei, cu harta luminată și marcată prin mișcarea paharelor de vin roșu, iar Comandorul ne cerea părerea pe rând. Celebrul biolog Francois Sarano era



Cu elicopterul Calypso

primul și cel mai inventiv, apoi îi urmau ceilalți, printre care și Radu Anton Roman, care avea unele idei ca în romanele sale. Ultimul eram întrebat eu, și îmi place să cred că această poziție se datora faptului că eram un cunoscător al deltei. La un moment dat se punea problema filmării unei colonii de pelicani, în așa fel încât să nu deranjăm hrănitul puilor. Se știe și știam cu toții că pelicanii cuibăresc în Delta Dunării doar în câteva locuri extrem de greu de vizitat; apoi, ne era clar că trebuie să ne furișăm fără să fim observați de pelicanii-santinele ai coloniei, chiar dacă ajungeam la cuiburile lor când părinții erau plecați la pescuit. Am

propus să construim câteva rogojini de trestie verde pentru camuflaj și să folosim barca mea personală, fiind cea mai potrivită și mai rodată pentru înaintarea prin lanurile de vegetații inundate, împingând cu ghionderul; apoi, tot ce mai trebuia era să așteptăm întoarcerea cârdurilor de pelicani, într-o zonă ferită de vânt, lângă cocioace.



Pelicani în Delta Dunării

Cât despre acces, am propus un raid de recunoaștere cu elicopterul “Calypso”, în care, în afară de pilot, să urce JYC și cu mine. Știam că aproape de fiecare dată îmi dădea dreptate și, din toate sugestiile, alegea propunerea mea. Rareori decidea altfel, așa cum s-a întâmplat în cazul respectiv, când a refuzat categoric să se urce „cu patru persoane” într-un elicopter de trei locuri (eu făceam cât doi, ca greutate).

A doua zi, din văzduh, am recunoscut în nordul deltei, prin jungla de trestii și papură, gărlița întortocheată care ducea la o imensă colonie de pelicani; aproape șase mii de exemplare, din care o treime erau pui de diferite mărimi! Vizitasem colonia cu 14 ani în urmă... Acum intrarea din canalul navigabil era schimbată și năpădită de ierburi și am înțeles că nu va fi deloc ușor să ne croim o cărare de câțiva kilometri prin hățișul de ierburi, ca să ajungem la balta coloniei.

În capul bărcii mele stătea cu pagaia și busola în mână Francois Sarano, la mijloc cameramanul Jack Jackson și celebrul fotograf Dominique Robert, iar eu, în spate, împingeam la ghionder, ca să deschid plaurii; aceștia erau atât de înghesuiți, încât nu se vedea nici măcar o palmă de apă. Eram înconjurați de stuful înalt din toate părțile, și ni se părea că numai busola lui Francois ne mai poate orienta spre balta pelicanilor. Din când în când, eu băgam degetul în apă și o gustam, apoi dictam o altă direcție de înaintare, spre stupefacția coechipierilor. Eram aproape revoltați că nu urmăm direcția dată de busolă și că ne învârtim printre plauri. Degeaba le-am explicat eu că apa adevăratei gărlițe care duce la baltă are alt gust, fiindcă este curgătoare ca un pârâiaș (ce-i drept, întortocheat, trecând uneori chiar pe sub plaurul pe care tocmai îl ocoleam), că tot neliniștiți au rămas. Abia când am ajuns la o japșă cu orizontul mai deschis și am văzut că pe cer zburau cârduri de pelicani, toți în aceeași direcție, ca o busolă vie, mi-au zâmbit ușurați.

După câteva ore destul de dificile, în care camarazii mei au reușit să mă impresioneze prin spiritul de echipă, căci săreau în apă ca și mine și împingeau barca ori de câte ori se împotmolea în noroi, am ajuns într-o japșă imensă, cu cocioace plutitoare pline de puiet de pelicani. Erau sute, chiar mii de pui negri, urâți, de diferite mărimi; erau păziți de una sau două santinele bătrâne, instalate pe fiecare cocioac. Părinții lor erau plecați după hrană și trebuiau să se întoarcă din clipă în clipă, așa că ne-am grăbit să instalăm adăpostul camuflat.

Cât timp am fost la vedere, bătrânii pelicani și-au mutat “creșele” mai departe de noi și se părea că vom avea probleme cu distanța pentru filmare. Au început apoi să vină mii de pelicani și toată japșa să vuiască de țipetele puilor flămânzi și de forfota creată. Atunci am hotărât că trebuie să-i aduc mai aproape de camera de filmat; așa că mi-am împletit repede un turban din papură și alte buruieni, m-am dezbrăcat și, înotând ușor, i-am ocolit și am mânat cârdurile masive spre adăpostul nostru. Numai pelicanii cei mai apropiați simțeau că ceva nu este în regulă cu căpița verde care plutește spre ei și, prudenți, se îndepărtau, de fapt se deplasau încotro doream...

Seara, la cină, pe vas, JYC asculta fascinat povestea filmatului în colonia de pelicani și aproape că-i dădeau lacrimile de bucurie pentru succesul misiunii. Simțeam din privirile lui că-mi mulțumește, dar mai ales eu eram fericit că-l vedeam bucurându-se cu o candoare de copil. De altfel, de mai multe ori de-a lungul timpului, JYC mi-a întărit convingerea că era cu adevărat un om de o mare puritate și că nu avea nimic comercial în el, așa cum au încercat unii să-l denigreze.

Odată a fost vorba de filmarea unor pești răpitori. Majoritatea canalelor și lacurilor din deltă sunt improprie pentru filmarea subacvatică, pentru că de multă vreme nu mai sunt suficient de limpezi. Unde să mergem? Chiar și cele câteva petice de „apă neagră” din ghiolul Lumina nu erau destul de limpezi, deși colcăiau de știuci. Unele din acele știuci îmi erau prietene vechi. Fără glumă, în mod foarte serios, aș fi putut recunoaște multe dintre ele, deoarece cu ani în urmă, din curiozitate, am marcat cel puțin 1200 de exemplare cu un mic semn, inconfundabil cu unul natural. La o partidă bună de „blincherit” prindeam zeci de bucăți, cărora, bineînțeles, le dădeam drumul; dar asta numai după ce, cu un perforator special construit, le făceam câte un semn pe aripioarele ventrale. Nu era nimic stresant pentru ele și nici nu le deranja la înot. Pescarii profesioniști din zonă mă cunoșteau și nu de puține ori mă opreau să-mi spună că au prins știuci marcate de mine.

Eram curios să știu cât de „parohiale” sunt știucile, cât de mult își schimbă arealul inițial. Am aflat, nu după multă vreme, că știuci marcate de mine în ghiolul Lumina au fost capturate în apropiere de Mila 23 și chiar în ghiolul Matița, la zeci

de kilometri. Astfel, pentru mine s-a adeverit bănuiala că știucile migrează, în ciuda teoriei consacrate care susținea contrariul.

În fine, i-am propus lui JYC, iar el a fost de acord, să încercăm zona canalului Sondei, care dădea în mare, aducând ape filtrate din ghiolul Roșuleț. Într-adevăr, acolo am dat de ape limpezi precum cea de fântână, dar pustii. Cum era posibil să nu fie nici un pește? De fapt, eu bănuisem, chiar înainte de scufundare, că nu vom avea succes, pentru că, după obiceiul scufundătorilor, am luat o gură de apă și am pulverizat-o în interiorul ochelarilor. Gustul apei era oribil, ca și mirosul ei de hidrogen sulfurat. În astfel de ape n-au cum să trăiască știucile și nici prada lor.



Cu echipa Cousteau - John Jackson și Gary „Tech”

Această teorie am susținut-o cu vehemență ani de de-a rândul, până când într-o zi, un grup de știucari respectabili, prieteni de-ai mei din Brașov, în frunte cu Paul Iacob, s-au întors la tabăra noastră de corturi cu dovada palpabilă că au făcut o partidă excelentă. Și unde se întâmplase asta? Exact într-o zonă cu plante stricate, rău mirositoare, zonă pe care eu o ocoleam cu mare dezgust. Probabil că de atunci m-am învățat minte și am devenit adeptul vechii zicale: „știuca are o singură regulă, aceea că nu respectă nici una!”

Revenind la filmările subacvatice, a trebuit să recunoaștem o variantă a zicalei, aceea că știuca nu poate fi filmată decât dacă vrea ea; așa că ne-am îndreptat spre o zonă de șalău, aflată lângă complexul turistic Roșu.

Cunoșteam bine zona, încă dinainte de înființarea punctului turistic. Pe vremuri, pe grindul Roșu exista o singură cabană mică de scânduri negre, gudronate. Pescarii din Caraorman înnoptau acolo când ghiolul Puiu era agitat de furtună. Mai târziu au apărut căsuțe de camping, bărci de închiriat și turiști care poposeau o zi, două în tururile lor prin deltă, cu pontoane remorcate. Locul era excelent și pentru pescuit, deși numai frumusețea sălbatică a peisajului și abundența de păsări de baltă ar fi fost îndeajuns pentru orice turist ca să-și justifice banii de excursie. Uneori, vara, apăreau zeci de corturi de știucari și amatori de vânat șalău. Se puteau prinde fără dificultate știuci și șalăi în fața grindului, direct în canalul care unește ghiolul Puiu cu ghiolul Roșu.

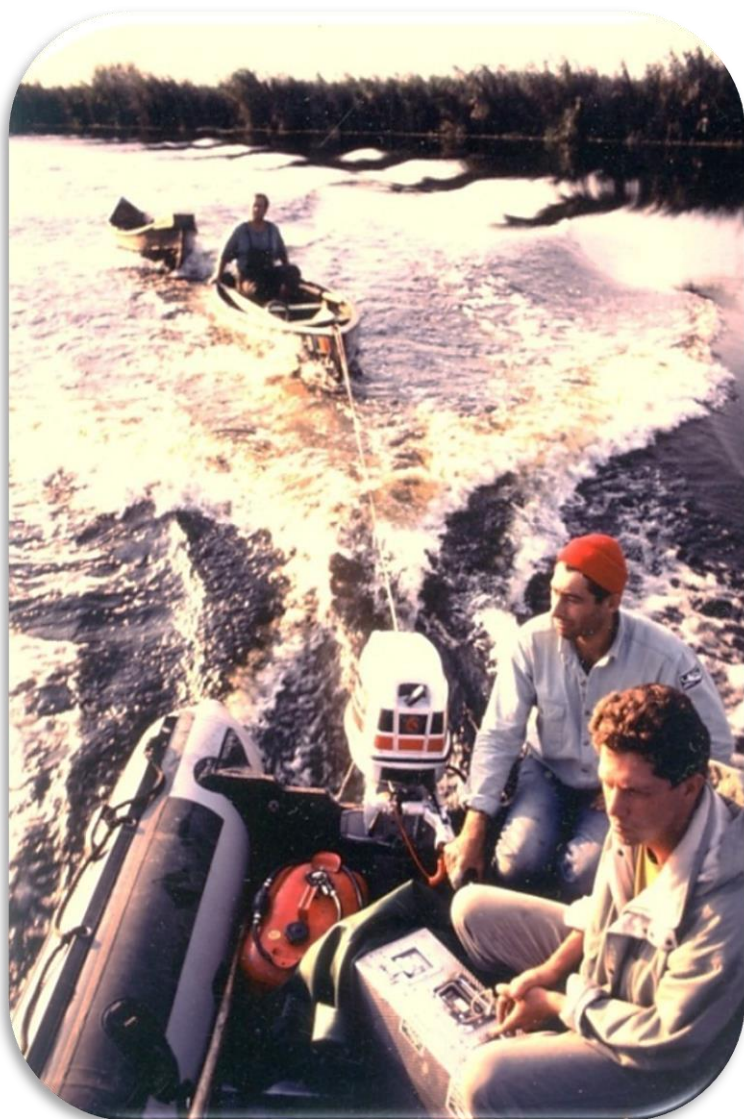


Apa canalului era deosebit de limpede, plină de plante unduitoare, printre care se ascundeau șalăii. Îmi aduc aminte, cu satisfacție, că am trăit acele vremuri când puneam mai întâi ceaunul cu ulei la încins pe foc, și abia după aceea mă scufundam în canal și capturam câțiva șalăi, numai atâția câți erau necesari, după pofta musafirilor. Erau atât de mulți șalăi, încât nu aveau suficient loc de pândă printre ierburi. Ca să-mi fie mie mai comod, le săpam în nisipul de pe fundul canalului gropi alungite, pe direcția curentului, puneam în fața acestora câte un obstacol, cum ar fi câteva bețe înfipite și ierburi mototolite, și nu trebuia să aștept prea mult ca locul să se ocupe de vreun șalău pus pe pândă. Mă amuza faptul că fiecare șalău își alegea groapa după dimensiunea lui, așa că știam, spre mirarea prietenilor mei, cam ce urma să mâncăm. Odată am avut ocazia să văd un spectacol uluitor: era o migrare masivă de șalăi. Tot fundul canalului era plin de șalăi ce înaintau fără grabă contra curentului. Cârdul, organizat precum cocorii, avea în frunte exemplare mari, pe care le-am numit colonei, cam de 6-7 kg fiecare, urmate de sute de soldați de câte 1-2 kg. Majestuos, în fruntea lor conducea generalul. Pentru prima și singura dată, deși aveam experiență îndelungată, mi s-a întâmplat ca un pește să nu se sperie când veneam prea aproape de el. Ba mai mult, generalul a încercat chiar să mă impresioneze și să avertizeze, zburându-și coama și clănțănind din dinți, ca să știu că nu-i de glumă cu el. Era masiv, având exact 14 kg și 110 cm. Acum regret că l-am capturat, deși, ca toți pescarii, recunosc că am aceleași dorințe de a mă lăuda cu piese capitale. Și atunci, ca și acum, vânarea peștilor este autorizată numai pentru cercetare, iar ca sport se practică numai în mare.

Având eu o doză cam mare de naivitate, îmi închipuiam că pe canalul cu pricina, în gura ghiolului Puiu, ar mai fi, printre desigurii de stuf, ochiuri limpezi

de apă și cu niscaiva descendenți ai armatei de șalăi. Francois Sarano s-a scufundat primul și, deși apa avea vizibilitate redusă, a ridicat mâna făcând semnul o.k. După cum am văzut ulterior pe film, de îndată ce s-a scufundat, în fața lui a apărut un somotei dolofan, care, neavând loc de întoarcere din cauza brădișului, s-a apropiat spectaculos de lentila aparatului de filmat, pufăind aparent amenințător. Am mai filmat bibani și somotei, dar calitatea imaginilor nu a fost acceptată de JYC.

I-am rugat pe prietenii mei francezi să accepte să zăbovesc puțin în fața unei cruci masive de lemn ce străjuiește intrarea canalului dinspre ghiolul Puiu. Probabil că cei care vizitează delta și trec prin zona Puiu – Roșu au văzut această cruce de stejar, devenită de-acum un reper pentru localnici, pe care este încrustat un text bizar. Era furtună, când valurile mârșave de pe Puiu, care n-au regulă și fierb din toate direcțiile, au răsturnat barca unor prieteni. Luptându-se cu valurile, ei n-



*Cu echipa Cousteau - Francois Sarano
și John Jackson*

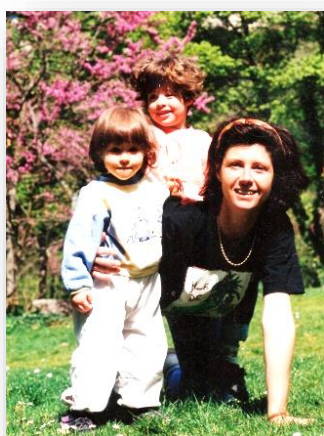
au mai găsit canalul și grindul, iar frigul i-a epuizat. Unul singur a fost recuperat într-un târziu de pescarii din Caraorman și și-a revenit cu greu, după câteva luni de spital. Acel singur supraviețuitor a fost Fane Georgescu, regizor la Teatrul din Ploiești, care a sculptat și inscripționat pe cruce un text dedicat camarazilor săi înghițiți de apele perfide ale ghiolului Puiu. Mi-a revenit mie atunci misiunea solemnă de a poziționa această cruce și am decis s-o pun la vedere, în așa fel încât să le fie un reper acelor care navighează pe lac și caută intrarea canalului care duce la complexul turistic Roșu...

La revederea crucii, am pus câteva flori și scoici; francezii au făcut și ei la fel, amintindu-și probabil de colegi de-ai lor pe care i-a amăgit apa și poate că destinul le-a atribuit-o pe vecie. Altădată, JYC a hotărât să filmăm păsări de baltă, cât mai diferite, dar vânând împreună; dificultatea era să reușim acest lucru, pentru că este știut că păsările care se hrănesc cu pești, broaște și alte viețuitoare mici se tolerează cu greu între ele, sunt în concurență și rareori se pot filma alăturate. Am propus să mergem în nordul deltei, unde știam câteva canale neumblate, pline de păsări, sălcii și vegetație. Am încărcat barca mea cu echipament, alimente și corturile personale, am pus-o la remorca unei bărci gonflabile Calypso și, într-un ritual de bun rămas, ne-am fluturat fesurile roșii în fața lui JYC. Și el, de pe punte, ne-a urat drum bun fluturându-și fesul roșu, tradițional pentru echipa Cousteau.



Se construiește un camuflaj

După un drum de două ore ne-am instalat tabăra într-un loc liniștit, considerat de mine strategic pentru o filmare discretă; de aici puteam supraveghea o japșă cu apă mică, străjuită de sălcii bătrâne și pline de cuiburi. Pe lângă Francois și Dominique Robert, specialistul ornitolog, mai erau cu noi un operator de sunet și, desigur, cameramanul. În luminile colorate ale amurgului, în jurul unei tigăi în care sfârâiau niște carași obținuți la troc, colegii de expediție se minunau de eficiența “țânțărelului”, un cort cubic din plasă anti-țânțari, și savurau vinul roșu francezesc, în peisajul mirific și concertul discret al orătăniilor din deltă. Nu mai conteneau cu laudele ținutului cu care noi românii am fost binecuvântați, făcându-mă să mă simt foarte fălos de deltă, ca și cum aș fi avut vreun merit.



*Familia lui Francois Sarano –
celebrul biolog marin*

Și în acele vremuri, dar și acum, a prinde carași la troc era ceva extrem de simplu. Întâlneai un lipovean cu barca, îi ofereai o sticlă de vin și îl întrebai, cu privirea



Cu echipa Cousteau - Anna-Maria Roth, asistenta lui JYC

ațintită la prelata de stuf verde din botul bărcii: de-un borș?... Pe semne că pescarului i-a plăcut atât de mult vinul franțuzesc, încât a doua zi, în lipsa noastră, ne-a lăsat un paner plin cu pește, autoservindu-se, în schimb, cu toată rezerva noastră de vin. Colegii mei n-au fost prea necăjiți pe moment, ci abia atunci când elicopterul Calypso,



Cu echipa Cousteau - Dominique Robert (cu vestă), celebrul fotograf ornitolog

care ne aproviziona din două în două zile, n-a mai aterizat la semnul în cruce, improvizat cu vâslele pe un tăpșan. Dintr-un tur grăbit, pilotul ne-a comunicat despre accidentul, de-acum arhicunoscut, în care nava rusească Rostock s-a răsturnat și a blocat șenalul navigabil Sulina. JYC s-a oferit atunci să consilieze și să ajute în situația aceea tragică, așa că, împreună cu prim ministrul Petre Roman, au folosit elicopterul pentru a survola zona.

Noi ne-am văzut mai departe de treaba noastră, filmând niște scene excepționale cu egrete, bătlani, ibiși, cormorani și alte minunate păsări, care mai de care mai interesante. Ca de obicei, ne-am construit camuflaje din împletitură de stuf și papură verde și am stat la pândă ore întregi. Am simțit atunci, pe pielea mea, ce înseamnă să ai

răbdare într-o filmare. Dominique, îmbrăcat ca un beduin în toiul fierbinte al zilei, a avut ambiția să filmeze un țânțar așezându-se pe o floare de nufăr. Am așteptat în zadar zeci de minute, dar nici un țânțar nu alegea splendida floare de lângă barca priponită de mine cu ghionderul. Toți țânțarii alegeau picioarele mele desculțe, iar eu nu trebuia cu nici un chip să mă mișc, ca să nu clatin barca în timpul filmării. Ulterior am remarcat că țânțarii, probabil numai masculii, care de regulă se hrănesc cu sucuri de plante, preferă florile mici. Oare de ce?...

Ca orice iubitor de pescuit, care pune peisajul și ambianța bălții pe aceeași treaptă cu juvelnicul, recunosc că mă uitam la păsăretul de baltă cu plăcere și curiozitate; dar nu mi-aș fi închipuit, până atunci, cât de interesantă și captivantă poate fi o pândă la păsări, atunci când înaripatele nu te observă și când se comportă natural.



Pelicani plecând după hrană

De pildă, am văzut cum stârcii și bătlanii pândesc în apă mică și își aruncă ciocul cu o precizie uimitoare, desfăcându-ți gâtul arcuit, și cum, în mod surprinzător, colaborează cu avajii, care atacă și gonesc peștișorii spre mal. Am admirat egretele, care provoacă panică printre peștișorii, lovindu-i cu picioarele, apoi îi înhață din fuga lor. Am pândit pescăruși albaștri care plonjau ca niște săgeți, dar n-am văzut nici o dată un buhai de baltă.

Buhaiul de baltă, pe numele său adevărat *Botaurus Stellaris*, este o pasăre enigmatică, extrem de greu de văzut, dar inconfundabil de sesizat ca prezență, datorită sunetului pe care-l scoate. Pasărea asta, o adevărată *rara avis* când vrea să se protejeze sau probabil și atunci când pândește, ține ciocul vertical în sus și stă înțepenită de parcă ar fi un smoc de stof îngălbenit. Unii spun că se și leagănă, la fel cum se unduiește stuful atunci când bate vântul. Primăvara, chemările sale răsună peste tot în deltă și ea ar putea fi un barometru sau un simbol al naturii neprihănite.

În Europa aproape au dispărut și, după cum spun ornitologii, mai cuibăresc doar câteva perechi în sudul Angliei. Îmi amintesc mereu nedumerirea sinceră a lui JYC, când unii dintre stăpânii deltei se lamentau în privința poluării și a sărăciei, parcă ascunzând faptul că delta are încă atâtea frumuseți, printre care, adaug eu cu chibzuință, și buhaiul de baltă.

Aș vrea să spun că o atitudine benefică în direcția civilizării raporturilor cu delta ar putea fi, precum în basmele autentice românești (unde Făt-frumos primește apa

vie și astfel învinge), aceea în care evidențierea frumuseților ar domina lamentările....

Am mai redus din zilele de filmare, întrucât trebuia să trecem în aval de epava lui Rostock, care risca să blocheze tot traficul pe Sulina. Nici un vas n-a făcut așa ceva până atunci. Părea periculos din cauza vitezei cu care curgea



*Cu Francois pe barca „Rosinanta”,
deschizând o intrare între plauri*

Dunărea pe lângă spărtura din mal, lată de numai 20 de metri. Ghidat chiar de neînfricatul comandor din elicopter, vasul, cu cei 2000 de cai putere încordați la maximum, a trecut prin fața gurilor căscate ale celor de pe mal. La revederea scenei filmate, am realizat că putea să se întâmple o nenorocire în cazul în care curentul ne întorcea în fața epavei și ne prindea din lateral. Câteva zile epava a focalizat discuțiile de pe vas, apoi, încetul cu încetul, subiectul viitorului deltei a revenit în top. JYC a fost, cel puțin pentru mine, un artist al conversațiilor, pentru că știa să asculte oamenii. Îi plăcea să stea de vorbă la orice nivel, se adapta repede, era flexibil în percepere, dar solid ancorat în principii. De pildă, când am fost în situația să-mi completez ceva la echipamentul de barcă și am tras o fugă până la Dunavăț, unde-mi țineam lucrurile în gazdă, a organizat repede o echipă de filmare, bucuros că are ocazia unei discuții cu oamenii simpli ai locului.

Gazdele mele, Mița și acum regretatul Vania, o pereche de haholi autentici, n-au realizat măreția evenimentului, a întâlnirii cu una dintre cele mai celebre figuri ale secolului; dar, la fel ca întotdeauna, cu acea naturalețe tradițională extraordinară, și-au deschis sufletul și casa, de parcă se cunoșteau de secole. Nora lui JYC și cameramanul s-au repezit să filmeze o gospodărie model, de o curățenie ireproșabilă, pe când JYC s-a instalat la umbră, în grădina plină de legume îngrijite de Mița ca pe niște flori. A rupt câteva roșii sclipitoare de pe tufele încărcate precum bradul de Crăciun și, printre îmbucături, a intrat în vorbă cu Mița, laudându-i grădina și gustul extraordinar al roșiilor. Mița a înțeles repede și cu mare satisfacție cele două cuvinte franțuzești care îi sunau ca în românește: formidabil și excepțional, după care au încins o discuție despre viitorul deltei, pe

lângă care orice polemică științifică pălește. Mița, ca de altfel cei mai mulți localnici din deltă, avea o inteligență nativă deosebită, neamul ei trăitor în deltă de secole înțelegând instinctiv ce trebuie făcut pentru ca natura să le dea oamenilor tot ce au nevoie.

Deși localnicii nu înțeleg din semnificația cuvântului “ecologie” decât că nu mai au voie să pescuiască acolo unde făceau acest lucru de-o veșnicie, ei sunt de fapt mult mai ecologiști decât marea majoritate a acelor care decid în numele ei. Faptul că localnicii dau foc la stuf nu este o crimă împotriva naturii, ci este o cale firească de primenire a apei, de echilibrare a microfaunei, chiar și a țăntărimii. Situația este cumva asemănătoare cu falsele demersuri ecologice și pozițiile demagogice împotriva tăierii pădurilor. Specialiștii știu din cărți ceea ce pădurarii transmit din moși-strămoși, și anume că pădurile sănătoase trebuie să aibă o anumită densitate de arboret, și că un copac, cum ar fi bradul, când ajunge la vârsta de 38 de ani, în unele zone, trebuie tăiat, altfel pădurea suferă... Totul, așa cum spune și un precept antic, se rezumă la măsură.



Cu echipa Cousteau – în expediție în Delta Dunării

Revenind la deltă, Mița îi explica lui JYC ce bine ar fi fost ca gestionarii deltei, Rezervației sau Centralei, cum era pe vremuri, să se fi abținut de la a face din ea o sursă de profit economic și chiar prognoza într-un fel optimist că viitorul deltei va fi unul turistic. În ciuda tuturor semnelor de colaps, Mița întrevedea, cu obstinație, un viitor fericit al deltei, un viitor pentru care JYC a militat cu convingere, peste tot în lume. Puțini sunt aceia care știu că JYC a contribuit la ideea că unele rezervații mari ale biosferei, precum Delta Dunării, pot avea de-acum încolo un viitor asigurat, numai prin simpla cointeresare a localnicilor.

Același optimism l-am remarcat și la personalități de seamă ale științei românești, în conversații pe tema viitorului deltei. S-a întâmplat ca odată, la o cină oferită de JYC la Restaurantul Intercontinental din București, să fiu invitat alături de regretatul Mihai Drăgănescu, la acea vreme Președintele Academiei Române, și de regretatul Mihai Băcescu, academician celebru și navigator pe Calypso, prieten vechi cu JYC. A mai participat la cina respectivă și regretatul meu camarad de aventuri de pescuit în deltă, Radu Anton Roman, un romancier de succes și un ”academician” în arta culinară. RAR, cum îi plăcea lui să fie abreviat, era un bun cunoscător al obiceiurilor locuitorilor deltei și avea un har deosebit în a lăuda mâncărurile tradiționale.

Astfel, am avut onoarea să asist și la discuții elevate unde, printre altele, se făceau predicții argumentate pentru viitorul deltei. Dacă am reținut bine, în acea minunată seară, cam toate ideile convergeau spre o soluție paliativă de genul turismului nautic. De fapt, turismul, pentru conjunctura mondială actuală, pare a fi un factor de stabilitate și chiar un surogat pentru civilizare, înlocuind educația, acolo unde ea este neglijată sau greu de realizat. Am îndrăzneala să cred că delta noastră își va reveni curând, de fapt atunci când nu va mai fi o tentație economică. Revenirea ei, în sensul că actualmente suferă sau poate chiar este bolnavă, va fi consecința firească, nu a unor schimbări de optică, ci a unor schimbări de interese.

În scurt timp se va adeveri că turismul în deltă va fi mult mai profitabil decât jefuirea peștilor sau a păsăretului. S-a dovedit științific că o știucă poate ajunge la 20 de kg în zece ani. Poveștile cu știuci de 200 de ani, ca cea a lui Barbarossa, nu le mai crede nimeni. Dacă lumea ar afla cât de toxice sunt icrele de știucă, delta ar deveni în 5 ani din nou un paradis al știucilor. Din păcate pentru știuci, icrele lor sunt gustoase, extrem de puțin toxice și mai ales...se vând foarte bine. Nu știu dacă vânzarea de icre de știucă, în cazul în care ar fi interzisă, ar fi și o soluție pentru redresarea speciei în deltă, dar cred că peste puțină vreme, în locurile concesionate și bine gospodărite din deltă, va fi mult mai profitabil pentru patroni să ofere turiștilor plăcerea de a prinde o știucă decât s-o comercializeze ca atare.

După cum se știe, în business-urile profitabile răsare mai întâi concurența; urmează apoi calitatea și, în cele din urmă... speranța știucarilor că plăcerea lor va fi cândva accesibilă financiar. De fapt, acele vremuri când pescuitul era gratis sau se baza pe relații, au apus. Acum, pescuitul ca business tinde să se bazeze pe un echilibru precar, în care totul are un preț; fie ca prețul prinderii și eliberării unei știuci să fie rezonabil!

Conversațiile cu JYC aveau, pe lângă farmecul deosebit, și un delicat bun simț. Indiferent dacă subiectul era foarte serios, precum viitorul deltei sau cel al fundației “Drepturile generațiilor viitoare”, sau dacă era spontan și conjunctural, ca de pildă gustul bucatelor, părerile erau respectate la fel ca și lipsa lor. A nu-ți

exprima părerea despre un subiect însemna pentru el, iar acum și pentru mine, nu neapărat că nu te pricepi, ci un gest firesc de respect, de considerație pentru o părere mai bună, exprimată de altcineva. În termeni mai sofisticăți, este vorba de ideea că omnipotența intelectuală este suspectă. Adevărații oameni de cultură sau de știință recunosc cu o sinceritate dezarmantă că nu se pricep la toate, iar acolo unde se pricep se simt instinctiv puternici.

„Drepturile generațiilor viitoare” este denumirea unei fundații care se ocupă chiar cu așa ceva. Dacă generațiile „mai cu experiență” au prins știuci cu nemiluita în deltă, de ce copiii și nepoții noștri să nu aibă posibilitatea, la rândul lor, de a se bucura măcar de un dril cu o știucă năvălășă? Fundația aceasta, înființată de JYC, are atâtea obiective nobile, cu mult mai multe decât cele de ocrotire a naturii, încât acestea par naive, par rupte de realitate. Și totuși, „Petiția pentru drepturile generațiilor viitoare” au semnat-o zeci de milioane de copii și tineri de pretutindeni, ceea ce i-a demonstrat lui JYC că speranțele lui nu sunt deșarte.

Eu, ca reprezentant al acestei petiții în România, am avut surpriza să constat că mulți copii și tineri, chiar dacă nu înțeleg sensul ecologiei, se bucură instinctiv de ieșirile la pescuit, de drumețiile în natură. Educația ecologică este încă o sintagmă de laborator, dar n-am auzit un copil care, fiind chemat la pescuit, să refuze. Nimeni nu crede că iubitorii de natură vor fi cândva majoritari, dar nici nu ne oprește nimeni să sperăm că, printre cei care au pescuit în copilărie, care au văzut în realitate păsări de baltă, poate chiar și buhai de baltă, se vor afla și viitorii lideri, cei care vor fi și bogați și puternici în deciziile de protejare a deltei. Am fost onorat de gestul asociației „Salvați Dunărea și Delta”, care mi-a acordat titlul de „Membru de Onoare”. Am văzut deja stând împreună la o masă rotundă organizată de această prestigioasă asociație doi comisari europeni, miniștri și oameni de stat convinși că este momentul să trecem la fapte. Mi-au plăcut în special cuvintele comisarului european Dacian Cioloș, pe care-l citez din memorie: ...”Viitorul deltei stă în imaginea sa turistică și oamenii săi”. Comandorul Cousteau nu mai există, dar spiritul său trăiește, nu în contemplare, ci în faptele celor care cred în viitorul planetei albastre și în onorabilii săi locuitori.

Am remușcări cu gândul la câteva greșeli pentru care nu mi-am cerut scuze la timpul potrivit. Îmi ispășesc vina, făcându-le publice acum. Ora mesei pe vas era respectată de toți cu sfințenie. De câteva ori s-a întâmplat ca eu să întârzii, robotind pe la bărci. Când apăream, JYC dădea startul, iar eu credeam că, dacă motivul întâzierii era justificat, sunt scutit de vină din oficiu. S-a mai întâmplat ca, din vina mea, întâlnirea pe fluviul Mekong dintre un demnitar thailandez și vasul Calypso să fie ratată. Chiar dacă mărturisesc că mi-a fost frică, pentru că pe maluri se auzeau focuri de armă, nu trebuia să mă întorc cu barca din drum. Aș

vrea să spun că respectarea unui orar, a unor planuri este, pentru marii oameni precum JYC, nu numai un semn de bună cuviință, dar și un semn de apartenență la această castă.

Mai am încă îndoieli dacă am procedat bine sau nu atunci când, după ce am obținut cu greu acordul lui JYC pentru o vizită privată la Paris, el fiind grav bolnav, am renunțat să mă duc. Motivele mele au părut justificate când, întâlnindu-mă cu secretara lui, Anne-Marie Roth, la o cafea pe Champs Elisee, am aflat că JYC este atât de bolnav, încât comunică numai prin scris, folosind o tăbliță, și că, în general, nu mai vrea să vadă pe nimeni în afară de tânăra sa soție Francine. Am mai aflat cu stupeoare și tristețe că JYC ar fi încuviințat desființarea și concedierea echipei Cousteau de către Francine, precum și anumite schimbări financiare... Faptul că a acceptat să-l vizitez în situația când era ținut la pat ar fi trebuit să-l interpretez ca pe un semn de rezonanță sufletească, cu toate că intra în contradicție cu imaginea ce-i era atribuită, de Atlas al planetei albastre. Ar fi fost ultima întâlnire cu el, căci după câteva zile ne-a părăsit... Poate că încă își mai caută Atlantida sa, așa cum fiecare dintre noi își caută propria Atlantidă toată viața. Știu că n-am nici un drept să-l judec, de aceea am preferat să-l păstrez în suflet ca pe o legendă vie și nu ca pe un semen aflat în tranzit pe planeta albastră, planetă pe care a iubit-o nespus de mult.



De vorbă cu Rex Hunt

Rex Hunt este un personaj foarte popular în Australia și probabil peste tot în lume unde sunt difuzate pe canalul “Discovery” emisiunile sale despre pescuit. El pledează convingător pentru frumusețea pescuitului de agrement, iar prin aceasta face reclamă și promovează turismul ecologic, ustensilele de pescuit ale marilor firme și chiar unele rețete culinare și de relaxare.

Pescarii români care i-au urmărit mai des emisiunile au putut observa că îndemnurile sale se refereau întotdeauna la vizitarea și pescuitul în Australia, la folosirea unor anumite mărci de ustensile de pescuit și la un anumit stil de viață.



Cu Rex Hunt - la sediul firmei sale din Melbourne

Explicația nu este greu de găsit și chiar el mi-a declarat deschis și ferm, în momentul când l-am invitat să viziteze România, că, fiind profesionist, face un job bine plătit, care totodată îi face mare plăcere, atrăgând turiștii și pescarii din întreaga lume să viziteze și să pescuiască în Australia. Având contracte profitabile cu anumite firme, folosește numai produsele lor și are grijă să nu apară niciodată, ca într-o reclamă mascată, cu alte scule sau echipamente.

Din acest motiv, o vizită oficială în România la un pescuit tentant, cum ar fi cel din Delta Dunării, ar necesita o pregătire atentă, pentru a nu încălca nici una din prevederile contractelor sale. Cu totul altceva ar fi o vizită privată, pe care ar

accepta-o cu mare bucurie, ca să vadă frumusețile locurilor de pescuit din România. Aceasta însă cu o singură condiție: să-i garantez că nu va fi implicat în nici un fel de speculații comerciale sau publicitare. Ca atare, am proiectat o vizită la o dată necomunicabilă deocamdată, la adăpostul promisiunii mele de a-l feri de vânătării de profit ai celebrității sale.

Discutând și altele decât despre pescuit, s-a ambalat repede în biografia sa, mi-a vorbit foarte frumos despre familie și cu mare mândrie despre succesele sale ca actor, ca jucător de fotbal australian (un fel de rugby), ca *speaker* îndrăgit la un post de radio australian și la TV. Aparent întâmplător a accentuat că este și proprietarul postului de radio respectiv, că are un lanț de restaurante cu specific pescăresc și unul de magazine cu ustensile de pescuit, făcându-mă să înțeleg că pescuitul pe care-l practică este mai mult decât o plăcere, este o cauză a



Împingând la cel mai înalt eucalipt din lume

celebrității sale, care-i aduce și un profit substanțial în afaceri. De altfel, biroul său și sala de protocol sunt pline de fotografii, care-l reprezintă în diferite ipostaze artistice. Trofee pescărești, fie în fotografii sau naturalizate, par a fi pe placul colaboratorilor săi, deoarece și birourile lor sunt tapisate cu ele.

Ca de obicei, când doi pescari discută, orice subiect abordat se întoarce repede și gravitează în jurul locurilor de pescuit și al capturilor virtuale. M-am lăudat cât am putut de bine cu Delta Dunării, arătându-i și poze cu știuci și somni uriași, am povestit de râurile cu păstrăvi sălbatici din munții Rodnei, de crapii de la Sărulești și cred că l-am convins că România este unul din puținele paradisuri de pescuit cu natură virgină. Am învățat de la faimosul oceanograf J.-Y. Cousteau, căruia i-am fost ghid în două expediții din Delta Dunării, că este mai bine să lăudăm partea frumoasă a Deltei decât să hulim partea degradată de

poluarea fizică și morală. Este una dintre puținele șanse prin care alții să ne oblige să păstrăm ceea ce a mai rămas minunat în Delta Dunării și nu numai acolo.



Fiica lui Rex Hunt ne urează drum bun în Tasmania

„Cât de mari sunt știucile din Deltă?” mă întreabă insistent Rex Hunt. I-am oferit o casetă produsă de *Gipo*, ca să se convingă singur. Mă tem că n-am procedat tocmai cum trebuia, pentru că pe casetă, pe lângă numelele de știuci prinse una după alta, mai apăreau imagini cu „pupicuri” românești, care făceau să le cam sară ochii din cap. Cel mai mult l-a interesat pescuitul de somni la „clonc”. I-am dăruit un astfel de instrument, pe care am scris o dedicație. Îmi spunea că ceva asemănător a folosit cândva ca să ademenească crocodili, dar nu înțelegea de ce somnii mari sunt atrași de sunetul cloncului. De la localnicii Deltei, dar și din experiența personală, știu că nu este un sunet cu semnificație de atracție pentru împerechere. Ar putea fi un sunet al unui animal ancestral, astăzi dispărut, care să fi fost pe vremuri o delicată culinară pentru somni. Oricum, mi-a promis că va păstra cloncul acasă printre amintirile dragi, iar când va veni în România va încerca să cumpere cloncuri și să prindă somni, adăugând, în stilul său glumeț: „Dacă nu, invers!”.

Honorabilis Paul Decei

In memoriam Paul Decei

Patriotismul nu se măsoară în decibeli, ci în fapte care dăinuie și strălucesc. Iată un exemplu elocvent în persoana domnului Paul Decei, om de știință și de cultură român, care s-a aflat zeci de ani în fruntea celor care au acționat concret pentru cunoașterea și protejarea frumuseților naturale ale munților României, în special ale faunei din apele de munte. Pentru cei ce știu și cei ce nu știu, toți pescarii români ai apelor de munte îi datorează lui Paul Decei imensa bucurie a pescuitului de păstrăvi, lipani sau lostrițe. Cine credeți că are principalul merit pentru popularea majorității covârșitoare a lacurilor și râurilor de munte, care, probabil, nu au avut niciodată pești? Același Paul Decei! Ca să nu mai vorbim despre cărțile lui Paul Decei, care sunt adevărate călăuze pentru iubitorii de drumeții montane, pentru cei ce iubesc și respectă natura și care se luminează sufletește atunci când pescuiesc la munte.



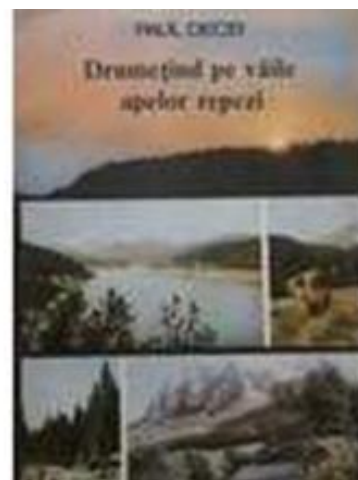
Paul Decei a servit salmonicultura românească mai bine de jumătate de secol. Opera vieții sale profesionale este vastă: de la amenajări, salmonicultură, popularizări experimentale în lacuri glaciare sau locații sălbatice, păstrăvării de consum și până la cercetări științifice sau eseuri literare, de la cursuri cu silvicultorii, consiliere de specialitate și până la prietenii cu oamenii de munte, experți sau simpli muncitori forestieri, peste tot și-a făcut datoria, dar și și-a etalat omenia. Paul Decei a fost cunoscut și peste hotare prin articolele sale, prin activitatea sa, ca de exemplu cea din Consiliul Internațional de Vânătoare (CIC), expoziții internaționale de trofee de vânătoare etc.; dar cel mai remarcabil a fost faptul că a simbolizat demnitatea și seriozitatea românului... A transmis prin scris sau viu grai dragostea românului pentru plaiurile de munte, pentru șipotul pâraielor, în general, pentru natură și onorabilii ei ocrotitori. Cultul său pentru natură era nemărginit, poate așa i-a fost hărăzit... Poate că însăși natura l-a îndrăgit, văzându-și mirificele sale imagini păstrate la loc sfânt în sufletul lui Paul Decei.

Cred că cel mai mult i-a plăcut blândețea munților Apuseni, rotunjimea golurilor alpine și pajiștile apropiate culmilor din Munții Țibleș și Rodnei, apele cristaline din apropierea izvoarelor, poienile cu flori de munte, cu fluturi colorați și viețuitoare sperioase... Uneori împărtășea semeția și măreția vârfurilor stâncoase, tumultul cascadelor montane sau pustnicia lacurilor glaciare. A colindat și a văzut mai tot ce cuprind Carpații României, a strâns în priviri multe tablouri care i-au hrănit sufletul, iar mai târziu i-au oblojit suferințele pierderilor din familie; a strâns în revolta condeiului multă amărăciune la unele decizii necugetate ale comendurii de atunci și a strâns o serie de imagini-document științifice și artistice, de fapt, o colecție impresionantă de diapozitive.



Cu puțin timp înainte de a ne părăsi, l-am vizitat acasă și mi-a mărturisit că ține foarte mult la aceste diapozitive și că ar vrea să-l ajut să ajungă pe mâini bune, pentru a fi valorificate. Era ager și lucid, dar simțea că nu mai are suficientă mobilitate și putere fizică să se lupte cu ignoranța, cu nepăsarea celor care iau decizii arbitrare, atunci când este vorba de natură, de acel uriaș blând care încă ne tolerează pe toți la grămadă, pe cei vinovați și nevinovați de agresarea lui.

Este de datoria noastră, a celor care l-am cunoscut, de a-i recunoaște și face publice meritele sale, de a omagia personalitatea și energia consumată pentru protecția zestrei naturale naționale... Nu este târziu să revenim la sensul ecologiei, așa cum a fost promovat de Paul Decei. Îmi vine greu să folosesc cuvântul „ecologie”, care s-a dovedit a fi fost folosit și ca paravan pentru interese economice sau politice. Ecologia adevărată o promovează oamenii adevărați. Îmi aduc aminte de tristețea cu care-mi spunea Paul Decei, cu zeci de ani în urmă, de unele proiecte stupide de baraje, care nu lăsau nici un firicel de apă să curgă în aval, împiedicând migrarea păstrăvilor pentru reproducere; de alte decizii care anulau rezervațiile naturale în folosul unor profitori, de acele decizii care, în aparență, erau profitabile, dar care și-au dovedit caracterul nefast abia acum.





Generația tânără, de fapt cei care iubesc drumeția și pescuitul în apele de munte, se miră când aud că acum 40-50 de ani majoritatea râurilor de munte colcăiau de păstrăvi și lipani... Este deja simplă istorie bogăția de lostrițe din râurile Bucovinei și Maramureșului, fâlnicia sturionilor de pe Dunăre sau juvelnicele burdușite cu știuci din Delta Dunării. De ce s-a întâmplat așa? Paul Decei știa încă de pe atunci că așa se va întâmpla și a făcut tot ce i-a stat în putință să împiedice, să temporeze degradarea naturii...Numai că cei înțelepți și de omenie ori sunt minoritari, ori nu pot decide. Să nu ne mirăm dacă peste câțiva ani vom pescui păstrăvi virtuali prin internet sau doar în bazinele magazinelor de pescărie.

Odată, de mult, m-am întâlnit cu Paul Decei la Obârșia Rebrei, unde elitele silvice din Bistrița și Năsăud au organizat o instruire și un schimb de experiență, mai ales pentru construirea cascadelor de protecție a păstrăvilor. Trebuie să amintesc că râul Rebra din Munții Rodnei este unul dintre cele mai frumoase și curate râuri din România. Pe vremea aceea încă mai avea păstrăvi și lipani bine protejați și era favoritul zonei pentru concursurile oficiale de pescuit. Acolo am văzut în copilărie cârduri de sute de lipani în același vad, cum în zilele noastre numai în Nordul Mongoliei am mai întâlnit.

Ca un mare admirator al zonei și având o casă de vacanță acolo, dar și ca modest sponsor al unor cascade de pe Rebra, l-am întrebat pe renumitul expert Paul Decei cum s-ar putea reface bogăția de lipani și păstrăvi din acel superb râu de munte. Dacă întrebarea ar fi fost pusă de un jurnalist și dacă interviueatul ar fi fost altcineva, probabil că răspunsul s-ar fi referit la paza contra braconierilor, la repopularea râului sau, pur și simplu, „cui prodest”.



După un oftat descurajant, Paul Decei a înșirat, într-o ordine logică perfectă, câteva cauze științifice. În primul rând, râul nu suporta o densitate mai mare de pești din lipsa hranei naturale. Chiar în ziua aceea, mărturisea el, a parcurs tot bazinul superior al râului Rebra, dezvelind mostre de țărână, răsturnând pietre de pe mal și din apă, observând găzele, insectele și viermii, principala sursă naturală de hrană. Algele, microorganismele și bacteriile din altă verigă a lanțului trofic sunt și ele insuficiente. Pe de altă parte, nici celelalte verigi ale lanțului trofic nu sunt favorabile echilibrului acestor specii; de exemplu, vidrele, dușmanii redutabili ai păstrăvului și lipanului, aproape la fel de mari dușmani ca și „vidrele cu două picioare”, cum le spune Paul Decei braconierilor, au înaintat neobișnuit de mult în susul pâraielor, fiind alungate de la șes. Prea multe urme de braconieri și prea multe urme de vidre de-a lungul Rebrei nu sunt de bun augur pentru pești. Se știe că o familie de vidre consumă cam 500 kg de păstrăvi și lipani pe an. Oare cât distrug braconierii, mai ales în perioada de reproducere, când păstrăvii urcă pe pâraie?



Rododendron și urme de zăpadă

În mod realist, Paul Decei mi-a demonstrat că și omul poartă o parte din vină, pentru că exploatarea irațională a pădurilor a dus la spălarea versantelor, la scăderea sau variația bruscă a debitelor pâraielor, la dezechilibre în floră și faună... Nu vreau să subliniez evidența, dar continui să mă mir, ca un naiv ce sunt, de faptul că nici acum pădurile nu sunt tăiate după reguli, la vârsta potrivită (care, după cum spunea tot Paul Decei, este aptă pentru rărire considerabilă în jur de 40 de ani), dar cel mai mult mă mir de faptul că... aceste reguli se cunosc și totuși se încalcă!

Dacă vi se întâmplă să străbateți văi carpatine, este posibil ca pe acolo să fi trecut și Paul Decei: „M-am așezat singur pe malul unui pâraiaș zglobiu și mi-am ostit inima de dor ascultând zvonuri și șoapte strecurate printre bolovani și am aflat din limpezimi că sus zăpada s-a grăbit și ea spre primăvară” (Paul Decei, „Străbătând văile carpatine”, Ed. Albatros, București, 1977, p.45).

Harurile lui Radu Anton Roman

In memoriam Radu Anton Roman

Radu Anton Roman este cunoscut mai ales datorită emisiunilor sale TV cu teme gastronomice și a cărții de mare tiraj și succes "Bucate, vinuri și obiceiuri românești". Interesant este faptul că el nu era un gurmand și nici nu excela în calități gustative, în schimb era un extraordinar mânuitor al snoavelor și al îmbrăcării gestuale a



cuvintelor, mai ales când era vorba d'ale gurii. După părerea mea, talentul lui Radu era comparabil cu cel al lui Păstorel Teodoreanu în descrierea savoarei, a virtuților rețetelor culinare și a ambianței mirajului bachian. S-a bucurat de faimă, de faptul că era recunoscut pretutindeni, cu barba și alura sa. Din destăinuirile sale, mi-am dat seama că i-ar fi plăcut să fie perceput mai de grabă ca scriitor, cronicar, jurnalist, îndeletniciri pe care le-a onorat cu prisosință.

Radu Anton Roman a iubit Delta Dunării și radia de fericire în brațele naturii. A fost în echipa mea în zeci de partide de pescuit răpitori în deltă, la păstrăvi, în lacurile Vidraru, Pecineagu, Vidra, Paltinu și altele... Am fost împreună în prejma lui Jacques-Yves Cousteau, în fine, aș putea spune că îi cunosc și alte calități de care lumea știe prea puțin. De pildă, într-un grup sau într-un demers colectiv oarecare, este deosebit de important spiritul de echipă, ideea de utilitate, de compensare, în sensul că fiecare face ceva, din proprie inițiativă și după puterile sale, pentru ceilalți, mulțumindu-se și bucurându-se doar de reușita colectivă.



RAR în Delta Dunării

El avea acest spirit, poate înnăscut, poate educat, și viața mi-a dovedit că așa ceva este de mare preț, este... o floare rară. Când rămânea în tabără, de serviciu la vatră, cum se spune, Radu se străduia să gătească fel de fel de bunătăți și era într-atât de inventiv, încât n-am mâncat niciodată două mâncăruri la fel. Ciorbele de pește pregătite de el erau total diferite, dar întotdeauna la fel de gustoase. Nu este o aluzie la flexibilitatea rețetelor culinare, în care Radu credea, ci este mai degrabă o plecăciune la adresa creativității și imaginației sale, calități încurajate de atmosfera din jurul ceanului cu ciorbă de pește. Mi-ar face plăcere să mă credeți că acea diferență savantă de care se vorbește adesea, dintre ciorba cu apă de Dunăre, cu albitură fiartă și strecurată și ciorba preparată în bucătăria de la bloc, este, de fapt, dată de ambianță, de prieteni, de fascinația și onomatopeele de lângă foc.

Radu învăța foarte repede. Îmi aduc aminte că, odată, la balta Sărulești, pescuind știuci, am dat întâmplător de un cârd de șalăi. Nici n-am apucat să-i arăt bine cât de diferit trebuie să recupereze năluca pentru a provoca numai atacul șalăilor, că gata, toți șalăii s-au îndreptat spre traista sa. În scurt timp a devenit regele șalăilor, inventând linguri și năluci fanteziste, la văzul cărora șalăilor le cedau nervii. Involuntar a descoperit ceea ce astăzi pare banal: faptul că nălucile foarte asemănătoare cu peștii sunt pentru păcălit pescarii începători, pe când cele excentrice stimulează instinctul agresiv al peștilor rutinați.



Cu Radu pe vasul închiriat de J.-Y. Cousteau

De asemenea, a învățat repede drumul la Mița și Vania din Dunavățul de Jos, locul unde ne țineam bărcile, ceanul și așa-zisele scule de mâncat și, treptat, treptat și-a format propria echipă, menținând ritmul crescut al ieșirilor noastre în deltă. În vremea aceea plecam mai des în America și Australia, eram mai ocupat cu cercetările de avangardă în ingineria celulelor stem și nu puteam să țin pasul cu dorința arzătoare a lui Radu pentru expediții dese în deltă. Ca să evit situația jenantă pentru mine, să-i tot împrumut logistica, i-am dăruit odată cu prilejul zilei sale de naștere una dintre bărcile mele de fibră de sticlă. A fost atât de bucuros, s-a manifestat atât de spontan și sincer, ca un copil, de fapt și-a descătușat sufletul, făcându-mă să înțeleg că expedițiile în natură, pentru el, erau și ceva tămăduitor. Înainte de a pleca de tot dintre noi, mi-a făcut și el, de ziua mea, un cadou neobișnuit. Mi-a dăruit un suport metalic pentru o călimară, după cum zicea el, vechi de aproape două sute de ani și care n-ar fi avut cine știe ce valoare materială, ci doar una sentimentală: ea aparținuse unui mare cărturar român. N-am aflat cine a fost acel mare cărturar, dar de câte ori mă uit la călimară îmi amintesc cu pioșenie de un mare sufletist, de un bun prieten.

Brandul Ivan Patzaichin

Ivan Patzaichin este de multă vreme un nume care provoacă admirație și mândrie celor care iubesc sportul și România, un nume care deschide porți și dorința de a strânge mâna unui mare campion. Prin performanțele sale sportive, prin realizările sale ca antrenor de caiac-canoe, dar mai ales prin felul său de a fi, Ivan Patzaichin este un simbol de tenacitate, dăruire patriotică, modestie și cinste. El reprezintă, cu siguranță, puținele situații unde produsul se identifică cu autorul.



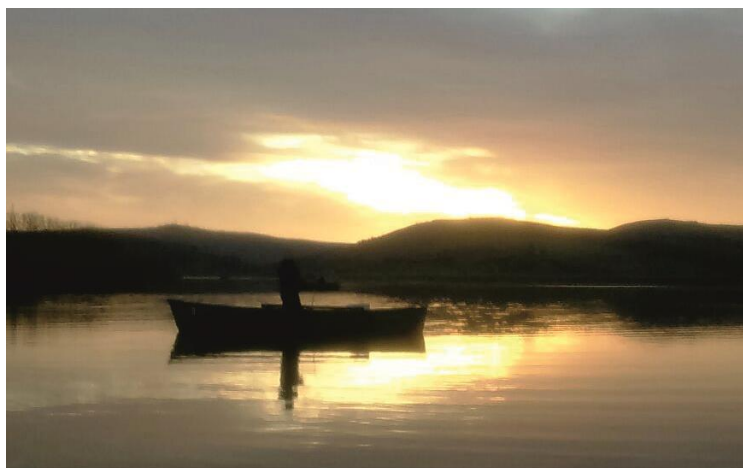
Ivan, celebrul sportiv român, se întoarce la prima sa dragoste: Delta Dunării

Ivan Patzaichin s-a născut la Mila 23 din deltă, în data de 26 noiembrie 1949, în ziua în care satul sărbătorea Hramul Bisericii, iar părinții săi, Vicol și Alexandra, au hotărât ca fiul lor să poarte numele Ivan, sfântul acelei zile. A făcut cunoștință cu apa și vâslitul ca ajutor de pescar la îndemnul tatălui său. Cariera sa sportivă a început și s-a sfârșit, după 43 de ani de glorie, la Clubul Sportiv Dinamo București (18 ani de succese sportive și 25 de ani de antrenorat prolific). Este singurul sportiv în viață care are o statuie în fața clubului său. A făcut, în paralel, carieră militară, ajungând la gradul de general în rezervă, și fiind, în plus, și licențiat în educație fizică și sport al UNEFS.

Palmaresul său sportiv este impresionant: a participat la 5 ediții ale Jocurilor Olimpice: Mexico 1968, Munchen 1972, Montreal 1976, Moscova 1980 și Los Angeles 1984. La aceste ediții a cucerit 7 medalii: 4 de aur (C-1 1000 m: 1972, C-2 1000 m: 1968, 1980, 1984)) și 3 de argint (C-2 500 m: 1980, 1984; C-2 1000 m: 1972). A câștigat 22 de titluri la 11 ediții ale Campionatelor Mondiale: Copenhaga 1970, Belgrad 1971 și 1975, 1978 și 1982, Tampere 1973 și 1983, Mexico 1974, Sofia 1977, Duisburg 1979 și Nottingham 1981. A mai cucerit 9 medalii de aur (C-1 1000 m: 1973, 1977; C-1 10000 m: 1978, C-2 500 m: 1979, C-2 1000 m: 1970, 1981, 1983; C-2 10000 m: 1982), 4 medalii de argint (C-1 1000 m: 1975, C-2 1000 m: 1971, C-2 10000 m: 1981, 1983) și 9 medalii de bronz (C-1 500 m: 1971, 1973, 1974; C-1 1000 m: 1974, 1978, 1979; C-1 10000 m: 1974, 1977, 1979). Au fost perioade din cariera sa sportivă când era invincibil în țară și peste hotare.

Pe seama unei întâmplări adevărate s-a țesut în jurul său o adevărată legendă: în calificările probei de C1 1000 m la JO de la Munchen, imediat după start, pagaia lui s-a rupt. Regulamentul permite oprirea cursei dacă este semnalată vreo neregulă în primii 25 m. Arbitrii n-au observat când Ivan a ridicat pagaia, semnalând ruperea ei, așa că el a fost nevoit printr-un imens efort de voință să continue cursa cu un ciot de pagaie și să treacă linia de sosire în uralele spectatorilor. După discuții în jurul regulamentului, Ivan a putut continua competiția, dovedind valoarea sa, iar în finală și-a învins adversarii fără tăgadă.

Ivan Patzaichin a primit pe merit nenumărate distincții și titluri onorifice. El este unicul deținător român al Colanului de Platină, decernat de Comitetul Olimpic Internațional, este onorat cu "Serviciul Credincios" în grad de Ofițer, "Meritul Sportiv" clasa I, a primit decorația "Nihil Sine Deo" din partea Majestății Sale Regele Mihai I, Șeful Casei Regale a României, este Maestru Emerit al Sportului, Maestru Internațional al Sportului, Antrenor Emerit etc. În lunga sa carieră de antrenor, sportivii lui au cucerit peste 150 de medalii olimpice, mondiale și europene.





Este discret cu viața sa personală și familia sa, ceea ce este, după părerea noastră, lăudabil; eu vă pot asigura că este mândru de ceea ce face, mai ales de grija pentru Ivona, fiica sa.

Îmi face plăcere să dezvălui, totuși, o confesiune făcută autorului acestor rânduri, privind dorința sa de a fi de folos comunității satului său natal și etniei lipovene din care face parte. Nu este un secret faptul că Ivan a înființat Asociația "Ivan Patzaichin - Mila 23" și că dorește arzător să ofere copiilor și tinerilor din Delta Dunării plăcerea și accesul la virtuțile sportului recreativ sau competitiv. Puțini știu însă că Ivan este designerul unei ambarcațiuni cu marcă înregistrată, ambarcațiune care poate face deliciul copiilor din deltă, care poate face sejurul turiștilor deltei mai atrăgător și benefic pentru sănătate și confort psihic, care, probabil, va stimula spiritul de întrecere al tinerilor din preajma apelor și, de ce nu, care poate deschide încă o cale spre performanță sportivă.

Oricum, beneficiile unui astfel de demers sunt incontestabile, iar meritul și ambiția lui Ivan sunt, și de această dată, pe măsura performanțelor sale uimitoare. Dacă vedeți în deltă ambarcațiuni cu *trademark*-ul "Ivan Patzaichin", nu ezitați să aplaudați, căci astfel cinstiți un mare iubitor de natură și de prieteni ai ei.

Adesea ne întâlnim la acțiunile Asociației „Salvați Dunărea și Delta” unde suntem membri de onoare. Această asociație este celebră, mai ales prin vocea președintelui și fondatorului ei, Liviu Mihaiu, fost Guvernator al ARBDD. Cu

toții suntem nemulțumiți de măsura insignifiantă în care sunt protejați oamenii ei. Ivan invocă argumentul că oamenii deltei sunt înfrățiți cu natura de sute de ani, că ei au gestionat resursele ei cu mult timp înainte de a se ști ce-i aia ecologie... Îmi este deosebit de inconfortabil să mă mir mereu de ceea ce se întâmplă în jurul nostru... Ivan a învins prin dârzenie și efort... Sper să merite și acum efortul!



„Cum procedăm?” mă întreabă Ivan. „Încă mai avem o deltă!” încerc eu să arăt. La masa prezidiului, în dreapta directorului executiv al SDD, Dan Bărbulescu, se află vicepreședintele SDD, Mălin Mușatescu, iar în stânga Guvernatorul ARBDD, Edward Bratfanof (Foto: Silviu Covaliov)

VI. DELTA NOUĂ A GENERAȚIILOR VIITOARE

Pagini pentru novici

Adâncimea apei nu se testează cu ambele picioare!

Pescuitul, mai ales cel de răpitori, seamănă cu un sport prin faptul opune în confruntare două seturi de aptitudini și atitudini (în mare parte instinctive): cel al peștelui, în care predomină simțul supraviețuirii și viclenia dobândirii prăzii, și cel al pescarului, în care plăcerea și satisfacția reușitei umbrește covârșitor mobilul hranei și al profitului. Bietul pește ar zice, dacă ar putea, că a fost păcălit de năluca trasă cu măiestrie, iar pescarul ar descrie situația ca pe o bravură. Cum ar fi ca pescarilor să li se interzică să povestească bravurile? Cred că lauda de sine și lamentările sunt în firea umană. Ar fi, probabil, fără rost ca cineva să pescuiască și să nu povestească întâmplările sale, măcar unui prieten. Există temei faptic suficient să se argumenteze ideea că pescuitul sportiv este o îndeletnicire care socializează și emulează. Am putea adăuga și o altă consecință care proliferază: mulțimea de cluburi și concursuri pescărești.

Câteva sfaturi pentru cei care vizitează Delta Dunării

Delta Dunării pare a fi tărâmul promisiunilor neonorate!

Dacă aș fi începător în voiajurile în deltă, primul lucru pe care l-aș face ar fi să mă informez și să-mi fac un plan de intenții. Dumneavoastră aveți un proiect? Știți unde mergeți? Știți ce vă așteaptă? Știți ce puteți face și ce nu, în deltă? Dacă da, e foarte bine, dacă nu, încercați să vă



Ce a mai rămas din monumentul realizat de Fane Georgescu și montat de mine pe grindul Puiu

documentați înainte de a purcede la drum despre situații greu de prevăzut și despre ce fel de probleme și soluții au avut alții care au cutreierat delta. Vă rog să rețineți din învățămintele celor cu experiență și să știți că delta nu iartă.

- Presupun că ați ajuns la o pensiune sau la o gazdă. Sper că ați intrat pe mâini bune; localnicii vă poartă de grijă și vă oferă ospitalitate, mâncare tradițională, excursii cu barca etc. Așa sunt, în majoritatea lor, cei care organizează tururi, care primesc în gazdă sau vă însoțesc, dar nu uitați că aceste oferte și alte servicii sunt contra cost, sunt o afacere reciproc avantajoasă. Prin urmare, *întrebați înainte de toate cât costă? Alt sfat: la bugetul inițial, mai adăugați încă 50% pentru așa-zise cheltuieli neprevăzute.*
- Mai pot presupune că mergeți în deltă cu un grup de prieteni și că aveți barcă sau un aranjament privat de transport. Înainte de a pleca, comunicați între dumneavoastră și înțelegeți-vă ce aduce fiecare, pentru a evita dublările. Vă rog să consultați, în paragraful următor, cu titlul de pro-memoria, lista obiectelor ce nu trebuie să vă lipsească dintr-o excursie în deltă. Este de prisos să vă amintesc să nu uitați medicamentele, în situația în care nu le folosiți, la fel cum este absurd să vă recomand haine călduroase de lână, dacă mergeți vara și așa mai departe... Vreau să spun că *parcurgerea listei cu pricina vă ajută să selecționați, în funcție de situație, ceea ce credeți dumneavoastră că vă poate fi util, fără să vă încărcăți excesiv bagajul. Și totuși, unele lucruri, cu siguranță, este înțelept să le aveți în excursie...*
- Ce ar fi delta fără țânțari? Se subînțelege răspunsul... Poate ați aflat deja de la alții că țânțarii din deltă nu pișcă așa rău, precum cei de la oraș, că atacă numai în unele intervale ale zilei și ale sezonelor anuale și că pot fi evitați cu multe mijloace. Dar sunt nenumărați și insistenți, de aceea vă recomand să vă protejați cu spray-uri și alifii repelente, cu plase de țânțari, cu ce știți dumneavoastră, dar nu uitați să le aduceți. Aparatele comerciale, cu ultrasunete, cu raze ultraviolete, cu feromoni și altele, or fi bune ele, dar parcă nu pot face față la hoardele de țânțari din vegetația deltei. Fără să fac reclamă mascată, din experiența mea vă pot spune că Spray-ul Deet (USA) și soluția Autan (Germania) au fost relativ eficiente.
- În unele părți ale deltei, în unele perioadele de după ploi, dar cel mai probabil în miezul zilei, pe caniculă și după baie, când aveți pielea udă, puteți avea neplăcerea să fiți mușcat de tăuni. Tăunii de deltă sunt niște insecte parșive, un fel de muște bâzâitoare, de culoare maro-roșcată cu dungă transversale, cam cât albinele sau chiar mai mari, care se furișează pe nesimțite în locurile de pe corp unde nu prea le putem vedea, dar le putem simți înțepăturile usturătoare, adesea prea târziu și după ce s-au

ghiftuit cu sânge. Mușcătura lor este tare neplăcută și poate să provoace o reacție locală cu incitare la scărpinat. Dați cu spirt și aveți răbdare ca iritația locală să dispară. Ne raliem aceleora care spun că spray-ul Helpic previne și protejează împotriva tăunilor mai multe ore. La paragraful cu leacuri populare găsiți mai multe „povețe băbești”, care, cel puțin, nu sunt vătămătoare.

- În apa deltei, desigur, sunt lipitori. Ghinionul să se prindă de picioarele dumneavoastră o lipitoare este mai degrabă o grație, prin folosul pe care-l aduce. Dar, după cât e de scârboasă și după cât de periculoasă poate fi dacă o bruscați la desprindere, rămânându-i trompa în rană, mai bine fără o astfel de experiență! Oricum, o astfel de experiență este rarisimă, foarte puțin probabilă. Când o lipitoare se prinde cu ventuza de piele, ea injectează fără să simțiți o substanță anticoagulantă, se satură de sânge și se desprinde de la sine. Ca să plece mai repede, bateți-o zdravăn cu palma fără s-o smulgeți sau dați cu spirt, eventual o convingeți cu o băutură alcoolică.
- Viespile gigantice, numite și bărzăuni, lupii viespilor sau tăuni, iar științific „Vespa crabo” și „Hornise”, se întâlnesc rar, dar tocmai de aceea trebuie să știți dacă sunteți alergici la înțepătura albinelor și viespilor mici, pentru a preveni neplăcerile și mai ales spaima că ați fost înțepat de o insectă așa mare. Veninul viespilor gigantice este chiar mai slab decât al celor obișnuite, dar la persoanele hipersensibile poate produce reacții și simptome alergice, pentru care un medic v-ar recomanda, probabil, medicamente cu efect antihistaminic și antiinflamatoare. Eu vă pot recomanda comprese reci și dezinfectante locale. În mod preventiv, evitați să loviți sălciile găunoase, să deranjați cuibul lor și să le stânjeniți când se hrănesc cu alte insecte, în general, cu carne.
- Alte riscuri pot proveni de la șerpii veninoși, viperele din zona pădurii Letea și grindurile nisipoase de la Periteașca, și de la păienjeni, dintre care o singură specie întâlnită doar în insula Popina (mai nou, dar neoficial, și la Sulina) este relativ periculoasă: văduva neagră. Nu cunosc cazuri de mușcături letale, dar primul lucru pe care trebuie să-l faceți, înainte de a consulta un medic, este să limitați circulația sângelui în zonă. Nici într-un caz nu blocați complet circulația sângelui, nu incizați sau cauterizați rana. Statistica arată că la noi în țară, în ultimii 20 ani, au fost doar 18 de cazuri declarate de mușcături de vipere, toate neletale și nici unul în deltă. Un sfat este imperios necesar: *nu intrați în panică!* Fața deltei s-a schimbat, nu mai este ținutul sălbatic și pustiu de altădată: avem telefoane mobile, avem bărci rapide, putem să facem consultări medicale on-line etc.

- Cele ce nu se văd cu ochiul liber, dar pot crea neplăceri, sunt microorganismele existente peste tot, acelea pe care le aducem cu noi, dar și unele care preferă umezeala, clima și mediul deltei. Multe dintre ele ne sunt folositoare, altele (tardigrade, bacterii, alge, fungi, chiar și unii microbi) profită de noi fără să ne facă nici un rău, iar o mică parte poate fi periculoasă și ne poate strica sejurul din deltă. În general vorbind, putem dobândi o răceală, o indigestie, o mică infecție și acasă, dar dacă ni se întâmplă în deltă, poate să ne strice nouă și celor din jur plăcerea excursiei sau poate fi mai rău, deoarece nu avem toate remediile de acasă la dispoziție. Ar fi de prisos să vă sfătuim cum să le evitați și ce medicamente să luați cu dumneavoastră contra afecțiunilor comune, care pot apărea oriunde, în orice excursie. În deltă este bine să aveți unele remedii specifice, pe lângă aspirine, antinevralgice, unguente pentru iritații și inflamații, dezinfectante etc. Mă refer la remedii medicamentoase sau naturale care pot preveni sau elimina unele neplăceri provocate de microorganismele adaptate mediului umed din deltă, din apa Dunării inferioare, la paraziții găzduiți de pești sau transportați de insecte etc.
- Pe de altă parte, reamintesc celor interesați că există microorganismele, așa-numitele extremofile, care supraviețuiesc în apă fiartă, în gheață, în sarea de conservat peștele și că este o iluzie faptul că putem trăi într-un mediu aseptice...poate că nici nu este bine. Se zice că paludismul, boala provocată de un parazit numit *plasmodium* și transmis prin mușcătura țânțarului *anophel*, a fost eradicat din deltă, dar tot Centrul Național de Supraveghere și Control al Bolilor Transmisibile anunță recente cazuri suspecte, sau cazuri de infectare virotică (transmise tot de țânțari) de meningită *West Nile*. Simptomele acestor boli apar după mai multe zile de incubație, dar de îndată ce nu vă simțiți bine, aveți febră, grețuri, frisoane și alte semne de infestare, trebuie să consultați medicul și, n-avem ce face, *trebuie să vă sugerăm să bănuiți și bolile transmisibile*. Nu vreau să vă sperii, dimpotrivă, vreau doar să vă informez și să încerc să vă conving că delta nu este periculoasă din cauza microorganismelor sau a zooplanctonului. Doar în caz de suspiciune și oricum preventiv, așa cum ne avertizează personalul de bord când urcăm în avion „în cazul puțin probabil de depresurizare”, atunci consultați medicul. Oricum, până la tratamentul recomandat de medic, ceaiul de ghimbir și dietă cu mult grapefruit (care conține substanțe similare *chininei*), lămâi și multe lichide, par a fi utile.
- Dacă ajungeți pentru prima dată în deltă, puteți avea surpriza să vedeți ceva care nu seamănă deloc cu delta de la televizor, cu poveștile auzite...

Adaptați-vă pretențiile după opțiuni: ați ales un tur de deltă cu vaporul sau pontoane mobile, înseamnă că aveți acces numai pe canale și lacuri navigabile; ați ales deplasarea cu șalupa sau o barcă mică, aveți alte posibilități de vizionare și o mobilitate mai mare. Prin urmare, puteți vedea mai multe atracții turistice, cum ar fi nuferi, păsări etc. Dar dacă optați pentru viața la cort și dacă aveți un ghid priceput, atunci puteți vedea adevărata deltă, cea pe care o puteți recunoaște din imaginile de la televizor. Mai mult chiar, veți percepe delta și cu alte simțuri: veți auzi triluri, sunete și zgomote plăcute și enigmatice, veți simți mirosuri de flori, de cimbrisor și mentă de baltă, pe cel al fumului vetrei, al ciorbei sau al saramurii de pește și altele, veți simți atmosfera colegială, spiritul de echipă și senzația greu descriptibilă de libertate, de înfrățire cu natura... *Dacă aveți noroc, mai puteți vedea păsări rare, monumente ale naturii precum pelicanul moțat, lopătarul, piciorongul sau vulturul codalb, sau animale rare, cum ar fi câinele enot sau vidra.* Iar dacă sunteți foarte norocoși, veți fi printre primii care fotografiază în deltă o pasăre enigmatică, buhaiul de baltă, pasăre care, după sunetele ciudate pe care le scoate, pare a fi peste tot și nicăieri în imensitatea de stufăriș. „Cântecul” buhaiului de baltă seamănă cu mugetul unui taur sau cu sunetul produs de o damigeană, atunci când suflăm pieziș în gura ei.

- Turismul la cort, cu prietenii în jurul focului are un farmec deosebit, dar are și reguli pe care ar trebui să le cunoașteți și să le acceptați aprioric, chiar dacă par a fi restricții. Evident, *o cutumă, o lege nescrisă a lumii civilizate este aceea că putem face orice, dar fără să deranjăm pe cei din jurul nostru, care, la rândul lor, fac și ei orice fără să ne deranjeze pe noi.* Vă privește modul cum reușiți acest lucru, dar îi privește și pe administratorii deltei, dacă dumneavoastră respectați natura, dacă deranjați sau nu fauna și flora locului și, în ultimă instanță, cu o grijă nedisimulată din partea lor, dacă nu cumva vă expuneți la riscuri inutile. Probabil știți că toți turiștii din deltă, dacă se deplasează cu barca sau șalupa, trebuie să poarte veste de salvare, plutitoare și vizibile de la mare distanță. Este în interesul dumneavoastră să purtați astfel de veste, aflate în dotarea transportorilor autorizați sau în inventarul de excursie. La fel ca centura de salvare din automobil, purtarea vestei de salvare este, mai nou, obligatorie și vă scutește de amenzi. Dar dacă nu aveți haine de ploaie sau haine călduroase seara, pe răcoare, atunci vă pedepsiți singuri. Rar plouă în deltă, dar când plouă și nu sunteți îmbrăcat adecvat, puteți plăti o taxă de neglijență prin suferință. Eu *vă sfătuiesc insistent să pregătiți încă de-acasă un set de haine de ploaie și de vreme rea, set pe care să-l împachetați ermetic într-o pungă de plastic rezistent, separat*

de celelalte haine. De regulă, această boccea se întoarce nedesfăcută acasă, dar satisfacția că ați fost prevăzător va fi mai mare decât regretul că ați cărat ceva degeaba.

- Dacă locul de campare este în apropierea unei localități, atunci nu merită să cărați mari rezerve de mâncare. Dar dacă alegeți o zonă izolată, este bine să vă aduceți provizii îndestulătoare, ceea ce, la primul gând, pare a însemna o mulțime de bagaje. Noi credem că dacă alimentele sunt bine selecționate și împachetate, ele n-ar trebui să depășească două kg de persoană, pe zi. Este firesc ca pe timpul excursiei să doriți să vă simțiți bine, dar, tot atât de normal ar fi, ca de dragul comodității transportului și instalării taberei, să puteți face rabat de la extravagante și să aduceți doar alimente de bază. De exemplu, cantitatea de pâine se judecă împreună cu cartofii, orezul și mălaiul, iar legumele moi și perisabile, precum roșiile și castraveții, se pot înlocui parțial cu ceapa și usturoiul. Delta vă oferă și ocazia deosebită de a face o cură sănătoasă de ceapă și usturoi, fără reproșurile colegilor de serviciu sau al partenerilor de dormitor. N-ar trebui să vă bazați pe peștele din baltă decât dacă vă simțiți norocos, dar ar trebui să aveți câteva conserve cu titlul de rezervă de urgență. Respect decizia dumneavoastră referitoare la ce fel de mâncare luați, pe de altă parte mi-ar face plăcere să *acceptați sfatul meu de a nu lua alimente care se alterează repede (nu merită riscul), iar pe cele perisabile să le păstrați într-un mod aparte deltei.* Astfel, pâinea se va transporta în saci de plastic, dar se va păstra în saci de pânză sau rafie, saci agățați la umbră în sălcii, la înălțimea la care nu ajung jivinele. Legumele și fructele se vor păstra bine dacă le depozitați într-o mică groapă, săpată la loc răcoros și umed, direct pe nisip sau pe stuf uscat. Groapa se acoperă cu stuf verde. Cele care se umezesc vor fi scoase zilnic la uscat. Când plouă, o să vă felicitați că ați fost înțelepți și ați adus o prelată sau o folie mare de plastic pentru a proteja alimentele și alte lucruri împrăștiate prin tabără.
- Gătitul la vatră, dar mai ales mâncarea gătită acolo și pălăvrăgitul ei la un pahar cu prietenii, ridică plăcerea excursiei la cote nebănuite, contracarând momentele de insatisfacții inerente transportului și instalării taberei. Toată lumea știe că vatra trebuie construită în locuri protejate de vânt și cu grija evitării extinderii focului. Eu mai știu că dacă vatra este construită într-o adâncitură săpată în pantă, iar crenguțele sau bețele lungi de stuf sunt împinse progresiv și ascendent, pe măsură ce ard cu flacăra în fundul ceaunului, eficiența gătitului crește. Mai demult, pescarii localnici se întreceau între ei, încercând să fiarbă ciorba cu cât mai puține fire de stuf. Recordul este de trei bețe de stuf lung! Pentru aprinderea

focului, tot ei aveau un borcan cu rumeguș înmuiat în motorină; cu o mică grămăjoară, câteva găteje deasupra și un chibrit, gata, focul era pornit pe orice vreme. Acum, la orice magazin cu produse pentru camping se găsesc un fel de chibrituri gigantice din material poros îmbibat în combustibil greu volatil și spirt solid, obiecte care v-ar putea ușura pornirea focului. Circulă și o glumă: cică aceste obiecte ar fi fost fabricate de pompieri. În modul cel mai serios, oricare pompier v-ar spune: *nu lăsați focul nesupravegheat!*

- Cortul se instalează pe un loc mai ridicat, ales cu grija scurgerii apei în exterior în caz de ploaie. Tot din spirit de prevenție este bine să nu amplasați cortul sub sălcii fragile la furtună. Pentru confort sporit, puteți confecționa o saltea de stuf, peste care să montați cortul.
- Tabăra trebuie să aibă o toaletă provizorie, de fapt, o groapă săpată la distanță rezonabilă de cartierul general, împrejmuită improvizat și având cel puțin un par înfipt la marginea ei, pentru sprijin. La desființarea taberei, turiștii civilizați acoperă groapa cu pământ.
- Evit să dau sfaturi pescarilor. Dar turiștii care vor să mănânce pește proaspăt prins de ei pot să țină cont de învățătura populară, conform căreia succesul la pescuit depinde de locul potrivit, momeala potrivită, îndemânarea pescarului, dar mai ales de capriciile culinare ale peștilor. Prin urmare, dacă nu prindeți pești, dați vina pe ei.
- În final, vă rog să rețineți că nu există excursii perfect organizate, dar există excursii foarte plăcute, în care întâmplările neplăcute sunt privite ca aventură. De aceea vă sfătuiesc să fotografiați și să filmați cât mai mult, astfel veți avea amintiri și lucruri deosebite de arătat și povestit.

P.S. Am fost și eu sfătuit să vă avertizez asupra celor o sută de „nu” din lista oficială de interdicții a sfătoșilor care ne conduc. Cu oarecare jenă, vă reamintesc o parte din această listă, adică:

- nu folosiți pe timpul dormitului în cort lămpi cu gaz;
- nu rupeți stuful cu mâna;
- nu aruncați oase sau obiecte ascuțite pe jos;
- nu înotați în Dunăre;
- nu lăsați corturile nesupravegheate;
- nu aruncați deșeuri la întâmplare;
- nu beți apă nefiartă din lacuri;
- nu tăiați lemne din copaci etc.

P.P.S. Nu neg importanța acestor interdicții, dar sunt convins că mă adresez unor oameni normali și perspicace, care observă redundanța.



Listă pentru selectat obiecte ce nu trebuie uitate când plecați în Delta Dunării

Înainte de a pleca în deltă în grup, singur, la cort sau gazdă, la pescuit sau turism nautic etc., vă recomand să parcurgeți lista de mai jos. Este o listă *pro-memoria*, din care puteți selecționa doar item-urile strict necesare.

✚ Eventuale obiecte personale necesare:

Saltea pneumatică sau de neopren, sac de dormit, haine de dormit, haine de ploaie, haine de urgență, accesorii de frig (cojoc, mănuși, căciulă, fular etc), bani, telefon mobil, GPS, walkie & talkie, medicamente & pansamente, acte, permise, adrese, notițe telefoane, cizme, aparat foto (video), binoclu, briceag sau cuțit, lanternă & baterii, brichetă & chibrituri, slip & șlapi, hârtie igienică, mici obiecte utile (ață, ac, lipici etc.), hartă & busolă, obiecte de toaletă (perie și pastă de dinți, pastă și scule de bărbierit etc.), cadouri pentru gazdă, șervete, saci de plastic & sfoară, minibutelcă, sare ptr. conservat pește etc.

✚ Eventuale lucruri comune:

Cort, polog, masă pliantă, scaune, topor, ferăstrău, lopată, tarpan, grătar, pirostria, ceaun, cratiță, vase & tacâmuri, fund de lemn, lingură mare, strecurătoare, clește pentru foc, polonic, aragaz & arzător & radiator, detergent & abrazive, lampă de iluminat (Coleman & nețuri), saci rafie, pungi plastic, bidoane, sfoară, șervețele, față de masă, cârpe, găleată, alarmă de cort etc.

Eventuale ustensile de pescuit:

Lansete, undițe, mulinete, linguri, twistere & woblere, cârlige, plumbi, plute, nylon, șnur, forfang, minciog, juvelnic, suporturi undițe, dezagățător, gafă, pripoane, pensetă, clește, foarfece, vaselină, momeli, halău etc.

Eventuale accesorii de barcă:

Motor, sonar, canistre & benzină, ulei amestec, spray pornire & bujii, racord, scule, piese, șuruburi, vâsle & furcheți, pagaie & ghionder, saule & sfori, lacăt & lanț, ancoră, kit de reparații (fibră, nestrapol etc.), burete & ispolnic (căuș) etc.

D'ale gurii:

Pâine, ulei, zahăr, mălai, făină, ouă, oțet, sare de bucătărie, mirodenii & condimente, lămâi, cafea, ceai, dulciuri, slănină & mezeluri, brânză & unt (margarină), legume (cartofi, ceapă, usturoi, roșii, ardei, piperone, verdețuri, leuștean, bulion, fructe, vin, bere, țării, apă minerală etc.

Povețe populare și leacuri băbești culese din Delta Dunării

Încă de la început vreau să subliniez faptul că medicii sunt cei care vă poartă de grijă și vă recomandă medicamente. Totodată, mă raliez aceluia care observă că medicina are și o rădăcină tradițională populară și că o mare parte din medicamente își au sorgintea în plantele din flora spontană.

În cele ce urmează, schițez un set de povețe populare și leacuri băbești culese de la localnicii deltei de diferite etnii. Nu am alte garanții că aceste povețe și leacuri funcționează decât onestitatea celor care mi le-au transmis.

Pe de altă parte, din experiența personală din deltă, îmi face plăcere să deduc că frecvența problemelor și suferințelor fizice în deltă mi se pare mult mai mică decât în oricare altă parte din țară. Poate că aerul și starea de spirit, poate cura de pește și usturoi, poate mișcarea și schimbarea tabietului sau... toate acestea la un loc plus altele fac ca organismul nostru să se simtă mai bine în deltă. În general, dacă ni se întâmplă ceva inconfortabil în deltă este, probabil, rezultatul unor neglijențe. Nu este nici o scuză faptul că ne-a plăcut prea mult curentul aerului răcoros din goana bărcii, că ne-am amestecat bucuria cu prea mult alcool în prima seară de deltă, că am uitat de țepii septici de pe coama șalărilor și bibanilor și așa mai departe. O vorbă din bătrâni spune cam așa: „Prevederea este mama

înțelepciunii”. Precauți sau nu, grijulii sau nechibzuiți, dacă vi se întâmplă să aveți neplăceri cu digestia, cu răceala, cu inima, răni ușoare, înțepături de insecte etc., dovediți înțelepciune consultând direct sau *on line* un medic. Apoi, în bagajele dumneavoastră cu siguranță se găsesc câteva aspirine, antinevralgice, dezinfectante, unguente cu nalbă, cu gălbenele, cu propolis etc. În fine, aveți acest ghid și puteți reciti următoarele:

- *Diaree*

Se spune că morcovii, fie rași, fie în supă sau suc, vă ajută să scăpați de neplăcerile diareii. La fel merele, mai ales cele rase, care astfel descătușează acidul malic și pectina, ajută la distrugerea bacteriilor provocatoare de indigestie. Cărbunele medicinal sau practic câteva felii de pâine carbonizată pot fi de folos, mai ales când bolborosește burta. Cel mai utilizat astringent folosit în deltă este menta de baltă (*Mentha pealegium*), cunoscută cu denumirea populară de izmă broștească, izmă creață, busuioc de baltă sau cimburul. Menta de baltă crește la marginea apei, având rădăcinile înfipite în plauri sau malurile stufoase și poate fi recunoscută ușor după mirosul pătrunzător inconfundabil. Din mentă se prepară un ceai ușor îndulcit, de exemplu cu puțină miere, care se bea în porții mici repetate la câteva ore. În

cazul deshidratării intense, pescarii izolați, dacă n-au votcă, folosesc și astăzi o băutură din amestec de oțet, sare și zahăr.

- *Toxiinfecții alimentare*

Primul simptom care apare, de regulă, este diareea. Dacă diareea este însoțită de greață, vărsături, crampe abdominale, deja putem bănuși una din multiplele toxiinfecții alimentare, al cărei risc este proporțional cu severitatea și durata simptomelor. În analiza gravității situației mai intră vârsta și starea persoanei suferinde, sursa bănuită și posibilitatea unui tratament ambulatoriu. Revin asupra principalului sfat pe care sunt obligat, dar și convins, că trebuie să-l dau: contactați direct sau *on line* un medic, deoarece cu toxiinfecțiile alimentare nu-i de glumit, mai ales dacă, pe lângă simptomele descrise mai sus, apar și altele, precum febra, tulburările de vedere, crampele musculare sau inflamarea ganglionilor limfatici.

Toxiinfecțiile alimentare sunt afecțiuni digestive acute provocate de ingestia unor alimente sau băuturi contaminate cu microorganisme patogene, cum ar fi bacteriile, virusurile sau chiar paraziții. În deltă, cel mai adesea, condițiile de păstrare a alimentelor și băuturilor nu sunt suficient de igienice, după cum nici cele de conservare la temperaturi sau în medii corespușzătoare. Sursele de contaminare provin, în mod frecvent, de la muște și insecte, de la apa din baltă cu care se spală legumele și fructele, de la mâncărurile de pește, scoici sau raci insuficient preparate, de la vasele sau recipientele necorespușzător spalate și chiar de la persoane purtătoare de germeni infecțioși. Unele surse, precum ouăle de

rață, pot fi contaminate cu *salmonella*, un germen patogen foarte periculos, care provoacă două treimi din cazurile de toxinfecții alimentare. Hidratarea este prima grijă în caz de diaree sau vomă, de aceea vă sfătuiesc să beți lichide clare, așa cum v-ar sfătui și bătrânii localnici, cei care transmit povețele populare. Am aflat că sucul de ghimbir ar fi potrivit și liniștitor pentru cei suferinzi, până la începerea medicației prescrise de medic. Ghimbirul (*Zingiber officinale*) este o plantă rădăcinoasă orientală, cu bulbi de forma unor aglomerări neregulate de tuberculi, apreciat mai ales ca un condiment, cu toate că are nenumărate virtuți terapeutice. Se cultivă și în deltă în solurile lutoase, înmulțindu-se prin fragmente de rizomi. Oricum, o dietă alimentară se impune, desigur fără alimente greu digerabile sau cele deja suspectate, dar cu produse astringente precum orezul fiert, pâinea prăjită, ceaiul de mentă, lămâi, morcovi etc.

- *Constipație*

O idee transmisă din bătrâni, care aparent nu are argumente, susține că în caz de constipație este bine să se evite mâncărurile calde. Se mai știe că băuturile care conțin tanin, precum vinul roșu, refrișantele precum cafeaua, ceaiul negru, ciocolata pot agrava constipația, de aceea se recomandă evitarea lor. În schimb se recomandă multe lichide sau legume suculente: roșii, castraveți, varză etc. Lipovenii ruși folosesc un laxativ natural care nu produce obișnuință, un preparat din infuzie de frunze de alexandrină (*Folia Alexandrina Sennae*). Planta este cunoscută încă din antichitate, fiind specifică zonelor aride din peninsula arabică, nordul Africii, zona caucaziană, ajungând chiar până-n Siberia. În deltă se găsește cultivată sau, mai rar, sălbatică în zonele nisipoase. Seamănă cu un salcâm pitic, atât la frunze cât și la păstăi. Frunzele uscate se pun la macerat o zi sau două în apă rece, după care o cură de o săptămână, spun ei, rezolvă constipația cronică pentru întregul sezon de pescuit. La fel de util pare a fi o cură de ceai rece preparat din pătlagină (*Plantago lanceolata*). Pătlagina este un gen de plantă erbacee cu frunze eliptice-ovale, dispuse sub formă de rozetă la baza tulpinii cu flori grupate în spice de culoare roz, cunoscută în deltă sub denumirea de limba bălților sau limba broaștei. Interesantă mi se pare recomandarea unor localnici în vârstă care se referă nu la medicație, ci la un complex de exerciții fizice, mișcări și poziții cunoscute în fiziologie ca reflex intrinsec al defecației. Astfel, se recomandă două-trei serii de câte opt-zece genuflexiuni cu mâinile în șolduri, respirații adânci în poziția de ghemuit cu brațele în jurul genunchilor și extensii ale coloanei vertebrale cu mâinile ridicate.

- *Probleme cu fierea*

În termeni populari, afecțiunile fierii, vezicii biliare, colecistului se pot descrie astfel: dureri sau jenă în dreapta sub coaste (zona ficatului), gust amar, uneori greață sau vărsături, balonări, intoleranță la unele alimente, semne care pot însoți diareea sau constipația etc. Dacă știți de problemele mai vechi ale dumneavoastră

cu fierea și credeți că este doar o criză provocată de un abuz alimentar, stres sau oboseală episodică, atunci puteți găsi remedii provizorii din natura deltei. Altminteri, numai medicul vă poate diagnostica și recomanda tratamentul adecvat, uneori cu măsuri drastice. Aproape sigur în deltă aveți la îndemână lămâie, ulei (preferabil de măsline). Dacă aveți și miere, puteți face un amestec în proporții egale cu cele trei ingrediente. Am remarcat că localnicii amestecă aceste ingrediente cu o lingură de lemn. Poate este vorba numai de tradiție sau poate fierul este un catalizator? Un adjuvant în depășirea crizei este ceaiul de sunătoare. Sunătoarea (*Hypericum perforatum*) este o plantă perenă ușor de găsit în flora spontană din deltă. Tulpina ei este dreaptă, cu ramificații în partea superioară, cu frunze simetrice, ovale și care conțin pungi secretoare translucide (de unde denumirea sa de *perforatum*). Florile sunt grupate, fiecare având cinci petale galbene. Datorită uleiurilor și taninurilor sale, partea superioară a plantei are acțiune antiseptică, astringentă și cicatrizantă. Se mai cunosc acțiunile sale vasodilatatoare, hipotensive și colagoge. Din cauza multiplelor acțiuni, ceaiul se bea de mai multe ori pe zi, dar numai când este cazul. Sunătoarea poate pricinui foto sensibilitate, din acest motiv se recomandă evitarea expunerii la soare.

- Răceală și gripă

Răceala și gripa au simptome asemănătoare, răceala fiind, în general, mai ușoară ca manifestare. Ambele sunt produse de viruși în condiții de neadaptare a organismului la unii agenți climaterici. Răceala este produsă de mai multe sute de tipuri de viruși, pe când gripa este cauzată de numai câțiva, motiv pentru care există vaccinuri numai contra gripei. Gripa se instalează rapid și este întotdeauna însoțită de febră. Popular, se spune că nu boala este tratată, ci bolnavul este ajutat să scape mai repede de neplăceri. Localnicii din Delta Dunării cunosc nenumărate remedii naturiste pentru răceli și gripă, oricum, în topul recomandărilor lor se află invariabil usturoiul. Explicațiile vulgare privind etimonul usturoiului se rezumă la senzația de usturime la mestecare, iar denumirea de „căței” s-ar datora faptului că bulbii „mușcă” limba. Nu toți turiștii deltei suportă sau agreează ingerarea directă a usturoiului, de aceea retransmit câteva idei de ameliorare a mirosului și gustului acestui panaceu. Cinci-șase căței de usturoi, decojiți și pisați, se amestecă cu zahăr sau miere în proporții egale și se adaugă în apă fierbinte. Se bea numai zeama. Se pot inventa diferite amestecuri de usturoi cu siropuri, sucuri sau tincturi, în funcție de ce avem la îndemână. În zonele neinundabile și nisipoase din deltă crește cătina. Cătina (*Hippophae rhamnoides*) este un arbust fructifer, având frunze argintii cu limbul îngust și fructe portocalii aglomerate pe crengile subțiri. Denumirea populară de cătină albă provine de la frunze. Boabele de cătină, de mărimea mazării, sunt foarte bogate în vitamine, acizi organici și minerale necesare organismului uman, mai ales în caz de viroze. Preparatelor din cătină li se atribuie nenumărate virtuți terapeutice și preventive, precum creșterea

puterii de autoapărare nespecifică a organismului, detoxificarea ficatului, efecte cicatrizante, adjuvant în cazul afecțiunilor psihice etc. Cel mai simplu, din cătină se poate prepara un ceai aromat și plăcut la gust, care, în caz de răceală sau gripă, se bea cald sau rece, în loc de apă. Am auzit în deltă că ceaiurile de coajă sau frunze de salcie sunt folosite ca leacuri băbești în caz de răceală sau fierbințeli, cum li se spune gripelor. Interesant este faptul că la aceste ceaiuri pescarii haholi folosesc vin în loc de apă. Din sfaturile bătrânești mai rețin și ceaiul de urzici, bun la toate, inclusiv în caz de răceală. Urzicile și salcia se găsesc peste tot în deltă, dar medicii spun că nu în toate situațiile ele sunt benefice. De exemplu, ceaiul de urzici este un puternic diuretic și nu este recomandat celor cu probleme de rinichi, după cum nici celor hipotensivi, iar ceaiul de salcie nu se recomandă celor cu astm bronșic și nici copiilor (cu hipersensibilitate la salicilați).

- *Înțepături de insecte*

Se disting două situații: îndepărtarea sau descurajarea insectelor, în speță țânțarii, tăunii, muștele cu trompă etc. și reducerea efectelor de durere-arsură, inflamare sau chiar infectare a zonelor afectate. În cazul neinspirat în care n-ați adus în deltă nici un repelent, povețele populare menționează posibilitatea descurajării țânțarilor cu miros de fum impregnat în haine, cu loțiuni mirositoare preparate din ulei (de măslina, adaug eu), cu esență de ceai de mentă sau lămâie sau cu soluție de sare amară. Se pare că țânțarii au ținte termice și se orientează după miros. Puteți observa și dumneavoastră cum țânțarii se comportă de parcă s-ar arunca de bună voie în focul de tabără din deltă, dar dacă peste foc se pun câteva frunze umede de papură, ei se îndepărtează urgent respinși de mirosul fumului de papură arsă. În afara faptului că, la modul general, un localnic nu este atât de mult deranjat de țânțari precum un turist sau un vizitator ocazional în deltă, este posibil ca acesta să fi dobândit o formă de apărare prin mirosul de tiamină (o formă a naturală a vitaminei B1), miros degajat de piele. Această vitamină se găsește în carnea de pește, pâinea integrală, ouă și alte alimente consumate cu predilecție de cei ce trăiesc în deltă. Berea este relativ bogată în vitamina B1 și știm că mirosul ei nu place țânțarilor, dar nu am încă dovada că o cură de bere ar fi eficientă în descurajarea țânțarilor! Subliniez faptul că prevenirea atacurilor masive de țânțari se face cu evitarea perioadelor din zi când aceștia sunt activi, cu evitarea locurilor de aglomerare a lor (stufăriș și vegetație deasă) și cu alegerea sezoanelor anuale când aceștia nu se află în perioada de reproducere (larvele lor având nevoie de o temperatură relativ ridicată a apei pentru dezvoltare). Mai reamintesc că anumite spray-uri, unguente sau loțiuni, precum Autan și Off, sunt deja verificate, având eficiență și la îndepărtarea altor insecte care se hrănesc cu sânge. Pentru a diminua mâncărimea, usturimea sau neplăcerile provocate de pișcăturile de insecte puteți folosi (atunci când nu aveți la îndemână produse farmaceutice special destinate) tamponări cu oțet, alcool, gheață, săpun hipoalergenic sau o ușoară presiune cu

obiecte metalice reci. Tendința de inflamare, spun localnicii deltei, poate fi redusă cu usturoi aplicat direct pe zona afectată, comprese cu propolis, cu frunze de ceapă sau cu soluție de bicarbonat de sodiu.

- *Înțepături de dinți sau spini de pește*

Pe dinții peștilor răpitori și pe țepii aripioarelor dorsale la majoritatea speciilor de pești din deltă se găsesc aglomerări de bacterii, care, probabil, se răspândesc trecând, prin contactul cu zonele rănite, la alt organism. Oricum, în afara durerii unor zgârieturi și înțepături, pescarii și turiștii pot avea neplăceri cu infectarea zonei afectate. Cei care s-au înțepat în dinții știucii încercând să scoată o nălucă din gura ei, sau cei care au curățat de solzi un biban și s-au rănit, cunosc faptul că sângerarea este mai abundentă și durează mai mult. Mulți dintre pescarii locali extrag sângele cu gura știind din bătrâni că saliva este un dezinfectant excelent, apoi tamponează locul, dar și gura cu votcă. Dacă ați uitat să aduceți în deltă pansamente și dezinfectante, puteți folosi leacuri băbești, ca de exemplu uleiul de pește, pomadă de gălbenele sau ulei de măceșe, panacee preparate în multe case ale localnicilor. Comun pentru toate acestea pare a fi faptul că sunt cicatrizante și conțin vitamina A. Am mai auzit și de preparate de vâsc în untură de mistreț și alte unsori tămăduitoare, căroră, cu tot respectul pentru înțelepciunea populară, le acordăm doar credit psihogen. În caz de inflamare sau infectare, rana trebuie spălată și curățată. În lipsă de medicamente, localnicii folosesc foi de ceapă sau de varză aplicate pe rană, usturoi, ardei iute sau oțet pentru presupusa dezinfectare, iar ceea ce pare cu adevărat înțelept, protejează plaga uscată, ferită de contactul cu apa bălții.

- *Luxații și întinderi musculare*

Din mișcări neobișnuite care depășesc limitele funcționării normale ale articulațiilor sau mușchilor se pot produce entorse, luxații, leziuni de ligamente, mușchi sau alte țesuturi. Popular se numesc scrânteli, sucituri, traume etc. Tratamentul imediat este cel cunoscut de medici și personalul paramedical cu acronimul RICE, însemnând: repausul – părții afectate, gheață – sau comprese reci aplicate indirect pe piele, compresie – cu bandaj, preferabil, elastic și elevație – ridicarea membrului afectat. Aprecierea gravității traumatismului și tratamentul, subliniez cu fermitate, este apanajul medicului. În lipsa lui, dar numai pentru scurt timp și pentru reducerea durerii se pot aplica unele remedii populare precum frunze de varză, cataplasme indirecte pe piele din argilă rece, cu flori de arnică, cu cimbru sau sunătoare. Neobișnuită ni se pare recomandarea, de altfel primită din mai multe surse, de comprese cu pâine neagră înmuiată în bitter suedez și aplicată prin tifon pe zona dureroasă.

- *Probleme cu inima și tensiunea arterială*

Problemele organice ale inimii sunt rar dobândite în deltă; mai degrabă se poate vorbi de dereglările funcționale care pot proveni de la un efort supradozat, abuz

alimentar, intemperii sau stres, după cum pot fi recidive nefericite. În cazul acestor manifestări, popular cunoscute ca palpitații, înțepături în zona inimii, vâjâieli în urechi, tulburări de vorbire și vedere, amorțeli în mâini, frisoane sau dureri ale pielii expuse la rece etc. și în lipsa medicului, evitați expunerea la frig, beți ceaiuri calde sau puțin vin fiert, mâncați usturoi, lămâie și alte citrice și urmați un regim vegetarian. Numai medicul poate aprecia gravitatea afecțiunii, dar dumneavoastră puteți aprecia cauza și stopa influența. Povețele bătrânești se referă, în mare parte, la tratamentul naturist de lungă cursă, care, după părerea mea ar putea completa medicația modernă, interferându-se în timp cu aceasta din urmă. Avem încredere în discernământul turistului sau vizitatorului ocazional din deltă, care, ca și mine, știe că, de fapt, se tratează bolnavul și nu boala și că fiecare organism reacționează diferit la agresiuni virotice sau la efort și stres. Prin urmare, lecurile naturiste prezentate aici au mai mult un titlu de informare decât de recomandare. Se spune că ceaiul și preparatele din fructe de păducel sunt foarte utile în prevenție și stări acute. Păducelul (*Crataegus monogyna*) este un arbust cu flori albe și fructe mici roșii, ușor amărui, care crește și în solurile calcaroase din Dobrogea. În deltă se folosește împreună cu vâscul și talpa-gâștei ca adjuvant în afecțiuni cardiace cu substrat nervos, aritmii, hipertensiune arterială, extrasistole și tahicardie. Lipovenii ruși folosesc drept cardiotonic un așa-numit „vin de flori”, de regulă preparat din coacăze negre și flori de lăcrămioare, ruscuță cu florile galbene sau roșii și flori de talpa gâștei. Infuziile de coada racului, lumânărică, flori de soc sau cimbrisor de baltă par a fi benefice în prevenția și terapia de urgență în deltă.

Specificul comportamentului civilizat în Delta Dunării

Referitor la această temă, delta înseamnă natură, oameni și alte viețuitoare, prin urmare în deltă suntem datori să extindem respectul pentru semeni la natură și viețuitoarele ei, să le ocrotim și să combatem comportamente care încalcă atât cutumele morale, cât și regulile diriguitorilor. Ne place sau nu, accesul în deltă, în locurile considerate de experți că sunt strict protejate, este condiționat de reguli, iar dacă punem cortul sau tragem la o pensiune trebuie să respectăm regulile locurilor respective și așa mai departe.

Este cu siguranță o naivitate ideea conform căreia cei care au nevoie de cunoștințe despre comportamentul civilizat vor citi aceste rânduri; totuși acord o menire acestor rânduri, gândindu-mă la puterea exemplului, la faptul că majoritatea celor care frecventează sau doresc să viziteze delta sunt iubitori de frumos, de armonie (aplicând normele de comportament social), au maniere, au

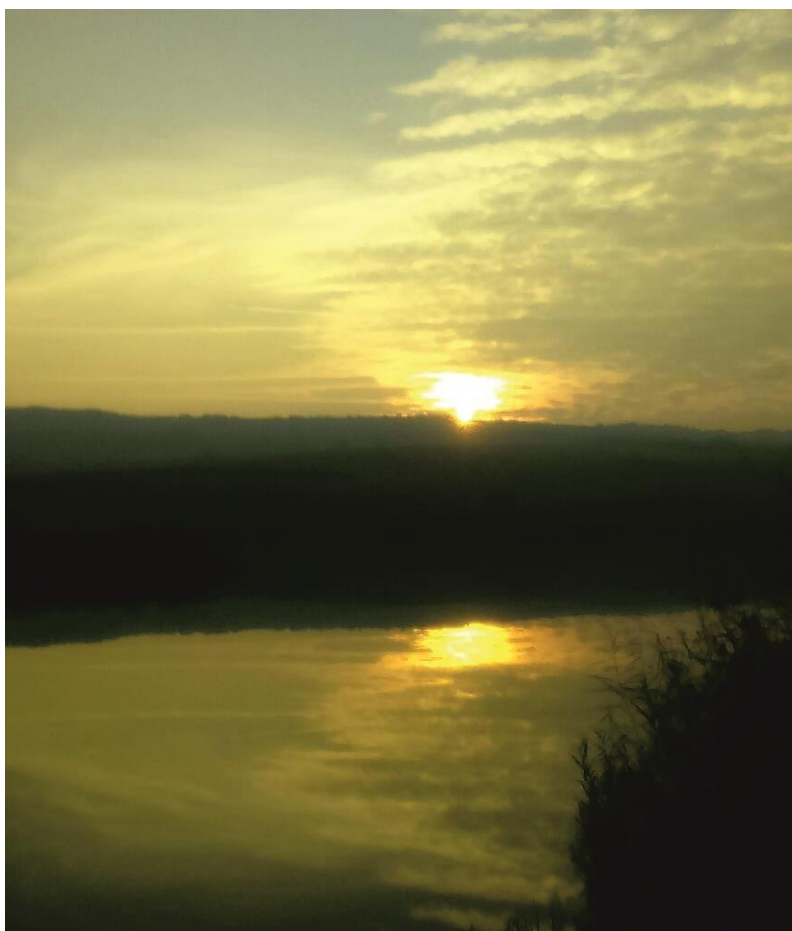
respect pentru obiceiuri și datini. Consider că se cunosc expresiile străbune: *Ce ție nu-ți place, altuia nu-i face!* și că sunt respinse slogane de tipul: *După mine potopul!*... Închipuți-vă cum ar fi ca musafirul care vă calcă pragul casei să facă dezordine, să provoace stricăciuni cu bună știință și alte lucruri necivilizate. Reacția firească a dumneavoastră ar fi cel puțin aceea de a curma repetarea unor astfel de vizite și, probabil, altele mai dure. Cei care au stabilit reguli aparent dure de comportament în deltă, cei care au apelat la legi punitive, la supraveghere și prevenție au avut, neîndoielnic, motive întemeiate. Pe de altă parte, cu toții știm că o societate anomică este din capul locului un eșec, iar refacerea unei conviețuiri civilizate necesită educație și investiții pe termen lung.

- Oricum, regulile dure și sancțiunile nu pot învinge mormanele de gunoaie din locurile de picnic. Este nevoie de educație, de puterea exemplului. Iată de ce mă raliez acelor care recomandă să se îngroape sau să se retragă resturile unui popas în natură... ceea ce este un apel la conștiință, la crezul că va veni ziua în care avizele de tipul *Păstrați curățenia!* au sens acolo unde acum n-ai ce păstra, unde zac resturi de la picnic, chiar dacă nu noi le-am produs. În rezervațiile naturale din unele țări civilizate curățenia se păstrează cu sfințenie. S-a ajuns la acest deziderat și prin soluția sancționării cu amenzi usturătoare a acelor care, pe locul lor de popas sau picnic, pe o rază de 30-50 m, s-au găsit gunoaie, indiferent cine și când le-a produs. A fost, de fapt o invitație categorică de tipul *Fă întâi curat și apoi folosește!* Așa ceva la noi n-ar avea încă efect până când controalele nu vor fi suficiente și eficiente. Suntem nevoiți să recunoaștem că voluntariatul n-ar fi o soluție pentru menținerea curățeniei, și ne gândim cu îngrijorare la ziua când autoritățile îi vor pedepsi și pe cei care nu merită, pe cei cu bună cuviință, interzicând și așa puținele bucurii ale iubitorilor de deltă, ale acelor care respectă natura și ale generațiilor care le urmează.
- Cine a mai fost în deltă știe că liniștea este o reală terapie, este un beneficiu al turiștilor nautici, după cum este și o necesitate a localnicilor care robotesc toată ziua începând cu ivirea zorilor, a păsărilor și jivinelor, a însuși tabloului mirific care trebuie contemplat în zumzetul său. Ce plăcut este un cântec sau o muzică discretă în jurul focului care fascinează, și ce oribil este un difuzor plin de decibeli; sau câtă nesimțire se află în chicotele asurzitoare și larma chefliilor, mai ales în orele nepotrivite! Cine decide ce este civilizat? În țările civilizate, mai nou și la noi, au fost stabilite legal niveluri sonore, locurile și orele lor, iar încălcarea acestor prevederi se sancționează drastic. În deltă, proprietarii de pensiuni, gazdele, în general, stabilesc reguli locale de sonorizare, iar în sălbăticie nu rămâne decât, dacă există, bunul simț al purtătorilor lui. Dacă cineva nu respectă liniștea dorită de alții, de viețuitoarele zonei este, cu siguranță, necivilizat, etichetă care

acordând-o, din păcate nu rezolvă problema. Mărturisesc că nu înțeleg de ce unii țin în natură, de ce unii se duc în deltă doar pentru a se îmbăta, de ce acestora nu le pasă de ceilalți...

- Pescarii localnici, în baza unor reguli străvechi, își lasă și acum sculele și bărcile nesupravegheate. Mai demult, cine era prins furând din setci era aspru pedepsit de comunitate: era dezbrăcat și lăsat să revină gol de la mare distanță. Dacă era primăvară sau toamnă pedeapsa era frigul, dar dacă se întâmpla vara, chinul era groaznic din cauza țăntarilor și lipitorilor. Fiecare pescar își cunoaște cu mare precizie poziția setcii și nodurile pe care le face. Au fost situații cu turiști naivi care au crezut că pot să scuture din vintire câțiva peștișori, fără ca pescarul să știe că i s-a umblat în scule. Apoi unii turiști au dedus că dacă se autoservesc pentru o ciorbă de pește din plasele pescarului și pun în loc un semn de recunoaștere, precum o sticlă de votcă, nu fac un lucru cu păcat. Oricum, un astfel de gest este reprobabil; puțini sunt aceia care știu că o datină locală, ridicată la rang de regulă, obligă orice pescar să-ți ofere pește pentru o ciorbă. Puteți să probați și dumneavoastră întrebând un oarecare pescar dacă are pește de vânzare. Majoritatea lor, chiar dacă au, nu vor să vândă, dar absolut toți din cei care au, nu refuză să doneze câțiva peștișori, dacă i se cer pentru ciorbă.
- Probabil că ați observat că cel de la volanul șalupei sau colegul de la manșa motorului încetinește atunci când trece pe lângă o barcă mai mică. Desigur că este vorba de grija de a nu produce dezechilibre sau valuri care să bage apă în barcă. Rareori, celor din barca noastră, mai ales la gurile canalelor, li se poate întâmpla, din neatenție, să deranjeze pescarii care supraveghează evantaie de lansete. Un gest de regret diminuează, oarecum, culpa și invită la prudență. Celor care nu le pasă de neplăcerile provocate de valuri altor ambarcațiuni, celor care îneacă lansetele pescarilor de pe maluri li se poate spune, în cel mai blând caz, că n-au citit regulile de bună cuviință specifice deltei, dar mă tem că este vorba de lipsă de educație civică, de posesori de caractere complexate care-și ascund goliciunea spirituală în spatele puterii motorului. Pentru acești indivizi, bărcile luxoase, de altfel ca și mașinile luxoase, sunt invitații la aroganță, la nepăsare față de cei din jur...
- Ca un fel de breviar, regulile de comportament civilizată în deltă extind regulile de bună cuviință clasice la relațiile cu localnicii, incluzând obiceiurile și datinile lor, la gazdele noastre, incluzând personalul ARBDD și oamenii legii, la colegii noștri de excursie și, desigur, la alți turiști. Comportamentul civilizată se reflectă specific în deltă și asupra naturii și viețuitoarelor ei. Acest lucru înseamnă grijă și respect, ba mai mult, atitudine critică față de cei care nesocotesc regulile locale. Este, probabil, cel mai potrivit pentru iubitorii de deltă să se documenteze cât mai mult

posibil despre aceste reguli. Oricum nu putem să le știm pe toate. De pildă, la etnicii lipoveni sau haholi, încălțările se lasă în afara ușii, se începe masa după binecuvântarea bucatelor etc. Alte exemple, regulile RBDD ne obligă să dăm prioritate păsăretului cu pui sau jvinelor care traversează canalul, să campăm numai în locurile menționate, regulile pescuitului sportiv ne obligă să eliberăm unele specii etc. Ar mai fi de adăugat faptul că spiritul de echipă, care, la fel ca normele de conviețuire, se învață mai mult din experiență decât din cărți, ne aduce aminte, destul de des, întrebări retorice cum ar fi aceasta: *Ce trebuie să facem ca cei din jur să se simtă bine?* Dacă am ajuns la stadiul acesta este un semn bun; nu ne rămâne decât să dăm un sfat ciudat: *Nu dați sfaturi*; remediați singuri eventualele mici inconveniente, sau solicitați ajutorul altora, atunci când nu puteți rezolva singuri o nemulțumire. Berea nu stă la rece? Lanseta nu e la locul ei? Barca nu-i legată? Încercați bucuria spiritului de echipă și rezolvați voi înșivă!



Mic glosar de cuvinte folosite în Delta Dunării

agi	amar
altin	aur
ataman	șeful echipei de pescuit
ave	plasă lungă de pescuit
baba	tata
babaică	vâslă sau ramă
Babiță	pelican
bahna	canal sau braț mort al unei ape curgătoare, cu multă vegetație fixată
bahor	unealtă de agățare și scoaterea sturionilor din carmace
bair	deal
bairam	Petrecere sau sărbătoare
balaban	mare
balic	fileuri de sturioni
baran	macara cu vârtej pentru trasul năvoadelor
bară	Prag de nisip sau alte depuneri la gura unui canal
batac	mlaștină
Beștepe	cinci coline
bugeag	de câmpie sau de stepă
buhalcă	unealtă de speriat peștii pentru a intra în plase
buhaz	canal
burun	promontoriu
cadan	soție
calabalic	mulțime
cara	negru
cardon	pichet grăniceresc
carmace	cârlige foarte ascuțite și fără spin, atârdate ca o perdea pentru prinderea sturionilor
cartai hoitar	vultur hoitar
caugagia	bătăuș
ceair	vale
ceam	șlep fluvial
ceamur	material de construcție din lut și paie

ceatal	ramificație de ape
celic	oțel
cherhana	centre de achiziționat, sortat și depozitat temporar pește proaspăt
chicel	plasă de pescuit în formă de lingură
chioi	sat
ciflic	fermă
ciortan	crap mic
ciortănel	crap foarte mic
codolă	frânghie scurtă din care se confecționează scule de pescuit
cogealac	bărbătesc
copcă	spărtură în gheață pentru aerisire sau pescuit iarna
coseac	cârd de pește în migrare
crilă	capăt de năvod
crivace	coaste de barcă
cujbă	lemn de susținut ceaunul
Cum	nisip
dere	pârâu
doloșman	nebun
Eric	gârlă
eschi	vechi
ghiol	lac sau baltă
ghionder	prăjină de împins barca
hahol	etnie de sorginte ucraineană
iaprac	somn mic
iezer	lac sau baltă
izgon	mistreț
Japșă	baltă sau lac foarte puțin adânc și cu multă vegetație
kobilă	unealtă de tăiat și recoltat stuf din bălțile înghețate
larpac	somn de 2-4 kg
leasă	împletitură din nuiele și pari
lejancă	bancă- pat din spatele sobei
lotcă	barcă pescărească
mahună	barcă mare pescărească cu motor interior
mârliță	știucă mică
matiță	sacul central al năvodului

minciog	unealtă cu mâner și ramă circulară cu plasă pentru scos peștele din apă
moacă	somn mic
moreană	vânt cald, de obicei sudic
mreje	plasă de pescuit subțire, dreptunghiulară și susținută de plute
nalbant	potcovar
năvod	unealtă de pescuit din plasă și de lungime mare
opusine	stufărișul bălților unde se refugiază puietul de pește
plaur	insule plutitoare din plante acvatice
pomustea	platformă de pământ supraînălțat pentru protejarea stufului depozitat de apele crescute
punar	puț
rizeac	brădiș
sabangia	sălbatic
saha	gârlă
saran	crap
setcă	plasă de pescuit industrial, verticală, cu plute deasupra și plumbi la fund
Siaj	urma în apă a vaselor sau a bărcii cu motor
sidelcă	banca din barcă
strapazan	bățul de care se sprijină vâsla în rotire, șalău mic
suligă	stuf tânăr ca un vârf de lance
tacim	mai multe șiruri drepte de carmace
talian	unealtă de pescuit din plasă, compusă din trei vârșe dispuse în triunghi
tarpan	unealtă de tăiat stuf sau iarbă de forma unei secere cu coadă
tepe	colină
vârșe	unealtă de pescuit sinonimă cu vintirul (venter), de forma unui sac de plasă armat cu cercuri de lemn în care, dacă peștele intră, nu mai poate ieși
vintir	unealtă de pescuit de forma unui sac de plasă armat cu cercuri de lemn
zăton	lac de formă alungită

VII. CAPITOL NOU. PASIUNEA PESCUITULUI

Bibani de Nil în lacul Victoria

Lacul Victoria, cel mai mare din Africa, este împărțit de trei țări: Uganda, Kenia și Tanzania. Mie mi s-a părut imens, chiar mai mare decât Transilvania. Unul dintre izvoarele Nilului Alb este defluent al lacului Victoria, iar uriașul



Courtesy of [wikimedia.org/wiki/commons/thumb/d/d9/Lates_niloticus_2.jpg/440px-Lates_niloticus_2.jpg](https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lates_niloticus_2.jpg)

biban de Nil nu este un pește endemic, ci unul introdus recent în lac, acum câteva decenii, cu intenții de profit. La început, demersul de populare a fost o afacere de milioane de dolari, deoarece bibanul de Nil (pe numele său științific *Lates Niloticus*) crește foarte repede, mâncând tot ce mișcă și ce-i încapă în gura imensă. Exemplarele de 2 m și 200 kg, cu o carne deosebit de gustoasă (precum bibanul de Delta Dunării), nu erau rarități, fiind exportate în Europa și America cu eticheta de „delicatesă”.

Dar pescuitul comercial intensiv a dus repede la sărăcirea lacului de bibani de Nil precum și a pescarilor din majoritatea satelor de pe malurile sale. Și acum se mai văd pe maluri, din loc în loc, ruinele unor fabrici care pregăteau peștii pentru export. Privindu-le, am simțit o oarecare

compasiune pentru pescarii sărăciți, dar și o revoltă pentru nesăbuința exploatării neraționale a resurselor

epuizabile. Ceva, ceva pare a fi și de bine... Acum biotopul lacului este complet refăcut, iar faima bibanilor de Nil continuă din inerție să aducă o brumă de beneficii agenților locali de pescuit și turismului nautic. Ar reieși că localnicii au realizat că biodiversitatea și pescuitul recreativ pot fi mai profitabile decât carnea de pește a



*Bibani de Nill la cherhana. Photo courtesy
newvision.co.ug.*

Tel Aviv, deturnată din zborul spre Paris. Ciudat mi se pare faptul că epava acestui avion Boeing 707 continuă să fie o atracție turistică în parcul aeroportului, pe malul lacului Victoria, cu toate că ugandezii îi susțineau atunci pe teroriștii palestinieni care au pus la cale deturnarea. Despre clima ecuatorială neplăcută am fost avertizat, dar nimeni nu mi-a spus de pacostea ce o pot provoca niște mici găze, care, deși nu pișcă, incomodează, nimerind în ochi, în gură, peste tot... E adevărat,

aceste insecte care se ridică în aer din apele lacului trăiesc puțin și apar doar sezonier în anumite condiții de umiditate, neavând altă preocupare decât acuplarea și depunerea de ouă. Seara roiesc cu miliardele formând nori negri, considerați periculoși din cauza riscului de sufocare. Localnicii le tolerează, probabil din obișnuință și le consideră utile, preparând din ele un fel de chiftele bogate în proteine. Poate pare amuzant de povestit ce mi s-a întâmplat în prima seară a vizitei mele... Fiind invitat la un dîneu cu program folcloric, oferit de primarul orașului Entebbe, prima greșală am făcut-o când, atât eu, cât mai ales soția mea, ne-am gătit cu haine de gală, neștiind că totul se petrece în aer liber. S-a întâmplat că exact în acel aer liber să „petreacă” zumzăind și un imens roi de insecte. Cei mai mulți invitați locali stăteau în picioare, având pelerine de plastic și evantaie mari de apărare, numai eu și soția mea eram depuși și expuși în două jilțuri protocolare din coarne de bivoli și fildeși, iar în fața noastră dansau frenetic trupe de băștinași îmbrăcați tradițional, adică sumar. Ca să scăpăm cât de cât de invazia

Având eu niște treburi oficiale în anul 2014, am aterizat pe aeroportul Entebbe din Uganda, a cărui pistă traversează Ecuatorul, astfel încât în decurs de câteva minute am rulat de pe o parte a emisferei terestre pe cealaltă și înapoi. Aeroportul Entebbe este cunoscut mai ales pentru operațiunea de succes a unui comando israelian, care a reușit, cu lupte ca-n filme, să elibereze pasagerii unei curse din



Dîneu la Entebbe pe întuneric din cauza insectelor

de insecte s-a hotărât stingerea becurilor, astfel încât abia deslușeam dansatorii, cel mai probabil doar după strălucirea dinților lor. Oricum, toată perioada cât am stat în Uganda am fost tratați de către autorități cu mult respect și vădită prietenie. Uganda încă mai este o țară săracă; de pildă, am aflat că în capitala Kampala sunt două cifre pentru a ilustra populația locală: ziua, capitala are 4 mil. de locuitori, iar noaptea numai 2 mil. Aceasta înseamnă că aproximativ 2 mil. de ugandezi săraci vin în fiecare dimineață în capitală ca să facă mici vânzări sau servicii de supraviețuire și pleacă seara înapoi, în împrejurimi. Una dintre puținele afaceri prospere în Uganda pare a fi cea referitoare la atracțiile turistice pentru străini, fie sub forma de aventuri (diferențiate pe grade de efecte adrenergice) în rezervații de animale, fie ca drumeții incluzând vizitarea unor monumente naturale, cum ar fi, de exemplu, cascada Murchison, celebră pentru pescuitul unor exemplare gigant de biban de Nil.



Dans folcloric ugandez cu lumina stinsă din cauza insectelor





Cascada Murchison unde se prind bibani de Nill uriași. <http://www.birdinglleidaexpeditions.cat/es/content/uganda-cascadas-murchison>

Mi-ar fi plăcut să pescuiesc acolo, dar am înțeles din descrierea traseului că ultimii km de drum sunt prea dificil de parcurs pentru vârsta mea, așa că am refuzat politicos... În schimb, am optat pentru cea mai umilă „aventură” de safari, în condiții de deplină siguranță, întrucât drumul pe care am circulat, într-un fel de automobil deghizat și decorat ca o șalupă, era protejat de ambele părți de un gard înalt de sârmă, iar șoferul era înarmat „just in case”.



Persida și Adrian Gagea la Safari în Uganda

Fără emoții adrenergice, ne-am ignorat reciproc cu lei tolăniți dincolo de gard, probabil hrăniți de îngrijitorii rezervației, precum și cu rinocerii blajini, dar am fost încântat să



Pasărea Sabot

filmez de-aproape o adevărată *rara avis* (*Balaeniceps rex*), o pasăre cu un cioc ca un sabot, despre care știam că adoră să vâneze puii de crocodil, șerpilor și chiar țiparii electrici, fiind, în mod ciudat, imună la șocurile lor electrice. Pasărea Sabot este endemică în zona lacului Victoria și abia de curând s-a descoperit prin analize ADN că este înrudită cu pelicanii. Obiceiurile ei mai sunt și-n zilele noastre încă enigmatice, așa cum sunt cele ale buhaiului de baltă, la noi. Celebrele gorilele ugandeză trăiesc adânc în junglă și pot fi văzute numai în condiții cu totul speciale, în schimb, în turul de safari optat, am putut admira comod un grup de cimpanzei, izolați de turiști printr-un șanț cu apă și un mal de protecție. Vizitatorii le aruncau în apă banane și alte fructe, iar cimpanzeii le culegeau cu bețe... Era un amuzant tablou de pescuit.



Concurența la pescuit

Ghidul de pescuit a fost instruit de gazdele mele suspuse să facă tot posibilul să prind un biban de Nil. Am umblat mult, ocolind niște lagune, făcând chiar un efort fizic. La un moment dat i-am reproșat să nu mă mai grăbească, pentru că am la șold o proteză de platină. Aproape în șoaptă mi-a răspuns că așa face bine să nu mai spun nimănui așa ceva, deoarece platina este foarte scumpă în Uganda. Am luat remarca lui drept o glumă, apreciindu-i bunăvoința. Drept să spun, m-a dus în niște locuri în care teoretic orice pescar își dă seama că șansele sunt mai mari. În primul rând, în locurile respective nu are voie oricine să pescuiască, apoi pe ultima porțiune de drum n-a folosit motorul de barcă, apropiindu-ne tiptil, la vâsle. Mi-a oferit voblere, așa zise, cu „experiență”,



Pescuit pe Lacul Victoria

și câteva zeci de kg. Acest fapt mă duce cu gândul la o teorie controversată, anume la limita dimensională la care se pot reține exemplarele diferitelor specii de pești cu dezvoltare lentă. Prima precizare necesară se referă la faptul că trebuie ținut cont de diferența de conținut noțional dintre creștere și dezvoltare. De exemplu, pe vremuri când se pescuiau autorizat lostrite, puii lor, adică exemplarele sub 60 cm, trebuiau eliberate, nu și adulții reproducători. La fel sturionii cei mari, depunătorii de icre, puteau fi reținuți, și așa mai departe la majoritatea speciilor cu dezvoltare sexuală lentă. Iată un alt exemplu: pentru specia ei, o știucă de 10 kg pare a fi mult mai valoroasă ca perpetuare decât 10 știuci de 1 kg, care, conform normelor de dimensiune, trebuie eliberate. Desigur, există și rezistă și raționamentul invers, cum că mai mulți pui înseamnă mai multe șanse pentru specie. Și alte raționamente pot fi discutabile: de pildă, în lacul Victoria, pe vremea când bibanul de Nil se pescuia industrial, ar fi fost în folosul speciei sau în favoarea comercianților eliberarea unui exemplar uriaș? Dar în majoritatea bălților concesionate din România unde se plătește o taxă de pescuit și peștele prins trebuie eliberat, cui folosește taxa, dacă toamna peștele se recoltează cu năvoadele pentru comerț? În fine, trecem peste presupusele nereguli și susținem moralizator deviza: “catch and release”.

Lacul Victoria are nenumărate insule și golfuri mici, pline de vegetație ecuatorială și viețuitoare lacustre. Ghidul, după ore întregi de căutări prin așa-zisele locuri bune și dezamăgit de insuccesul meu, îmi propune, ca ultimă soluție,

arătându-mi pe ele zgârieturi făcute de bibani uriași... Dar și eu m-am străduit și era cât pe ce să aduc la barcă un pui de biban de Nil, de vreo 3-4 kg.

Mi-ar fi plăcut să am acum o poză cu un biban de Nil pe brațe, numai că el n-a vrut și s-a dezgătat singur, spunându-mi, pe cât mi s-a părut, ceva jenant. Tot i-aș fi dat drumul, pentru că era un pui de biban, o dovadă că specia n-a dispărut din lac. Bibanul de Nil devine matur la dimensiunea de 120-130 cm



Din loc în loc o tăblie marca Ecuatorul

să mergem într-un golf mărginaș, știut numai de el și de amicii lui, încercând să mă convingă că, dacă am noroc, acolo aproape sigur voi prinde ceva. Când am ajuns în golful cu pricina, cel mai mult m-a surprins liniștea deplină, lipsa oricărui zgomot natural, un fel de atmosferă misterioasă. Mi-am imaginat că acolo este sălașul unui monstru de biban care-și apără parohia și care și-a eliminat sau alungat orice concurență. M-am pus pe treabă îndârjit, explorând cu voblerul mai toate cotloanele golfului. Nimic, nici o trăsătură. Am strâns și-am plecat, încercând de-acum, la rândul meu, să-l consolez pe ghid cu lozinca bistrițeană: „Pescuitul îi plăcerea, peștele-i fudulia”. Chiar așa, câți pescari din România au pescuit în Uganda? Ba mai mult, și pe gratis! Totuși sunt dator să precizez că am fost invitat în Uganda nu ca pescar, iar pescuitul în lacul Victoria a fost un bonus oferit de gazdele mele generoase.

Întors în România, după câteva zile, primesc de la ghidul meu un e-mail cu link-ul pozei unui crocodil imens, capturat în năvoade de pescarii ugandezi exact în golful liniștit unde m-am străduit eu să prind ceva. Rămas pe gânduri, mi-am zis în sinea mea: ce mai... sunt oricum un norocos, mai ales că în burta crocodilului s-au găsit rămășițe omenești.



Crocodil uriaș prins la năvod de pescarii ugandezi în lacul Victoria.

Link: [crocodil article-2597473-1cc402e800000578-690-634x414](https://www.romaniaonline.ro/2014/07/14/crocodil-urias-prins-la-navod-de-pescarii-ugandezi-in-lacul-victoria/)

Bibani de epavă în Golful Persic

Golful Persic este, de fapt, o prelungire a Mării Arabiei, fiind mărginit, în principal, de Emiratele Arabe Unite și Iran. În 2014 am fost invitat cu treburi de sport internațional la Abu-Dhabi și am profitat de ocazie să-mi aranjez printr-o firmă de resort turistic un pescuit de bibani de epavă în apele golfului. Bibanii de epavă sunt din neamul Percomorphi (Perch-like), la fel ca bibanii din Delta Dunării, numai că familiile lor trăiesc în ape diferite, respectiv în ape sărate (sea water) și dulci (fresh water). Familia Serranidae a bibanului de epavă cuprinde 89 de specii, motiv pentru care aceiași pești, foarte asemănători, sunt cunoscuți de pescari cu denumirea de Grouper, Merou, Sea Bass, Snapper, Epinephel și altele. De fapt, bibanii de epavă sunt bibani de recif foarte teritoriali: unde găsesc o stâncă sau un ascunziș, ca de pildă o epavă, se instalează ca stăpâni,



Pescuit la trenă în Golful Persic

dar nu ușor, ci după lupte îndârjite. De regulă, lângă o epavă sălășluiește doar un singur biban uriaș, care, neîndoielnic, este masculul dominant al ariei. Interesant este că puii acestor bibani sunt hermafrodiți, iar la maturitate, când depășesc câteva zeci de kg, se diferențiază sexual, masculii crescând tot restul vieții și atingând dimensiuni impresionante. Actualul record omologat de mărime pentru un biban de epavă pescuit cu lanseta este de 2,5 m și 308 kg! Ca pui, bibanii de recif au culori și multe pete diferit colorate, fiind deosebit de aspectuoși. Se zice că au o carne de calitate, foarte gustoasă, de aceea în Marea Mediterană sunt numiți Jawfish, cu referire la „kosher food” și cu analogia „carne curată”, agreată de evrei. N-a fost simplu pentru agenția de pescuit cu pricina să obțină autorizarea mea de ieșire pe mare, din cauza faptului că, intervievat fiind, am răspuns afirmativ la întrebarea dacă am fost cândva în vizită în sudul Iranului. Oricum, la ieșirea în larg am fost verificat la pașaport.



Salutări din Abu Dhabi



Pui de biban de epavă

plăcere”, i-am răspuns eu, adăugând că pentru următorii bibani, dacă-i voi prinde, îl rog pe el să facă ce-o vrea cu ei. Chiar așa a fost, am mai prins vreo câțiva pui de bibani, la fel de mari, ceea ce m-a încântat, iar după spusele ghidului a fost o partidă de pescuit reușită. Știam încă de la început că lanseta și șnurul pe care le foloseam n-ar fi rezistat la drilul cu un biban matur. Bibanii de epavă, sau altfel spus, de recif, sunt pești răpitori, hrănindu-se cu pești mici și crustacee. Fiindcă n-au dinți, ci doar niște buze cărnoase căptușite cu o perie aspră, ei atacă aspirând prada. Așadar, mărimea voblerului n-ar fi fost un impediment ca să fie, vorba aia, „atacat” de vreun biban matur de câteva zeci de kg. L-am întrebat pe ghid de ce prindem numai pui de bibani. Sfătos, el mi-a confirmat, ceea ce știam că este logic în orice situație, nu numai la pescuit: „Nu este locul potrivit sau nu este momentul potrivit!”. Puii de biban, care pentru mine păreau uriași (în comparație cu

Altminteri, ghidul a fost foarte amabil și s-a dovedit un bun cunoscător în ale pescuitului marin. Cât timp am tras la trenă cu voblere ușoare n-am avut nici o „prezentare”, apoi am pus voblere lestate și lucrurile s-au schimbat. Bibanii de epavă „stopează” linia, fără să smucească, oferind senzația că voblerul s-a agățat de ceva pe fundul apei. Apoi începe drilul incitant, cu opunere la ridicare, schimbări de direcție și... pauze, precum s-ar fi dezgătat. Pe primii bibani, nu mai mari de 6 – 8 kg, colorați diferit și zbârliți războinic, i-am fotografiat și le-am dat drumul, spre dezamăgirea ghidului.

La un moment dat ghidul m-a întrebat timid: „Știți, familia mea mănâncă pești din aceștia, acceptați să rețin unul?” „Cu



Alt pui de biban de epavă

bibanii din Delta Dunării), se feresc și stau de-o parte față de cei maturi. De obicei stau deasupra unui recif, iar, prin abuz de logică cred eu, asta ar explica coloritul lor pestriț, un fel de cromatism de mediu. La maturitate bibanii de epavă devin închiși la culoare, ceea ce probabil este un cromatism de răpitori, neavând nicio jenă să fie canibali. Bibanii mari sunt femele și se adună în cârduri imense lângă o proeminență de recif, doar în sezon de împerechere. Atunci apar și câțiva masculi imenși, de sute de kg, adevărații stăpâni ai epavelor din împrejurimi. Enigmatic, ei provin prin schimbare de sex din femelele mature... La un moment dat am simțit că am la dril un exemplar mai mare decât puii de biban, deoarece se comporta diferit, sprintând când într-o parte, când în cealaltă.

Aducându-l la suprafață, s-a dovedit a fi un rechin de recif, pe care ghidul l-a



Rechin de recif pe puntea șalupei

părăut că vrea să-mi muște vârful pantofului, așa că am renunțat la fotografia cu

străpuns cu gafa ca să-l urce pe punte. Rechinii de recif nu cresc foarte mult, rar depășesc 1.5 m, sunt deosebit de vioi, iar ca semn distinctiv, au vârful aripioarei dorsale de culoare neagră. Nu au cazier de killer, ba mai mult, sunt considerați foarte prietenoși, înotând uneori și la vedere în apă mică. De aceea unele agenții turistice închiriază echipament subacvatic celor care vor să-i vadă de aproape, alipind de grup și un ghid care să momească rechinii de recif cu peștișori. A fost primul rechin prins de mine și aș fi vrut să mă fotografiez cu el ținându-l pe brațe. N-am reușit; se zbătea pe punte, iar când am pus mâna pe spatele lui i-am simțit pielea aspră ca un șmirghel și mușchii încordați, oricum greu de imobilizat. Chiar mi s-a

trofeul în brațe, rugându-l pe ghid să-l arunce peste bord. Ghidul a încercat să-mi explice că rechinul este rănit și că ar fi mai bine să-l bage în lada frigorifică. Apoi mi-a ținut o lecție despre cât de gustoasă este carnea de rechin prăjită în ulei de palmier, udată cu suc de portocale și învăluită în șofran, garnitura trebuind să fie neapărat din orez asiatic cu sos de arahide. Mi-a făcut poftă, dar n-am comentat. M-am gândit doar că aș putea să încerc o rețetă asemănătoare cândva, poate când voi ajunge pe litoral și, desigur, dacă voi mai găsi, ca pe vremuri, pui de rechin de vânzare la pescari. Recunosc că după mult timp am aflat că ceea ce ghidul meu spunea despre orezul asiatic (sălbatic) era, de fapt, despre o specie de plantă sălbatică (*Zizania aquatica*), devenită, de-acum, un model de cereală cultivată, genetic asemănătoare cu orezul obișnuit (*oryza sativa*). Despre pescuitul rechinilor de Marea Neagră am aflat că exact în perioada de vacanță este prohibit, probabil ca măsură de protecție a speciei aflată în declin. În schimb, am aflat cu surprindere de pe Internet despre nenumăratele rețete ale gătitului medalioanelor din carne de rechin, ceea ce-mi sugerează că interesul mâncăilor pentru rechin a rămas cam la fel, ca pe vremea tinereții mele. Mai toate aceste rețete se referă la procedeul de marinare dinaintea prăjirii sau frigerii, pe motiv că textura cărnii de rechin este mai dură decât a oricărui pește marin de la noi. Această divagație despre preparatele culinare este, din păcate, ceea ce pare, adică o recunoaștere a faptului că balivernele despre pescuitul marin la trenă sunt cam anoste, indiferent de speciile de pește.



De vorbă cu Tibi Podani despre filosofia și terapia pescuitului la lipani

Despre Tibi Podani am mai scris și l-am lăudat pe bună dreptate. Revin pentru a sublinia și alte aptitudini și atitudini pe care i le-am descoperit în cei patru ani de când el și alți prieteni bistrițeni m-au susținut la lansarea primei ediții a acestei cărți. Nu este vorba de continuarea unui „ping-pong” cu amabilități și servicii reciproce pe care ni le facem de câteva decenii, ci este un gest firesc de profundă prețuire adresat, de data aceasta, lui, și un omagiu adus empatiei tuturor aceluia care apreciază efectul terapeutic și înțeleg filosofia pescuitului. În fiecare vară mă întorc pentru una-două săptămâni în Bistrița, orașul copilăriei mele, și revăd cu emoție locuri pe care le-am străbătut cândva, dar mai ales mă bucur întâlnind prieteni vechi.

De fiecare dată Tibi îmi aranjează un pescuit în ape de munte, pe râuri a căror faimă rezistă mai mult decât au rezistat peștii care le-au creat-o.



La lipani pe Neagra Broșteni

Așa se face că mereu dăm câte o raită pe râul Neagra Broșteni, afluentul celebru al Bistriței Aurii. Ne întoarcem pe minunata vale îmboldiți de emoții și amintiri, uitând că am avut, în ultimele vizite, nenumărate speranțe eșuate. De fapt, întoarcerea pescarilor pătimași la locurile emoțiilor puternice, precum acolo unde au prins sau au scăpat piese capitale, este rodul speranței, al celei mai frumoase stări de spirit omenești. De data asta, lui Tibi, sămânța

speranței i-a încolțit odată cu vestea frapantă trimisă de un prieten al său, tehnicianul silvic Filaret Cimpoeșu, precum că aproape de hăițașul vechi de pe Neagra s-a prins o piesă capitală de lipan de 65 cm. Filaret Cimpoeșu are renume de om serios și bun cunoscător a tot ce mișună în zonă. Filaret are și o pensiune confortabilă chiar pe malul râului, în amonte de izvorul sulfuros. La pensiunea sa trag adesea pescari „muscari”, pasionați de pescuitul lipanilor cu muște artificiale. Chiar Filaret însăși este un îndemânatic pescar și un excelent cunoscător al obiceiurilor lipanilor... așa că o astfel de știre pescărească a sunat ca o bombă! Tibi a reacționat emoțional foarte prompt: „Eu mă duc să văd la fața locului... Vii cu mine?.. Lipanii cârduiesc... N-o fi singurul!”. „Da, desigur”, am reacționat eu cumpătat; cum să nu mă duc și eu, chiar dacă, pe moment, n-am avut nici o clipă gândul să prind lipani mari. În schimb, mă tenta ideea revederii locului unde m-am bucurat de multe ori de șipotul apei, de aerul înmiresmat al florilor de luncă,

de peisajele cu arini și brazi falnici. Apoi discuția a alunecat spre amintirile cu driluri de lipani, unde Tibi are, realmente, ce spune. Mi-a adăugat la scenele ce le știam, dintre care unele le și văzusem, mai multe întâmplări de ale lui cu lipani capitali de 50 cm, revenind obsedant la întrebarea retorică: „Hm, lipan de 65 cm?”. Drept să spun, aveam și eu oarecare îndoieli asupra acestei dimensiuni, cu toate că în Mongolia am prins nenumărați lipani de peste 50 cm. Ne-am luat tot ce ne trebuie pentru un sejur de câteva zile, plus soțiile. N-aș vrea să pară reclamă mascată, dar cabana-pensiune a lui Filaret este una dintre cele mai plăcute și convenabile din țară pentru relaxare: poziție discretă într-un cadru natural, gospodărie cu produse pur naturale, păstrăvărie și mai ales multă amabilitate și gentilețe, tipice moldovenești. Atunci l-am cunoscut pe Filaret, pe harnica sa soție



Lipani de Neagra prinși de Tibi

Stela și pe drăgălașa lor fetiță, Măriuța. Cât am stat noi acolo s-au perindat și alte rude sau cunoscuți de-ai lor și toți intrau cu nonșalanță în vorbă cu noi, mai ales cu

domnul doctor, adică cu Tibi, care avea povețe medico-sufletești pentru fiecare.

La început, Filaret m-a privit cu sfială și curiozitate, apoi când am închinat primul pahar de vin cu urarea „hai să ne împăcăm!”, s-a luminat la față și tot restul timpului cât am mai stat acolo a turuit fel de fel de lucruri, de parcă ne-am fi cunoscut de-o viață. Dar ce-i viața? A fost prima și ultima oară când am stat de vorbă, pentru că viața lui s-a stins după puțin timp. Dumnezeu să-l odihnească! Sunt convins că sufletul lui a ajuns în rai, iar promisiunile de a ne revedea depind de-acum de cum va fi judecat sufletul meu când îmi va veni rândul.



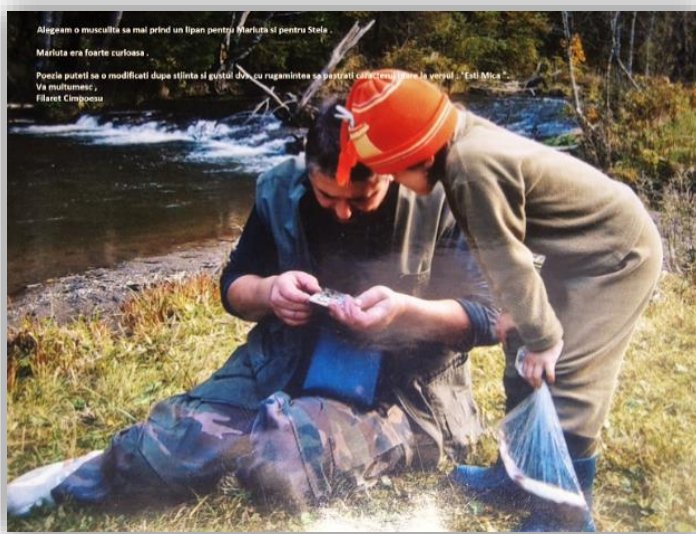
„Hai să ne împăcăm!”

Filaret Cimpoieșu, cu pioșenie

Simt mai mult decât o datorie să-l omagiez, simt o alinare sufletească dacă aceste rânduri le adresez fiicei sale, Măriuța, pe care Filaret o adora. Acum înțeleg confesiunile sale ca pe o premoniție, alegându-mă pe mine să-i transmit Măriuței imensa tandrețe încătușată-n sufletul său încercat de suferință fizică. Ceva rămâne enigmatic... N-am nici un dubiu că cei din jurul ei îi poartă de grijă și îi arată toată dragostea și totuși eu, un străin, am fost rugat de tatăl ei să-i trimit câteva versuri ale căror tâlc nu l-am putut pătrunde... Le-a scris pe când ea era mică și mergeau împreună pe luncă, treceau prin vaduri line ținând-o în brațe, se opreau pe iarbă, iar ea se uita cu o curiozitate inocentă la mâinile dibace ale tătucului, care modela muște artificiale, cu forme aidoma găzelor ce se zbenguiau deasupra apei... „Tati, ce sunt momelile?”

„Momeala? Tentație mare,
Sclipește-n priviri, frumoasă și bună îți pare,
Dar omul cu cugetul tare, te iartă.
Gândește, te ia în cătare...
Tu victimă, râvnită visare,
Tu scapi... momeala nu moare”.

Am găsit câteva rânduri despre el pe internet, scrise de pescari: „Neagra fără Filaret e tristă”, sau: „Nimeni nu poate să-l înlocuiască pe Filaret”, spunea cineva de la Ocolul Silvic din Broșteni. Bănuiesc că era foarte priceput și devotat profesiei... Sunt sigur doar de un singur lucru: avea un suflet generos, în ciuda faptului că poza în ipostaza unui om dur. Acum se știe că tănuia o imensă suferință fizică și că voia să parzeze teama lucrului neisprăvit. Măriuța și Stela nu erau singurele care sălășluiau în sufletul lui și de care-și făcea griji... Mai era Neagra, râul al cărui șipot rezona în sufletul lui ca o muzică de fond, râul, ca apă vie, ca un medicament miraculos fără de care viața lui ar fi fost în restriște. Spicuiesc dintr-o scrisoare de la Filaret, pe care-am primit-o după câteva



Filaret și adorata sa fiică, Măriuța

săptămâni de la vizita mea la cabana lui: „M-am ostuit pe o piatră la marginea râului Neagra-Broșteni și în susurul și unduirea apei am simțit fiorul dragostei ce-i port acestei ape... Cu ochii la vălurele, firea mi-a fost năpădită de un nor de sentimente contradictorii: de nevoia de ocrotire a acestor frumuseți ale neamului, de revoltă împotriva celor care batjocoresc natura, de nepăsare față de cei care urmează după noi”... În continuarea scrisorii am găsit o poezie și o mențiune: „Am pus pe hârtie aceste gânduri și sper ca domnul Adrian Gagea, mentorul simțirii mele, o să transmită sentimentele unui paznic de far, prin puterea lui”.

Un paznic de far? - o metaforă subtilă și o încercare de personalizare a râului Neagra, aceasta este poezia plină de simțăminte adresate zânei apelor și celor capabili s-o înțeleagă:

„De-ai spune câți hoți și câți răi ai văzut,
Ai fi mai adâncă decât Prutul.
Câți nemți și câți ruși și câți proști te-au jignit!
Tu taci... și uită trecutul.

În mine nu crezi că sunt *mic*,
Dar micul învârte pământul.
Sunt *mic*, dar sunt mare în adevăr,
Așa te iubesc eu pe tine, fiindcă,
Cu vrajba minciunii te-a prins
Destinul în sine.



O partidă reușită din alte vremuri



Filaret mă însoțea arătându-mi vaduri cu lipani

O cabană ca-n povești

În zilele cât am stat la cabana-pensiune „Pasu lupului” a familiei Cimpoieșu, Tibi a prins câțiva lipani frumoși, iar eu abia am răsturnat doi-trei păstrăviori, cărora le-am dat drumul cu ritualul „*kiss and release*”. Eliberându-i, glumeam cu ton prefăcut imperativ: „Cheamă-l pe bunicu-tău!”, la care Filaret, însoțitorul meu, se amuza și mă dojenea: „Pe ăștia-i cunosc... eu vorbesc blând cu ei”... Ce om minunat!

Tu vii de departe din munți,
Tu vii din morminte,
Din grote, din hrube, din stânci...
Tu vii din adâncuri.

Ești *MICĂ*, nu mare ca alta,
Dar iei cu tine ce-i rău,
Nu ține în tine păcatul, e greu,
Aruncă-l sau spune-l la altu’
Și restul să-l lași *baltă*;

De *baltă* am grijă, promit, că sunt *eu*.
Ce-mi lași păzi-voi mereu,
O dată noi batem o palmă.
Cu apa cristal de izvor, încetul
Voi umple o groapă.
Să scoatem din ea tot ce-i rău,
Să facem din turbure baltă
Mirifică oază.

Cât timpul mă ține în viață,
Păstra-voi cu vorbă de lege și cuget
Și pumnul meu greu...
Un păstrăv, lipan sau ce-ți place
În tine să crească.”

Pescuitul este plăcerea, iar ca plăcerea să fie completă are nevoie și de conversația de după pescuit cu gesturi, explicații sau scuze... Prinzi, nu prinzi, vorba



Persida Gagea și Oana Podani jucându-se cu un câțeluș viu, la cabana-pensiune „Pasu lupului”

muscarilor, mâine o să fie mult mai bine! Dar ce bine-i imediat după o partidă de pescuit, pe prispa unei confortabile cabane de munte, cu un pahar de băuturistică și-un mizilic pe masă! Pentru noi a fost chiar excepțional de bine, c-am avut cu noi la masă și pe soțiile noastre răbdătoare, obișnuite deja cu stările de spirit de după pescuit. Da, suntem pescari

norocoși, deoarece avem soții cu mult simț al umorului și doar puțin sarcasm ironic când întreabă: „Ați prins ceva?”... Știam de multă vreme că este o naivitate pentru un pescar să creadă că soția sa este interesată de amănuntele poveștilor despre namilele de pești prinși sau scăpați. Cât timp eram în așteptarea cinei copioase promisă de doamna Stela, simpatica și harnica noastră gazdă, făceam planuri și, împreună cu Filaret, încercam să identificăm pe hartă vadul din care a fost prins lipanul capital. Erau mai multe necunoscute în vestea cu lipanul de 65 cm. În primul rând, Filaret era interesat să afle și să demonstreze că pe Neagra cresc lipani imenși, Tibi era interesat dacă acel lipan ar mai avea rude în viață și unde ar fi ele, iar eu eram interesat să am dovezi că dimensiunea zvonită este una reală, deoarece ar fi fost demnă de Guinness Book.



Campionul anonim al lipanilor de pe Neagra Broșteni

Curiozitatea noastră l-a întărâtat pe Filaret în misiunea lui de a-l găsi pe „campionul lipanilor” de pe Neagra. Din păcate, cât am stat noi acolo, n-a dat de el. Apoi, la vreo câteva săptămâni am primit de la Filaret o poză a respectivului domn care

ținea cu mâna întinsă spre obiectiv, în tradiționalul stil pescăresc, o namilă de lipan de toată frumusețea. Drept să spun, n-am găsit nici un reper să pot face o comparație de lungimi, dar recunosc că este o piesă superbă și-l felicit sincer pe priceputul și norocosul pescar. N-am aflat dacă ar fi putut dovedi că a măsurat 65 cm. Păcat, ar fi fost un record, posibil chiar mondial! Poate într-o zi,

descoperindu-și această poză publicată de mine înainte ca să pot să-l întreb de acordul său, mă va ierta... precum lipanul respectiv l-a iertat... dacă i-o fi dat drumul!.

Muscari liber cugetători

Tibi și cu mine am avut noroc că soțiile noastre sunt vorbărețe și au un har deosebit de a savura orice povestioară amuzantă, mai ales dacă nu-i despre peștii scăpați. Așa se face că unde le lăsam când plecam la pescuit, de exemplu, la masa de pe prispa cabanei, cu cafeluța și țigările în față, tot așa le găseam la întoarcere după ore întregi de umblătură prin mărăcinii și urzicile de pe malul gârlei. La aceeași masă cu doamnele, Tibi își desfășura sculele de încărcat pipa, tutunurile aromate și, simandicos, își făcea amestecul preferat, iar după câteva rotocoale de fum parfumat, începea să filosofeze despre rafinamentul pescuitului cu muștele artificiale: „Lumea *flyfishingului*” ... zicea el cu gravitate, aprinzându-și din nou pipa... „este una extrem de colorată, pe de o parte, datorită diversității speciilor vizate, a muscarilor practicanți (sau numai liber cugetători) și a muștelor artificiale (care, de fapt, pot fi imitații de larve, pupe, furnici, viespi și alte insecte din zonă, apoi distincte după cum acestea sunt uscate, ude, parașute, lestate și altfel), iar pe de cealaltă parte, ca business datorită industriei profitoare de pasiunile nevinovate ale celor ca noi”... Când a pronunțat cuvintele „pasiuni nevinovate”, doamnele s-au oprit din sporovăiala lor, s-au uitat chiorâș la noi, iar doamna Podani a întrebat: „Ce-i cu limbajul ăsta?”. Tibi, cu remarcabila sa prezență de spirit, s-a scuzat haios: „A, da!, era să uit de *mogliă*” (completez eu că nu era vorba de încă un model al muștelor artificiale, acela al fragilei insecte zburătoare, ci de nevestă - în limba italiană, în care și numele Podani are înțeles diferit de ceea ce s-ar presupune că înseamnă în limba română, adică șerb). „Hai de-aici! Mergem la masa de-colo, altminteri dacă vorbim de parașute, pupe și alte cele, cine știe ce-o să înțeleagă?”, obiectează Tibi. Ne-am luat paharele, l-am captat și pe Filaret și, ca o provocare pentru ele la „a trage cu urechea”, Tibi continuă cu sonoritate, regizând un dialog fictiv dintre doi muscari ardeleni ce se întâlnesc pe malul râului:

„- Merge, merge?

- Slab.

- Ați prins ceva?

- Un păstrăv și doi lipani.

- La ce?

- Păstrăvul, la cocălar lestat și lipanii, la fufă umedă. Dar nu mai merge.

- Cu uscată ați încercat ?

- Nu.

- Ce ziceți, dacă încerc la pițipoancă uscată și siliconată, mi se ridică ceva?
- Depinde.
- Lipan sau păstrăv?
- Aa, nu!...”

Apoi, adăugând în șoaptă, cică să nu se audă la masa vecină: „Oare fetele ar putea înțelege eronat că muscăritul este un sport pervers, care deformează caractere și produce dependență?”. De dincolo de masă veni răspunsul: „Vise erotice!... Ha, ha!”.

Polemica despre profitul imens al industriei ustensilelor de pescuit poate fi chiar interesant, acolo unde se întâlnesc cel puțin trei pescari. De fapt, nu profitul este hulit, ci profitul exagerat, disproporționat, comentează Tibi. Până la urmă, ar trebui să recunoaștem că mai multe categorii ocupaționale sunt beneficiare ale industriei sculelor, nălucilor și ale altor accesorii de pescuit, cum ar fi, spre exemplu, pescarii ocazionali ca noi, sau cei sportivi, de competiție. Neîndoielnic, pescuitul este o activitate relaxantă, producătoare de sănătate. Medicina repară sau cel mult previne deteriorarea sănătății, dar contactul cu natura, pescuitul în speță, contribuie la producerea sănătății. Ar fi absurd să judecăm reciprocă, anume că cine nu pescuiește își riscă sănătatea, dar se cuvine să adăugăm că sunt multe preocupări generatoare de sănătate, precum activitatea fizică cumpătată sau sportul recreativ, iar pescuitul *flyfishing* este și el unul dintre contribuitori, e adevărat, mai modest. Apoi discuția s-a cantonat la mulțimea de muște artificiale aflate în comerț la îndemâna fiecărui flytyer (cum le zice Tibi la muscari). „Este clar că alegerea formei, mărimii sau culorii muștelor artificiale depinde de experiența și cunoștințele, poate chiar de vârsta sau de baștina muscarilor, dar puțini dintre ei știu că agitația de sezon a speciilor de gâze din zona de pescuit este cel mai important criteriu de alegere”, accentuează Tibi. Filaret intervine: „Am văzut pe Neagra nenumărați muscari care biciuiau apa cu fel de fel de muște colorate bizar, fără nici o legătură cu insectele de pe aici... Dar nu numai atât, unele muște de-ale lor aveau dimensiuni excepționale de mari, oricum nepotrivite pentru preferințele lipanilor de aici. Chiar și lipanilor mari le plac musculițele minuscule, dacă seamănă cu cele de aici”. „Eu chiar am văzut lipani pe Neagra care ciuguleau pielițele abandonate pe suprafața apei ale nimfelor, după metamorfoza lor în insecte zburătoare”, completează Tibi. Ar fi penibil să reproduc în totalitate discuția despre muștele artificiale, interesantă de altfel numai pentru începători... Vreau să spun doar că multitudinea de modele din cataloagele firmelor mari de pescuit este destinată zăpăcirii cumpărătorilor, pe când confecționarea modelelor diverse de către muscari este în sine un hobby, care aduce o satisfacție indescriptibilă, mai ales aceluia care și prind lipani cu ele. Aș mai adăuga confidența că am un deosebit respect pentru pescarii de

competiție, dar pentru „pescarii de duminică”, cum le spune Tibi celor care au obligații familiale și profesionale mari și oricum n-au mult timp liber, am multă simpatie. Competițiile pescarilor sunt incitante, produc emoții și, desigur, spiritul de întrecere poate fi plăcut, de ce nu, poate fi chiar un hobby. Cred că seducția competițiilor de pescuit se poate lesne explica prin emulația, ludicul și socializarea pe care aceste întreceri, în fond sportive, le provoacă.



*Membrii asociației „Esox Spinning Club” din Bistrița
repopulând cu știuci o porțiune din râul Someș*

Mai complicat de explicat este motivația: cum se face că în această castă a membrilor de asociații sau de cluburi, concurenții sunt atât organizatori și voluntari în pregătirea concursurilor, cât și sponsori sau plătitori de taxe? Filaret se bagă și el în vorbă, aducând exemplul unor concursuri de pe Neagra, când organizatorii au populat intens zonele rezervate pentru pescuit cu doar câteva zile înainte de începerea competiției. Desigur că păstrăvii aduși au rămas în vad, chiar trecând prin „*catch and release*”. Știindu-l un solitar, în sensul de căutător de intimitate în natură și de monologuri cu lipanii, poate ar trebui să mă mir de Tibi că este și el, adesea, un concurent sau un oficial în competiții. Altminteri, pare explicabil, știind că Tibi activează, de multă vreme, ca un membru marcant și fondator al asociației „Esox Spinning Club” din Bistrița. Odată, presa a elogiat, iar pescarii din Bistrița s-au bucurat de acest fapt, că o porțiune din râul Șieu a fost populată masiv de către membrii acestui club. Bine-înțeles că locul de deversare al știucilor de diferite vârste a fost ținut secret. Dar, cum se întâmplă mereu pe la noi, cei care au muncit voluntar nu s-au bucurat de munca lor, întrucât concesiunea porțiunii de râu a fost luată, de-a gata, de alții.

„Pescuitul la lipani este pretențios prin dotări și experiență” subliniază Tibi o evidență. Dar nu numai de aceea este considerat un hobby elevat. Mai mult ca la pescuitul de alte specii de pește, acest hobby se extinde la preocupări colaterale: de la colecții de muște artificiale la altare cu ustensile, de la lectură



Un fel de compliment închinat „muscăritului” în casa lui Tibi Podani

specifică la experimente, de la gastronomia cu mireasmă de cimbrisor la ecologie, de la polilogurile cu membrii de clan până la implicații în protecția naturii...

E logic: lipanii se prind mai rar pentru că sunt din ce în ce mai puțini. Dar de ce se prind din ce în ce mai greu lipanii? Într-un fel, pare paradoxal faptul că, pe măsură ce ustensilele, muștele artificiale și, în general, dotările muscarilor sunt mai rafinate și mai moderne, pe atât lipanii devin mai mofturoși. Unii „lipănari” încearcă să explice ciudățenia prin prudență, prin fenomenul de „learning” sau acomodare, trecând direct la consecință și evitând, cu voie sau fără voie, explicația procesului, adică miezul problemei, sau, de fapt, cum de s-a întâmplat așa ceva... Să fie oare un proces genetic de adaptare? Se știe că, de pildă, oamenii se pot acomoda cu

întunericul, dar nu se pot adapta la vederea nocturnă cum au dobândit-o șalăii de-a lungul generațiilor. Pescarii experimentați știu bine că șalăii se pescuiesc spornic pe lumină crepusculară, iar, dacă se întâmplă să-i privească ochi în ochi, pot observa că, pe lângă faptul că au ochii mari, mai au și o irizație luminescentă în ei, mărinind acuitatea la lumină difuză. Lipanii au o vedere diurnă foarte bună, și în asociere cu o coordonare bună sunt capabili să prindă musculițele din zbor, sărind spectaculos din apă. În discuția noastră, referindu-ne la enigmaticul și mai noul lor inapetit, a intrat și o ipoteză interesantă, conform căreia lipanii ar fi dobândit în ultima vreme o reacție de „pauză de masă” în prezența pescarilor, care altădată era ignorată. Tibi mi-a povestit cum, de mult, mergând prin apă, prindea lipanii chiar de lângă picioarele lui, dacă o anumită perioadă de timp nu-și schimba locul. Mărturisirea că fără acele întâmplări n-ar fi crezut că lipanii se

pot camufla așa de bine și că pot să se abțină așa mult de la muștele sale artificiale, autodenominate „irezistibile”. Îmi aduc aminte de situații similare avute de mine în partidele de pescuit din Mongolia, unde lipanii, pe care-i bănuiesc eu că nu văzuseră în viața lor pescari, literalmente mă ciupeau de picioare. Vânătorii, la fel, povestesc că pe vremuri, atunci când mergeau necamuflați în căruță prin pădure, sălbăticiunile nu se speriau de ei, iar acum, lucrurile s-au schimbat și nici din căruță nu mai pot vedea vânatul. De altfel, vânătoarea din căruță sau sanie trasă de cai a fost interzisă încă mai demult, tocmai din acest motiv, al ciudatei toleranțe... Lipanii trăiesc 12 -14 ani, iar femelele mai bătrâne de doi ani depun icrele în fiecare primăvară. Cârduiesc împreună mai multe generații, așa că ar fi

posibil ca prudența să fie învățată prin experiență, altfel spus prin cultură, și nu prin adaptare.

Până la urmă toate temeurile faptice converg spre ideea că diversele forme de pasiune pentru pescuitul la lipani ar putea fi tot un rod al bunului simț înnăscut, un altfel de motiv al respectului pentru pești și habitatul lor.



Oana și Tibi Podani. Poză cu trofeu

PESCARI PASIONAȚI. REVEDERI

Banal spus, pescuitul este o preocupare, o îndeletnicire, o ocupație, oricum, ceva plăcut... Pasiunea este definită în DEX ca o stare afectivă intensă, un sentiment puternic, o trăire și manifestare entuziastă și așa mai departe. Atunci, pasiunea pescuitului ce-i, o condiție sau o consecință a pescuitului? Cu alte cuvinte, o cauză sau un efect al pescuitului?

Problema care mă preocupă acum pare a fi un pic mai complicată și se referă la o altă întrebare: ce au în comun pescarii pasionați? Nu-i vorba de a bate

apa-n piuă, ci de dificultatea concretă și imediată pe care o am, punând împreună în acest capitol patru dintre prietenii mei care mi-au reproșat, pe bună dreptate, că i-am cam uitat în prima ediție. Nu se cunosc între ei, au profesii și experiențe de viață complet diferite... Cu greu le-am găsit asemănări, iar certitudinea că sunt „oameni de caracter” este prea vagă pentru a fi specifică. Poate că starea de spirit îi aseamănă mai mult prin trăiri și comportament, cum ar fi imboldul lăuntric de libertate, de autonomie, de venerare a naturii și a naturalului, sau, mai presus de orice, prin prețuirea propriei decizii... Adică prețuirea a ceea ce pescuitul oferă, s-o recunoaștem, ca un fel de paliativ. Doamne ferește, n-aș vrea să se creadă că cei care nu pescuiesc nu au astfel de atitudini despre viață, sau despre ei și semenii; pe de altă parte, țin să clarific că nu mă îndoiesc deloc de existența altor nenumărate feluri de deprinderi și pasiuni cu efecte și cauze asemănătoare. De exemplu, la fel ca pasiunea pentru pescuit pot fi drumețiile montane, turismul nautic și, în general, tot ce ține de deciziile legate de propriile țeluri, numai să confere starea de bine și de confort psihic. Chiar și colecționarea de timbre, de obiecte tematice, sau călătoriile pentru cunoașterea unor valori istorice și de altă natură, precum și multe altele pot fi deprinderi provocate de o pasiune latentă sau, cine știe, generatoare de o pasiune aprinsă. Deunăzi m-am întâlnit cu un coleg de inginerie, care mi s-a părut că nu înțelege pasiunea mea pentru pescuit; atunci l-am întrebat și eu dacă el are vreo pasiune care-l preocupă... „Desigur, mi-a răspuns el impulsiv de mine, mă pasionează călătoriile în orașele sau locurile cu statui ecvestre”. Mărturisesc că nu știam că așa ceva poate fi interesant și incitant pentru curiozitatea cuiva. Mai mult, nu știam că există cărți și grupuri care schimbă informații despre sutele de statui ecvestre din România și miile de statui ecvestre celebre din lumea întreagă. Dar tot n-am aflat dacă mitul despre poziția picioarelor calului și soarta călărețului este cât de cât adevărat. Bunăoară, se spune că dacă un picior al calului este ridicat în aer, personajul reprezentat de călăreț a murit mișelește; dacă animalul are ambele picioare din față ridicate, atunci personajul a murit eroic în luptă; în fine, iar dacă patrupedul cu pricina are toate picioarele pe soclu, atunci personajul a murit de moarte naturală. „Așa o fi” zic eu, după cum și la pescari peștele cel mare scapă din cârlig întotdeauna.

Scriu în continuare despre prieteni vechi și țin să subliniez că nu este același lucru cu a scrie despre prieteni învechiți. Aici este vorba de prieteni regăsiți.

Revederea cu Vasile Hortopan

Prima ediție a acestei cărți a fost lansată la Casa Cărții „N. Steinhardt” din Bistrița, în 2013. Am fost impresionat de calitatea desăvârșită a organizării evenimentului și folosesc acest prilej ca pe o favoare pentru a mulțumi încă o dată celor care au contribuit la această reușită, ba chiar mai mult, ca pe o mare plăcere să le aduc elogii. Gândurile mele bune se adresează scriitorului Virgil Rațiu, director al Editurii Aletheia, colegilor de la Clubul Lions, în special doctorului Tiberiu Podani, colegilor de la Clubul „Esox Spinning” și elitelor Primăriei Bistrița, în frunte cu inginerul Ovidiu Crețu, primarul orașului, și cu viceprimarul Ioan Peteleu. Ei și alți vorbitori la lansarea cărții m-au făcut să mă simt onorat mult peste merite, așa că am promis că n-o să mai scriu nici o carte de beletristică. Pe când dădeam autografe, se apropie de mine un domn cu părul cărunt, la fel de cărunt ca și mine și mă întreabă dacă-l recunosc... Mi-a fost jenă că nu l-am recunoscut nici când mi-a spus: „Eu sunt Piti... cum de nu-ți aduci aminte de vecinul tău cu care te jucai în copilărie?” Abia după ce-a mai adăugat câteva amănunte am realizat că evocă amintiri vechi de peste 63 de ani. Da, trecuseră 63 de ani de când nu-l mai văzusem nici pe el, nici pe fratele lui, Toni Moldovan și nici pe vărul lor, Vasile Hortopan, toți trei fiind vecinii mei de pe



*Cu același pasionat de pescuit,
Silică Hortopan,
m-am reîntâlnit după 66 de ani*



*Frații Moldovan,
prietenii de pescuit
din copilărie*

aceeași stradă din Bistrița, cei cu care mă jucam și făceam tot felul de giumbușlucuri copilărești. Cu vărul lor, Vasile (Silică, așa cum îl strigam cu toții), am fost chiar la primele mele experiențe de pescuit pe râul Bistrița Ardelenească; când ne întorceam de la pescuit, acum îmi aduc bine aminte, mama lui Silică ne dădea câte o felie mare de pâine unsă cu untură și ornată cu ceapă tocată, dojenindu-ne c-am răbdat de foame... Da' de unde hămesală! Noi nu știam cum să ne ascundem gălbeneala de pe buze, produsă de perele pădurețe pe care le înfulecam până la refuz dintr-un păr sălbatic descoperit, cică, pe malul gârlei. Silică acum locuiește la Nădlac și n-a putut veni la lansarea cărții, dar mi-a transmis rugămintea să-i scriu o



În vizită la Nădlac, la familia Hortopan

mea, chiar a lăcrimat, iar Csilla, soția lui Silică, a devenit foarte îngrijorată, văzându-l pe soțul ei cum îi sălta pieptul în bătăile exagerate ale inimii. Este rarism ca doi oameni să se revadă după 66 de ani, și cu atât mai impresionant devine acest fapt atunci când revederea aduce la lumină amintirile unei prietenii din copilărie, bazată pe sinceritate, pe acea atracție și empatie lipsită de orice fel de interese, așa cum se întâmplă adesea între copii. Pe de altă parte, destinul fiecăruia poate face ca emoția unei revederi după atâta amar de vreme să nu însemne mare lucru și să se topească doar în curiozitatea de a afla ce s-a mai întâmplat cu fiecare în acest răstimp. După ce ne-am povestit reciproc romanele propriilor vieți, asta însemnând perioada de trecere de la copilărie la bătrânețe, am simțit imensa bucurie a revederii și am fost de acord că puține lucruri par a fi importante în viață; totuși, viața este aceea care îți poate dăruia uneori și un mare noroc: acela de a avea prieteni loiali. Romanul vieții lui Silică este plin de întâmplări uluitoare și pățanii primejdioase. E treaba lui dacă vrea să și le expună, pentru că ar ieși un roman interesant și plin de învățăminte pentru generația tânără. De pildă, lui Silică nu i-a fost niciodată jenă de muncă, de tânăr s-a specializat în meseria grea de tipograf, devenind repede un excelent și indispensabil cunoscător al dificilului meșteșug într-ale tipăritului offset; ca atare, n-a suferit niciodată de lipsă de bani sau de stimă din partea colegilor. Și totuși a fugit din țară, lipsindu-i libertatea de a decide și de a se exprima; în fond, n-a suportat nedreptatea. A trecut granița aventuros pe întuneric, prin pădure și mărăcini, a fost prins, a evadat și câte alte suplicii n-a suferit... A avut parte și de noroc, de devotamentul și rezonanța spirituală a soției sale Csilla, a cărei aventură de trecere a graniței a fost aproape de necrezut. În final, au reușit. Dincolo, departe de țară, hărnicia i-a scutit de sărăcie, deși nici acolo n-au întâlnit „câini cu covrigi în coadă”.

dedicație pe o carte, pe care desigur că i-am transmis-o prin vărul său Piti. Apoi, prin telefoane și emailuri, ne-am aranjat o întâlnire la el acasă, cu ocazia unei călătorii cu mașina la Budapesta, în 2016. Momentul revederii noastre a fost extrem de emoționant. Persida, soția



Silică Hortopan la pescuit de cod în Norvegia

S-au întors în România și s-au stabilit la Nădlac, unde, citez, „clima-i blândă și peștii afectuoși”. Așa îi place lui Silică să glumească. Au copii, nepoți și strănepoți împrăștiați prin lume, cu care se mândresc și se vizitează frecvent, iar Silică profită să pescuiască pe unde apucă.

Eu atâta aș vrea să mai adaug, că am remarcat o ciudățenie în povestea vieții lor: aceea că fiecare ghinion pățit a fost urmat imediat de o situație norocoasă. Pe semne că au, cum se zice, îngeri păzitori cumsecade, care i-au înzestrat cu un simț special, acela de a decela și selecta prietenii loiali din mulțimea de cunoștințe și fatalități, toate aduse de tumultoasele torente ale vieții lor.



Meditație la margine de râu

Revederea cu Marin Horga

Este deja o tradiție pentru mine și soția mea Persida să facem, vară de vară, o călătorie la Bistrița ca să ne revedem prietenii, eventual să și încropim de o pescuială. De fiecare dată, dacă se poate, îi vizităm și pe Marin și Vali Horga.

În vara anului 2015 ne-am întâlnit cu ei direct la locul de pescuit de pe valea Anieșului, unde fratele lui Marin, ing. Emilian Horga ne-a oferit privilegiul



Cabana familiei Emilian Horga de pe Valea Anieșului

unui sejur plăcut la cabana sa, foarte confortabilă și bine utilată. Cred că este util să amintesc că pe Marin Horga l-am cunoscut acum vreo 25 de ani la Obârșia Rebrei, unde, cam tot pe atunci, am început construirea unei case de vacanță chiar lângă râu, iar junele Marinică era adesea oaspetele nostru drag. Ne era drag de el pentru solitudinea sa, pentru bunul simț, pentru modestia și hărnicia sa, pe scurt pentru că ni se părea că personifică chintesența educației „de acasă” a familiilor de gospodari ardeleni. De fapt, părinții lui și toți frații lui pe care i-am cunoscut sunt, după părerea mea, cei mai onorabili purtători ai unei inteligențe native și ai etichetei de „oameni de mare bun simț”. Pe Marinică l-am invitat adesea la pescuit, iar acum pot să mă laud că-mi este un discipol într-ale pescuitului. Pe râul Anieș a fost rândul lui Marinică să mă invite la pescuit, oferindu-mi și confortul de mă duce pe porțiuni mai lungi cu mașina sa. Râul Anieș, ca mai toate râurile din văile sudice ale Munților Rodnei, este un râu minunat, care coboară uneori vijelios peste pietroaie mari, alteori șoptește străbătând păduri dese de

brazi sau șerpuiște prin poieni înflorite, pentru ca, spre vărsarea în Someș, să se calmeze printre arini și livezi. Are păstrăvi puțini, dar și aceia sunt refugiați în



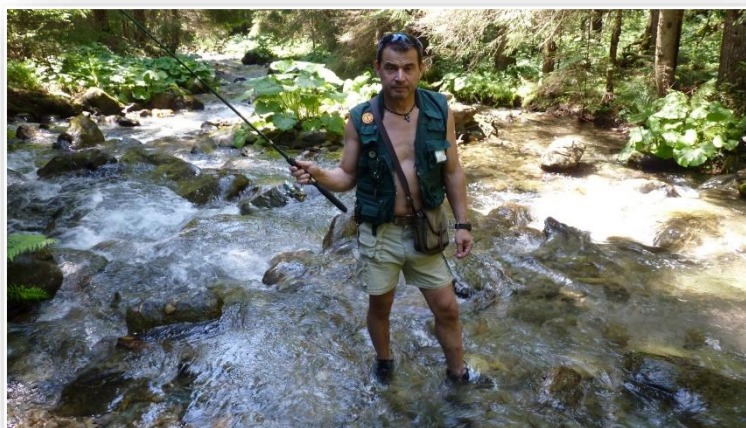
Pe Valea Anieșului

locuri greu accesibile. Am văzut mulți prichindei sub măsura admisă în pescuitul sportiv, ceea ce denotă încercări de repopulare... Sunt bucuros că Marinică a prins câțiva păstrăviori la limita măsurii admise, la care am adăugat și

impresionanta mea

recoltă de unul singur. Asta pentru a-i face o bucurie lui Vali, soția lui Marinică, mare doritoare de pește. În ansamblu, aș putea spune că Anieșul suferă, la fel ca

multe alte râuri din România, din cauza unor conflicte izvorând din mentalul contemporan. Pe de o parte ar fi dorința de a trăi acum mai bine sau chiar îmbelșugat de pe seama pădurilor, a microhidrocentralelor sau a altor exploatări montane, iar pe de cealaltă parte ar fi o iresponsabilă transferare în seama



Marin Horga, un abil pescar de păstrăvi

generațiilor viitoare a grijilor pentru păstrarea habitatului. De multe ori m-am întrebat de ce decidenții și mulți alți funcționari îndrituiți nu pot avea grijă de natură, mai ales că se știe și este chiar o condiție legală ca, de pildă, păstrăvilor să li se asigure un culoar cu trepte pentru a depăși barajele artificiale ale microhidrocentralelor sau că numai o anumită cotă din debitul râului este admisă pentru funcționarea acestora. Despre brazi se știe că trebuie recoltați la o anumită vârstă, desigur nu toți deodată, că replantarea are reguli precise și stipulate legal și multe altele. O parte dintre soluții le-am aflat chiar de la Emilian Horga, care a păstorit mai multe Ocoale Silvice din zonă.



Din vârful Pasului Tihuța, Emilian Horga îmi arată cu mândrie un fond renumit de vânatoare pe care-l gestionează

eu, în mod superficial) ca fiind „o plăcere de a ucide animalele sălbatice”. Toată lumea știe că încă din vremuri ancestrale vânatoarea era o îndeletnicire de supraviețuire, o necesitate, iar iscusința vânătorilor era prețuită. Astăzi prețuirea vânătorilor, spune Emilian, referindu-se la acei vânători care respectă legile și regulamentele complicate ale vânătorii, include grija pentru echilibrul dintre specii și pentru relațiile acestora cu mediul și localnicii, dar mai ales sprijinul auto-consimțit pentru cei care gestionează selecția și controlul vânatului. Colecționarea trofeelor de vânatoare sau atracția înrădăcinată natural pentru aventura depășirii simțurilor și instinctelor vânatului trece mai întâi

prin ocrotirea vânatului, abia apoi devine o răsplată plăcută. Colecția lui Emilian de trofee cinegetice, de tablouri cu scene de vânatoare sau peisaje cu viețuitoare sălbatice este impresionantă. Dar pe mine cel mai mult m-a impresionat doamna Horga, sau Lucica, cum o apelează neamurile ei, pentru amabilitatea și iscusința ei de a promova darurile munților împăduriți: de la ciuperci de toate felurile, la miere din flora spontană sau de mană, până la fructe de pădure și plante de leac tradiționale... Știe despre fiecare plantă sau rod natural de munte ce virtuți terapeutice are, iar de fiecare dată când ne-au invitat în casa lor, ne-a uimit cu harul său de a prepara bunătăți din ceea ce oferă natura. La fel de gospodină este și Vali, soția lui Marinică, iar bunătățile preparate de ea sunt atât de inventive, încât de mai multe ori m-am făcut de râs întrebând-o ce-am mâncat, de-a fost atât de gustos. Acum, abia la bătrânețe am realizat că laudarea gazdelor nu este numai

Emilian este recunoscut mai ales ca un destoinic specialist în cinegetică și are în grijă unele dintre cele mai renumite fonduri de vânatoare din țară. Vânatoarea este un subiect delicat, ale cărui comentarii pot stârni o polemică aprinsă. Mulți dintre cei neavizați, dar și mulți oameni de bunăcredință consideră vânatoarea (cred



În căutarea unui păstrăv pentru Vali Horga

o bună manieră sau un gest protocolar, ci și o obligație de a aprecia efortul gazdelor și un mod sincer de a-ți exprima uimirea și gratitudinea, atunci când e cazul.

Revederea cu Dan Blanc

Prin anii 70 puțini oameni obișnuiți din România aveau bărci. Regimul bărcilor cu motor era foarte sever, iar obținerea licenței, oarecum selectivă. Posibil ca posesorii de bărci cu motor să fi fost și supravegheați de „ochiul magic”, din cauza suspiciunii de fugă din țară, fie pe mare sau fie pe Dunăre. În București existau două grupuri de posesori: cel al „veliștilor” cu veleități sportive, care savurau plăcerea de a discuta despre bărcile lor cu vele (ceea ce în zilele noastre s-ar numi „socializare”), în cluburi nautice de pe malul lacului Herăstrău sau pe litoral, și grupul „motoriștilor”, al celor pasionați mai mult de motoare decât de turismul nautic și care se întâlneau, din când în când, la un restaurant din Băneasa. Trebuie să precizez că m-am referit la ambarcațiunile cu vele folosite într-o formă recreativă, amatoristică. Forma sportivă competițională era, probabil, tot atât de mult bazată pe pasiune, având, în plus, și o istorie mai bogată decât cea a motoriștilor. Am cunoscut câțiva veliști deosebit de interesați de performanțele și tehnologia ambarcațiunilor lor și mărturisesc că nu am prea înțeles multe expresii din colocviile lor. Cred că spiritul sportiv i-a ținut mai grupați; o dovadă ar fi Yachting Club Regal Român, înființat încă din anul 1921, iar mai nou, Federația Română de Yachting.



*Dan Blanc. Îl citez cu apreciere:
„În aviație nu există pardon”*

Pe Dan Blanc l-am cunoscut prin intermediul unor motorști, la un pahar cu bere de la restaurantul din Băneasa. Apoi am fost împreună în Delta Dunării într-o echipă lărgită. De la început i-am remarcat caracterul dârz, spiritul său de autonomie și libertate în decizii, erudiția și intransigența în folosirea logicii. Era aviator, pilot de performanță (care a devenit apoi un faimos comandant de aeronave comerciale), profesie în care aptitudinile fizice și mentale contează foarte mult, așa că nu ar trebui să mă mir de faptul că și o relaxantă partidă de pescuit era, pentru el, un lucru serios. Se scula dis-de-diminează, pleca tiptil din tabăra de corturi și, de unul singur, pescuia la staționar, savurând într-o intimitate desăvârșită răsăritul soarelui, foiala și zarva păsărilor, iar, din când în când, se delecta privind cum se opintește lanseta în drilul

namilelor de crap. Când se întorcea la corturi, ne găsea la cafeaua și mizilicurile de dimineață, iar el para cu un zâmbet subtil laudele celorlalți pescari la vederea capturilor sale. Entuziasmul, în acele clipe de admirație a crapilor prinși de el, era general și, cred eu, sincer... Sunt convins că și el se bucura, dar nici până astăzi nu știu dacă-și stăpânea emoția sau i se părea normal să aibă succes. De fapt, n-am ce să-i reproșez acum, după mai mult de 30 de ani de când n-am mai fost împreună la pescuit. Mai degrabă aș avea ceva să-i admir: înverșunarea cu care respinge sloganul „las'că merge și așa”, devenit aproape emblematic pentru mulți români. Nu vreau să intru în polemică pe tema asta, dar în profesia lui este absolut exclus să gândești astfel. Asta-i viața, profesiile și preocupările diferite ne-au îndemnat pe alte drumuri. Și el ca și mine am călătorit enorm, iar întâmplarea a făcut să ne revedem doar o singură dată într-un avion, el căpitan de aeronavă, eu pasager.



Casa ardelenescă de vacanță a Corinei și a lui Dan Blanc

Apoi, în 2015, întruna dintre expedițiile mele tradiționale de pescuit în Transilvania, i-am făcut o scurtă vizită la moșia lui din comuna Țigmandru de lângă Târgu Mureș, unde are o mândrețe de casă de vacanță, construită de el și soția lui, Corina. De departe, căsoiul pare un castel impunător, fiind cocoțat pe un deal și înconjurat de pădurea și

livada proprie. De aproape s-a dovedit a fi o solidă construcție concepută utilitar, având tot ce-i trebuie, atât pentru un gospodar, cât și pentru o gazdă de musafiri. Corina a încropit repede o pălăvrăgeală cu Persida, dovedindu-se o gazdă foarte atentă și amabilă. Ne-am simțit foarte bine în compania lor, am glumit printre paharele cu vinul casei, iar atmosfera a devenit repede deosebit de cordială.

Dan și cu mine am reluat discuția despre bărci și motoare, dar poate prea des am căutat niscaiva scuze pentru faptul că n-am mai fost, de atâta vreme, împreună în Deltă. Soarta! zic eu... restul sunt fleacuri. Nu-i nici un bai dacă avem concepte diferite despre spiritul de echipă, despre comunicare sau intimitate, despre... ca să închei lista, despre fotbal! Oricum, Dan este un prieten veritabil, iar în numele prieteniei adevărate cred că, la fel ca mine, n-ar face compromisuri. Teoretic, spun filosofii, conceptele se schimbă odată cu vârsta. Păcat că aceste schimbări sunt evidente practic numai la vârsta senectuții. În expedițiile din tinerețe în Delta Dunării am învățat că liderii de grup sunt desemnați pe criteriul experienței și cel al dibăciei. Îmi aduc aminte de nea Gică, lipoveanul care mă invita înainte de Crăciunul lor, pe un ger năprasnic, să-l însoțesc, bineînțeles cu barca mea cu motor, la bălțile lui secrete pentru a-l ajuta să-și aducă provizii de pește. Era un atotștiutor despre deltă și mereu vorbea pe un ton imperativ, care scrijelea puțin auzul colegilor. „De ce faci tot ce-ți zice nea Gică?” mă întrebau prietenii mei de pescuit. Pentru mine era simplu să-mi explic: senzația de siguranță, încrederea în cunoștințele și aptitudinile celui mai priceput. Mai greu era să explic pentru alții că nu-i vorba de știrbirea personalității sau de vanitate, ci este o situație asemănătoare cu cea generică, adică aceea de acceptare a deciziilor *călăuzei unui grup dintr-o expediție pe tărâm necunoscut*. După sute de partide de pescuit în deltă în stil de aventură, dacă mă întreba cineva din grupul meu de ce facem într-un anumit fel și nu în altul, încercam să explic că Delta Dunării nu-i a mea, nici a lor, nici măcar a unor „urmași ai urmașilor lui Ștefan cel Mare” și că poate să vină oricând în deltă și să facă orice vrea el, dar nu în grupul meu care avea deja un lider răspunzător de evitarea unor pericole sau situații neplăcute. Totuși, mi se pare util să adaug că știam încă de pe atunci că autoritatea se câștigă, nu se impune. Acum, la bătrânețe, îmi este mult mai clar rolul comunicării în orice situație, fiind convins că și intuiția trebuie împărtășită, nu numai argumentele.



Dan la pescuit în Deltă Dunării



Corina și Dan Blanc pe una din șalupele personale în Delta Dunării

Dan, care a schimbat multe bărci și motoare, are mai nou o mândrețe de șalupă cu cabină de dormit, acostează la pensiuni confortabile și, firesc, își savurează dreptul de a decide cum și încotro după poftele inimii. Plăcerea lui era să aibă ceea ce motoristii numesc „rezervă de putere” la motoare. De la el am

învățat că motoarele cu

mulți cai putere pot fi economice la turație mică, iar zgomotul de la ralanti poate fi aproape imperceptibil, ceea ce este un mare avantaj pentru pescuitul la trenă. Ca dezavantaj, ziceam eu, ar fi greutatea mare și, într-un fel, problematica repartizare a greutății în barcă.

Dan, care le-a probat mai pe toate, avea mereu argumente în favoarea sa, adică în privința confortului psihic, care trebuie să primeze prin economia de timp în deplasările pe distanțe mari și, de fapt, era ideea că fiecare decide cât de

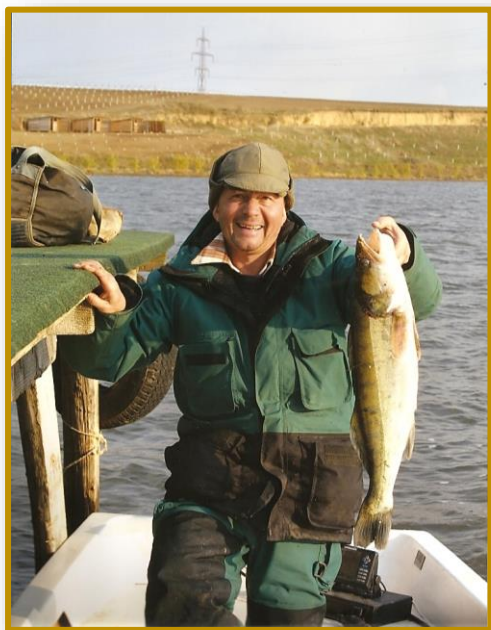


Actuala opțiune a familiei Blanc în materie de șalupe

mulți sau puțini ia în barcă. În fond, îi dau dreptate: vremea „căratului de musafiri” în barcă și a penuriei de benzină a trecut; acum contează nu numai argumentul vârstei, care ne impune restricționarea efortului și a grijii pentru alții, ci și argumentul ofertei turistice generoase, care ne facilitează alegerea de trasee și pensiuni convenabile. Încercând să am ultimul cuvânt, îi zic eu cu emfază: „Da, dar cu șalupea ta, super dezvoltată, nu prea poți pescui în ape puțin adânci sau prin golfuri cu iarbă înaltă”... „Ai dreptate, dar pentru așa ceva pot oricând închiria și remorca o barcă adecvată”... zice el, având ultimul cuvânt.

Revederea cu Sergiu Negulescu

Puțini cititori au răspuns la rugămintea mea, exprimată în postfața primei ediții a cărții „Dor de ducă la ... pescuit”, aceea de a-mi trimite un mesaj de critică sau de consimțire, ca un fel de „like”. Dintre aceștia, cel mai mult am apreciat critica și comentariile lui Sergiu Negulescu.



Sergiu Negulescu s-a specializat în prinderea șalăilor

Despre Sergiu îmi mențin părerea că este unul dintre cei mai buni și experimentați pescari de răpitori din România. Făceam parte din grupuri diferite de prieteni și ne vedeam adesea în locurile mănoase de pescuit, mai ales pe bălțile de lângă București. Nu știu cum se întâmpla că, atunci când descopeream o baltă bună, Sergiu să fie de-al locului de multă vreme. Părea o rivalitate între noi, chiar și atunci când eram invitați simultan de către vreun anume pescar, cunoștință comună... În 2016, reîntâlnindu-ne după ani și ani de zile și, cum se zice acum, *socializând* mai mult, mi-am dat seama că discreția și reținerea lui erau, de fapt, un fel de roade

ale erudiției sale elevate și ale mediului cărturăresc în care îi era ancorată profesia sa de specialist și translator de limbi moderne. Se știe că spiritul de castă al pescarilor abundă în limbaje colorate și gesturi mai puțin decente, doar că unii pescari, chiar dacă le savurează, nu le practică... Cât despre Sergiu, aș putea spune că el era chiar nepotrivit de pretențios în privința exprimării, suportând cu greu necuviința și alegând adesea soluția detașării. Am remarcat abia acum, că pentru Sergiu pescuitul a devenit un hobby care a depășit cu mult „*blincheritul*” și mirajul capturilor. Nu știu de când și cum i s-a întâmplat, dar Sergiu pare că și-a extins aria preocupărilor adiacente pescuitului (sau poate că acest har îl avea dintotdeauna) la cultul ustensilelor, artizanatul nălucilor, la literatura de specialitate și la colecții neobișnuite. Într-o vizită la el acasă mi-a arătat o colecție impresionantă de mulinete și lansete, unele foarte vechi, cu valoare de muzeu, iar altele moderne, încă nefolosite. Ca să nu mai spun de garnituri întregi de linguri, voblere, twistere și alte năluci artificiale, care nu prea se remarcă prin diversitate, ci mai degrabă printr-o selecție riguroasă a eficienței lor. Orice

colecție are cel puțin unul sau mai multe criterii intrinseci de valoare ale componentelor și, opțional, un criteriu de natură sentimentală sau emoțională al colecționarului. Am aflat că Sergiu, la fel ca și mine, a testat sute de modele de linguri, identificând patru-cinci modele preferate de știuci și etichetate de pescari drept *prințătoare*, sau așa-zisele „*haț-haț*”.



Garnitură de năluci prințătoare

identificat independent cam aceeași ierarhie a eficienței lingurilor.

Mi-a arătat cu mândrie extraordinarele lui poansoane de modelat anumite linguri oscilante, în special cele asemănătoare

modelului Zack, produs de firma DAM, și cele asemănătoare celebrei oscilante Dollinger. Acum, variantele

lingurii Zack se găsesc în comerț mai peste tot, numindu-se generic „*Țac*”. Proliferarea lor se datorează în special lui Lucică Giușcă, patronul cunoscutei firme „GIPO”, care a experimentat poansoane de diferite dimensiuni și curburii. Oricum, îmi face plăcere să menționez și contribuția lui Sergiu la eficientizarea modelului. Se cuvine să amintesc și alți artizani pricepuți... Îmi aduc aminte doar de Romică Burcea, Lucică Clinca, Vivi Teleianu, Niculiță Secrieriu, dar ar mai fi vreo câțiva ale căror nume parcă nu le-am reținut niciodată. Puțini dintre pescarii care acum nu sunt vârstnici știu că lingura Dollinger este inventată de un bucureștean, căruia îi poartă numele, și că, pe vremuri, în urmă cu 40-50 de ani, cele mai mari știuci din lacul Căldărușani s-au prins cu această lingură rară. Îmi aduc aminte cu pioșenie de maeștrii pescuitului de știuci, care se adunau în weekend la cabana acestui lac magnific și, la un pahar de vorbă, își etalau nălucile, multe dintre ele confecționate de ei. În acele timpuri nu se găseau năluci pe toate drumurile și trebuiau meșterite. La mare căutare erau ciudățeniile, precum voblerile din lemn, pictate artistic de Cerbureanu sau Ghimișliu, voblerile RH (Red Head) din plută izolată cu leucoplast medical, făurite de Ruș, „importurile” Rapala Lures etalate de Krasnowski și fel de fel de alte linguri, metamorfozate din argintăria tacâmurilor. Poate că nu este locul potrivit, dar fiindcă sunt și cunoștințe de ale lui Sergiu, țin să le aduc un prinos, adăugându-i și pe alți pasionați de pescuitul la răpitori care frecventau renumitul lac Căldărușani: Dr. Miron Georgescu, Dr. A. Iorga, Ing. Mihai Constantinescu... Dumnezeu să-i odihnească! M-a impresionat faptul că Sergiu, arătându-mi vreo câteva astfel de

creații artisanale, mi s-a confesat că acestea sunt simboluri ale colecției sale originale de amintiri și empatii legate de iluștrii intelectuali pasionați de pescuitul la răpitori, practicat în timpul lor liber. Cred că și Sergiu ar putea recunoaște, așa după cum o fac și eu, că ideea de a strânge linguri și voblere provine de la bunul nostru prieten comun, Günther Bloos (pe care o persecuție nedreaptă la împins spre emigrare, acum treizeci de ani). Trebuie să menționez că Gü deținea una dintre cele mai cunoscute și diverse colecții de năluci din România, actualmente fiind cunoscut în Germania și ca posesorul unei colecții extrem de vaste de muște artificiale. Deviza lui, moștenită de la taică-su, era: „fiecare model își are locul și vremea lui”. Gü scotea ancora de la linguri și testa reacția știucilor la diversele modele, dar nu-l interesa eficiența, în sensul numărului de capturi (oricum prindea mai mult decât noi), ci îl interesau corelațiile multiple ale atacurilor: cu vremea, cu biotopul, cu greutatea, cu dimensiunea și culoarea lingurilor... Imitându-l pe Gü, am strâns și eu o puzderie de linguri și voblere (peste 1300 de modele, pe care le țin expuse acasă pe un panou), dar valoarea acestei colecții, cu toate că este una tipică bazată pe diversitate și număr, scade în timp. Înainte de fiecare partidă de pescuit extrag de pe panou pe cele mai bune năluci, după care, de regulă, le pierd și astfel colecția sărăcește, atât ca diversitate, cât și ca eficiență și număr. Nu numai pescarii îmbătrânesc, ci și devizele lor, cum ar fi aceea că „o nălucă bună este aia care-i place știucii, nu pescarului”. Totuși, nălucile prinzătoare ale lui Sergiu sunt cu adevărat prinzătoare, nu atât din cauza caracteristicilor lor intrinseci, cât mai ales din modul lor de manevrare de către pescar. Este vorba de mișcare, de viteza variabilă de recuperare, în fine, este vorba de intuiția pescarului. D’ăia pescarii care folosesc, de exemplu, același model de lingură, prind diferit. În fine, toate ca toate, dar principiul imuabil al breslei ne spune că „degeaba-i pescarul priceput, dacă știuca nu vrea”...



Sergiu cu un trofeu

Am înțeles că pe Sergiu încă îl mai pasionează trocul de ustensile rare sau nefolosite de la târgul pescarilor, târg care, în mod uimitor, funcționează săptămânal de mai multe decenii, și cam în același loc al Bucureștiului. Am văzut în altarul lui de scule și accesorii de pescuit o sumedenie de obiecte prețioase procurate de la acest târg, dar nefolosibile, zic eu, din cauza uzurii morale, a diferenței de tehnologie. Poate că nu mă pricep eu, poate că este vorba de cultul chilipirului sau de ceva asemănător cu ceea ce face o altă cunoștință comună

de-a noastră, Sandu Rieber, acum rezident în Germania. Sandu strânge lansete, mulinete, năluci și alte cele trebuincioase la pescuit, ca un colecționar de ceasuri „Rolex”. Să fie vorba de o investiție cu valoarea presupus ascendentă sau de un concept arhaic neaș, de genul „las’ că or fi bune cândva?” O altă colecție impresionantă a lui Sergiu este cea de cărți rare de ihtiologie și „ihtiopatie” (în jargon ar fi aleanul de care suferă pescarii). Desigur că la această colecție primează patina istorică, dar contează și valoarea adăugată de vreo ”ediție princeps” sau de o anumită doctrină.

Oricum, valoarea este o caracteristică subiectivă privind calitatea... Când aceasta se va putea măsura, adică obiectiva, ea va deveni cantitate, pierzându-și astfel sensul calitativ.



POSTFAȚĂ

*”Hey boss, did you ever see a more splendidous crash?”
(Alexis Zorba by Nikos Kazantzakis)*

Pădurea sau copacii ei? Recitind manuscrisul, am constatat că, deîndată ce intru în „pădurea” amintirilor, risc să mă pierd printre „copacii ei”, care seamănă atât de mult unul cu altul, încât diferențele devin vagi, iar unele explicații precum invocarea norocului pot deveni plictisitoare. Într-o teorie matematică pe care o găsesc foarte atractivă, cea a seturilor Fuzzy (vagi), se întâmplă adesea ca orizontul percepției să se întunece, precum o face bariera de copaci atunci când, oriunde ai fi în interiorul pădurii, îți dă impresia că te afli în mijlocul unui cerc cu rază vizuală limitată. Este cercul aparent care limitează intuiția, și chiar speranța.



Courtesy: S.C. Odeon

Când am pornit la drum, la plăsmuirea acestei cărți, am sperat că măcar cei despre care scriu o vor citi... Acum mă îndoiesc. Totuși, mă consolez cu un gând, care istoricește fiind verosimil, ar putea licări și aici... Dacă îndoiala a însoțit, după cum se știe, pe mulți creatori de opere arhicunoscute, de ce mie, un intrus în arta scrierii, nu mi s-ar putea întâmpla ca această carte să fie citită și căutată măcar de cunoscuții mei? În vorbirea populară există pentru astfel de întrebări un singur răspuns: „D’aia!”

Argumentul statistic pare mai convingător. E vorba de o jumătate de secol de umblat prin multe hățișuri, pâraie, bălți, ba chiar fluvii, mări și oceane... Ar fi păcat să nu scriu despre peregrinările mele, despre bucuria pescuitului ocazional; deși impresiile mele au o tentă personală diferită de a altora, ceea ce, desigur, este normal, ar fi păcat să renunț și la dogma că nu pot pricinui râvnita rezonanță sufletească dintre autor și cititor. Până la urmă, aș putea să fiu mulțumit. Și chiar dacă am scris această carte doar pentru mine, am făcut-o ca pe o datorie, din respect pentru patronul pescarilor, pentru destinul care mi-a fost hărăzit.





Gagea Adrian Prof.univ.dr.ing.csl

Cunoscut în lumea iubitorilor Deltei Dunării și pescarilor, ca fost membru al L'Equipe Cousteau - condusă de celebrul oceanolog J.-Y. Cousteau, ca membru de onoare al SDD, pentru relațiile sale halieutice cu Rex Hunt - realizatorul renumitelor emisiuni TV de aventuri la pescuit (Australia), pentru expedițiile pescărești în locuri râvnite din România și din multe alte țări, precum Africa de Sud, Canada, Norvegia, Mexic, Mongolia, USA, Taipei, Tasmania etc.;

în lumea oamenilor de știință, ca Visiting Professor sau Guest Scholar în mai multe țări, precum USA, Australia etc., pentru că a brevetat mai multe dispozitive de explorare a ritmului alpha cortical la om, excitabilitate neuro-musculară, reflexe electro-dermale etc., a elaborat modele logico-matematice pentru rețele paucineuronale, canale de comunicare ipotetice la om, funcții vagi de conversie calitativă, modele predictive pentru celule stem... (peste 100 de articole științifice și 16 cărți publicate) etc.

Membru fondator al "International Society of Biomechanics" (1973) etc.;

în lumea oamenilor de sport, pentru faptul că a fost multiplu campion al României la atletism - a fost în lista "indoor world top ten" la aruncarea greutății (1970), Maestru al Sportului, membru în Com. Ex. al FISU, ales în 6 legislaturi a câte 4 ani (1991-2015).

Known among people from the world of Danube Delta lovers and fishermen, as a former member of the "L' Equipe Cousteau" - led by the famous commander J.-Y. Cousteau, as an honorary member of the Danube Delta Savers Association... for its halieutical relationship with Rex Hunt - filmmaker of the famous TV shows of fishing adventures (Australia), for its fishing expeditions in Romania and in the coveted places in many other countries, such as South Africa, Canada, Mexico, Norway, Mongolia, USA, Taipei, Tasmania etc.;

Known among people from the world of Scientists, as a Visiting Professor or Guest Scholar ration of human cortical alpha rhythm, neuro-muscular excitability, electro-dermal reflexes etc., because de developed some logical-mathematical patterns for pauci-neuronale networks, hypothetical communication channels in man, Fuzzy functions of qualitative conversion, predictive models for stem cells, etc. He has published over 100 scientific articles and 16 books. Has been a member of the "International Society of Biomechanics" "from the beginning" (1973) etc.;

Known among people fromt the world of Sports, for the fact that he was multiple champion of Romania in track & field - was in the list of "World top ten indoor" in shot-put (1970), awarded as Master of Sport, member of FISU EC elected in 6 legislatures of 4 years each (1991-2015).

ISBN: 978-606-8548-13-5